Erkekçe

150 LİRA • OCAK 1981

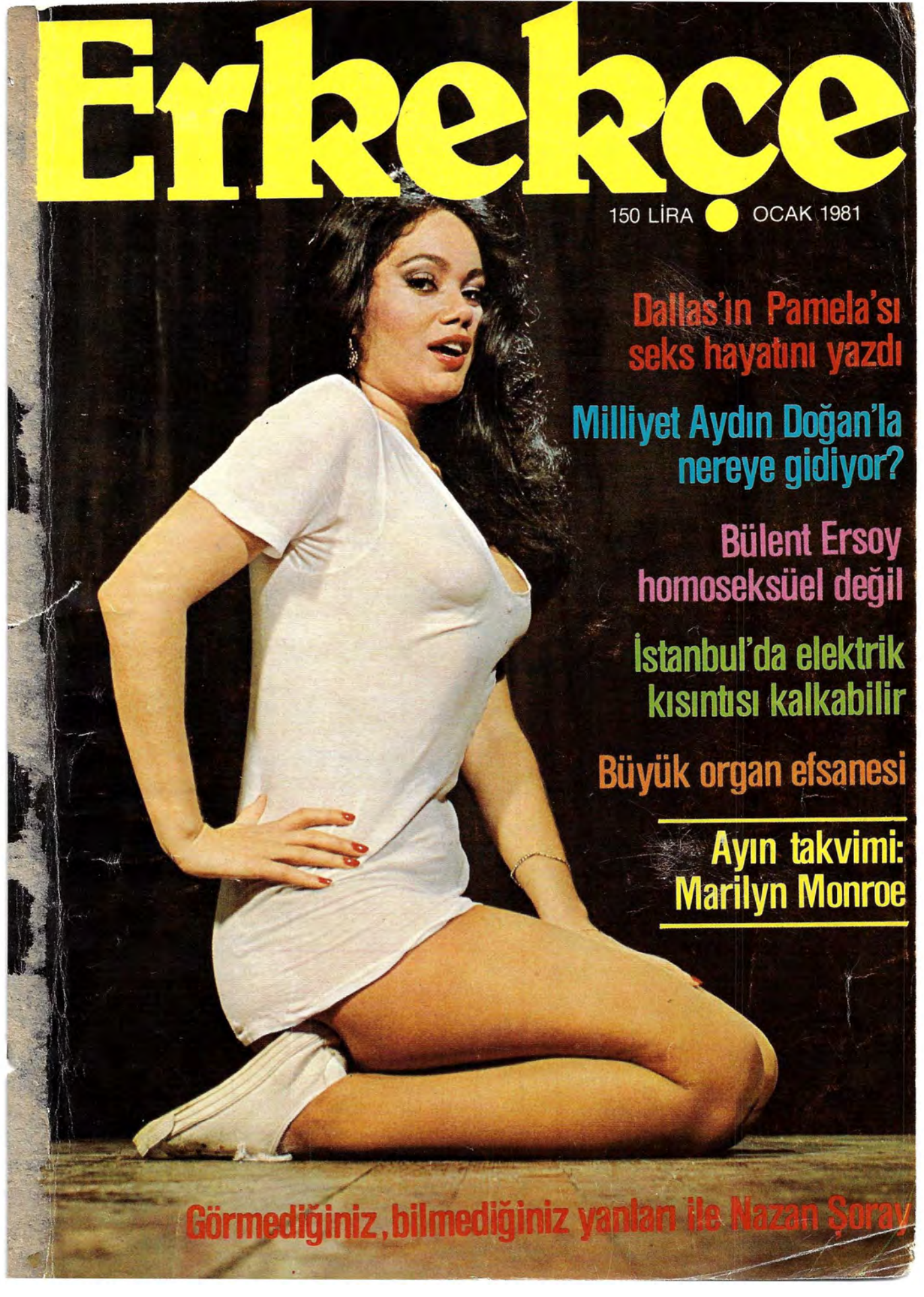

Dallas'ın Pamela'sı seks hayatını yazdı

Milliyet Aydın Doğan'la nereye gidiyor?

Bülent Ersoy homoseksüel değil

İstanbul'da elektrik kısıntısı kalkabilir

Büyük organ efsanesi

Ayın takvimi: Marilyn Monroe

Görmediğiniz, bilmediğiniz yanları ile Nazan Şoray

Güncel sorunları yaşamın parçası kabûl eden,
azmedince herşeyin üstesinden gelineceğine inanan,
yine de, değişik bir dokuya tutsak olabilen sizsiniz...
Çünkü erkeksiniz.
Erkek olma sorumluluğunun
gururunu yaşıyorsunuz.

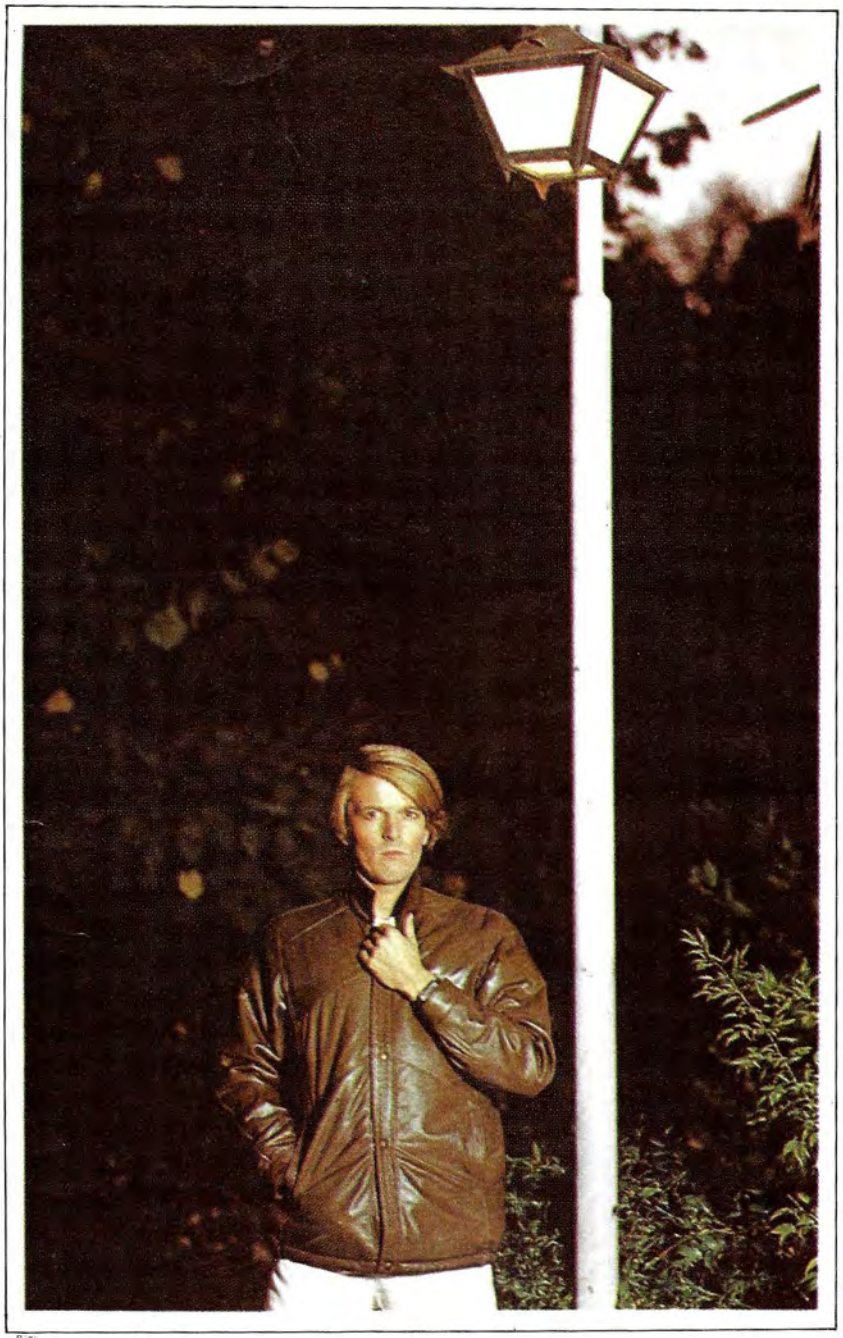

ekip

MODELLO • DERİGİYİM: İSTANBUL •

MODELLO

"prestijiniz"

Nispetiye Cad. No.2/1 Etiler-İstanbul

Ocak ayı takvim ilavesi: Marilyn Monroe

Bu sayı □ 5

Kokteyl □ 7

Sizin İçin □ 14

Neşeli Fıkralar □ 18

Türk Bankacılığının Süperstarları □ 20
Bankalarımızı yöneten kuşaklar gençleşiyor.

Milliyet'in Arkasında Yeni Adam □ 23
Aydın Doğan kim, Milliyet'i nereye götürecek?

Bülent Ersoy Homoseksüel Değildir □ 26
Kendisi dahil herkes bir kavram kargaşası içinde. O halde ne?

Zayıflayabilirsiniz □ 28
Hem de kilometrelerce koşmadan ve kendinize işkence etmeden...

Robotla Aşk □ 31
Bilim Kurgu Öyküsü - Isaac Asımov

Hangisini Alalım □ 33
Üç yerli oto, Anadol, Murat ve Renault'nun zayıf ve üstün yanları.

Aranan Erkek Olmak Elinizde □ 34
Aranan erkek olmanın sırrı, yatak odasından geçiyor.

İstanbul'a Yakıtsız Enerji □ 38
Boğaz akıntıları ile dönecek bir elektrik jeneratörü.

Nazan Şoray □ 41
Hiç görmediğiniz resimleri ve hiç duymadığınız yanları ile.

Sihirli Şişe □ 49
Büyükler için bir Çin masalı.

Dünyayı Değiştiren Kitaplar □ 50
Tarih boyu bazı kitaplar dünyanın görünüşünü ve kaderini değiştirdi. Makyavelli'nin Prens'i bunların başındaydı.

Şamdan □ 52
Yemek yemeyi statü sembolü haline getiren restoran.

Kolejli Sevgilim □ 54
Küçük hikâye.

Bu İkiliye Dikkat □ 56
Birch ve Tamer Kaptan ikilisi Galatasaray'ı nereye götürüyor?

Victoria (Pamela) Principal □ 57
Dallas'ın Pamela'sı, seks hayatını yazdı.

Tavla □ 62
Tavla dünya sosyetesinin en önde gelen eğlencesi oldu.

Yıl Triko Yılı □ 64

Büyük Organ Efsanesi □ 66
Önemli olan organın boyu değil hangi kafaya ve vücuda bağlı olduğudur.

Bir Başkadır Benim Memleketim □ 95

Ne Umduk Ne Bulduk □ 96
25 Ocak önlemlerinin yıldönümü.

Aydın Doğan, s.23

Erol Aksoy, s.20

Bülent Ersoy, s.26

Nazan Şoray, s.41

Victoria Principal, s.57

Tavla, s.62

Sahibi: Ercan ARIKLI
Genel Yayın Yönetmeni: Hıncal ULUÇ
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: ALİ KOCATEPE

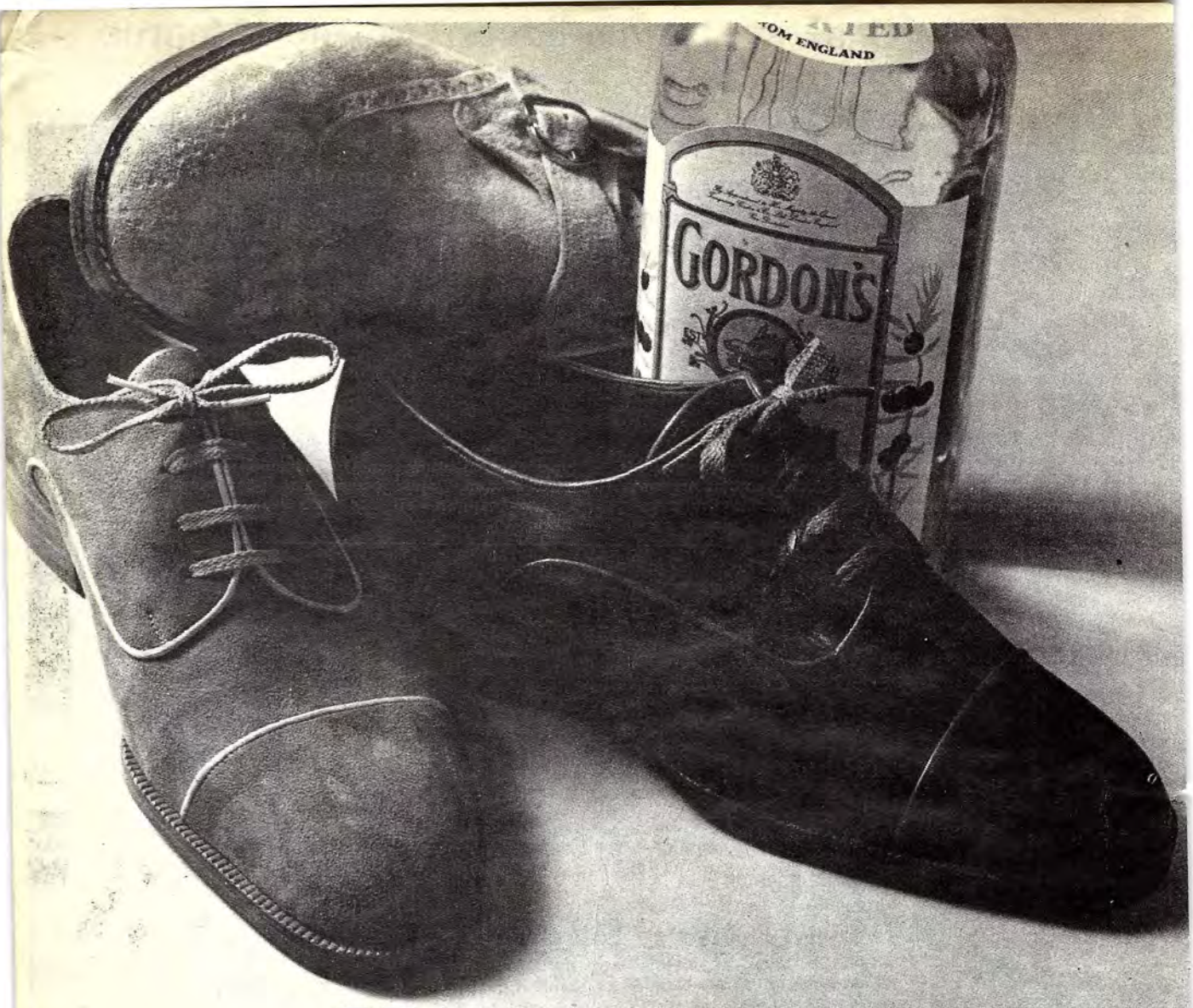

HAYAT YÜRÜMEKTİR... HEP YÜRÜMEK... HEP...

DERİNOD

"erkek ayakkabısı"

Fabrika Satış Mağazası
Beşkardeşler Durak,
Sahil Yolu,
Zeytinburnu-İstanbul
Tel: 24 20 59
21 45 02

Pazar günleri de açığız.

Bu Sayı

Din kitapları, tanrının önce erkeği, sonra kadını yarattığını anlatırlar. Tanrının bu önceliğinin gerçeğe uygulanması yıllar boyu tartışmalara yolaçagelmiştir. Bu tartışmaya yeni bir bakış açısı getirmek ya da en azından burada bir yenisini başlatmak gibi bir amacımız yok. Sadece bir gerçeği vurgulamak istiyoruz. Bizler önce **Kadınca**'yı sunduk sizlere... Başarıya ulaştırdık. Kadınca bugün pekçok eve giren, kadının pekçok sorununa çözüm getiren, sevilen, tutulan bir dergi oldu ve yerleşti. O zaman sıranın artık **Erkekçe**'ye geldiğine karar verdik. Elinizdeki dergi, bu kararın verilmesinden sonra geçen uzun, zaman zaman bıktırıcı, usandırıcı olacak kadar titiz bir çalışmanın sonucudur.

Ne yapacağız **Erkekçe** ile...

Amerika'yı yeniden keşfetmeğe gerek yok. Dünyanın erkekler için yayınlanan en ünlü dergileri neyi yapıyorlarsa onu...

Yani entellektüel, çevresi tarafından beğenilmek, istenmek, kadınlar tarafından aranmak, gruplar içinde popüler olmaktan hoşlanan bir erkeğin merak edeceği, etrafındakilere merakla dinlemeleri için anlatacağı ne varsa, hepsinden sırası, yeri geldikçe sözedeceğiz.

Dergimizdeki gerçekten titizlikle seçilmiş yıldızların fotomodellerin, en ünlü fotoğrafçılar tarafından çekilmiş fotoğrafları sizi yanıltmasın... Erkekçe, bakılacak değil, okunacak bir dergi olacaktır.. Zevkle, merakla, heyecanla okunan, ama her satırında insana birşeyler veren bir dergi. O fotoğraf bölümleri bizim vitrinimiz sadece... Bu vitrine bakıp, içeri girenler, kısa bir süre sonra, çevrelerinin kendilerine verdiği değerin değişmeğe başladığını görecekler. Bu oldukça büyük bir iddia.. Ama böyle bir iddiamız olmasaydı, çıkmamıza gerek yoktu ki...

Yakın bir gelecekte **Erkekçe** okuyan erkeğin diğerlerinden farklılaşmaya başladığını göreceksiniz...

Erkekçe okuyan erkek, dünyanın, ülkesinin üst düzey politikasından tutun da, anlattığı zaman herkesi kahkahaya boğacak en yeni bir fıkraya, televizyonda herkesin merakla izlediği bir dizinin ve kişilerin hiç bilinmeyen perde arkası yönlerinden, herkesin severek ve heyecanla katılacağı oyunlara varıncaya dek pekçok şeyi bilmeğe başladığını görecek. Tüm bu konular, çok sade, okunması ve anlaşılması çok kolay bir dille kaleme alınacak. Bu arada tüm dünyada olduğu gibi, ülkemizde de, tabu sınırlarını yeni yeni yırtmağa başlayıp, bir bilim ve merak konusu olduğunu kanıtlayan seks de, modern, çağdaş, popüler, kadınları etkileme gücü olan bir erkeğe gerekli olacak ölcüde ele alınacak ve işlenecek.

Bernard Shaw "Mütevazi olmayın, sahi zannederler" demiş. Buraya kadar mütevazi konuşmadık. Konuşamazdık da... Adı **Erkekçe** olan dergide, önce biz erkekçe konuşmalı, ne yapmak istediğimizi açık açık anlatmalıydık. Anlatmalıydık ki, okuyucu bizi kıyasıya eleştirsin. Amacımıza paralel gittiğimiz yerde alkışlarken, ayrıldık saptık mı "Bu olmadı" desin...

Bir derginin ilk sayısını, hele bizimki gibi o ülkede daha önceleri benzeri yayınlanmamış bir derginin ilk sayısını, o derginin sorumlu kişileri çıkarır. Ama ikinci sayıdan itibaren kontrol okuyucuya geçer. "Bir daha çıkmasın" diyen de okuyucudur..."Aman çıksın" diyen de...

Biz **Erkekçe** okuyucusunun "Çıksın" demekle kalmamasını, bize yön vermesini de istiyoruz.. Her resim, her yazı konusunda eleştirinizi yazın, söyleyin bize... Hangisi iyi, hangisi kötü?. Az mı, çok mu, uzun mu, kısa mı?.

Aramızda bu haberleşme ağını kurabilirsek, yolun yarısını aştık demektir. Dikkat edin... Haberleşme dedik.. Haberleşme iki yanlıdır. Sadece bu derginin daha iyi olması için haberleşirsek, bu tek yanlı kalır. Size de biz yardımcı olmalıyız, olacağız, gereğinde. Sorunlarınızı yazın bize. Ne konuda olursa olsun yazın.. En iyi uzmanları bulacak, sorununuzu ona götürecek ve cevabı size getireceğiz.

Aslında dergimizin bu sayfası, bu sayının tanıtılması amacı ile planlanmıştı. Ama ilk sayımızda, dergimizi de genel olarak tanıtmak istedik. Bu yüzden giriş bölümü biraz uzun tuttu. Şimdi biraz da elinizde tuttuğunuz sayıdan sözedelim.

Milliyet'in arkasındaki yeni adam, Bab-ı Ali'nin en yeni patronunu tanıtıyor. **Aydın Doğan**, yazıyı hazırlamadan önce, kendisi ile ilgili mümkün olabilen herşeyi öğrenen arkadaşlarımızla iki kez konuştu. Eksikleri tamamladı.Bu yazımızla, **Ercüment Karacan**'ın sattığı Milliyet ile ilgili pekçok sorunuza yanıt vereceğimiz ümidindeyiz.

Türk bankacılığında yeni bir yönetici tipi ortaya çıktı. Genç, dinamik, cesur ve klasik bankacılık kuralları içinde koşullanmamış. Garanti Bankası Genel Müdürü **Erol Aksoy**, 34 yaşında. İstanbul Bankası Genel Müdürü **Özer Çiller** 42, Hisarbank Genel Müdürü **Ahmet Demirer** 37... Bu gençlerin bir başka ortak yanı, Türkiye'nin geleceği hakkında pırıl pırıl görüşlere sahip olmaları. Hepsi iyimser, hepsi umutlu.. Neden mi?.. Kendileri ile yaptığımız konuşmalar, bankacılık ve ekonomi tekniği hakkında hiçbir bilgi sahibi olmanıza gerek bırakmadan, bu sorunun yanıtını verecek.

İstanbul'da elektrik kısıntısının kalkmasını kim istemez?. Hem de ne petrole, ne kömüre, ne de bir başka yakıta gerek kalmadan... 1980 yazında Gulf Stream akıntısı üzerinde yapılan bir deney, İstanbul Boğazı'nda da büyük bir güç saklı olduğunu ortaya çıkardı.

Dünyayı Değiştiren Kitaplar, bu sayımızda başlayan bir yazı dizisi... Bazı kitapların, dünyanın kaderi üzerindeki etkileri bugün artık tartışılmıyor. Çağdaş, aydın bir erkeğin bu kitapların tümünü okuması gerekli. Ama vakti var mı?. Bu dizi bu sorunu çözümlüyor. Hem kitapları, hem etkilerini, hem de tepkilerini birlikte özetleyerek anlatan bir dizi olacak bu. Bu sayımızda ünlü **Makyavelli** ve onun, Osmanlıları örnek alıp yazdığı **Prens**'i bulacaksınız.

Erkeklerin en büyük arzularından biri beğenilmektir. Özellikle kadınlar tarafından. Aranan erkek olmanın yolu nedir?. Güçlü bir makamda oturmak mı?.. Zengin ya da çok yakışıklı olmak mı? Bunları inkâr edecek değiliz. Ama bunların hiçbirine sahip olmadan da kadınların aklını başından alabilirsiniz. Çekici ve tahrik edici olarak. Bunun yolu nedir?. Gene bu sayımızda başlayan ve dünyanın en ünlü uzmanlarınca hazırlanan yazı dizisi, sizi **"Aranan erkek"** yapacaktır.

Erkekçe, hep böyle ciddi konuları işleyen bir dergi değil, sakın yanılmayın.

Kokteyl sayfalarımız, kısa ama eğlenceli, meraklı notlarla dolu...

Sizin İçin sayfalarımızda, o ay içinde piyasaya çıkan, filmleri, kitapları, plakları, oyunları tanıyacaksınız.

Dallas'ın Pamelası, Victoria Principal, ilk sayımızın yazarları arasında... Hem de kendi seks hayatını yazarak...Baştan sona zevkle ve merakla okuyacağınız, Principal'ın birbirinden ilginç fotoğraflarını göreceğiniz sayfalar bunlar...

Nazan Şoray sayfalarımız da öyle... Son günlerde adını çok sık duyduğunuz bu genç yıldızımızı acaba ne kadar tanıyorsunuz... İddia ediyoruz ki, pek değil.. Resimlere bakıp, yazıyı okuyunca bize hak vereceksiniz.

Bu sayımızda iki de öykümüz var. **Kolejli Sevgilim**, size okurken zevk verecek bir küçük hikâye.. **Robotla Aşk** ise, bilim kurgu denince akla ilk gelen isim, **Isaac Asımov**'un bir öyküsü.

Dergimizin her ay bir de takvim ilavesi olacak. Elinizdeki dergiyi tahrip etmeden, hemen masanızın camının altına koymanız ya da duvarınıza iğnelemeniz için, dergiden ayrı, özel olarak basıldı. Takvim deyince bütün dünyada akla ilk gelen takvim kızı, **Marilyn Monroe**'dur. Erkekçe türü dergilerin dünyadaki ilk örneği Playboy, 25 yıl önce, ilk sayısına Marilyn Monroe ile başlamıştı. Aradan geçen uzun yıllara rağmen hâlâ unutulmayan Marilyn'i anarak, biz de ilk takvim kızımız olarak, onun o yıllarda skandallar yaratan ünlü fotoğrafını seçtik. Yıllar yılı dillerde dolaşan bu ünlü fotoğraf böylece artık sizin koleksiyonunuza da girecek.

Söyleyecek şeyimiz daha çok... Ama bu sayfanın sınırlarını aşmak istemiyoruz. Bu yüzden sözü burada kesip, gerisini derginin kendisine bırakıyoruz.

1981 hepinize mutluluklar getirsin!.

Bir yıl uzun bir süredir

paranızı tutsak etmeyin!..

Daha kısa vadede, daha çok kazanın

ANADOLU BANKASI, dört yıl değil,
bir yıl bile bekletmeyecek sizi artık.
Paranızı niçin tutsak edeceksiniz?
Ya değeri daha da yıpranır, erirse?
Onun için gelin ANADOLU BANKASI'na,
bir yıldan daha kısa vadelerde
daha çok kazanın.

ANADOLU BANKASI

"size bu banka yaraşır„

KOKTEYL

İpuçlarını gizlemek (!) için..

Dükkâncıya "Paraların hepsini çıkar bakalım" diyen genç kadının başında bir şapka, elinde bir silah vardı. Yüzünü de kovboylar gibi bir mendille saklamıştı.

Şapka, mendil ve silah. Bunları boşuna yazmadık..

Çünkü kadının üzerinde bundan başka hiçbirşey yoktu. Anlayacağınız çırılçıplaktı. Daha sonra poliste, soyguna neden çıplak çıktığını şöyle anlattı:

"— İpuçlarını gizlemek için... Televizyonda seyrettiğim bütün polisiye dizilerde, şahitleri polise ifade verirken, söze suçlunun elbiselerini anlatarak başlıyordu. Kendi kendime 'Elbise giymezsem, beni kolay kolay tanıyamazlar' dedim."

Bu dahiyane buluşa rağmen, güzel hırsız çabuk yakalandı. Aslında fazla birşey de çalamamıştı. Çünkü üstüne hiçbirşey giymediğinden, paraları koyacak yer bulamamış, silahsız eline sığdığı kadarını almıştı. Birkaç saat sonra da polis telsizinden yayılan "Sarışın, 1.75 boyunda, 65 kilo ağırlığında, 18-21 yaşlarında başında şapkası var" diye yapılan tarif üzerine, "Şıp" diye yakalandı.

Kromozomların İntikamı!.

Dünyada yaşayan canlıların cinsiyetlerini bugüne kadar tabiat ana tayin ediyordu. Tabiat ana da, bu işi allahı var, gayet dengeli bir şekilde yapıyordu... Ama bilim adamları yıllardan beri, tabiatın işine burunlarını soktular. Şimdi de işin sonuna geldiler. Önce kromozomları keşfettiler. Anada X, babada ise X ve Y kromozomlarının olduğunu, X ile X birleşirse kız, X ile Y birleşirse oğlan doğduğunu belirlediler. Şimdi de erkekler için haplar, kadınlar için de çeşitli kremler yapıp, anne ve babalara, çocuklarının cinsiyetini seçtirmenin yolunu

buldular. Erkek X hapı yutarsa, vücudaki Y kromozomlu spermler ölecek.. Ya da kadın anti X kremi sürerse, X kromozomlu spermler bu engele takılıp ölecek, yumurtayı Y kromozomlu spermle dölleyecek..Böylece eczaneden aldığınız bir krem, veya hapla, hangi cins çocuk istiyorsanız, ona sahip olacaksınız... İyi birşey değil mi?..

Size öyle geliyor... Bakın Cleveland Üniversitesi'nin yaptığı araştırmanın sonuçlarına göre, bizi bekleyen karanlık gelecek nasıl?..

Son otuz yılın devamlı araştırmacıları, ailelerin daha çok erkek çocuk istediğini ortaya çıkarmış. Bilim onlara bu şansı verirse, erkekler yakın bir gelecekte dünyada çoğunluğu ellerine geçirecekler. Bunun sonucu mu?..

Doğumlar azalacak.Suç oranı, savaşlar ve homoseksüellik artacak. Poliandri, yani bir kadının birden fazla kocası olması sistemi, zorunlu olarak geri gelecek.

Üniversitenin bilim adamları "Tabiat anayı kandırmaya başlamadan önce, onun işine burun sokmanın toplumsal, ahlaksal ve yasal sonuçlarını dikkatle yeni baştan incelemek gerek" diyorlar.

Meçhul Türk'ün Büyük Keşfi!.

David Wallechinsky ve Irwing Wallace, bugün dünyanın en ünlü iki araştırmacısı ve derleyicisi olarak biliniyor. Zira yazdıkları "The People's Almanac" adlı kitabın iki cildi de, dünyanın dört bir yanında peynir ekmek gibi satıyor.

Kitabın Bilim ve Teknolojiye ayrılmış bölümlerinden birinin başlığı "Eureka.." Hani Arşimed'in dünya dillerine armağan ettiği, Yunanca "Buldum" lafı. Bu başlık altında tarihin en büyük icatlarına yer veriliyor... Listede denizaltıdan dişmacunu tüpüne kadar pek çok şey var.

Tarihin en büyük icatlarını yapan mucitler sırasında bir yerde şöyle bir ad görülüyor:

"Bir meçhul Türk!.."

Bu meçhul Türk'ün bulduğu ve insanlık tarihine armağan ettiği şey de, pantolon düğmesi... Ya da, önü gerektiğinde çıkarmağa gerek kalmadan açılabilen erkek pantolonu. Türk'ler bunu 1700 yıllarından önce icat etmişler. 18 ve 19'ncu asırlarda da, Avrupa'ya tanıtmışlar.

O devirlerdeki Türk kılığını hatırlarsanız, meçhul atamızın bu icadı yapmağa adeta mecbur kaldığını hatırlarsınız. Pantolon üzerinde o koca kuşak... O kuşağın içinde dizi dizi silahlar, para keseleri ve başka taşınacak şeyler... Her ihtiyaç gerektiğinde bu kuşağı sökeceksin... İçindekileri emniyete alacaksın. İşini göreceksin. Kuşağı tekrar sarıp, içindekileri gene yerine yerleştireceksin... Anlatması bile uzun sürüyor.

Ama Almanac'ı hazırlayanlara göre, meçhul Türk'ün pantolon düğmesini icat sebebi sadece küçük ihtiyacını pratik şekilde görmek değil. İddiaya göre akıncı ve savaşçı Türk çerileri, akın ya da savaş sırasında geçtikleri yörelerdeki güzel hıristiyan kızlarını ayaküstü, hızlı ve emniyetli şekilde becermek için de bir kolaylık aramış ve kuşağı çözmeden, pantolonu indirmeden, gereğinde hemen toparlanıp kılıca sarılabilmek için, bu çareyi bulmuşlar.

Bize böyle diyen Amerikalı, düğmeyi bile yavaş bulmuş olacak ki, fermuarı icat etmiş... Peki onun acelesi neden acaba?...

"Haydi doktorculuk oynayalım,,

Doktorculuk oynamak, karşı cinsi keşfetmek isteyen küçüklerin çağlardır oynadığı bir oyun... Ama bu oyunu büyüdüklerinde de devam ettirenler var.

Detroit'te 30 yaşında bir aile babası, bu heves yüzünden 15 yıl hapse mahkûm oldu. Adam kendine jinekolog süsü vermiş ve pekçok kadını, çok esaslı şekilde muayene etmişti. Bir hastanede hastabakıcı iken öğrendiği tekniklerle, hastalarını aldatmayı çok iyi başarmıştı.

Houston'da ise, doktorculuk heveslisi bir genç, altı yıl hapse mahkûm oldu. Bu delikanlı yöresinde kadınlara bedava bakmakla ün yapmıştı. Böylece fazlası ile hasta bulabiliyordu. Ama bununla kalsa iyi... Hızlı doktor, hoşuna giden güzel ve genç kadınlarda, hemen çok özel bir kanser çeşidi buluveriyordu. Sonra dehşet içindeki kadına, bu hastalığın gene çok özel bir tedavi yolunu tavsiye ediyordu. Kendisi bu kanserin ilacını bulmuştu. Ancak bu madde, sadece erkek vücudunda imal edilebiliyor, kadına ancak spermlerle aktarılabiliyordu. Bunun için kendisine devamlı bazı kimyasal maddeler şırınga ettirip, bu özel sperme sahip oluyordu. Kadınların pek çoğu, kanserden kurtulmak için doktorun bu özel şırınga(!) ve ilacını kabul etmek zorunda kalıyorlardı.

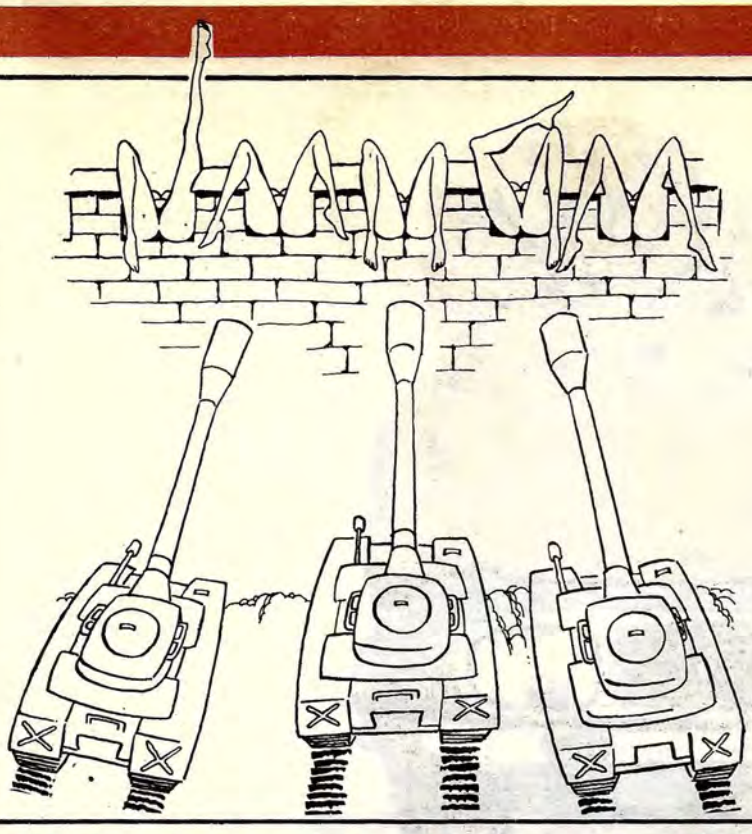

Ne hattı... Ne hattı...!

3-1 yendiği maçta Millî Takım kalecisi, Millî Takım oyuncularından tam 3 gol yedi.

ALMAN PANZERLERİ, FRANSIZ'LARIN WAJİNA HATTINI AŞAMADI.

İngiliz ITV televizyonu, St. Etienne - Hamburg maçıyla ilgili yaptığı açıklamada, "Futbol tarihinin en mükemmel sonucu" deyimini kullandı.

Hamburg'da oynanan ve St. Etienne'in 5-0 kazandığı maçın yankılarını, spor sayfası ile ünlü Milliyet, 28 Kasımda ilginç bir başlıkla anlattı:

"Alman panzerleri, Fransızların Wajina Hattı'nı aşamadı..."

Fransızlar, İkinci Dünya Savaşı'nda Majino Hattı yerine, gerçekten bir vajina hattı kursalar, daha mı başarılı olurlardı acaba?..

Gözleriniz ne kadar çapkın?

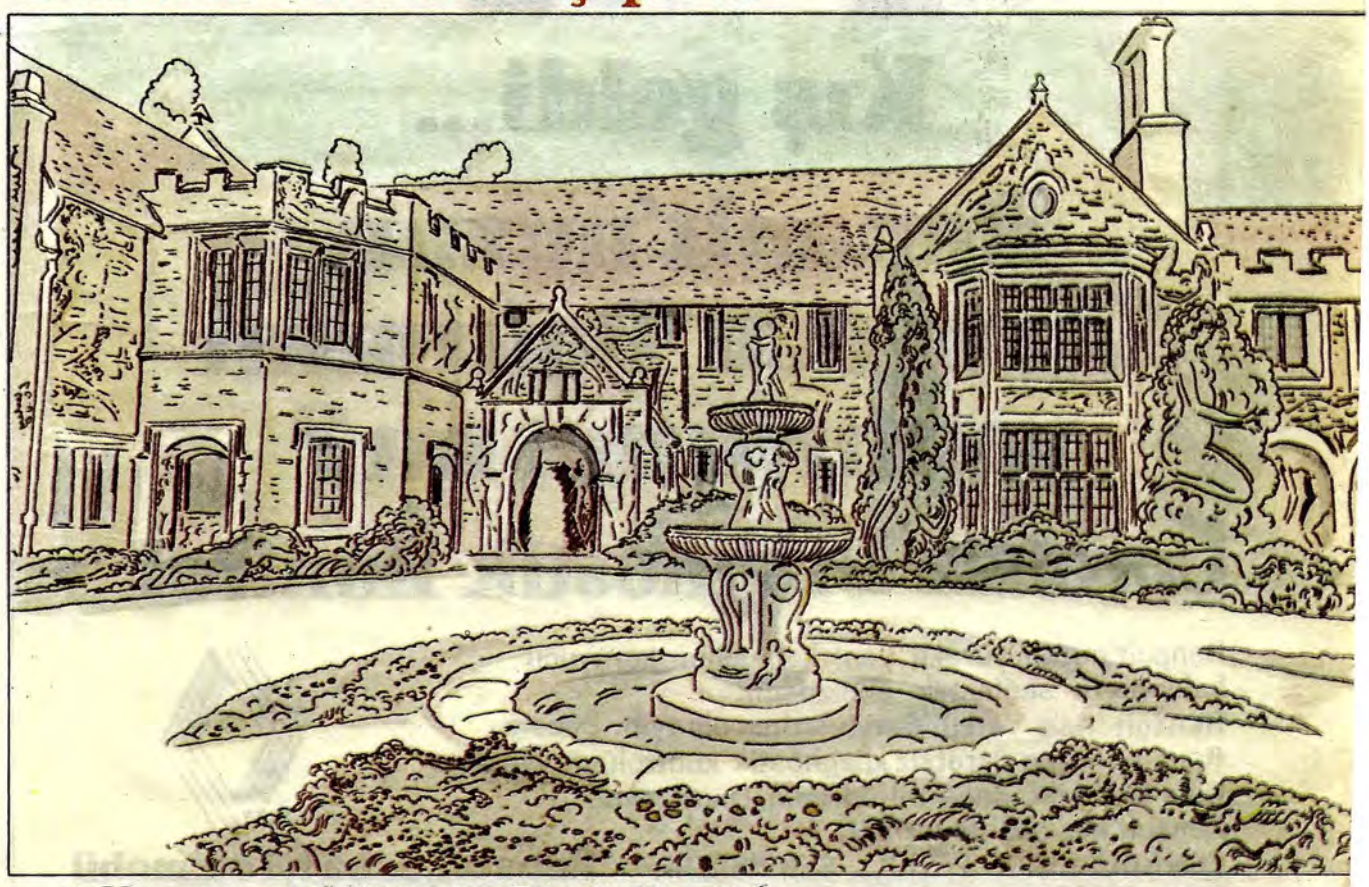

Resimde ne görüyorsunuz?.. Yanıtınız eğer 'Sadece bir ev' ise, çok masum gözlere sahipsiniz demektir. Biraz dikkatli bakın... Ressam, yapıtına kadınlar, hem de çıplak kadınlar gizlemiş.. Bunların en az 33'ünü saklandıkları yerden bulup çıkarmanız gerek...

Pes ettiğiniz an, 88 inci sayfamızı çevirip, çözüme bakabilirsiniz.. Ama bizden size öğüt, kolay pes etmeyin. Saklanmış bir çıplak kadını aramaktan zevkli ne olabilir ki?...

Kış geldi...

Renault'nuzun Koruyucu Bakımını yaptırdınız mı?

Ücretsiz Diagnostik Kontrol

Renault'nuzun sürekli yeni kalmasını, koruyucu bakımlarla sağlamak elinizdedir.
Renault-Mais Yetkili Servislerine uğrayın, önce Renault'nuzun ücretsiz diagnostik kontrolünü yaptırın.
Kışa hazır mı, değil mi öğrenin. Unutmayın, Renault'nuz çok değerlidir.
RENAULT-MAİS YETKİLİ SERVİSLERİ, bütün Türkiye'de hizmetinizdedir.

Renault daha iyi otomobil

daha iyi servis!

moran

Dünyanın en kolay zor oyunu

İşte size iki kişi ile oynanabilecek kağıt oyunlarının en güzellerinden biri. Güzel, çünkü iki özelliği var. Öğrenmesi çok kolay... Oynaması ise, bu yazıyı okuduğunuz zaman değil, oynadığınız zaman göreceksiniz çok zor...

"Öğrenmesi kolay" dedik...

"Ama ben bugüne dek elime kağıt almadım" dahi diyorsanız, bu oyunu öğrenmeniz üç dakika sürmez... İşte başlıyoruz...

52 kağıtlık bir deste iskambilin, kupalarını, karolarını, maçalarını ve sineklerini ayırın. Böylece 13'er kağıttan oluşan dört desteniz olacak.

Bu destelerden rastgele birisini siz, diğerini de oyunu oynayacağınız arkadaşınıza verin. Diğer iki desteyi bir kenara ayırın. Onların ilk oyunda görevi yok. İkinci oyun için hazır bekleyecekler o kadar.

Oyun kağıtlarının büyüklük sırası, büyükten küçüğe şöyle As, Rua, Dam, Vale, 10, 9, 8, 7, 6, 5 4, 3, 2.

Şimdi sizin elinizde yukardaki kağıtların 13'ü de var. Arkadaşınızda da...

Elinizden canınızın istediği bir kağıdı seçin. Arkadaşınıza göstermeden, kapalı olarak masanın üzerine koyun. Aynı şeyi yapmasını ona söyleyin. O da kağıdını kapalı olarak sizinkinin üzerine koysun. Böylece birinci elin oynanması bitmiştir. Şimdi iki kağıdı da açın. Kimin oynadığı kağıt büyükse, eli o kazanmış demektir. İkiniz de aynı büyüklükte kağıt oynamışsanız (Bu oyunda renk önemli değil), o eli kimse kazanmamış olur.

İkinci elde ilk kağıdı, eli kazanan oynar ve oyun böyle devam eder. El berabere biterse, yani kimse kazanmazsa, o zaman, o elde ilk kağıdı oynayan, yeni elde de ilk kağıdı oynar.

13 üncü elin de oynanması ile oyun biter. Kim daha fazla el kazanmışsa, oyunu o kazanır.

İkinci oyunu gene bu kağıtlarla oynayabilirsiniz. Ama biz size, kenara ayırdığınız diğer 26 kağıdı kullanmanızı tavsiye ederiz. Böylece destenin yarısının yeni, yarısının eski olması önlenir. Diğer oyunlar için elinizde tatsız bir deste olmaz.

Gördünüz, öğrenmesi kolay... Gelelim zorluğuna. Bunu gerçekten sözle anlatmak zor. Oyun tam bir psikolojik savaş... Arkadaşınızın ne düşündüğünü, ne oynayabileceğini seçecek, ona göre siz de oynayacaksınız. Arkadaşınız ikili oynamışken ve bunu 3'lü ile alabilecekken, diyelim ki papazla almak, büyük bir kağıdı boşuna ziyan etmektir. Papaz, eğer kızı alırken kullanılırsa, size ilerisi için avantaj sağlar. Bu arada papaz gibi büyük bir kağıdı, asın altına oynayıp kaybetmek, ziyan etmek de var.

Tam bir karşılıklı beyinler savaşı. Deneme için oynayacağınız ilk iki üç oyundan sonra daha iyi düşünmeğe başlayacak, daha zevk alacaksınız. Son bir tavsiye... Kağıtlarınızı asla sıraya dizmeyin ki, arkadaşınız kağıdınızı çıkardığınız yere bakıp, büyüklüğünü tahmin etmesin.

Artık kavga yok

Diyelim ki bir dostunuzla yemeğe çıktınız. Nefis bir yemek yediniz. Sigaraları yaktınız. Garson bu sırada hesabı getirdi. İkiniz birden cüzdanınıza davrandınız. "Sen.. Ben... Vallahi olmaz... Darılırım.. Bir daha sefere..."

Bu tür tartışmaları bugüne dek kaç kez yaşadığınızı bir düşünün hele... Hem görünüşü tatsız, hem de güzel bir yemeğin üzerine tartışma olur mu?...

O halde, işte size bir öneri... Arkadaşınızla hesap konusunda bir anlaşmazlığınız mı çıktı... Onu hemen masanın başında, yerinizden kıpırdamadan, hatta içmekte olduğunuz sigaraları söndürmeden bir yarışmaya davet edebilirsiniz. Kazanan hesabı öder... (Kavganızın sebebi hesabı ödemek değil miydi?.. Yok eğer tersine bir tartışma ise o zaman, kaybeden öder, dersiniz olur biter...)

Oyunun araçları, masadaki su bardağı, masadaki kağıt peçete, elinizdeki yanmakta olan sigaralar ve cebinizdeki, yoksa garsondan isteyeceğiniz küçük boy bir madeni para... parmağınızdaki nişan yüzüğü de aynı işi görebilir.

Şimdi kağıt peçeteyi bardağın üzerine ağzını sıkıca kapar gibi sarın. Öyle sarın ki, kağıdın kapak görevi gören üst yüzeyi iyice gergin olsun. Sonra bunun ortasına madeni parayı, ya da yüzüğü yerleştirin. Oyunu göstermeniz için ilk sizin başlamanız gerekiyor. Elinizdeki sigarayı, kağıdın bu üst gergin yüzeyine şöyle bir dokundurun. Kağıt hemen sararacak, sonra kızaracak ve yanan yerde bir küçük delik açılacaktır. İşte oyunun kuralı bu. Sigaranın kağıda her değdirilişinde bir küçük deliğin açılması şart. Bu olmazsa sıranızı kullanmamış sayılıyorsunuz. Bir kere daha, delinene kadar denemek zorundasınız.

Önce siz... Sonra arkadaşınız... Sonra siz... Sonra arkadaşınız... Oyun böyle sürüp gidecek. Ta ki, deline deline süzgece dönen kağıt peçete, üzerindeki madeni parayı tutamaz hale gelinceye kadar. Para "Trink" diye bardağın içine düştüğü an oyun bitti demektir. Bu düşüşe sebep olan son hamleyi yapan da oyunun mağlubu.

Taktik mi?... Kağıt üzerinde öyle noktalar bulup seçmeli ve sigaranızı değdirmelisiniz ki, paranın desteği kaybolmasın, dengesi bozulmasın ama rakibinizin aynı sağlamlıkta bir başka noktayı delme şansı giderek azalsın...

İki taraf da iyi oynadığı takdirde sigaralarınız bitene kadar devam edecek sevimli bir oyun... Deneyin, seveceksiniz... Masada hesap ödemeye meraklı dört kişi varsa yenilenin eleneceği turnuva bile yapabilirsiniz.

Erkekten anne, kadından baba!.

Yazımıza konu olan resme dikkatli bakın önce. Bir çocuk var. Bunda şüphe yok. Bir kadın. Bir de erkek. Ama hangisi kadın, hangisi erkek?. Önce karar verin, sonra okumağa devam edebilirsiniz.

.....

Bu dünyanın en garip ailelerinden biri. Üç yaşındaki küçük kız, gerçek babasına "Anne", kendisini doğuran kadına da "Baba" diyerek büyüyor.

Modern bilmecelerden biri değil bu. Gerçek.

Eugene Brown (32) Anne Johnson'a(31) bundan beş yıl önce Kung-fu dersi verirken rastladı. Dostluğu ilerlettiler. Birgün Eugene, Anne'a içini döktü. Hayatta en büyük arzusu kadın olmaktı. O zaman Anne de açıldı. "Benim de en büyük isteğim erkek olabilmek" dedi.

Eugene ile Anne birlikte bir ev tuttular ve üç önemli karar aldılar:

1. Önce Anne bir çocuk doğuracaktı.

2. Sonra her ikisi de cinsiyet değiştirme ameliyatı geçireceklerdi.

3. Seks değiştirme işlemi bitince evleneceklerdi.

Bütün hayatı boyunca baba olmayı özlemiş Anne, nefret ettiği halde, Eugene'den gebe kalıp çocuk doğurmayı kabul etti ve ilk kararı gerçekleştirdi. Sonra da erkeklik hormonu almağa başladı. Böylece 75 kiloya çıktı. Ardından ameliyatla göğüslerini aldırdı.

Eugene ise, bebek doğar doğmaz ona annelik yapmaya başladı. Aylardır süren kadın hormonu tedavisi sonucu göğüsleri büyürken, kilosu azaldı, 60'a düştü.

Şimdi, her ikisi de adlarını resmen değiştirdiler. Eugene Cathy oldu, Anne de Christopher.

Cinsiyet değiştirme ameliyatlarını İngiliz Ulusal Sağlık Dairesi finanse ediyor. 1980 yılı sona ermeden, cinsel organlarını da yeni cinsiyetlerine göre değiştirecek ameliyatlar tamamlanmış olacak. 1981 yılı başında da, yeni cinsiyetleri ile evlenecekler.

Resimde bir küçük çocuk, annesi ve babası var. Bu küçük kızın, dünyada belki de eşi olmayan bir özelliği var. Annesi erkek, babası kadın. Üstelik ikisi de özbeöz!..

Aşk dediğin, feniletilamindir!.

Aşk hakkında romantik düşünceleriniz varsa, bu kelimeyi duyunca, kalbiniz hızlanıyor, gözlerinizin önüne ay ya da mum ışıkları falan geliyorsa, sakın bu yazıyı okumayın...

New York'ta yapılan bir araştırmaya göre aşk, beyindeki bir kimyasal değişiklikten ibaretmiş.

Hani o Uğur Dündar'ın magazin filmlerinde izlediğimiz hapçılar var ya... Amfetaminli haplar alıp 'kafayı bulanlar gibi biz de aşık olunca, benzeri bir etki ile kendimizden geçermişiz. Sevgilimizden aniden ayrılınca da, hapı aniden bırakanlar gibi hapı yutarmışız. Bunca benzerliğin bir sebebi var tabii.

Doktorlar, Donald Klein ve Michael Leibowitz'e göre, bunun sebebi, amfetamin benzeri feniletilamin denen madde...Aşk dediğimiz şey bu..Birinden fena halde hoşlanınca, beynimiz hemen, bu çok güçlü kimyasal maddeyi imal edip salgılıyormuş. Sevdiğimizi aniden kaybedince de, beyin "Zink" diye imalatı durduruyor ve insanı alıştığı keyif verici maddeden mahrum edip, şoka sokuyormuş.

Bazılarında bu etki oldukça yoğun olarak görülüyormuş. Doktor Leibowitz'in "İsteroid disforya" dediği hastalık böyle tiplerde ortaya çıkıyor, bunlar feniletilamine çok fena alıştıklarından yokluğunda, krizler geçiriyorlarmış. Böylelerinin beyninin devamlı feniletilamin imaletmesi için, durmadan aşık olmaları gerekiyormuş.

Peki ama ilacı yok mu bu isteroid disforya hastalığının... Var tabii... Hem de insanoğlu içgüdüleri ile yıllardır keşfetmiş bu ilacı da haberimiz yokmuş...

Şöyle bir düşünün... Biz de kız istemeğe elde ne ile gidilir?.. Bir kutu çikolata ile değil mi?.. Ya Amerikan filmlerinde sevgilileri tarafından terkedilen kızlar ne yapar?.. Kendilerini yataklarına atıp bir yandan ağlayıp, bir yandan çikolata yemeğe başlamazlar mı?..

Kaldırın ayağınızı tam üstüne bastınız. Çikolatada, bu feniletilamin denen maddeden bol miktarda var. Diyelim ki sırılsıklam aşık oldunuz... Beyniniz vücudunuzu feniletilaminle doldurdu. Bir nevi feniletilaminman oldunuz.. Sevgiliniz sizi aniden terketti. Beyin de o anda, bu maddenin imalatını durdurdu. Peki ama vücudunuz alışmış bir kere?.. Ne yapacaksınız?.. İşte Doktor Leibowitz'in tavsiyesi.. Bol bol çikolata yiyin... Yeni birisine aşık olana kadar da kesmeyin... Ya da siz birini terketmeğe karar verdiyseniz, ona bir kutu çikolata gönderin ki, sizi unutması kolay olsun...

İZMİRLİ kürk Sarayı

Halaskargazi Cd. No: 309 Lale Pasajı (üst kat) Osmanbey-İSTANBUL Tel: 47 33 81 - 47 37 78
Türkçü Sk. No: 7 (PTT arkası) Bakırköy-İSTANBUL Tel: 72 53 71

83 yılın en iyisi

Türkiye, Türkiye olalı, sinema açısından bu kadar dolgun bir yıl geçirmedi. Ülkemizde ilk filmin 1896 sonu veya 1897 başında gösterildiği söylenir. Öyleyse Türkiye'de sinemanın tarihi 83 yıldır. Niçin 1980 kalite açısından şampiyon yıl oldu?. Basit... Doğru dürüst fiyat alamadıkları için filmciler iyi filmleri, iyi iş yapacak pahalı filmleri yıllardır getirmiyor, getirdiklerini de piyasaya sürmüyorlardı. Belediye geçen yıl normalden uzun ve ödül kazanmış filmlere farklı tarife vermeye başlayınca, son beş yılın birikimi, birbiri ardına sökün etmeye başladı. Ama...

Ama'dan sonrası önemli.. 1981 şimdilik 1980 kadar talihli görünmüyor. Belediyeler zamlı tarife uygulaması için geçerli bir yöntem bulamadılar ve bu uygulamayı durdurdular, filmciler de ilan ettikleri filmleri getirmeyi, ya da piyasaya sürmeyi... Bilet fiyatları bugünkü düzeyde kalır iyi filme iyi para ilkesi benimsenmezse, 1981' de gene ucuz etin yahnisine kaşık atmağa, kung-fu ve seks filmleri izlemeye hazır olalım.

1980 şampiyon yılı oldu dedik. Aynı zamanda **Şampiyon** yılı da oldu. En çok izlenen, en çok sözü edilen filmdi, Şampiyon.

Bir eski boksör, onun akıllı ve sevimli oğlu.. İkisini yedi yıl önce bırakıp gitmiş bir anne.. Ve nihayet duygulara seslenmeyi çok iyi bilen bir İtalyan yönetmen.. **Franco Zefirelli...** Birbiri ardına duygu ve gözyaşı yüklü bölümler insana düşünme fırsatı bile vermeden ağlatıyor. Şampiyon, sinemanın ünlü kuralının geçerliliğini bir kez daha vurguluyor:

"Ağlat, kazanırsın..."

Amerikan sineması, İkinci Dünya Savaşından bol bol kahramanlık filmi çıkarmıştı. Vietnam savaşından ise, birbiri ardında vurucu, çarpıcı toplumsal eleştiri filmleri geliyor. 5 Oscarlı **Avcı** ve Cannes'da büyük ödül kazanan **Kıyamet**, kıyamet koparan filmler oldular. Bu ikisini geçen yıl izledik. Vietnamlı filmlerin belki de en güzeli **Eve Dönüş**(Homec Coming) ise henüz ortalarda yok. Filmlerin üçü de savaşı yerden yere vuruyor ama hepsinin bakış açısı farklı.

Deli Dolu, Türkçe adının tam aksine, İngilizce adına yakışır bir şekilde (Silent Movie) yıl sonunda sessiz sedasız vizyona girdi. Sinema tarihine geçecek kadar güzel ve başarılı bir filmdi. Üstelik kaliteli filmler için ender bir işi başarmış, gişede de iyi iş yapmıştı. Son on yılda bir parodi üstadı, büyük bir komedyen ve yönetmen olarak ortaya çıkan **Mel Brooks**, Deli Dolu'da zirveye tırmandı. Bu filmi **"Ben sinemaya giderim"** diyen herkesin seyretmesi gerek.

Senaryolarını **Yılmaz Güney'in** yazdığı **Zeki Ökten'in** yönettiği iki film, **Sürü** ve **Düşman**, 1980'de Türk sinemasının yüzünü ağarttılar. Sürü çeşitli iç ve dış şenliklerde 18 ödül kazandı. Düşman ise üstünde duruldukça özellikleri çıkan, beğenilen bir filmdi.

Son yıllarda sinemada büyük iş yapan felaket filmlerinin en güzellerinden biri **Cehennem Kulesi**, iki romanın birleştirilmesi ile yapılmış nefes kesen senaryosu ve dev kadrosu ile bir gökdelende çıkan yangını anlatıyordu. Filmin Türkiye'de gösterilmesi ile MGM' in, Las Vegas'taki büyük gökdeleninde yangın çıkması ve yüze yakın insanın ölmesi aynı tarihlere rastladı. Filmi **"Böyle şey bizim uygar ülkemizde nasılsa olmaz"** diyerek rahat rahat seyreden Amerikalılar, Las Vegas yangını ile Cehennem Kulesi'ni tüyleri ürpererek hatırladılar.

Sinemada gelir rekorları kıran **Yıldız Savaşları**, konunun değil, tekniğin şaheseri olarak seyirciyi etkiledi. Filmin akıllı yöneticileri seks ve sertlik sahnelerinden dikkatle kaçınarak, sansürden **"Herkes izleyebilir"** iznini alıp çocukların da filme serbestçe girme

(Devamı 94. Sayfada)

Şampiyon (Üstte), yılın şampiyon filmiydi. 1980'de başlayan süksesi görünüşe göre 1981'de de devam edecek... Kıyamet, Amerika'da koparduğu kıyameti, ülkemizde koparamadı. Vietnam üzerine çevrilmiş, en iddialı, en kaliteli filmlerden biriydi ama bizim seyircimize çok uzak kaldı.

Tiyatrolar yeniden canlandı

Televizyon giderek kısalır ve birbirinden kötü programlar ve planlama ile geçerliğini yitirirken sinemalarla birlikte, tiyatrolar da yeniden canlandı.

Geçen yaz **Nükhet Duru**'nun başlattığı müzikaller akımı şimdi ortalığı kasıp kavuruyor. Nükhet Duru, **Merhaba Müzik**'ten sonra, birbirinden güzel iki şov daha sunarak, bu konuda kraliçeliğini ilan ederken, **Hisseli Harikalar Kumpanyası**'nın gerek sanatsal, gerek ticari başarısı, yapımcıları bu yolda yürümeğe zorladı. Yeni yıla girilirken, İstanbul'da bir yanda **Hello Dolly** uyarlaması **Çöpçatan'ın Fendi**, öte yanda geleneksel Türk oyunu **Kanlı Nigâr** müzikal olarak sergilendiler. **Altan Erbulak**, yeni topladığı takımı ile **Fehim Paşa Konağı**'nı sahnelere getirip, seyirci toplamağa başladı.

İstanbul'da biraz içeriği, biraz da Menajer **Erkan Özerman**'ın açtığı telif hakkı davası yüzünden reklamı fazla yapılan **Çılgınlar Kulübü** ise, seyircisini genellikle hayal kırıklığına uğrattı. Oyunun orijinali Fransa'da 10 yıldan beri oynar, filmi gelir rekorları kırarken, bizdeki uyarlamanın başarılı olduğunu söylemek zordu.

Oyun, karıkoca gibi yaşayan iki erkek homoseksüelin öyküsü. Koca rolündekinin oğlu, çok muhafazakâr bir ailenin kızı ile evlenmeğe kalkınca tipik bir vodvil havasında olaylar gelişiyor.

Ali Poyrazoğlu ve **Korhan Abay** gibi, tiyatro alanında adı çok duyulmuş, televizyonda ayrı şöhrete ulaşmış iki isme rağmen, oyunu ayakta tutan, daha çok Yeşilçam filmlerindeki ikinci sınıf rolleri ile bilinen **Bülent Kayabaş**..

Fransa'daki temsillerde ve filmde, güldürü unsuru, erkeklerin kadın rolüne çıkmaları ile sağlanırken, ülkemizde tersine, oyundaki erkekler erkek rolü yaptıkları zaman komik oluyorlar. Sahnelerin iki emektar oyuncusu **Selim Naşit** ve **Nurhan Nur**, hemen diğerlerinden ayrılanlar arasında. Oyunun tek genç kız rolünde **Neslihan Çolakoğlu**, bu tür oyunların gerektirdiği fizik üstünlüğe, dişiliğe ve çekiciliğe sahip değil.

Ergin Orbey'in görevden alınmasından ve Danıştay'daki dosyasının her nedense unutulmasından bu yana, Devlet Tiyatroları bir türlü toparlanamadı. Orbey yönetiminde büyük bir atılım yapan tiyatro, şimdi **Cüneyt Gökçer** ile gene eski tatsız günlerine döndü.

Devlet Tiyatrosu nedir?.. Daha doğrusu devletin niçin bir tiyatrosu var? Herhangi bir sokak arası tiyatrosunun rahatlıkla oynayacağı oyunları sahnelemek mi amaç?. Yoksa, dekoru, kostümü ve yapımı ile devletten yardım görmeyen bir tiyatronun altına giremeyeceği bir yükü yüklenip, seyirciye tiyatro zevkini aşılamak mı?.

1955-65 yıllarına yetişenler, Devlet Tiyatrosu'nun bu altın devrine tanık oldukları için kendilerini şanslı saymalılar. O günlerde insanlar oyun seyretmek için Ankara'ya gelirlerdi. **Ergin Orbey** bu havayı yeniden yaratırken, tutucu bir bakan tarafından yerinden alındı. Şimdi salonlar gene yarı yarıya boş.

Peki ama klasik tiyatro sanatının en güzel örnekleri, 1950'li yıllarda oynandı diye, bugünün kuşakları aynı oyunları seyredemeyecekler mi?..

Recep Bilginer, Ben Kimim diye bir oyun yazmış... **Küçük Tiyatro**'da sergileniyor. **Darvin**'in dediği gibi, maymundan mı geldik, yoksa **Adem** ile **Havva**'dan mı?. Bu konuda çağlar boyu o kadar çok şey yazılmış, söylenmiş ki?. Konunun tiyatrodaki en güzel örneği **Rüzgârın Mirası**'nı, daha dün denecek kadar yakın bir geçmişte Devlet Tiyatrosu sergilemedi mi?. O halde, Recep Bilginer, bu oyunu niye yazmış, Devlet Tiyatrosu niye seçmiş?.

Yazarın demesiyle şeytan bizim bilinç ve mantığımız. Şeytan olmasa, gelenek ve inançlarımız da olmayacaktı. Öyleyse hodri meydan... Şeytana uyma sözü bitti. Bundan sonra şeytana uy..

Belirsiz bir ülkede, belirsiz bir düzen ve belirsiz insanlar var. Başrolde bu düzene başkaldıran bir ressam... Evde kalmış, tek

(Devamı 94. Sayfada)

Çılgınlar Kulübü, basında büyük reklam yaptı. Ama oyuna gidenler içinde salondan hayal kırıklığı ile ayrılanlar çoktu. ▽

Kitap okuma alışkanlığı artıyor!.

Televizyon insanın vaktini çalıp, kitap okuma alışkanlığını yok mu ediyor, yoksa onları herşeyden meraklarını çekecek kadar haberdar edip, gerisini kitaplara, dergilere, gazetelere mi bırakıyor?.

Galiba ikincisi doğru.. Hatta, televizyonun kitapların reklamını yaptığını bile söyleyebilir, piyasaya ilk çıktığında birkaç tane zor satan **Kaptanlar ve Krallar**'ın, **Hayal Tacirleri**'nin televizyon dizisi olduktan sonra satış rekorları kırdığına dikkati çekebilirsiniz.

Aslında, her iki kitap, Amerika'da dizi olmadan da milyonlar satmışlardı. Geçmişi ve tarihi olmayan bir kıtada, tarih ve kahramanlar yaratmak akımı bayağı tuttu. Adı sanı olmayan insanlar, sonsuz olanaklar ülkesinde, bu romanları okuyarak, kendilerinin de birgün aynı yere gelebileceklerini düşünür oldular. Tabii oyunun kurallarını iyi bilmek kaydı ile. Bu kuralları da o kitaplarda aradılar. Ardından **İrving Stone**'un biyografik romanları, sonra da başkaları çıktı. Bu başkaları, doğrudan değil, dolaylı anlatıyor, okuyucu, kimin kim olduğunu benzetmeler yolu ile bulup "**Kaptanlar ve Krallar** Kennedy ailesinin öyküsü" diyordu.

Erol Toy, tam bir Amerikan yazarı uyanıklığı içinde, yaşanan günleri sıcağı sıcağına **Zor Oyunu** adlı son yapıtı içine oturttu.

Zor Oyunu, Mustafa Kemal'in öldüğü yıllarda Harbiye'de okuyan gençlerin öyküsü. Bu Harbiyeliler, gelecek yıllarda ülkenin kaderini etkileyecek üç büyük olayın, 27 Mayıs, 12 Mart ve 12 Eylül'ün kahramanları olacaklar.

Romanın kahramanı, her olayın içinde şu veya bu şekilde yer almış bir kişi. Bir özelliği var. Roman boyunca bir tek yerde adı geçmiyor. Romana giripte adını vermeyen tek kişi o. Romandaki Talat'ın **Talat Aydemir**, Cemal'in **Cemal Madanoğlu**, Samet'in **Samet Kuşçu**, Celil'in **Celil Gürkan** olduğu açık. Bazılarının adları daha da açık yazılmış. **Cemal Gürsel, Sadi Koçaş, Memduh Tağmaç**... Ama roman kahramanının adı hiç yok● Romanın gidişine bakarsanız ve gazetelere yansıyan gerçek yaşam öyküsündeki paralellikler dikkatinizi çekerse bu adı verilmeyen kişinin kim olduğunu kolayca düşünebilirsiniz. Erol Toy, bunu düşündürmek için herşeyi yapıyor, ama adı vermiyor. Neden acaba?.

Roman boyunca, onca olay gelişirken ortaya koyulan düşünceler, adı geçen kişiye yüklenen konuşmalar acaba gerçek mi? Daha doğrusu ne ölçüde gerçek? Okuyucu nasıl bir ayıklama yapabilecek? Gerçekten o sözleri adı verilen kişi mi söylüyor, yoksa yaşamış bir kişiliği roman kahramanı yapan romancının kendisi mi? Kuşkusuz böylesine bir saptama yapmak kimse için olası değil. Roman kişisinin onca ayrıntıya giren düşünceleri, olaylara bakış açısı, olaylar karşısında takındığı tavırları romancı hangi kaynaklara dayanarak bulup ortaya çıkarmış ve şimdi sergiliyor? Tüm bu sorulara verilecek yanıtlar iki ayrı saptamayı da beraberinde getirecektir.

Önce, yapıtta kahramanın adının neden koyulmadığı açıklık kazanacaktır; ikincisi de, -belki- roman kişisinin düşünceleri gerçekte yazarın düşünceleri, daha doğrusu dilek ve umutları olarak belirecektir. Üstüne üstlük romanı oluşturan olayların, anlatıldığı şekilde gerçeğe ne ölçüde yaklaştığı, ya da gerçeği hangi ölçüde yansıttığı bir başka sorudur.

Evet, **Kemal Tahir**'le başlayan bir akım, tarihsel gerçekleri romanlaştırma yolunu seçmiştir. Bu romancılık geleneği içinde yeni bir şey de değildir. Ama **Erol Toy**'un tarihsel roman mı yazdığı yoksa romansal bir tarihi mi anlattığı bilinemiyor. Anlatılanlar gerçekse içinizde duyacağınız rahatlık "**Zor Oyunu**"nu okumanın faturasını ödeyebilir.

Atillâ İlhan'ın **Fena Halde Leman**'ı, ilk bakışta, kelimenin tam anlamıyla bir "erotik" roman olarak görünüyor. Kişilerin hemen tümü, romanın içinde cinsel tutkuları ve saplantıları ile belirleniyor. İşte belirsiz bir eşcinselliği (latent homoseksüalite) yaşayan **Ekrem**, kadınla erkek arasında gitgellerin sancısını çeken biseksüel **Leman**, tam anlamıyla eşcinsel (lesbien) **Haco Hanım**, transseksüel (İlhan bunlara travesti diyor, acaba biz mi yanılmaktayız?) **Bobby** ve **Lili**, kendisine aşık, dolayısıyla mastürbatör **Cecile** ve **İclal**... Üstelik kişilerin bu özellikleri, ister istemez, romanın olaylar ağını da örüyor. Roman kişilerini etli kanlı kişiler durumuna getiren, onlarla okuyucunun arasındaki bağları kuran olaylar, hep bu çerçevede gelişiyor: Kocasının ölüm haberini alan **Leman Korkut** Paris'e gidiyor **Ekrem'in** (kocasının) izini sürerken **Lili'yi** tanıyor, **Lili**'nin **Bobby** ile ilişkisi var; **Leman**, bu ilişki içinde saç ayağını oluşturuyor, bir koldan da **Cecile**'le tanışıyor.Geriye dönüşlerle Paris öncesi yaşantısında **Haco Hanım**'la arasında geçen ve kişiliğini belirleyen olaylar veriliyor... Görüldüğü gibi, atlanarak çıkarılmış bir özet bile cinselliği hareket noktası olarak almış olayları, yaşamları anlatmağa yetiyor. Üstüne üstlük anlatım da bu gerçekle ters düşmüyor, aksine ona yönelik:

"...Lili'yle yattık. Hem kolay, hem zor bir sevişme oldu bu. Giderilmez cinsel doyumsuzluğundan mı ne, Lili herşeyini sunuyordu. Ballı dudaklarını, nemli kalçalarını, çıtır çıtır memelerini; kısacası mantıklı ve uyumlu bir doyuma ulaşamamanın acısını çeken bir bütün halinde, canlı kıpır kıpır bütün vücudunu! Kadınlıkla erkeklik arasında bir yere sıkıştığı için, ne kadın olarak tam doyuma erebiliyor, ne erkek olarak; gözlerini sislendiren hüzün bu nedenden. Doyumsuzluğun avunma bilmez acısı bu, giderilmez bir acı.." (s.211)

Tüm bunlara bakılarak bir değerlendirme yapılırsa bu roman erotik bir romandır. Ama **Atillâ İlhan**'ın başka hiç bir şeye dokunmayan ama yalnızca erotik olan bir roman yazdığını düşünmek ne ölçüde gerçek bir davranış olur? Kaldı ki, romanın birinci bölümü, tümüyle siyasal bir fon üzerinde gelişmektedir ve yapıt, doğrudan doğruya **Yunus Emre**'den bir alıntıyla başlayarak, zaman zaman tasavvufa kol uzatmakta, dipten dibe, Doğu ülkelerine ait kimi özelliklerin altını çizerek nedenlerini araştırmaktadır... Gelin bu noktada biraz duralım ve **Atillâ İlhan**'ı dinleyelim:

"...Oldum olası romanlarımda (şiirlerimde de) cinselliğin bu arada 'erotisme'in hakkını vermeye çalışırım ben. Yalnız 'fiction' düzeyinde 'erotique' roman, Sahiden yaşanan cinsel gerçeklerden çok, tasarlanan, tasarlanması 'erotique' zevk veren fantezileri içerir..." ●

Modern Folk Üçlüsü, (Yukarda), uzun süren sessizliğini Pop ile bozarken Nil Burak (Sağda), tam adına uygun bir plak yaptı: Boş Vere Boş Vare. Zerrin'in (altta), içinde Gönül olan longplayine niye başka ad verdiği merak konusu.

Plak kıtlığı var

Bir ülkede pikap sanayii olmazsa, plak sanayii olur mu?..

Türkiye'de artık 45'lik plak satılmaz oldu. İyi seti olan birkaç bin kişi için longplayler yapılıyor..

40 Yıl Sonra adlı plakları, görünüşe göre 40 yıl sonra da satacak olan (Plak, çıktığı 1974 yılından beri satış listelerinden düşmedi) **Modern Folk Üçlüsü**, teknik kaliteyi biraz zorlamak için, **Pop** adını verdikleri son LP'lerinin kalıbını Almanya'da hazırlattılar. Pop, üçlünün 10 yıllık yaşamındaki üçüncü aşamayı simgeliyor. Önce Folk derlemeleri, sonra Türk Sanat Müziğini çok seslendirme denemeleri, şimdi de, yerli bestecilerin yapıtları ile pop müzik. Modern Folk Üçlüsü'nün yaşamı, aslında Türk Hafif Müziği'nin nasıl doğması ve hangi temeller üzerine kurulması gerektiğini de gösteriyor. TRT'nin nihayet insafa gelip, folk ve sanat müziklerimizin çok seslendirilebileceğini kabul etmesi, Türk ve Batı sazlarının yanyana kullanılmasına izin vermesi, yıllardır yerinde sayan Hafif Müziğimizin geleceğini bir ölçüde aydınlattı.

Pop'da bir özellik daha var. Bugüne dek, Üçlü'nün plaklarında öndeki ses genellikle **Ahmet Kurtaran**'a aitken, bu kez **Doğan Canku** öne çıkıyor. Canku her kelimenin değil, hecenin, hatta harfin anlaşılmasına fırsat veren, net ama ilginç sesi ile dikkati çekiyor ve plaktaki 12 şarkı içindeki tek folk derlemesi (Folk Üçlüsünün her plağında, ilke olarak mutlak bir Folk derlemesi yeralıyor). **Ayrılık**'ta doruğa ulaşıyor. **Mazhar Alanson**'un bestesi **Güllerin İçinden**, plağın bir başka unutulmaz melodisi olmaya aday. **Melih Kibar, Ali Kocatepe, Cenk Taşkan, Özdemir Erdoğan, Ahmet Kurtaran ve Doğan Canku** plakta adlarına rastlanan diğer ünlü besteciler.

Nil Burak'ın **Boşvere Boşvere**'si, adı gibi, boşverilerek hazırlanmış bir plak. Hiç bir özelliği yok. Ne sanatsal, ne ticari yönden bir şey vadetmiyor. Plağa adını veren şarkı belki piyasanın dikkatini çekebilir. **Osman İşmen**'in düzenlemeleri renksiz. Nil Burak şarkıcı olarak vasatı aşamıyor.

Rıza Silahlıpoda son 15 yılın en çok sevilen 16 şarkısını, tek başına plak yapmış. Şarkıları seslendiren 9 enstrümanın dokuzunu da kendisi çalmış. Böyle olunca, plağına da çekinmeden **Rıza Silahlıpoda** adını vermiş. **Ağlama Değmez Hayat**'tan, **Her Yerde Kar Var**'a, **Atlı Karınca**'dan, **Karam**'a kadar aklınıza ne gelirse var. Dinlenmek,eğlenmek, anıları tazelemek için bire bir, bir plak.

1980'in en güzel albümlerinden biri, yıl sonuna doğru çıktı: **Guilty! Bee Gees**'in üyelerinden **Barry Gibb**'in yönetiminde **Barbra Streisand** harikalar yaratıyor. **Woman in Love** ve **Life Story** yıllar boyu unutulmayacak güzellikte ●

1980'DEN SEÇMELER!..

1. **Guilty (Barbra Streisand-Bee Gees)** Yılın en güzel albümlerinden.
2. **Attila(Mina)** İtalyanca müziğe hayran kalanlar için.
3. **Kahır Mektubu(Zeki Müren)** Türk Müziğinde bir yenilik.
4. **Seni Seviyorum(Zerrin Özer)** Gönül bu albümde.
5. **Give me the Night (George Benson)** Kemoteks reklamlarının unutulmaz melodisi, bu albümde.
6. **Pop Yallah(Hurşid Yenigün)** Evinizde taverna havası yaratmak için.
7. **Honki Ponki(Şenay)** Türk Pop Müziğinde yeni bir soluk.
8. **Rıza Silahlıpoda(Kendisi)** Anılarınızın müziği.
9. **The Secret Life of Plants(Stevie Wonder)** Black Orchid'e dikkat.
10. **Mutluluklar (Ferdi Özbeğen)** Yumuşak sesi ve piyanosu ile halkın gözdelerinden.

Neşeli Fıkralar

Petrol şeyhlerinden biri uçakla Amerika'ya gidiyordu. İnişe yakın, hostes doldurulmak üzere giriş kağıtlarını dağıttı. Yardımcı olabilmek amacı ile de, petrolcünün başına dikildi.

Arap doldurmağa başladı:

Adı: Abdülvahap

Aile Adı: Bin Halit

Seks:...

Bu soruya gelince Arap şöyle bir sakalını sıvazladı, sonra yazdı:

"Fevk-al-ade..."

Hostes hemen müdahale etti...

"— Yanlış efendim. Erkek mi, dişi mi, onu yazacaksınız..."

Petrol şeyhi cevap verdi.

"— Farketmez...Ben ikisini de.."

Genç kız arkadaşına anlatıyordu:

"— Nihayet iki ayağı da yere sağlam basan bir adam bulabildim."

"— Peki ama, pantolonunu nasıl çıkarıyor o zaman."

O O O

Yeni gelin, ertesi sabah annesine telefon etti.

"— Anneciğim, herşey iyi de, düşün bak... Tam sevişiyoruz.. Kapı çaldı... Ve kocam böyle bir anda duymazlıktan geleceğine, kalktı kapıyı açtı..."

"— Yani seni orada, öylesine bırakıp kapıya gitti ha..."

"— Keşke öyle olsaydı anne... Beni de beraber götürdü."

Üçü de yaşlı erkeklerle evli, üç genç kadın, bir öğle yemeğinde buluşmuş, kocalarını çekiştiriyorlardı.

"— Benim kocamda kala kala yüzde 20 kalmış..."

"— Bir ye, bin şükret.. Benimki yüzde yüz kaybetmiş iktidarını..."

Üçüncü lafa karıştı:

"— Ya benimki.. Yüzde 200 kaybetti dün gece!.."

"— Yüzde 200 mü?.. O nasıl olur ayol?.."

"— Dilini de ısırdı..."

Gazeteci, yıllanmış fahişeye sordu:

"— Bu hayattan şikayet etmiyor musunuz?.."

"— Hem de nasıl.. Her gece pis limandan on, oniki sarhoş gemiciyi al, hamamböcekleri ile dolu bir odaya sok, tahtakurularının yuvalandığı bir yatağa yatır..."

"— Korkunç..."

"— Korkunç ya... O merdivenler öldürüyor beni..."

O O O

Yargıç, önüne gene sarhoş gelen adama bağırdı?

"— Görüyorum, içmek sende alışkanlık haline gelmiş. Sebep ne buna be adam?.."

"— Susamak alışkanlığı..."

O O O

Yatağa girdiklerinde adamın keyfi yerindeydi, canı fena halde sevişmek istiyordu. Oysa karısı, birden ülkenin ekonomik durumundan şikayet etmeğe başladı:

"— Hayat çekilmez hale geldi. Herşeyin fiyatı artıyor. Yiyecek fiyatları arttı, giyecek fiyatları arttı. Berber fiyatları, taksi fiyatları hepsi arttı... Birşey de inse.."

Yandan uykulu bir mırıltı geldi:

"— Tanrı dileğini kabul etti, merak etme..."

O O O

Adam komşunun karısı ile sodomi halinde yakalanmıştı.

Olayı izleyen gazeteci, dönüşünde istihbarat şefine anlattı:

— Klasik bir "Yanlış adam, yanlış zamanda, yanlış yerde..." vakası...

Pazar akşamı yemekten sonra, karı koca yatağa girdiklerinde, karısı çıkıştı. Komşunun karısı ona "Kocam bir gecede beş kez başarıyor" demişti... Oysa kendi kocası... Adam üzülmüş, biraz da kızmıştı. "Peki öyleyse.." dedi.

İlk iki defayı biraz zorlandı ama, başardı. Sonra biraz uyudu. Üçüncüyü halletti. Gene uyuya kaldı. Uyanınca ıkına sıkına dördüncü ve beşinciyi de tamamladı ve zafer kazanmış bir kumandan gibi uykuya daldı. Uyandığında saatine baktı.. 10 olmuştu. Hızla giyindi.. Nefes nefese işine koştu..

"— Patron.." dedi.. "Kusura bakma.. Uyuya kalmışım. Geciktim..."

"— Gecikmene aldırmıyorum" diye gürledi patron.. "Pazartesi ve salı günleri nerdeydin, onu söyler misin?."

Genç nişanlılar, sağlık kontrolü için doktora gitmişlerdi. Muayeneden sonra, doktor genç adamı bir kenara çekti:

"— Size bir kötü, bir de iyi haberim var. Kötü haber, nişanlınızda bel soğukluğu var."

"— Aman tanrım.. Peki ya iyi haber..."

"— Hastalığı kaptığı siz değilsiniz."

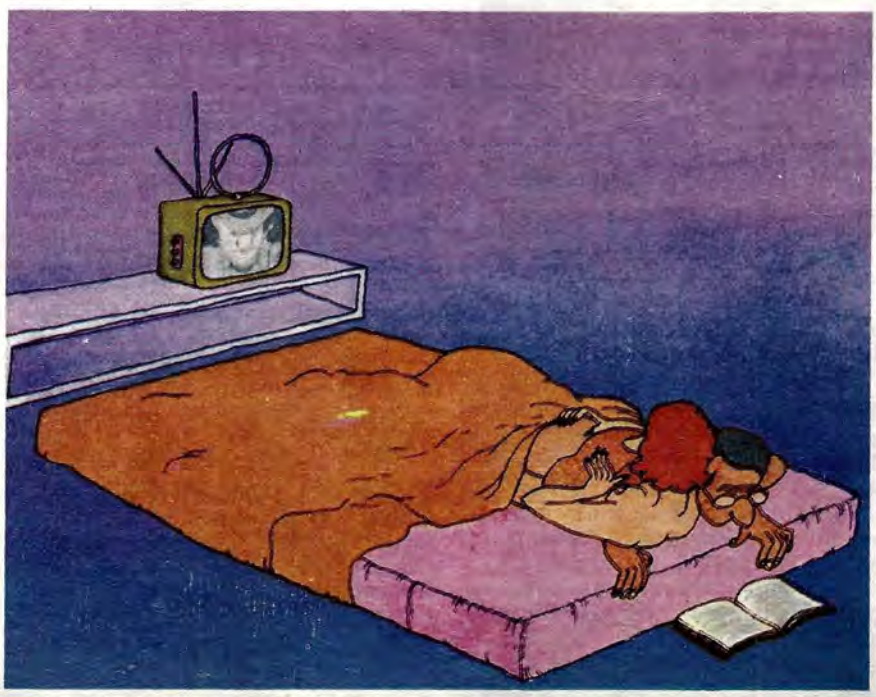

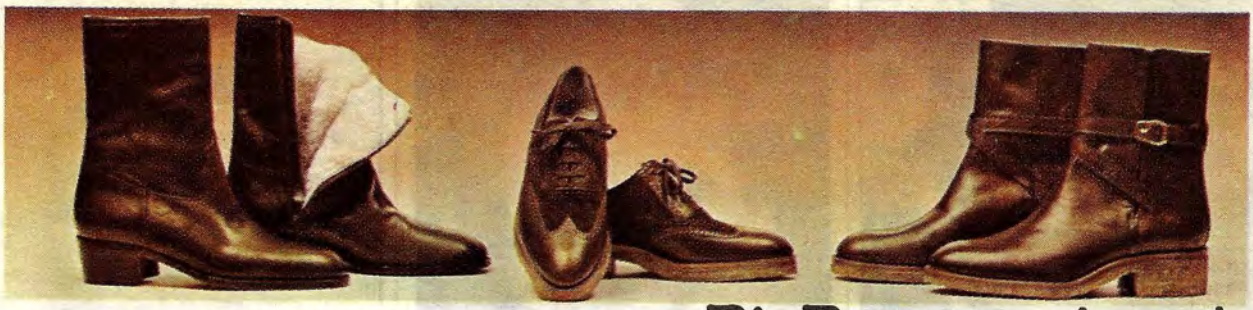

Beymen 80/81 koleksiyonundan...

Bir Beymen çizme! Uzun bir kış.

Uzun, soğuk kış günlerini bile bir tatil keyfiyle yaşarsınız Beymen'le.

Çünkü Beymen'se, şıklığın ve sağlamlığın simgesidir çizme de.

Derisi anilin tabaklanmış, özel. Köselesi, seçme. Yumuşak, rahat. Beymen'e özgü titizlikle ve drop sistemiyle - kalıplar dar ve geniş, numaralar tam ve buçuklu - yaratılmış.

Beymen'in modelleri, renkleri dünya modasından çizmeleri, ayakkabılarıyla uyumu yaşarsınız giyimde.

Beymen 80/81 koleksiyonu - ayakkabı, çizme, bot, çanta, kumaş ve deri erkek, kadın giyimi - Beymen mağazalarında sunuluyor.

Beym

BEYMEN MAĞAZALARI:
İstanbul'da: Şişli • Beyoğlu • Kadıköy • Bakırköy • Hilton
Ankara • İzmir • Antalya • Eskişehir • İzmit • Mersin • Kayseri • Rize • Samsun

Erol Aksoy

Garanti Bankası Genel Müdürü

1946 yılında doğdu. İlk ve ortaokulu Galatasaray'da, liseyi Fransa'da okudu. Üniversite için Amerika'ya gitti. Massachusetts Institute of Tecnology(MIT)yi bitirdi ve elektrik mühendisi oldu. Askerlik için yurda döndü. Bilgisayar uzmanı olarak çalıştı. Ama mühendislik onu sarmadı. İşletmeci olmak istedi. Harvard Business School'u bitirdi. Maliye ihtisası yaptı. 1973'de Dünya Bankasında staj yaptı. 4 yıl bir Amerikan Bankerlik firmasında çalıştı. Paris'te görevliyken, bir Yugoslav Bankasının tahvilini, Kuveyt'e satmayı başardı. 1976-77'de Koç Holding'te finansman koordinatörlüğü yaptı. 1978'de Garanti Bankası Yönetim Kurulu üyesi oldu. Aynı yılın sonunda Genel Müdürlüğe geldi.

SORU— Genel Müdür olarak önce ne yapmayı düşündünüz?

AKSOY— Önce tanımam gerekiyordu. Bankayı ve müşteriyi. Dolaştım. Ordu'da fındıkçılar "ilk kez bir genel müdür görüyoruz" diye şaştılar. Bankaya stratejik düşünme yöntemini getirmemiz gerekiyordu. Yani uzun vadede ne olacağız, ne yapacağız düşüncesini. Sonra da buna göre eyleme geçmeliydik. Bu düşünce içinde ilk kez bir pazarlama müdürlüğü kurduk. ihracata yöneldik. Hatırlarsınız, ilk kez mevduat almaya değil, kredi vermeye yönelik reklamlar yaptık. İhracata beş mil-

(Devamı 80. Sayfada)

Özer Çiller

İstanbul Bankası Genel Müdürü

1938 yılında doğdu. Liseyi St. Joseph'te okudu. Robert Koleji Yüksek İnşaat Mühendisi olarak bitirdi. Connecticut Eyalet Üniversitesinde Yüksek İşletmecilik, Boston Üniversitesinde Bilgi İşlem İhtisası yaptı. Amerika'da 6 yıl kaldı. Amatek'te Ekonomik Kontroller Koordinatörlüğü yaptı. Türkiye'ye döndüğünde Çukurova Holding'e Genel Koordinatör oldu. Pamukbank Yönetim Kurulu Başkan Vekilliği yaptı. Has Holding'e Genel Koordinatör olarak geçti. İstanbul Bankası Genel Müdürlüğüne getirildi.

SORU— Türkiye'nin bugünkü durumunu nasıl yorumluyorsunuz?

ÇİLLER— Türkiye'yi tek başına değil, dünya perspektifi içinde ele almak gerek. 1950 'lerde Türkiye arkasında destek olarak Amerika'yı buluyor. 1960'larda Amerika'dan Avrupa'ya kayış var. İşçilerin gidişi, ticaretin, yardımların Avrupa'ya kayması hep bunun belirtisi, sonucu. Yeni pazar arayan Avrupa Türkiye'ye el atıyor. Ama 1980 lerde dünya dengesi değişiyor. İran çökünce, Amerika için Türkiye yeniden büyük önem kazanıyor. Bu denge içinde Avrupa da, Türkiye'yi bilinçli olarak Amerika'ya itiyor. Benim teorim bu. Zincirin bütün halkaları birer birer tamamlanıyor. Avrupa işçilerimizi geri çevirmeğe, vatandaş-

(Devamı 81. Sayfada)

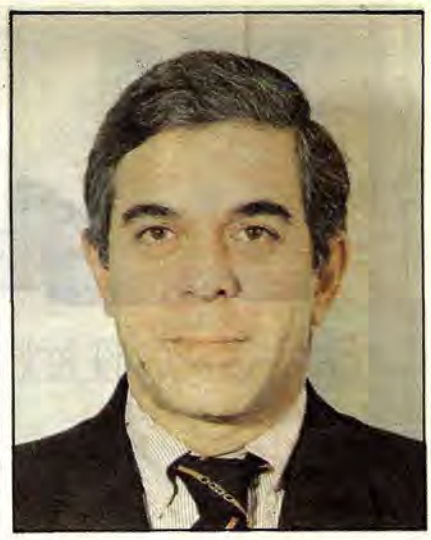

Ahmet Demirer

Hisarbank Genel Müdürü

1943 yılında doğdu. Ankara Koleji'ni bitirdikten sonra, İngiltere'ye gitti. Cambridge'de iktisat bölümünü bitirdi. Altı ay bankacılık kursu da gördü. Askerlik için yurda döndü. Arşimidis'te satış müdürü olarak hayata atıldı. Koç'a geçti. Arçelik ve Demirdöküm'de üst düzeyde görevler aldı. Kozanoğlu-Çavuşoğlu'na transfer oldu. Armatörlük Şirketinde görev yaptı. Sonra aynı firmanın İnşaat Dış Finansman İşlerinin başına geçti. 1978'de Hisarbank İdare Meclisi Reisi oldu. 1980'de Genel Müdürlüğe geldi.

SORU— Hisarbank yeni adı duyulan bir banka. Nasıl kuruldu, nasıl gelişti?

DEMİRER— 1926 yılında Afyon'da bir banka kuruldu. Terakki ve Servet Bankası. 1978 yılında, Kozanoğlu-Çavuşoğlu firması, finansman işlerinde kolaylık sağlamak için bir banka ile işbirliğine gerek duyunca, bu bankanın hisselerini toplamağa başladı. 1979'da banka önce İstanbul'da şube açtı, sonra merkezini buraya taşıdı. Sermayesini 3 milyondan 100 milyona çıkardı. Bugün için oldukça eski ve uzun adını, Afyon'un hisarından alarak Hisarbank'a çevirdi. Bir yılda 20 şube açtı. Genel olarak fazla şube açma niyetinde değiliz. 40 da falan duracağız. Perakende bankacılık yapmayaca-

(Devamı 82. Sayfada)

TÜRK BANKACILIĞININ SÜPER STARLARI

Üçü de genç...

Üçü de cana yakın, sevimli...

Üçü de insanın konuşmaya doymayacağı cinsten. En ciddi, en karmaşık konuları bile en meraklı şekilde anlatıyor.

Üçü de gayet iyi eğitim görmüş. Üçü de bir veya fazla yabancı dili ana dili gibi biliyor.

Üçü de kibar... Mütevazi...

Üçü de, adını son günlerde fazla duyuran bankalardan birinin Genel Müdürü...

Ama üçünün de mesleği bankacılık değil. Biri elektrik mühendisi olarak başlamış hayata, öteki inşaat... Üçüncüsü iktisatçı.

Bir ama daha... Üçü de ileri düzeyde yöneticilik eğitimi görmüşler ve bunun deneyimini yapmışlar. Üçü de uluslararası piyasada çalışmışlar ve bu piyasayı tanımışlar.

Banka Genel Müdürü denince akla gelen, yıllanmış, banka şubelerinde adım adım bankacılığı öğrenerek yükselmiş ve en tepeye gelmiş, ya da bir devlet bankasının tepesinden emekli olduktan sonra, özel bankanın başına gelmiş, klasik bankacı tipine taban tabana zıt düşen üç genç bunlar.

Türk bankacılığında, dolayısı ile Türk ekonomisinde yeni bir devrin başlangıcının habercileri.

Bankacı değil, yönetici genel müdür...

Statik değil, dinamik eylem adamı çağı bu...

En gençleri, Garanti Bankası Genel Müdürü Erol Aksoy... 34 yaşında. Hisarbank Genel Müdürü Ahmet Demirer 37, İstanbul Bankası Genel Müdürü Özel Çiller ise 42...

Türk bankacılığının süperstarları deniyor onlara... Gençliklerinden, hadi biraz da dedikodu yapalım, bulundukları topluluklarda görünüşleri ve davranışları ile hemen dikkati çektikleri ve pekçok güzel hanıma iç çektirdikleri için...

(Devamı 80. Sayfada)

Bir büyük bankanın genel müdürü denince, gözünüzün önüne bir imaj gelir herhalde. Bir bu imaja, bir de üç büyük bankanın Genel Müdürü Özer Çiller, Ahmet Demirer ve Erol Aksoy'a bakın. Bankacılıkta çok şeyin niçin değiştiği anlaşılıyor.

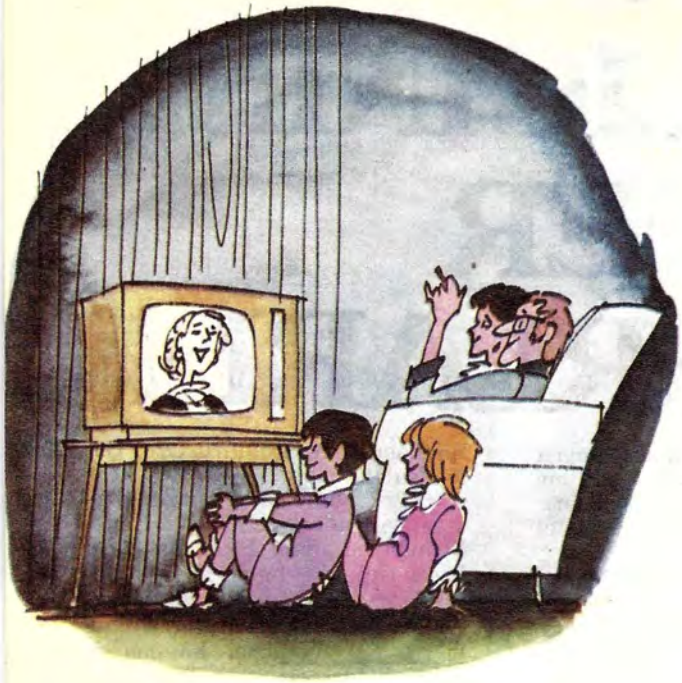

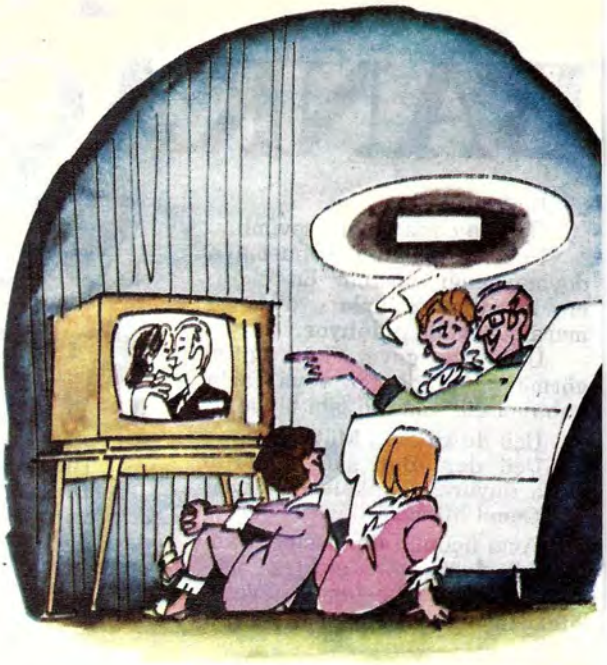

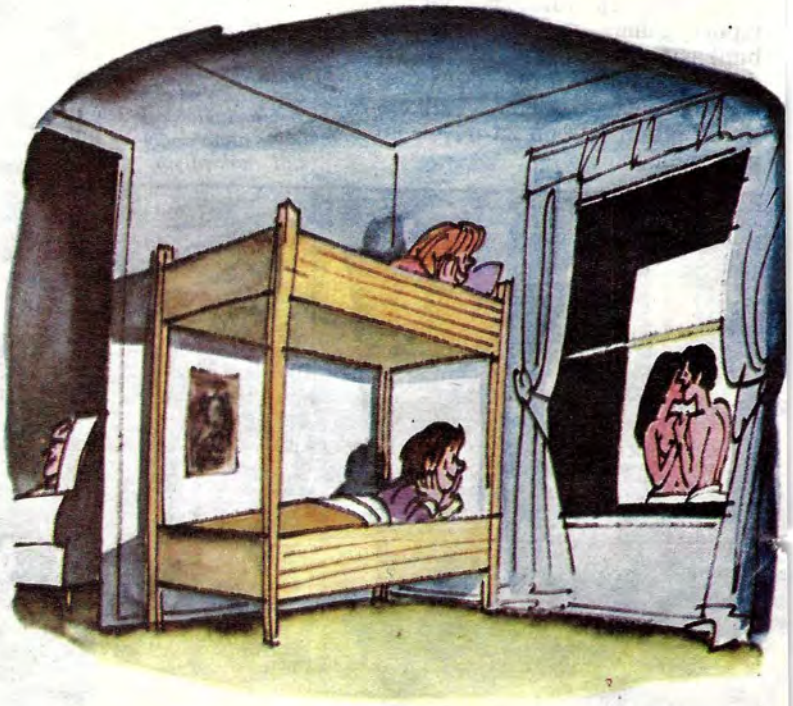

Milliyet'in Arkasındaki Yeni Adam:

AYDIN DOĞAN

"BENİM GAZETEYİ YÖNLENDİRMEM SÖZKONUSU OLAMAZ. MİLLİYET ATATÜRK'ÜN YOLUNDA YÜRÜYECEKTİR."

"— Ercüment Karacan Milliyet'i satıyormuş.."

Türk basınının kalbi Bab-ı Ali'de bu sözler yıllardan beri duyuluyor ama doğrusu aranırsa aldırış eden pek çıkmıyordu. Çünkü Türkiye'nin beş büyük gazetesi için "Satılıyor" dedikodusunun çıkmadığı gün olmuyordu. Öyle ki bir defasında Cumhuriyet'in sahibi Nadir Nadi "Kendimi bildim bileli, bu gazetehep satılır" demişti.

Ama bu kez işler biraz değişikti.. Daha doğrusu, genç, zeki, meraklı ve uyanık bir işadamı, işlerin biraz değişik olduğunu farketmişti. Ercüment Karacan kalp damarlarından bir ameliyat geçirmişti. Artık kendini ciddi işlere vermek istemiyordu. Oysa Abdi İpekçi gibi, sağ kolu olan bir adamı kaybetmişti. Zaten Türkiye'den ayağını hemen hemen kesmişti, yılın büyük bir bölümünü yurt dışında geçiriyor, oralarda geçimini sağlayacak işletmeler kuyordu.

Karacan'a yakın olanlar "Ercüment artık Türkiye'yi sevmiyor, bu ülkede yaşamak istemiyor" diyorlardı. Küçük bir soruşturma ile bunları öğrenen genç adam, kararını verdi.. Karacan satıcıysa, o da alıcı olacaktı. Araya ortak dostlarından birini, Milliyet'in Almanya baskısını başlatan Vahdet Urul'u soktu. "Sor bakalım, Ercüment Bey'e niyeti ciddi mi" dedi... Gelen haber olumluydu. Ercüment Karacan Milliyet'i satmaya kesin karar vermişti.

Ardından olaylar hızla gelişti. Genç işadamı Aydın Doğan, Vahdet Urul aracılığı ile Karacan ile tanıştı. Birlikte birkaç yemek yediler. Bu yemeklere daha sonra bir başka ortak dost, Koç grubunun en etkin adamlarından İnan Kıraç da katıldı.

Görüşmelerde niyetler iyice ortaya çıktı. Karacan satmaya, Doğan almaya niyetliydi. Ama Aydın Doğan'ın gazetecilik deneyimi hiç mi hiç yoktu.. Bu yüzden Bab-ı Ali'ye balıklama dalma niyetinde değildi. Zor da olsa, adım adım girecekti. Aydın Doğan "Peyderpey alırım.. Sonunda hepsine sahip olurum" diyordu. Karacan ise "Peyderpey veririm ama hepsini değil. Bu gazete bana baba yadigârıdır. Bir bölümünün ve üzerinde adımın kalmasını isterim" diye diretiyordu. Sonunda anlaştılar. Doğan, ilk planda gazetenin yüzde 25'ini alacaktı. Sonra istedikçe hissesini arttıracak ve yüzde 75'e kadar çıkabilecekti.

Karacan-Doğan görüşmeleri, Milliyet'in hisselerinin Doğan'a devredilmeğe başlandığı resmen açıklanmadı ama hemen duyuldu. Dedikodular da birden Bab-ı Ali'yi sardı...

Milliyet'i meçhul bir işadamı satınalıyordu..

Hayır, meçhul bir işadamı değil, Vehbi Koç'un adamı alıyordu. Gazete artık Koç'un ve sermayenin sözcüsü olacaktı. Karacan gazetenin tümünü satmıştı. Hayır tümünü değil, bir bölümünü satmıştı... Dedikodular kısa zamanda Bab-ı Ali sınırlarını aştı, yurdun dört bucağına ulaştı. Abdi İpekçi'nin ölümünden beri zaten herkes tarafından merakla gözlenen ve "Ne olacak" denen Milliyet, şimdi bir de patron değiştiriyordu. Asıl

(Devamı 73. Sayfada)

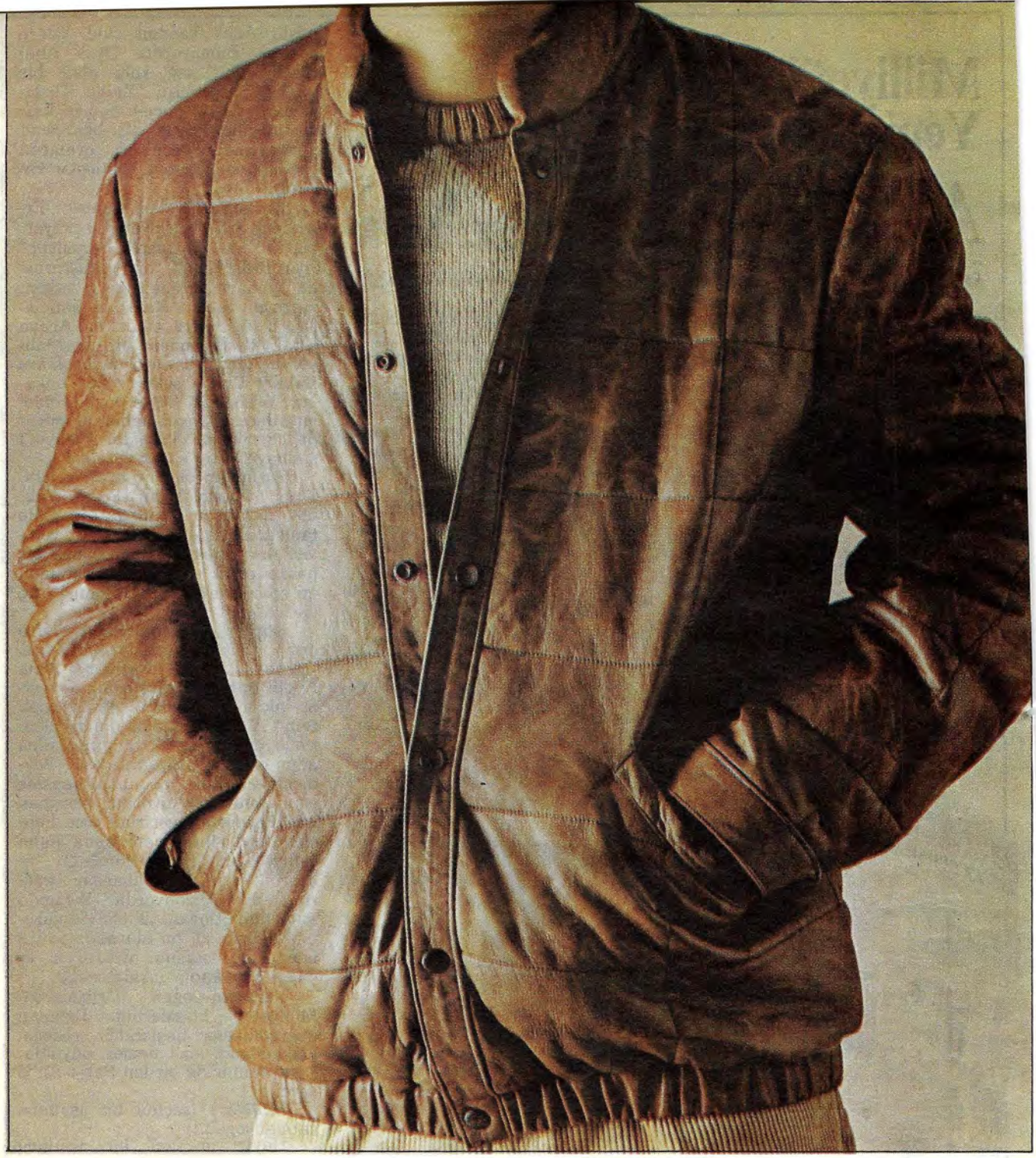

GÜDERİ

Özel olmayı sevenler, modayı iyi bilenler ve Yeginler.

YEGİNLER
DERİ BUTİK

(RAJANS)

(Pazar günleri de hizmetinizdeyiz.) Demirhane Cad. Hacı Raşit Geçidi No. 23 Zeytinburnu (sahil yolu) - İstanbul Tel: 23 22 32

Yeni Para: "Para-Çek"...

ceplerde...çantalarda taşınıyor, elden ele dolaşıyor!..

"Para-Çek", Yapı Kredi'nin toplu para taşımaya güven getiren hizmetidir.

Yapı Kredi'de hesabınız olsun olmasın, "Para-Çek"lerden dilediğiniz kadar alabilirsiniz...

"Para-Çek"inizi dilediğiniz kimseye para yerine verebilirsiniz...

"Para-Çek" simgesini* taşıyan tüm seçkin müesseselerde ödemelerinizi "Para-Çek"le yapabilirsiniz...

Bir Yapı Kredi'den "Para-Çek" alır... Yurdun dört yanındaki 577 Yapı Kredi'den dilediğinizde... anında, paraya çevirebilirsiniz!

Cebinizde, çantanızda "Para-Çek" taşıyın. Paranızı güvenli taşıyın.

* Bu simgeyi göreceğiniz her yerde, "Para-Çek"leriniz "para"dır.
"Para-Çek" uygulamasına olağanüstü ilgi gösteren alışveriş merkezlerimizin ve müesseselerimizin sayısı hızla çoğalmaktadır.

YAPI ve KREDİ BANKASI

"hizmette sınır yoktur"

1980 yılının kendisinden en çok sözü edilen kişisiydi Bülent Ersoy. Ondan söz eden, onu kapak yapan, dergi ve gazetenin tirajını artıracak kadar ilgisini çekiyordu toplumun.. Bu ilginin ardında, birbiri ardına yaratılan skandallar ve Bülent Ersoy'un cinsiyetini arama çabaları vardı...

Bülent Ersoy homo seksüel değildir!. Peki ama nedir?

"— Sekse doyamıyorum." (Şey 22 Ocak 1980).

"— Ben homoseksüel olduğumu hiç kimseden saklamadım. Zeki bey ve ben sahnelerin iki homoseksüeliyiz." (Hey- 31 Mart 1980).

"— Kadın olmak istiyorum. Londra'ya gidip ameliyat olacağım." (Hafta Sonu- 25 Nisan 1980)

"— Bülent Ersoy artık Carmen' dir." (TV'de 7 Gün- 9 Haziran 1980).

Bülent Ersoy, geçen yıl ülkemizde adı ençok konuşulan kişilerden biriydi. Ondan bahseden gazete fazla satıyor, onu kapağına koyan dergi rekor kırıyordu. Ersoy birbiri ardına yarattığı skandallarla günün kişisi olma özelliğini koruyor, hatta sonunda, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin çatısı altında bir tartışmaya dahi konu oluyordu.

Neydi Bülent Ersoy'u birden yılın en dikkate değer kişisi haline getiren şey...

Fahrettin Aslan'ın Zeki Mü-

ren'in yerine lanse etmek için sahneye çıkardığı, siyah smokinli, ciddi görünüşlü, efendi kılıklı Bülent Ersoy, kısa zamanda büyük değişiklikler geçirmiş, sahnede ciddi görünümünü korurken, özel yaşamında açıldıkça açılmıştı.1980' de onu hep haber kaynağı yapan şey ise, göğüslerini hormon ve silikonla şişirdikten sonra, kadın kıyafetine girmesi, kadın makyajı yapıp, kadınca davranmağa başlaması olmuştu. Artık sahneye kadın gibi çıkıyor, diskolarda erkeklerle yanak yanağa dans ediyor, göğüslerini her fırsatta açarak, çıplaklığını gözlere ve objektiflere sunuyordu. Bu arada kendisi ile yapılan her röportajda "Ben homoseksüelim" diyordu. İnsanın ne olduğunu herkesin bilmesi başka, bunun açıkça söylenmesi başkaydı. Ersoy, kendisini tanımayanların erkek olduklarına ihtimal vermeyecekleri bir görünüş içinde konuşup, ısrarla tekrar ediyordu:

"— Ben homoseksüelim.."

Ama bilmediği, hatta milyonlarca kişinin bilmediği bir gerçek vardı. Bülent Ersoy homoseksüel değildi. Onun özelliğinin seks biliminde bir adı vardı, ama bu ad, homoseksüellik değil, ondan çok ama çok farklı bir başka sapmaydı. Bilim dilinde Bülent Ersoy'un durumunun adı "Transseksüellik" ti.

Şimdi sözü burada, konunun dünya çapındaki uzmanlarından Minnesota Üniversitesi Psikoloji Bölümü Profesörlerinden, Dr. Donald W. Hastings'e bırakalım. Dr. Hastings, Ersoy'u hayatında hiç görmedi. Hiç de duymadı. O halde bu teşhisi nasıl koydu, diyeceksiniz.

Dr. Hastings, burada transeksüelliği ve bunun sık sık karıştırılan iki kavram, homoseksüellik ve tranvestitlikle farkını anlatacak. Yazıyı okuyunca, teşhisi artık siz kendiniz de koyabilirsiniz.

Transseksüalizm insanlarda çok ender rastlanan bir durumdur. Burada kişi kendini karşı cinsten olarak görür. Örneğin bir transseksüel döyle der: "Ben doğanın bir hatasıyım. Ben bir erkek vücuduna hapsedilmiş kadınım."

Böyle demekle de kalmaz, yanlış vücudun bir operatör tarafından düzeltilmesini şiddetle arzular. Ameliyat onun vücudunun görünüşünü değiştirecek, istediği seksin görünümüne sokacaktır. Buna halk dilinde Cinsiyet Değiştirme Ameliyatı denir.

Transseksüel bir erkek için bu ameliyat penisinin ve testislerinin ameliyatla alınması, yerine yapay bir vajina yarığı açılması demektir. Ameliyatla iş bitmez. Transseksüel, hayat boyu, karşı cinsin hormonlarını almak zorundadır.

1953 yılında dünya bir Amerikan askerinin kadın olduğu haberi ile çalkalanmıştı. Gerçi daha önce benzeri birkaç ameliyat sessiz sedasız yapılmıştı ama, Amerikalı askeri Bayan Christine Jorgensen yapan Danimarka'daki ameliyat birden dünya çapında bir reklama kavuşmuştu. Herkes böyle birşeyin nasıl olduğunu merak ediyordu. Böylece tıp tarihinde yeni bir devir açıldı. 20 yıl sonra ameliyat pek çok ülkede, pek çok hastanede yapılıyordu.

İnsanların niçin transseksüel oldukları bilinmiyor. Çeşitli tahminler var. Çocuğun ailesi, genellikle annesi tarafından başlangıçta karşı cinsten bir bebekmiş gibi büyütülmesi, kalıtımsal bazı bozukluklar, ya da vücudun hormon dengesinde her ne sebeple olursa görülen değişikliklerin bu tür sapmalara yol açabileceği ileri sürülüyor.

20 yaşında bir genç transseksüelin tipik öyküsü şöyle olabilir:

Çocukluğunun ilk yıllarında cinsiyet karışıklığı yaratan anılarla büyümüştür. Bebekken erkek oyuncaklarına, ya da erkek oyunlarına fazla ilgi duymamıştır. Buna karşılık bebek oynamayı sevmiş yaşıtı kızların etrafında dolaşmış, onlarla evcilik oynamıştır. Kafasında anne olmak, içinde annesine mutfakta yardım etmek arzusu vardır. Büyüdükçe kızkardeşinin elbiselerine merak sarar. Onları giydiği zaman kendisini daha rahat tabii, daha rahat hisseder. Etrafının dikkatini çekecek kadar dişi bir oğlan çocuğu olarak görülür. Arkadaşları ona "Hanımevladı" derler. Daha büyüyünce bu deyimin yerini homo veya bunun karşılığı argo sözcükler alır.

Hayatının hiçbir döneminde kadın elbisesi giymek onu seksüel olarak tahrik etmez, rahatlamak için mastürbasyon yapmasını gerektirecek kadar heyecanlandırmaz. Kadın elbisesi ile tahrik olmak, sonra heyecanı kendi kendini tatmin ile yatıştırmanın tıp dilindeki adı Transvestitliktir. Transvestit ancak kadın elbisesi giyince heyecanlanır, penisi ereksiyon haline gelir. Transseksüelde karşı cinsin elbisesi giymekle, penisi tahrik arasında hiçbir ilinti yoktur. Transseksüel, öyle daha rahat olduğu, öyle giyinmesi gerektiği bilinci ile kadın kılığına girer. Transvestit kadın kılığında iken bile erkektir, öyle olduğunu bilir ve erkekliğinden de memnundur. Tatmin için ikinci kişi aramaz. Mastürbasyon onun için yeterlidir.

(Devamı 72. Sayfada)

Bülent Ersoy, büyük bir açıksözlülükle "Ben homoseksüelim" diyordu. Gazeteler de öyle yazıyorlardı. Ama Ersoy homoseksüel değildi. Onun seksüel sapmasının tıp bilimindeki adı çok farklıydı... Neydi Bülent Ersoy?...

Sofrada işkence çekmeden kilometrelerce koşmadan da ZAYIFL

Doğal şekilde zayıflamanın en önemli kuralı "umursamamaktır". Jimnastiği de rejimi de umursamayın. Çevremizde diyetle ilgili pekçok yazılar ve kitaplar olduğu halde, genellikle pek işe yaramazlar. Yemeği azaltma önerileri çoğu zaman daha fazla yeme arzusu uyandırır. Fazla kilolular jimnastik ve diyetle ilgili her konuyu gayet iyi bildiklerini sanırlar gene de bu bilgilerin hemen hemen hiçbir faydasını görmezler. Mesele bilmekte, hele yiyecek üzerinde bilgi sahibi olmakta değil, rahat olabilmektedir.

Bir grup kilolu insana "Kim perhiz yapar?" diye sorunuz. Cevap, "şişmanlar" olacaktır. "Peki, dilediğiniz kiloya düştüğünüzde, bunu devam ettirebilecek misiniz?" sorusuna ise, biraz cesareti olandan şu yanıtı alacağınızdan şüpheniz olmasın: "Hayır! Ben zaten şişmanım. Hiçbir zaman da zayıf olamam. Ama kilo verdiğim zaman iç huzuruyla yemek yiyorum."

Şimdi de kendi kendinize sorun: Ben kilo verebilir miyim? "Evet" cevabını sıkıntıyla kabul eder ama tekrar eski halinize dönersiniz. Kiloları verip, konuyu unutabilir misiniz? Hayır, çünkü zayıflamak hayatınızın bir parçası olmuştur. Öyleyse, sil baştan!..

Mesele zayıflamak değil, daha ince, daha az kilolu olmaktır. Şişmanlarla zayıflar arasındaki fark, zayıfların şişmanlamayı dert etmemeleridir. Kilo aldıkları zaman yiyeceklerine biraz dikkat ederler, rejim bunlar için hiçbir zaman sorun olmaz, çünkü temelde zayıf olduklarına inanırlar. Şişman olmak da eğer inanırsanız, aynı şekilde doğaldır.

REJİM YAPMAK ÇÖZÜM DEĞİLDİR

Rejim kısa süreler için geçerlidir. Hayatı boyunca fazla yemeğe alışmış birisi, bir müddet için greyfruta, salataya veya ızgaraya rağbet eder, sonra sanki o sıkıntıyı çeken kendisi değilmiş gibi yiyeceklere saldırır. İşin garip olan yanı da bu olay defalarca tekrarlanır. Peki ama, niçin? Rejim yapmak bir çeşit oyunculuktur. Yiyeceğini kontrol edebilen bir insanın rolünü üstlenir. Özel zevkleri bir tarafa bırakıp rolünüzü başarıyla oynamaya başlarsınız. Gayet ölçülü yer, içer ve bunları yaparken iradenizle övünür, kilo vermenizle gurur duyarsınız. Oysa çok iyi bilirsiniz ki, sadece oyun oynuyorsunuz ve bu oyuna haftalarca devam edersiniz.

Başarı ile uygulanan bu rejimin sonunda, kilonuzda, yüzünüzde ve hatta seks hayatınızdaki değişikliklerin farkına varırsınız. Bir sabah aynada inceldiğinizi farkedip, bu görüntüden memnun kalarak, kendinizi tebrik edersiniz. Oysa bu gurur ve beğeninin altındaki esas hisler korku ve paniktir.

Tam istediğinizi elde ettiğiniz anda bu korku ve paniğin sebebi nedir? Aynada gördüğünüz insanın siz olmadığını biliyor, başka birisinin vücudunuza ve şahsiyetinize hükmetmesini yadırgıyorsunuz. Üstelik, kendinizin gerçekte şişman ve hayatı boyunca yemek problemi olan biri olduğunun da farkındasınız. Ama şimdi bu değişik görüntüyle kendi kendinize yabancı oldunuz.

Farkına varmadan yeni görüntünüzden huzursuz olarak aynanın karşısından ayrılıp, güne başlarsınız. Öğle yemeğinde artık salatayı görmeye bile tahammülünüz yoktur, etin yanına güzel bir pilav koyarsınız. İlk lokmada huzura kavuşur, kendinizi alıştığınız eski düzende hissedersiniz.

Binbir zorlukla verdiğiniz kiloları çabucak alıp, eski tombul şeklinize, hislerinize ve benliğinize kavuşursunuz. Sonra bir çeşit huzur ve sıkıntıyla aynaya tekrar bakıp, rejime yeniden başlamaya karar verirsiniz.

Rejim dünyası, kilo sorunları olan ve bir iki kilo vermekle sorunlarına çözüm bulunamayacağına inanan karamsar şişmanlarla doludur.

TABAĞINIZDAKİ TUZAK

Bu konuda çoğu insan, içinde yaşadığı kültürün kurbanıdır. Çocukluktan itibaren, özellikle moral ve dini kuralların etkisi altında, insanlara tanrının verdiği nimetleri horlamamak öğretilir. Tabağa konulan her lokma bitirilmelidir. Böylesine bir şartlanmayla, aç veya tok, sıhhat düşünülmeden, yenir de yenir. Ancak bu arada unutulan en büyük gerçek, tanrının asıl nimetinin size verilen vücut ve sağlık olduğudur.

İlk öneri olarak, tabağınızda biraz yemek bırakmayı öğrenmelisiniz. Önceleri bundan dolayı bir suçluluk duyulur ama zamanla alışkanlık haline dönüşür. Son lokma için, "aklın orada kalır, bunu bulamıyanları ve muhtaç olanları düşün" gibi duygusal zorlamalar folklorumuza bile öylesine girmiştir ki, Anadolu'nun bazı yörelerinde, tabağı sıyırmak için "sünnetlemek" deyimi kullanılır.

YABILIRSINIZ

Bu konuda anne ve babalara bir öğüdümüz var: Çocuklarınızı tabaklarında ne varsa silip süpürmeye zorlamayın. Bırakın doyduklarının farkına varmayı öğrensinler. Bu arada siz de büyükler olarak sofradan aç kalkmaya kendinizi alıştırın.

EN YAKIN DOSTLARINIZ DÜŞMANINIZ OLABİLİR

Genellikle tatillerde ve dost toplantılarında istek ve irade dışı fazla yemek yenir. Bizimle birşey yemeyi paylaşmayan herkesin aç kaldığına inanırız. Bu yüzden de eve gelen misafire ilk iş birşeyler ikram ederiz. "Karnım zil çalıyor" deyiminin anlamını gerçekte hiç birimiz bilmediğimiz halde, sıkıntı, utanç, güvensizlik ve hatta cinsel ihtiyaçları bastırabilmek için devamlı yeriz. Açlık yemenin, hele aşırı yemenin en son sebebidir.

Tuzaklar bu kadarla kalsa iyi...Aile ve dostlar dışında, çevrede de herşey yemek üzerine kurulmuştur. Evde oturup devamlı birşeyler atıştırmaktansa, kendinize dışarıda bir eğlence bulabilirsiniz. Ancak buralarda bir de üstelik fazladan yersiniz. Sinema, tiyatro maç ve bu gibi yerlerde seyyar satıcılar, yenilip, içilecek büfeler nasıl para kazanıyor sanırsınız?..

NASIL KİLO VERİLİR

Aşağıdaki kurallara uyabilirseniz, ömür boyu ince olabilirsiniz:

İkibuçuk kilo verdikten sonra rejimi durdurunuz. Çevreniz ve hatta kendiniz bu görüntüye alışıp, doğal kabul etmeye başlayana kadar ara veriniz. Yeni fiziğinize alıştıktan sonra, diğer ikibuçuk kilonuzu vermek için tekrar rejime başlayabilirsiniz. Hiç acele etmeyin, zayıflamak haftalar hatta aylar sürebilir ancak bu yolla rejimin esiri olmadan, başarıya ulaşırsınız.

Şişmanların zayıflara oranla daha az spor yaptıkları bir gerçektir. Güzel bir vücuda sahip olanlar jimnastiği zevkleri ve sıhhatleri için yaparlar. Fazla kilolular için ise jimnastik, rejim gibi eziyet verici bir zayıflama metodudur.

Kilo vermek için uzun süre jimnastik yapmak, hemen hemen hiçbir zaman gayeye ulaşmaz. Zevk için yaptığınız ve yapmaya devam edeceğiniz jimnastik size kilo vermenizde ve formunuzu korumada yardımcı olacaktır.

Unutulmaması gereken diğer bir konu da saunada, hamamda terleyerek zayıflamaya çalışmanın bir çare olmadığıdır. Bir iki bardak su bile saatler boyu terleyerek kaybedilen suyu telafi eder.

Bu tuzakları hiçbir zaman yokedemezsiniz ama kendinizi düşmekten kurtarabilirsiniz. Size yiyecek ikram eden kimsenin karşısında devamlı uyanık olun. Her ikram edileni gerçekten yemek istiyor musunuz? İkinci porsiyonların sizi zehirleyebileceğini düşünerek, en yakınınız tarafından ikram edilse bile reddedin. "Zehirlemek" sözü pek sempatik değil ama fazlasının sağlığa ne derece zararlı olduğunu hiç aklınızdan çıkarmayın. Zaten yakınlarınız her fazla porsiyonun damarlarınızı tıkayabileceğini, nefes darlığına yol açacağını, kilo aldıracağını ve hayatınızı kısaltacağını o anda düşünebilseler, hiç şüphesiz ikramı ve ısrarı bırakacaklardır. Zayıflar fazla yemek yemezler, bu nedenle de onlarla dostluk kurun ki siz de kilo verebilesiniz.

ROLLERİ DEĞİŞTİRİN

Zayıflama konusundaki saplantılarınızla mücadeleye girişmek için ne yapmalısınız? Günlük yaşantıyı bir tiyatro oyunu olarak görüp, size de trajik bir rol verildiğini kabul edin. Oysa, siz bu rolü o kadar uzun süredir oynuyorsunuz ki, rol yaptığınızı dahi unutmuşsunuz.

Yavaş yavaş bu oyunun trajedi değil de komedi olduğuna inanmaya başlayın. Güçlü kuvvetli bir insanın küçük bir dilim çikolatalı pasta karşısında düştüğü durumu komik bir gözle görmeye çalışın. Çoğumuz sevdiğimiz yemeklerin esiri olur ve onlara karşı gelemeyiz. Ancak, bu zaafa gülmeyi öğrendiğiniz an meselenin iç yüzünü görmüş olacaksınız. Sonra iyice düşünüp, kendi rolünüzü yeni baştan yazın.

Kilo vermenin ve zayıflamanın sırrı, durumu olduğu gibi kabul etmektir. Rejime, jimnastiğe ve diğer çarelere sıkı sıkı sarılıp, eziyet çekmek çözüm getirmez. Bütün bunlara son verdiğiniz an kilo vermenin çok daha kolay olduğunu göreceksiniz.

Yenilendi herşey, farklı bir dünya için...

BRASSERIE e KAZAN

Ana lobi katında. Uluslararası ve geleneksel Türk mutfağından seçmeler nazik ve itinalı servis.

Rotisserie Panorama

ROOF'ta... Eşsiz İstanbul ve Boğaz manzarası. Etkileyici bir atmosfer. Konuklarınızı gururla ağırlayabileceğiniz, restaurant ötesi bir restaurant...

Merhaba Bar

Etkileyici bir atmosferde MEHMET OLCAYTO'nun dinlendirici müziği ile her çeşit içkinin en güzeli, en özeli...

ETAP **Cafe**

Hareketli Etap Çarşısının ortasında... Her gün 10.00-19.00 arası devamlı servis. Ağız tadıyla, hesaplı fiyatlarla karnınızı doyurabileceğiniz bir cafe... Her zaman cıvıl cıvıl...

Patisserie Opera

Anlatmakla tarif edilemiyecek harika pastalar. iç çekici turtalar, değişik kekler, spesiyal ekmekler, tatlı-tuzlu bisküviler ve daha neler neler...

ÇAY SALONU

Sevdiklerinizle bir arada beş çayı... Etap Marmara size; her gün saat 16.00'dan 18.00'e kadar ana lobisinin renkli bir köşesinde MEHMET OLCAYTO'nun nefis müziğiyle, nezih bir ortamda beş çayı teklif ediyor...

Sauna Türk hamamı

Sağlığınız, görünümünüz, dinlenmeniz ve dinçleşmeniz için... Sauna ve Türk Hamamına siz de abone olabilirsiniz.

Etap Çarsısı

İtinalı kuru temizleme, deri, zevkli çiçeklik, aksesuar profesyonel fotoğrafçı... Kısacası zevkiniz ve ihtiyaçlarınız için oniki seçkin dükkan.

ETAP
MARMARA
INTERNATIONAL HOTELS

Taksim - İstanbul Tel: 44 88 50

ultra

ROBOTLA AŞK

ISAAC ASIMOV

Tony esmer, uzun boylu ve yakışıklıydı. Yüz hatları kalemle çizilmiş gibi düzgün, soylu ama duygusuzdu. Hafifçe araladığı sokak kapısından Tony'i süzen Claire Belmont'un yüzünden biraz korku, biraz şaşkınlık, biraz da panik okunuyordu.

"Olmaz Larry" demişti kocasına, "Kesinlikle olmaz. Onu evimde istemiyorum". Beyni felce uğramış gibiydi. Gerekçe arıyor, bahane arıyor, akla yakın gelip sorunu çözecek sözler arıyordu. Ama her keresinde tıkanıyor, aynı basit sözleri tekrarlıyordu: "Olmaz dedim. Olmaz işte".

Larry Belmont'un bakışları soğuktu. Gözlerinden sabırsızlığı okunuyordu. Claire'i en çok ürküten de o sabırsızlıktı. Kocasının gözlerindeki sabırsızlık belirtileri, Claire'in kendine güvensizliğinin, üstünden atamadığı yetersizlik duygularının aynasıydı sanki... "Yapacak hiçbir şey yok Claire" diyordu kocası, "Artık geri dönemeyiz. Şirket beni Washington'a sırf bu nedenle gönderiyor. Yükselmem de buna bağlı. Korkulacak birşey olmadığını sen de biliyorsun. Bin dereden su niye getirip duruyorsun?"

Claire somurtuyordu: "Ürkütüyor, ürpertiyor beni. Ona dayanamayacağım".

"Senin kadar, benim kadar o da canlı. Neredeyse insan. Onun için saçmalamayı bırak da ortaya çık".

Bunları söylerken karısını oturma odasına doğru itekliyordu. Claire ne olduğunu anlayamadan kendisini odanın ortasında buluverdi. O, yani Tony kusursuz bir kibarlıkla Claire'e bakıyor, sanki üç hafta süreyle ev sahibeliğini yapacak kadını tartıyordu. Susan Calvin de oradaydı. Ağzını bıçak açmadan, kamburunu çıkarmadan iskemlede oturuyordu. Uzun yıllar makinelerle çalışıp onların cansızlığını kapmış bir havası vardı.

"Merhaba" dedi Claire... Ortaya söylenmiş, anlamsız bir selamdı bu...

Larry'se, yapmacık bir şen-şakraklıkla durumu kurtarmaya çalıştı: "Baksana Claire. Seni Tony'le tanıştırayım. Çok iyi çocuktur. Tony, ahbap, bu da karım Claire". Larry, bu arada, kolunu ahbapça Tony'nin omuzuna atmıştı. Ama, Tony, duygusuz, tepkisizdi. "Nasılsınız Bayan Belmont?" demekle yetindi.

Tony'nin sesini ilk kez duyan Claire irkildi. Ses, Tony'nin saçları gibi, derisi gibi derin ve yumuşaktı. İster istemez, ağzından, "Aman Allahım. Konuşuyorsun" sözleri döküldü.

"Neden olmasın" diye yanıtladı Tony, "Konuşamayacağımı mı sanmıştınız?"

Claire'in dudaklarını zoraki bir gülümseme kapladı. Ne sandığını, ne umduğunu aslında kendisi de pek bilmiyordu. Bakışlarını önce başka yana çevirdi, sonra başını yavaş yavaş döndürerek Tony'i bakış açısının içine aldı. Saçları cilalanmış tahta gibi düzgün ve siyahtı. Kimbilir, belki de saçları herkesinki gibi tel-teldi. Esmer teninin elbisenin arkasına gizli kısımları da belki, görünen teni kadar düzgün, kusursuzdu. Ürpererek bunları düşünürken Dr. Calvin'in düz, duygusuz sesiyle kendine geldi.

"Bayan Belmont" diyordu Dr. Calvin, "bu deneyin önemini anladığınızı umarım. Kocanızdan öğrendiğime göre, konu hakkında biraz bilginiz var. ABD Robot ve

(Devamı 84. Sayfada)

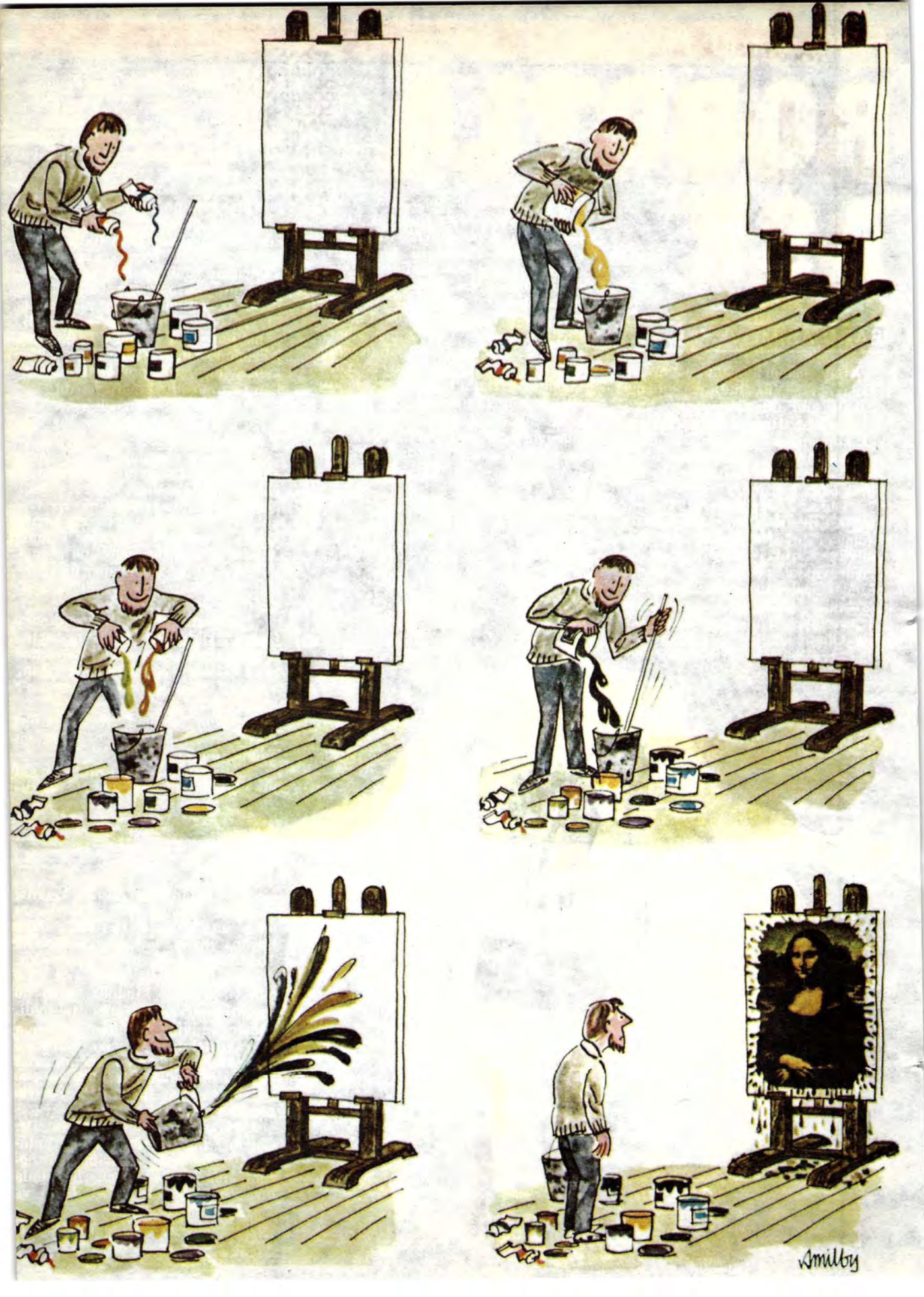
Smilby

HANGİSİNİ ALALIM ?

ANADOL MU

MURAT MI

RENAULT MU?

1960 ihtilalinden sonra yapılan "Devrim" otomobili, söylentiye göre içindeki benzin bittiği için yolda kalmış ve belki de bu küçük idari hata yüzünden ülkemizdeki bugünkü garip ve düzensiz otomotiv endüstrisi ortaya çıkmıştır. Ülkemizde çok kısa sürede son derece iyi yetişmiş bir teknik kadro oluşmasına rağmen, idari kadronun yetersiz olması, otomotiv endüstrisinin 20 yıldır yabancı teknoloji hakimiyetinde kalmasının başlıca sebeplerinden biri olmuştur. "Ya beceremezsek" korkusu ile günümüzde bile 100 yıllık teknolojiler Türkiye'ye gayet yüksek faturalarla alınmaktadır.

Hal böyle olunca Türkiye'de monte edilen otomobiller bizim şartlarımıza "teyelle tutturularak, uydurulmuş hazır elbiseler" gibi problemler çıkarmakta, ülkemizin ekonomik, ekolojik ve arazi-yol şartlarına uyumsuzluk göstermektedir.

Tüketici açısından çeşitli avantaj ve dezavantajlarını ortaya koyarak bu otomobilleri inceleyelim;

ANADOL

"Yılların hayalini hakikat yapan otomobil" ve imalatçısı Otosan belki de Türkiye için en "ayağı yerde" kuruluş. İmalat yılı 1966 (tek kapı). Otomobil İngiliz Reliant otomobil firması için İngiliz Ogle design bürosu tarafından çizilmiş.

İlk iki yıl 1200 cm3 lük 1952 model İngiliz Ford'u -Anglia-Motor Şanzıman-diferansiyel-(güç çizgisi) kullanılmış, 1968 sonunda 1300 cc daha modern bir motorlu -FORD CORTINA- imal edilmiş.

-1200 cc Anglia'nın 3 ana yatak ve emme-eksoz portlarının aynı yönde olmasına karşın -1300 cc Ford Cortina motoru, 5 ana yatak yanmamış ve yanmış gazların daha süratle sirkülasyonunu sağlayan cross-flow denilen emme ve eksoz portlarının, giriş soldan, çıkış sağdan olarak imal edilen motoru. Dayanıklılık ve genel ekonomi olarak 3 otomobil arasındaki en başarılı güç çizgisi ANADOL'un

KÖTÜ YERLERİ:

Güç çizgisi: Debreyaj ömrü yetersiz, diferansiyel kötü yol şartlarında çabuk bozulur. Vites kolu çıkar (kötü design).

Suspansiyon-Ön takım: Daha hafif bir otomobil. (Trıumph Herald) kopye edildiği için Türkiye şartlarında zayıf ve yetersiz. Arka makaslar rahatlığı önlüyor.

Frenler: Frenaj alanı ve tutma kabiliyetine ağırlık oranı düşük. Frenaj zayıf.

İmalat kalitesi: Toz, su, hava geçirmezlik kötü. İmalat kalitesi düşük.

Kullanım rahatlığı: En tenkit edilecek yönü. Koltuklar çok rahatsız görüş açısı kötü. viraj kabiliyeti değişken, otomobil genel olarak gürültülü, havalandırma-ısıtma kötü.

İYİ YERLERİ:

Güç çizgisi: En dayanıklı motor, vites kutusu iyi.

Gövde: Fiberglass, imalat kalitesi düşük olmasına rağmen Türkiye şartları için en geçerli ve ekonomik şekil, çürümez, tamiri ucuz ve kolay.

Ön Takım - Suspansiyon: Çabuk bozulmasına rağmen tamiri ucuz ve basit.

(Devamı 68. Sayfada)

Yakışıklı, zengin veya genç olmadan da

KADINLARIN ARADIĞI ERKEK OLABİLİRSİNİZ!

Yeter ki ne yapacağınızı bilin

Bir kadınla nasıl sevişileceğini, nasıl sevişilmesi gerektiğini tam anlamıyla öğrendiğimde yirmi sekiz yaşımdaydım. Yanlış okumadınız: YİRMİ SEKİZ... Yani, kaba hesap, on üç yıl boşa geçirmişim. Dile kolay: Mahcubiyet, sıkıntı, doyumsuzluk dolu on üç yıl...

Gençleşmek pahasına da olsa, milyonlar verseniz, o günleri yeniden yaşatamazsınız bana... Bugün fazlasıyla heyecanlı, doyurucu, eğlendirici ve renkli bir seks yaşamım var. En soğuğu sıcak, en sıcağı ateşli, beni çılgınca seven, üstelik yaptıklarımı takdir eden dişiler artık yanımdan eksik olmuyor.

Çünkü, "Aranan Erkek" oldum. Daha doğrusu, "Aranan Erkek" olmayı öğrendim.

Zor bir iş değil bu... Herkes "Aranan Erkek" olabilir, çünkü, "Aranan Erkek" olma yeteneği herkese doğuştan eşit pay edilmiştir. Gelin görün ki, bir insanın bir konuda "yetenekli" olması başka, o yeteneklerini kullanabilmesi çok daha başkadır. Görüyorum ki, sıradan bir erkeği "Aranan Erkek" yapacak teknikleri, yöntemleri çok az kişi biliyor. İşte, benim yapmak istediğim şey, "Aranan Erkek" olmayı bir türlü öğrenememiş, çılgınca arzuladıkları kadınla (ya da kadınlarla) seks yapmanın zevklerini paylaşamamış, onları elde edememiş, elde etse bile bir süre sonra elden kaçırmış erkeklere yardım etmek... Onlara "Aranan Erkek" olmayı öğretmek..

Siz de bunlardan biri olabilirsiniz. Öyleyse, benden öğrenebileceğiniz, öğrenmeniz gereken bazı şeyler var.

— Sevişmeye turp sıkan **erken orgazmı** nasıl önlersiniz?

— Tarihin ünlü âşıklarının ününe ün katan, onları "Aranan Erkek" yapan **erotik tekniklerin kullanımında** nasıl uzmanlaşabilirsiniz?

— Kadınlarla nerede, nasıl, hangi koşullarda tanışılır?

— "Sevişme süresini uzatma" sanatında ustalaşmak için ne yapmak gerekir?

— Sevişmenin ayrılmaz parçası olan "yatak sohbeti" nedir? Nasıl yürütülmelidir?

—Yatağı paylaştığınız kadını zevkten nasıl çılgına çevirebilirsiniz?

Bu soruların yanıtını biliyorsanız, yazacaklarımı okumanıza gerek yok... Bilebilirsiniz. Bilmeyebilirsiniz de... Bana kalırsa, bilenler, bilmeyenlerin arasında çok küçük bir azınlık... Çapkın geçinenlere, horozlananlara bakmayın. Yatakta yetersiz kaldıkları kuşkusu, yetersiz kalacakları korkusu sanıldığından çok daha fazla erkeğin paylaştıkları bir duygu. Çekirge afetinin ekin tarlasından geçişi gibi Saint'in hurileri sağa-sola savuruşunu, James Bond'un busesi için dilberlerin itiş-kakış sıraya girmelerini ekranlarda izleyip iç geçirmeyen, öyle bir seks yaşamının özlemini çekmeyen erkek yok gibidir. İşin aslına bakarsanız, **ortalama bir erkeğin seks yaşamı içler acısıdır;** yüreğinin derinliklerinde, herkesin kendisinden çok daha başarılı bir seks yaşamına sahip olduğu inanç ve korkusunu taşır.

Oysa, birinin durumu ötekinden pek farklı değildir. Erkeklerin büyük bölümü hoyrat, becerikSiz biçimde aşk yaparlar. Bencildirler, yatak arkadaşlarının isteklerine duyarsızdırlar. Kadını orgazma ulaştırma başarısı çok azına nasip olur. İşin komiği, kendisi doyuma ulaşan erkek sayısı da çok azdır.

(Devamı 70. Sayfada)

Aranan erkek olmanın ilk koşulu

Seks konusunda "ikinci sınıf erkek" olduğu önyargısına her nasılsa kapılmış, daha da kötüsü bunu aşağılık duygusuna konu yapmış bir insanın "Aranan Erkek" olması kapıları daha baştan kapalıdır. Erkeklerin çoğu kendilerinde bazı eksiklikler vehmederler; edince de, yatağa "sakat" olarak girerler. Siz, istediğiniz kadar, cinselliğin doğuştan gelmediğini, **öğrenilerek elde edildiğini** anlatmaya çalışın; dinletemezsiniz. Kafaları almaz. Onlara göre, insan, doğuştan ya seksidir, ya da değildir; tanrının talihsiz kullarıdırlar; seks dağıtılırken kuyruğun gerisinde kalmışlardır; bundan sonra ne yapsalar boşunadır. Yetersizliklerini, eksiklerini örtmek için bazı önyargıların, saplantıların, köhne inançların arkasına sığınırlar; "Nerede bizde o şans? Erkeklik organları dağıtılırken sıranın sonundaydım, en küçüğü bana kaldı" diye hayıflanırlar.

Eğer böyle önyargılarınız, saplantılarınız, köhnemiş inançlarınız varsa, bir an önce uyanmaya toparlanmaya bakın!. Kafanızdaki örümcek ağlarını söküp atın! Bu psikolojik koltuk değneklerinden kendinizi kurtardığınızda, "Aranan Erkek" olma yetenekleri bakımından, başkalarından hiçbir farkınız olmadığını hemen göreceksiniz. Bu tür önyargılar, saplantılar ve köhnemiş inançlar, başarısızlıklarınızın nedeni değil, **bahanesidir.**

Ben de sizin gibi düşünürdüm. Cinsel başarısızlıklarımı "doğuştan gelen" bazı bahanelerle örtbas etmeye çalışırdım. Neyse ki, bunlardan kurtuldum. Kurtulmasaydım, sizin gibi, ben de, bugün, doyumu seks filmlerinde, düşlerimde, el yardımıyla gerdeğe girerek buluyor olurdum.

Bugün, sizlere, sıradan erkeğin seks konusundaki üç saplantısından sözetmek istiyorum. İnanıyorum ki, sonunda, erkeklerin büyük çoğunluğunun cinsel başarısızlığında belirleyici rol oynayan bu saplantıların "temelsiz", bütün kaygılarınızın "boşuna" olduğunu göreceksiniz.

YÜZ VE BEDEN GÜZELLİĞİNİ, BIRAKIN HOMOLAR DÜŞÜNSÜN!..

Erkeklerin yüzde 99'una göre, sekste başarının sırrı, yüz ve beden güzelliğidir. Bundan daha yanlış birşey olamaz. Anlatacaklarım bittiğinde, "sekste başarılı olmak için güzel olmak gerekir" saplantısından kendinizi kurtarabilmişseniz, "Aranan Erkek" olma yolundaki en önemli adımınızı atmışsınız demektir.

Ön yargılarla, saplantılara, köhne inançlara paydos!...

Bir kere, "Aranan Erkek" olmak, bir beden sorunu değil, dünyaya özel bir bakış biçimi, **bir düşünce halidir**; yani fizyolojik değil, zihinseldir. Şöyle ki, anlatacaklarımı harfi harfine uygulayarak, bedeninizi her komuta anında yerine getiren kusursuz bir "seks makinesi" durumuna getirebilirsiniz. **Ama komutları kim verecektir?** Başarılı seksin anahtarı tutum, davranış, duyarlılık ve bilgidir. Bunlarsa, bedensel değil, zihinseldir. Başarılı bir seks yaşamına doğru ilk adımlarınızı atarken "yakışıklı" bir erkekseniz, bu, kuşkusuz, lehinize bir durumdur. Ama ben, o "şanslı" kişilerden biri değilim; hiç de olmadım. Doğruyu söylemek gerekirse, yokluğunu da fazla çekmedim. Yüz ve beden güzelliği, yakışıklılık, "seksi" olmanın özü değil, olsa olsa "seksi" bir erkeğin oltasına takılmış bir yemdir. Oysa, başka yemler de vardır. Bilgi, zekâ espri yeteneği, çeşitli oyunlarda ustalık, hoşsohbetlik, iyi dans etme, bir müzik enstrümanı çalabilme... Sayın sayabildiğinizce... Tek başlarına ya da toplu olarak, bu tür kişisel özellikler, sizi kadınlar için "çekici", hem de "çok çekici" kılarlar. Kuşkusuz **tüm** kadınları etkilemeniz, baştan çıkarmanız beklenemez. Ama dış görünüşünüz ne olursa olsun, içinizde birşeyler varsa (biraz sevencenlik, biraz duygu, biraz zekâ), erkeklerde bu tür özellikler arayan çok sayıda kadın olduğunu görürsünüz. Bir adım daha atayım. Yüz ve beden hatları usta bir ressamın ya da heykeltıraşın elinden çıkmış gibi düzgün ve güzel olan birçok erkek, cinsel yönden olgunlaşamazlar. Olgunlaşamazlar çünkü, dış görünüşlerinin herşeye yeteceğini sanırlar. Dış görünüşü aşırı önemsemenin getirdiği bir başka boş inanç da budur. Oysa, dış görünüş, kendi başına, bir kadınla uzun süreli ve doyurucu bir ilişkiye girebilmek için çok yetersizdir.

Günümüzün "seks sembolü" sayılan erkeklere şöyle bir göz atarsanız, söylediklerimin ne kadar doğru olduğunu hemen görürsünüz. Aralarında bir tek "güzel çocuk" gösterin, elimdeki kalemi atıp susmaya hazırım. Humphrey Bogart mı? Marlon Brando mu? Yul Brynner mi? Jean-Paul Belmondo mu? Lee Marvin mi? Dustin Hoffmann mı? Beatles mı? İsterseniz başka örnekler de vere-

(Devamı 70. Sayfada)

Çam ormanlarından gelen serinlik

Fino Silvestre

Eau de Cologne – After Shave

Paris McCann

İSTANBUL'A YI

Denizlerde büyük bir güç kaynağı gizli

"İstanbul'un taşı toprağı altın..." Hayır, değil... Artık İstanbul'un taşı toprağı altın değil, çünkü İstanbul'da taştan topraktan, hatta günümüzde altından da değerli birşey var: Boğaz... Bundan böyle İstanbul Boğazının doğal ve tarihi güzelliklerine bir yenisi daha ekleniyor, 20. Yüzyıl tekniğinin bir şaheseri, bedava yakıt, bedava enerji, bedava elektrik...

Olay hayal veya fantezi değil, tamamiyle gerçek ve ilk denemeleri başarıyla sonuçlandı. Yerkürenin yüzde altmışını kaplayan denizlerin bitmez tükenmez bir hayat kaynağı olduğu şüphe götürmez bir gerçektir. Güneşin ve ısı farklarının doğal sonuçları olan rüzgârların meydana getirdiği deniz akıntılarında enerji yoğunluğunun çok yüksek olduğu bilinmektedir. 1835 yılında Gaspard Gustave de Coriolis'in dünyanın ekseni etrafında dönmesinin suların hareketi üzerindeki etkileri teorisinden yola çıkılarak denizaltı akıntılarından elektrik üretilebileceği ispatlandı.

Dünyanın dönüş yönüne bağlı olarak, akıntılar denizlerin batı kıyılarında daha kuvvetli oluyor. Örneğin, Atlantik Okyanusu'nun batı kıyısındaki Gulf Stream'in, dünyadaki bütün nehirlerden elli defa daha fazla enerji yüklü olduğu biliniyor. Çok uzun bir süreden beri bilim adamları bu güçten faydalanmayı hayal edip durdular. Son yıllarda daha da belirgin olarak ortaya çıkan enerji ihtiyacı ve çeşitli sorunlar yaratmaya başlayan dengesiz petrol politikaları, böylesine bir araştırmanın başarısını adeta bir mecburiyet haline getirdi.

Louisiana Tulane Üniversitesi profesörlerinden William J. Mouton, yıllarca Missisipi nehrine yerleştirilecek, su değirmenine benzeyen bir çeşit türbinle, nehirden elektrik üretmeyi düşledi. Ama nehir hayalindeki türbin için hem çok durgun, hem de çok kaprisliydi. Ona daha güvenilir bir kaynak gerekiyordu. Birdenbire Gulf Stream'i hatırladı. Bu devamlı kuzeye doğru akan büyük okyanus nehri onun aradığı bütün özelliklere sahipti ve çalışmalarını

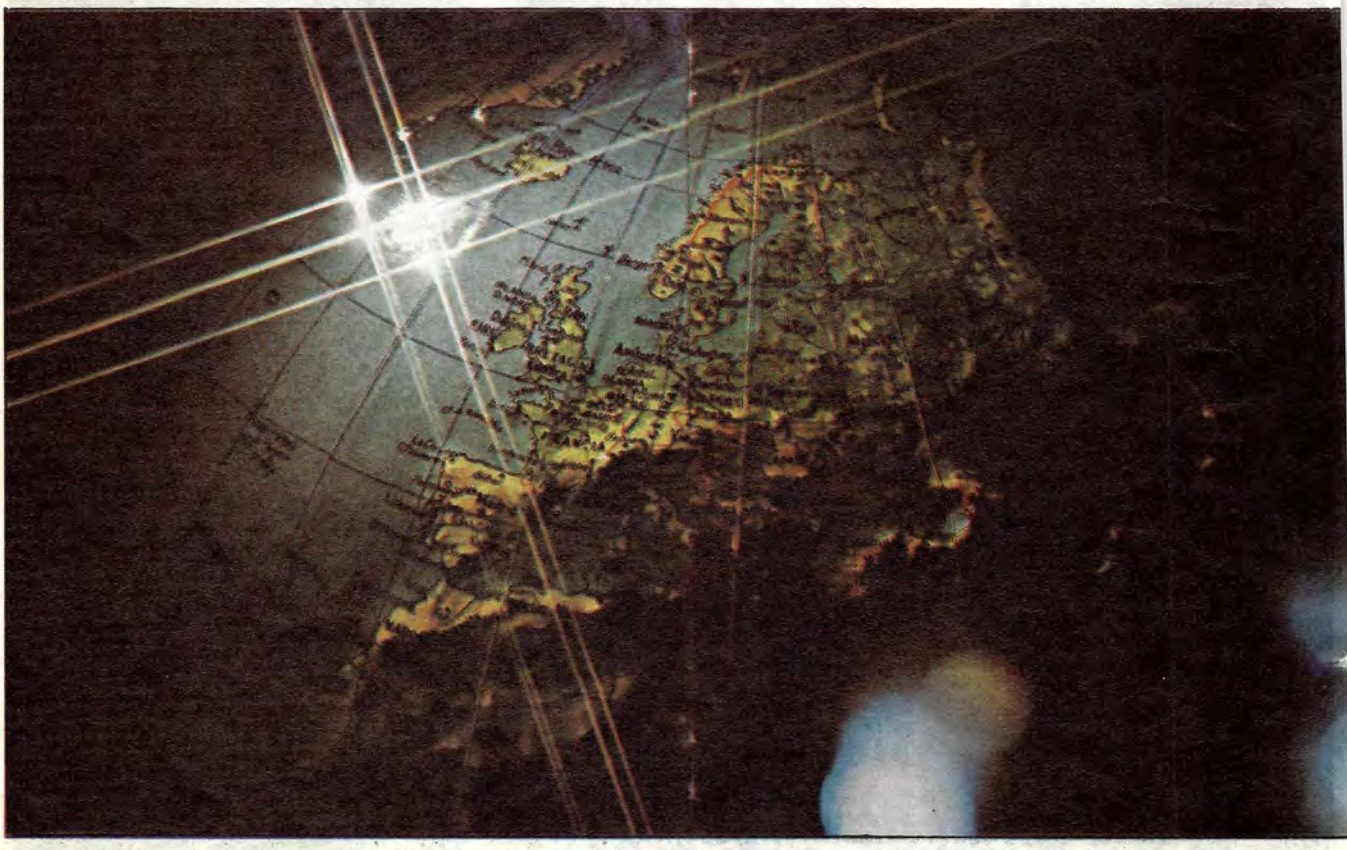

Bilim adamları, Gulf Stream akıntısında dünyadaki bütün nehirlerin hidroelektrik kapasitesinin 50 katı bir güç olduğunu belirlediler. Gulf Stream'in gücü ile dönen ilk türbinin deneyi 1980 yazında Florida'da yapıldı ve başarı ile sonuçlandı.

KITSIZ ENERJİ

denizaltı akıntılarına yönlendirdi. 1975 yılında değişik ölçülerde birkaç türbin yapıp, bunları bir tekneye monte ettiler ve ilk deneylerini yaptılar. Çeşitli sürat denemeleri müsbet sonuçlar verince, daha büyük bir ünitenin yapımına karar verdiler.

İlk raporlara göre, 170 metre çapında bir türbinle, saniyede 2.3 metre hızla akan bir sudan 83 megavat elektrik üretilebilinecekti. Bu ölçüdeki bir türbinin maliyeti kilovat başına 1230 doları bulurken, ürettiği elektrik kilovat saat başına beş cent'e malolacaktı. Nükleer yakıt, kömür veya petrolle çalışan üreticiler bu rakamlarla rekabet dahi edemezlerdi. Ancak, bütün bunların yanında düşünülmesi gereken başka şeyler de vardı. Bu tip deniz türbinlerinin doğa, insan ve hayvanlar, özellikle denizlerde yaşayan canlılar üzerindeki etkileri ne olacaktı? Şimdiye kadar yapılan deneylerden olumsuz bir sonuç çıkmadı. Türbinlerin denenebilen ve gözlenebilen ortama ters düşen etkileri yoktu.

Denizaltı türbinlerinden azami şekilde faydalanabilmek için akıntı hızının en az saniyede 1,5 metre olması gerekiyor. İstanbul Boğazında ise Kanlıca önlerindeki akıntı hızı ortalama 1,45 m. Sert kuzey rüzgârları estiği mevsimlerde bu hız daha da artıyor. Ayrıca, Boğazda üst ve alt olmak üzere iki ters akıntının varlığı koşulları daha elverişli hale getiriyor. İstanbul'un günlük ortalama elektrik ihtiyacı 12500 megavat saat. Bu durumda, 83 megavat elektrik üretebilecek güçte bir türbinle kentte Beyoğlu, Karaköy, Kasımpaşa, Feriköy, Harbiye, Nişantaş ve Boğaz (Ayazağa-Kilyos arası) aydınlatılabilir.

Fizibilite raporlarına göre, bir büyük ünite yerine birkaç küçük ünite kullanmak, hem finansman, hem de kullanış açısından daha kârlı sonuçlar veriyor. Küçük türbinler denizlere, boğazlara, nehirlere ve nehir ağızlarına kolaylıkla yerleştiriliyor. Diğer enerji santrallarında olduğu gibi buralara ayrıca baraj inşaatları da gerekmiyor. Enerji, sualtı kablolarıyla kıyıya taşınabiliyor. Bu tip türbinlerin bir diğer elverişli tarafı da, yetersiz kalan alanlardan kolayca alınarak, bir başka yerde denenme kabiliyetleri.. Boğazlarda ve sığ sularda kullanmak üzere özellikle küçük üniteler tavsiye ediliyor.

Avustralya ile Yeni Gine arasında binlerce ufak adayla kaplı Torres Boğazının sığ sularında kullanmak üzere 20 metre çapında ve 400 kilovat gücünde mini türbinler daha uygun görülüyor. İstanbul ve Çanakkale Boğazlarının da bu bölgedeki boğazlara benzemesi bakımından, küçük tip türbinler bizim sularımız için daha elverişli olabilir.

Ülkeyi ve İstanbul'u yönetenler Türkiye'nin elektriğinden sorumlu olanlar ve enerji sorunumuza çözüm arayan bilim adamlarının önüne, Erkekçe, projesi yapılmış, denenmiş ve başarıya ulaşmış bir pratik çözüm önerisi koyuyor.

"En pahalı enerji, olmayan enerjidir" gerçeğinin bir kat vurgulanarak anlaşıldığı günümüzde, yakıtı bedava, işletmesinden başka maliyeti olmayan bu enerji üretme türü üzerinde herhalde özenle eğilmek gerekir.

Coriolis denen ve deniz akıntısının gücü ile dönen elektrik jeneratörü, büyüklüğüne göre 5 megawattan, 83 megawata kadar enerji üretebiliyor. Coriolis'i çalıştıran koşullar, İstanbul Boğazı'nda aynen var.

SIMSICAK..

İSTANBUL
kürk galerisi

ŞİŞLİ HALÂSKÂRGAZİ CD. KENT PASAJI_ZEMİN KAT_NO: 107_108_109 / TEL: 46 06 78_79_80

Görmediğiniz, bilmediğiniz
yanlarıyla

NAZAN SORAY

Nazan Şoray'a "Size göre en güzel yeriniz neresi" diye sorduğumuzda "Göbeğim" cevabını verdi. Sokakta yürürken, en güzel yerini kimseler göremiyor ama bu etrafının çevrilmesine, peşine takılınmasına engel olmuyor.

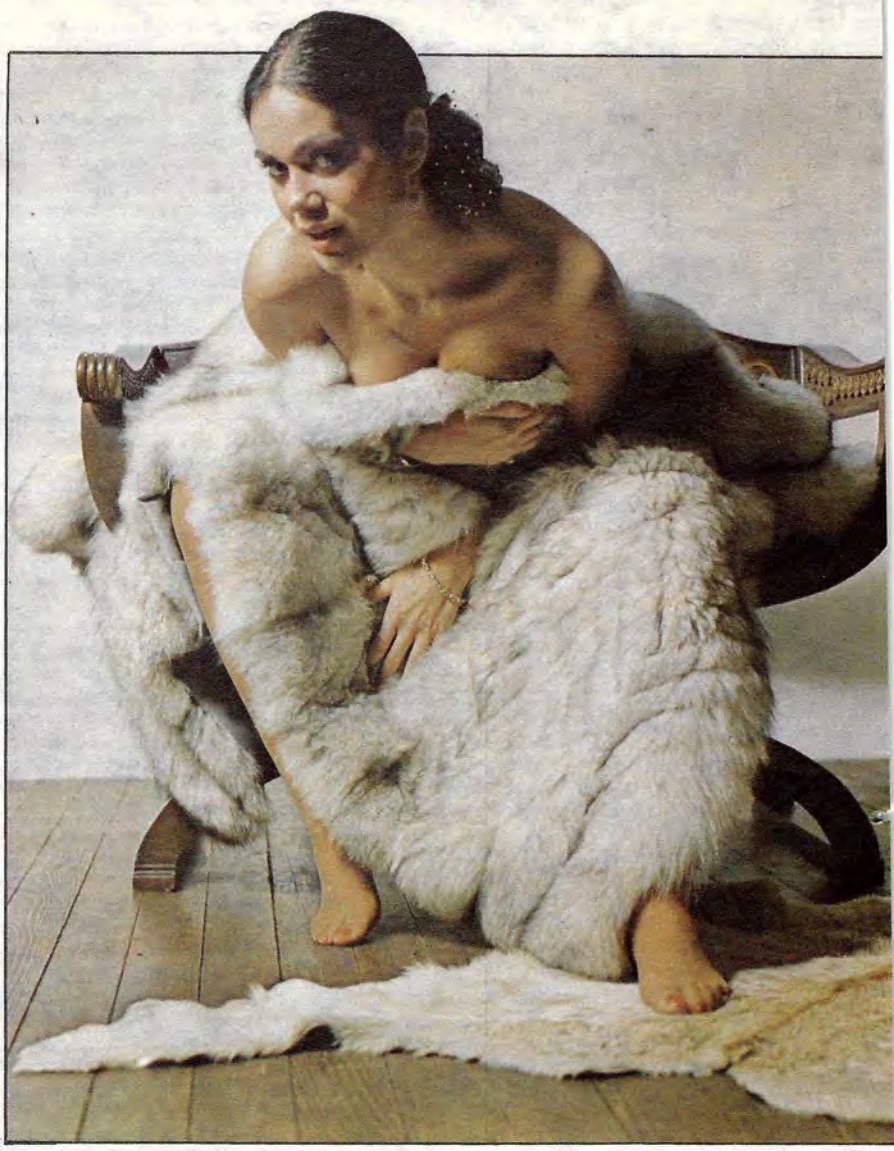

Nazan Şoray sadece ilk filmlerini değil, film dünyasını hiç hatırlamak istemiyor artık.. Tanju Gürsu ile oynadığı bu filmin adını bile unutmuş. (Üstte). Şarkıcılığa başladığı ilk günlerde büyük sıkıntılar çektiğini gizlemiyor. Sahnelere kendini kabul ettirene dek sürmüş bu savaş. (Sağda).

1956 yılının ocak ayının beşinci günü, soğuktan donmuş İstanbul'un fakir Eyüp semtinin eski, harap bir evinde bir bebek dünyaya geldi. 1980 yılının yazdan kalma bir sonbahar gününde, en son moda yün elbiselerinin sıcaklığı içinde bu bebek kadar güzel kız "Bana küçükken hiç masal anlatan olmadı" dedi, içini çekerek... Sonra acı acı gülümsedi;

"— Ama büyüdükten sonra etrafımda masal anlatandan geçilmiyor."

Küçükken hiç oyuncağı olmamıştı. Büyüdüğü zaman koca bir dünyayı oynasın diye önüne sermişlerdi.

Çocukluğu sokaklarda geçmişti. Şimdi sokaklardakiler ona gıpta ile bakıyorlardı.

Dünyasını, sınıfını, herşeyini değiştirmiş, "Hiç"ten "Çok"a gelmişti. Ama iki şeyini değiştireme-

mişti. Küçükken de yapayalnızdı. Şimdi de yapayalnız... Küçükken de evinin bir erkeği, sırtını yaslayacağı, güveneceği, tutunacağı kimsesi yoktu. Bugün de...

Etrafında binlerce kişi varken yalnız, evi, işyeri yüzlerce erkekten gelen çiçeklerle bahçeye dönmüşken erkeksizdi...

...Ve Nazan Şoray, 1956 yılının soğuk kış gecesinde doğan minik Nazan, 24 yıldır bıkmadan, usanmadan, babam, ağabeyim, kardeşim, arkadaşım, sevgilim,kocam, kısaca adı ne olursa olsun "Erkeğim, evimin erkeği" diyeceği kişiyi bıkmadan, usanmadan aramış, ama hâlâ bulamamıştı. Hayatını bütün çıplaklığı ile çekinmeden anlatırken, söz buraya yıllardır süren arayışına, yıllardır süren yalnızlığına gelince, gözleri doluyor, bakışlarını kaçırmak için bahane arıyor, ya bir kitap karış-

..Ve Allah Kadını yarattı.. Brigitte Bardot'yu üne kavuşturan filmin adıydı bu... Allah'ın yarattığı Nazan Şoray da, yukardaki.

..Ve sonra kul yeniden kadını yarattı.. Güzellik uzmanlarının, estetik doktorlarının elinden geçen Nazan böyle oldu..

Halhal, Nazan Şoray'ın sahne yaşamında dönüm noktası oldu. Adı birden "Bayan Halhal"a çıktı. Şarkı ile birlikte Halhal modası da yayıldı, hanımlar arasında. Ama Nazan Şoray, Halhal takmaktan hoşlanmıyordu. Bir plak kabı için taktı, Halhal'ı.. Bir de sahnede bu şarkıyı söylerken...

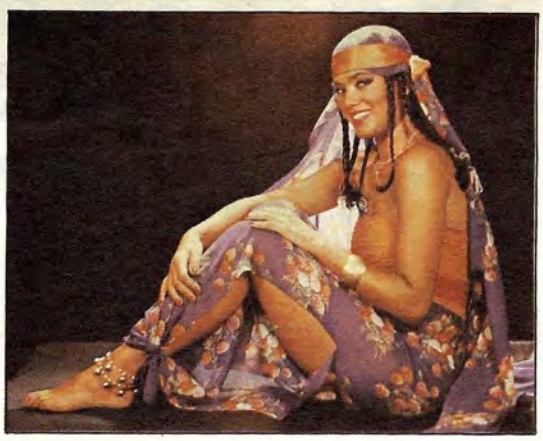

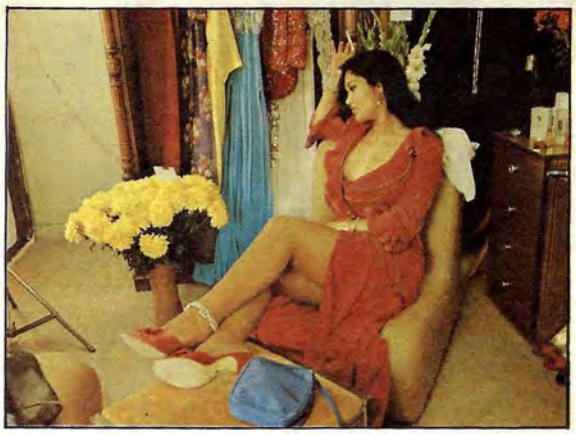

tırıyor, ya da pikaba yeni bir plak koymağa gider gibi yapıyordu.

Neydi aradığı erkeğinde...

"— Bana sahiplensin... Beni yönetsin... Benden yüce olsun" diyordu. Bir çerkez kızıydı Nazan. Büyükbabası Kafkasya'dan gelmişti. Tam bir çerkez eğitimi aldığı söylenemezdi ama belki de kalıtımsal olarak "erkek gibi erkek" arıyordu. "Ben kadınların eşitliğine inanmıyorum. Eşitlik, yuvada tartışma ve tatsızlık demektir. Erkek sahiplenmeli, kadın itaat etmelidir" diyordu. Aradığı erkeği bulduğu gün, kendini herşeyiyle, vücudu, kafası, benliği ile ona vermeğe hazırdı... Ama bulamıyordu işte bir türlü...

Oldukça sulandırılmış viskisinden büyükçe bir yudum aldı... İçki heyecanlandığında sığınağı oluyordu o kadar... Heyecanının sebebi, çekingenlik, utangaçlıktı... Bütün çocukluğu erkekler gibi sokaklarda, tüm gençliği film setlerinde ve gazino sahnelerinde geçmiş birisinin hâlâ yeni tanıdığı birisi ya da birileri ile birarada bulunurken, çekinmesi, heyecanlanması garipti ama Nazan Şoray'ın yaşamında

Okumak ve mimar olmak... İşte küçük Nazan Şoray'ın rüyalarını süsleyen hayal... Ama okul yılları çok kısa sürdü. Ön sırada sol başta gördüğünüz küçük Nazan, kendini birden film setlerinde buluverdi.

Nazan Şoray.. Film yıldızı.. Ünlü şarkıcı, Türkan Şoray'ın kardeşi.. Hayatı, film setlerinde, sahnelerde geçmiş.. Zaman olmuş,dedikodu basını adını kırk tane aşkla birlikte yazmış.. İşte bu Nazan, "İnanır mısınız" diyor... "İki yıl öncesine kadar, ben yalnız erkeğin kadını öptüğünü sanır, kadının da öpüşü iade etmesi gerektiğini bilmezdim..."

Nazan Şoray, daha çocukluğunda aile içinde, düğünde, eğlencede şarkı söyleyip dans etmeğe başlamıştı.

garip olmayan şey o kadar azdı ki, zaten...

Zevkle döşenmiş salondaki ışıkları da kendisini rahatlatacak kadar azalttı. Bir başka sığınağı sigara paketine uzandı... Bir de sigara yaktı... Sonra tane tane anlatmağa başladı... Hiçbirşeyi saklamadan... Ama zaman zaman "Bunu siz bilin, beni daha iyi tanıyın diye söylüyorum. Yazmayın. Henüz zamanı değil" diyerek anlattı... Annesinin, babasının, hayattaki en yakını ablasının, ünlü Türkan Sultan'ın bile bilmediklerini anlattı.

"— Ben daha kendimi bilmeden, annem ve babam ayrılmışlar. Eyüp'teki dededen kalma ev, babama kalmış... Biz, annem, ablam ve ben, Feriköy'de bir gecekonduya taşınmışız... Ev diye hatırladığım ilk yer orasıdır... Tüm çocukluğumda hep babamı aradım evde... Evinde babası olan çocuklar bir başka oluyordu etrafımda... Benim de babam vardı ama yanımda yoktu. Bizi bırakmış, yeniden evlenmişti. O bizi aramadı hiç. Ama ben fırsat buldukça ona gittim. İzinli, izinsiz... Kaçarak... 'Babam' diyebilmek için..."

"— Annem bizi geçindirmek için bir fabrikada iş bulmuştu... Ablam okula gidiyordu. Ben, küçücük kız, minik Nazan, tek başıma evde, daha doğrusu sokaktaydım... Sokakta büyüdüm. Hani o üstü başı dökülen, sümüklü sokak kızları vardır ya, kenar semtlerde rastlarsınız, işte onlardan... Biraz büyüyünce beni yuvaya verdiler... Ablam okul dönüşü yuvadan alır eve getirirdi. İlginç bir yerdi bu

yuva... Kız erkek sıraya sokaklardı bizi, çişimizi birlikte yapardık. Erkeğin, kızlardan farklı olduğunu ilk kez bu yuvada gördüm. Güzel oyuncaklar vardı yuvada... Benim hiç oyuncağım olmamıştı hayatta. Onlarla oynamayı ölesiye isterdim. Ama bana vermezlerdi oynamam için... Ben de gururumu kırıp isteyemezdim. Bakardım, bakardım, bakardım hep..."

"— Sonra ilkokula başladım. Ablam bu sırada artist oldu. Yepyeni bir dünya ile tanıştım bu arada... Ablam keyifli olduğu zaman, beni film setine götürürdü... İlk kez etrafımda yığınla insanın pervane gibi döndüğünü orada gördüm... Ablama yaranmak, ona yanaşmak isteyen herkes, işe beni

(Devamı 75. Sayfada)

İki tecrübeli oyuncu, Müjdat Gezen ve Ekrem Bora.. Ve iki genç yıldız adayı.. Nazan Şoray ve Fatma Karanfil. Bugün bu dörtlüden sadece Bora sinemada kaldı. Nazan, Müjdat Gezen gibi, sahneyi seçti. Fatma Karanfil ise ortalardan koybolmayı..

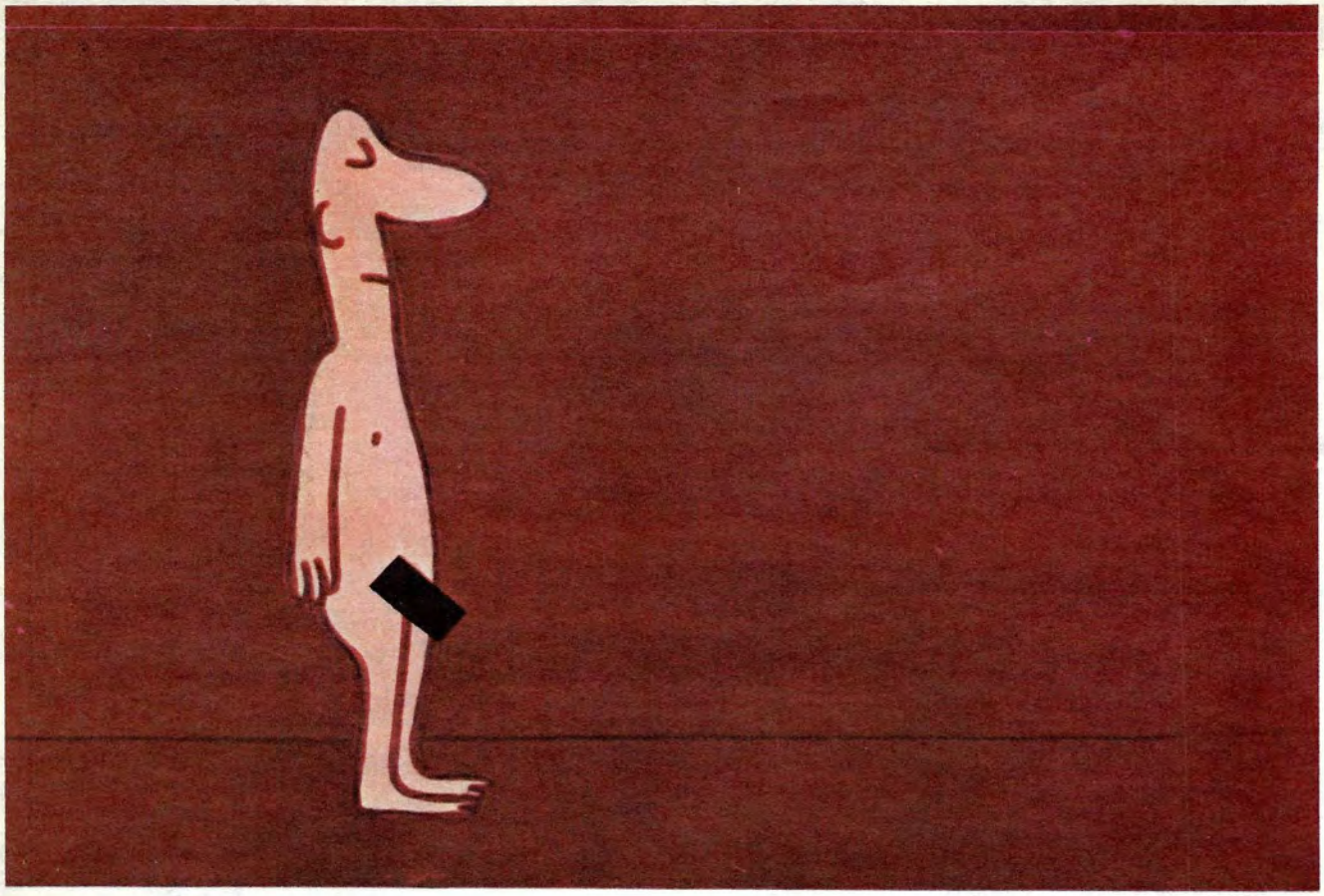

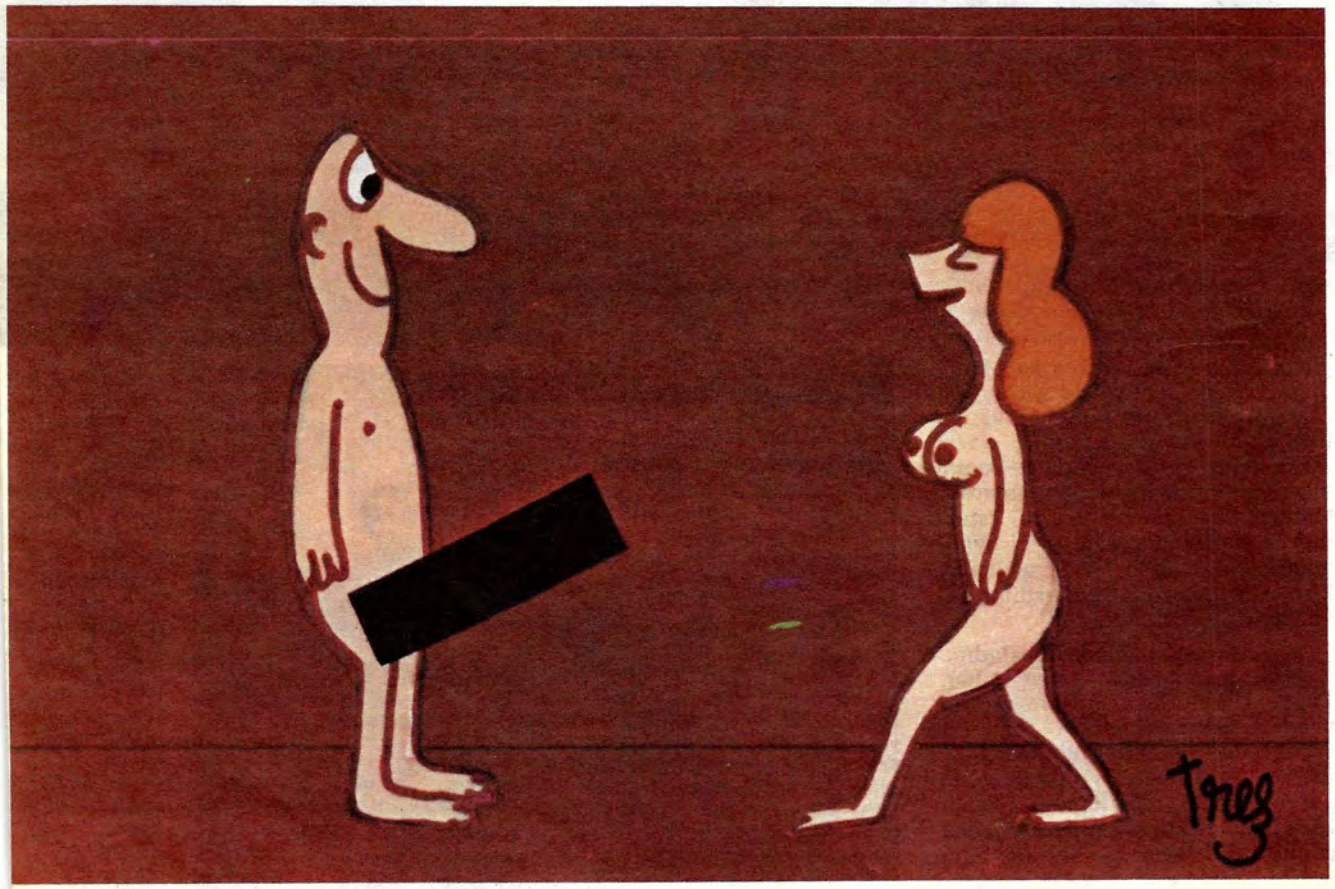
Trez

SİHİRLİ ŞİŞE

Evvel zaman içinde, Çin'in en büyük şehirlerinde, zengin ama yaşlı bir adam yaşarmış. Bu adam günün birinde, şehrin en güzel ama en genç kızı ile evlenmeğe karar vermiş... 15 yaşının tazelikleri içinde, ayın ondördü kadar güzel bu kızın aslında 20 yaşında, yakışıklı mı, yakışıklı ama fakir bir yavuklusu varmış... Ama Çin adetleri... Zengin tüccar, paraları kızın babasının eline saymış ve taptaze karısını, uçsuz bucaksız bahçeler içindeki villasına götürmüş...

Götürmüş ama içine de kurt düşmüş... Kendi yaşlı karısı genç. Sonra sabah evden çıkıyor, akşama kadar dönmüyor, kadın evde yalnız kalıyor... Olur mu, olmaz mı... Almış tüccarı bir düşünce ve kıskançlık krizleri...

Doğru şehrin uzak bir köşesinde yaşayan sihirbaza gitmiş. Derdini anlatmış... Koskocaman bir inci karşılığı, sihirbaz ona küçük bir şişe vermiş...

"Al..." demiş, "Bu şişeyi sabah işe giderken, şişenin mantarını çıkar... Sonra üzerinden karına doğru üfle... Sen üfler üflemez, karın küçücük olur ve şişenin içine girer. Alır şişeyi cebine koyar, işe gidersin... Akşam eve dönüp, canın karınla keyif çatmak isteyince, gene mantarı aç, şişeyi şöyle bir sıvazla, karın hemen karşına, eski boyunda dikilir..."

Tüccar sevinçle evinin yolunu tutmuş. Sabah işe giderken, ipek elbisesi içinde dipdiri duran karısına şöyle bir bakmış, şişeyi cebinden çıkarmış, mantarını açmış, karısına doğru şöyle bir üflemiş.. Üflemesiyle de, kadının gözden kaybolması bir olmuş... Ama şişenin içinden gelen hafif bir çığlık, onun nerede olduğunu anlatıyormuş.

Akşam olunca tüccar evine dönmüş... Şişeyi şöyle bir sıvazlamış, karısı bütün güzelliği ile karşısına dikilivermiş...

Günler günleri böyle takip etmiş. Tüccar her sabah karısını şişeye koyup, yanına alır, akşam da dışarı çıkarıp, yatağa sokarmış. Günlerden bir gün, tanrı insanı şaşırtmasın, tüccar evinde kalmağa gelmiş.. Nasılsa da insafa gelmiş.. Karısına, "Hanım" demiş, "Al şu benim elbiseleri, ırmağa git de iyi bir yıka.."

Genç kadın, dünyayı görme sevinci içinde, ırmağın yolunu tutmuş. Elbiseleri nehrin kenarında taşın üzerine koymuş, başlamış ovalamaya... Derken eline sert birşey gelmiş... Dedik ya, Allah insanı şaşırtmasın... Tüccar şişesini elbisenin cebinde unutmuşmuş... Kadın şişeyi eline almış... Mantarını açmış, koklamış, sonra birden bu şişenin her sabah en son gördüğü şey olduğunu hatırlamış. Kısmet bu ya, tam o sırada da, ırmağın kenarında, küçükten beri aklını çalan delikanlıyı görmemiş mi... Hemen şişeyi sevgilisine doğru tutmuş... Üflemiş.. Hoop. Delikanlı şişeye girivermiş. Kadın şişeyi hemen elbisenin kuşağının arasına yerleştirmiş evinin yolunu tutmuş...

Ertesi sabah tüccar işe giderken, güzel karısını, daha yatak kıyafeti ile karşısına almış. Adeti üzere üflemiş... Kadın gözden kaybolmuş...

Sonra... Sonray: anlayın artık siz... Boylarının küçülmesi, kadının ama katiyen zevklerini azaltmamış.. İki genç şişenin içinde akşama kadar çılgınlar gibi sevişmişler...

Genç kadın ilk defa aşkın derinliklerine dalmış, gerçek zevkin ne olduğunu tatmış. Akşam tüccar eve dönünce, her zamanki gibi şişenin boynunu sıvazlamış... Sıvazlaması ile birlikte, "Aman Allahım" diye bir çığlık atması da bir olmuş. Zira bu defa karşısında, yalnız karısı değil, aslan gibi bir de delikanlı duruyormuş... Üstelik her ikisi de çırılçıplakmışlar. "Aman Allahım" demiş, bir kere daha ve bu onun son sözü olmuş... Zira heyecanla yerinden fırlarken, şişeyi de elinden düşürmüşmüş... Delikanlı hemen şişeyi eline almış... Tüccara doğru bir üflemiş...

Tüccar hiçbirşey göremez olmuş... Ama çok şeyler duymuş... Bunlar öylesine tatlı, öylesine zevkli mırıltılar, iç çekişler ve çığlıklarmış ki...

Niye olmasınmış ki... İpekler, kuştüyleri ile dolu yatakta sevişmek sert bir şişenin camları üzerinde yatmaktan çok daha güzelmiş tabii..

O günden sonra, genç adam tüccarın evine yerleşmiş, onun bütün servetinin, bu arada karısının da sahibi olmuş... Yılların yastıklarının altında şişe, sevişmiş durmalar... Genç adam karısının sadık kalması için hiçbir tedbir alma lüzumu hissetmemiş... Çünkü kendi cazibesi, genç kadını esir etmeğe kâfi geliyor da artıyormuş bile...

(Eski bir Çin masalından derlenmiştir.)

Makyavelli ve "Prens"

"Gayeye giden her yol meşrudur!"

Dörtyüz yıldan beri "Makyavelist" kelimesi bütün dünyada şeytan, hain, alçak, zalim ve sefih gibi kelimelerle eş anlamlı olarak kullanıldı. Terimin kaynağı Niccolo Machiavelli, düzenbaz, kurnaz, iki yüzlü, ahlaksız, vicdansız, prensipsiz, "gayeye giden her yol meşrudur" diyen türde politikacının en popüler sembolü oldu. Genellikle Machiavelli için en geçerli kuralın politik menfaat olduğuna inanılır. 17. Yüzyıl İngiltere'sinde "İhtiyar Nick" deyimi Machiavelli ile şeytana verilen bir lakap haline gelmişti.

Machiavelli meş'um şöhretini 1513 yılında yazılan ve ölümünden beş sene sonra, 1532'de basılabilen tek bir kitaba, Prens'e borçludur. Hiçbir kitap yazıldığı çağdan soyutlanamaz. Ancak bütün büyük kitaplar gibi Prens'de her devirde geçerliliğini korumuştur.

Machiavelli'nin 29 yaşında Floransa Cumhuriyetinde önemli bir göreve atanmasından önceki hayatı hakkında pek az şey bilinir. (1498). 18 yıl süreyle bu küçük şehir devletine hizmet etti. Diplomatik görevler onu Toscana'ya, Roma'ya ve daha sonraları Alp'lerin ötesine götürdü. Devrinin en önemli kişileri ve soylularıyla tanıştı. O yıllarda Floransa ile Venedik, Pisa, Milano ve Napoli gibi prenslikler arasındaki diplomatik mücadeleler bir türlü bitmek tükenmek bilmiyordu. Çağın siyasal görünümü tam anlamıyla kokuşmuştu. İnsan ruhunu tanımada adeta ihtisas sahibi olan Machiavelli ise tam istediği yer-

Dünya yı Değiştiren Kitaplar

Bilim adamlarının büyük çoğunluğu uygarlığın yazının keşfiyle başladığını söylerler. Gerçekten de insanoğlunun yeryüzünde görünmesinden, yazının bulunmasına kadar 1 milyon yıl, ama yazıyı bulmasından uzaya gitmesine sadece 6000 yıl gerekmiştir.

Yazının insanoğlunun kaderinde ve uygarlığında yeri nedir? Bu soruyu soyut tartışma yerine, somut örneklerle gündeme getirmeyi uygun gördük.

Tarihin başlangıcından bu yana, bazı kitaplar dünya için dönüm noktası olagelmişlerdir. Bugün Eflatun'un Devlet'i, Aristo'nun Organon'u veya Sokrat'ın birey, toplum ve devlet düzenine katkıları tartışılabilir mi?

Yirminci yüzyıl insanının oluşumunun, Rönesans'tan itibaren birbirini izleyen değişim ve gelişimlerle gerçekleştiği söylenebilir. Bu değişim ve gelişimle yine bazı kitaplar dönüm noktası olmuş ve etkilerini bugüne kadar ulaştırmışlardır. Çağdaş insanın kütüphanesinde olması gereken ancak yüzyılımızın hızlı yaşamı içinde, zaman yokluğundan okumaya fırsat bulanamayan yayın dünyasının en önemli yapıtlarından bir diziyi Erkekçe, özet ve yorumlarıyla birlikte sunmayı amaçladı.

Seçilen eserler arasında, politik düşüncede ihtilal yaratan Machiavelli'nin Prens'i (The Prince), Karl Marx'ın Kapital'i (Das Kapital), 2. Dünya Savaşı gibi bir felakete ışık tutan Hitler'in Kavgam'ı (Mein Kampf), fen dalında atom çağının açılmasına neden olan Einstein'in İzafiyet Teorisi, modern bilimin temel taşları sayılan Newton'un Matematik ile İlgili Prensipler (Principia Mathematica), Darwin'in Türlerin Özü (Origin of Species), yirminci yüzyıl insanının kendi kendisini tanımasında öncülük eden Freud'un Rüyaların Yorumu (The Interpretation of Dreams) gibi etkin ve ünlü birçok değişik konuyu içeren yapıtlar bulunuyor.

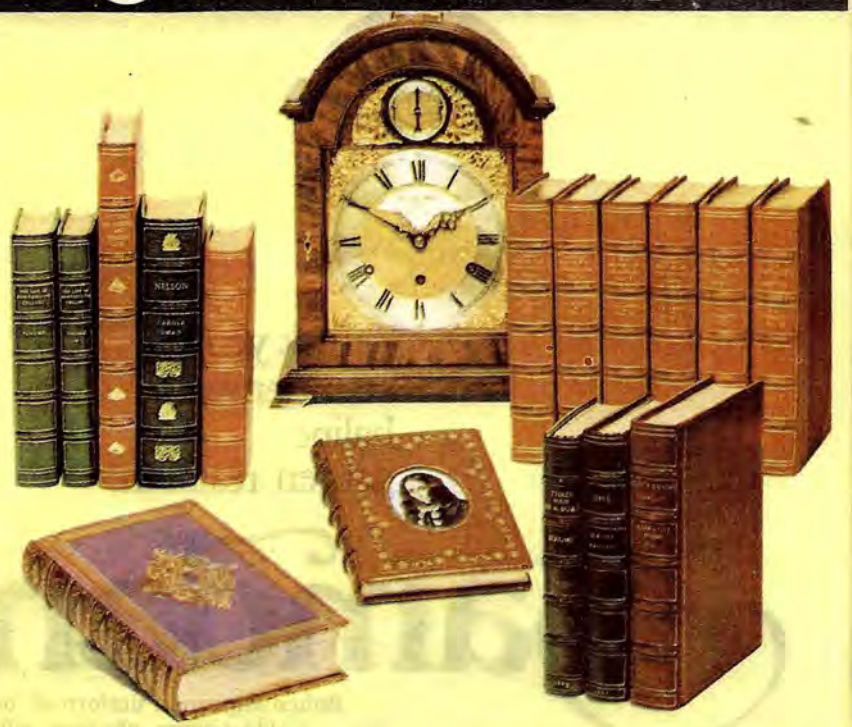

deydi ve en olanaksız görüşmeleri bile büyük bir ustalıkla sağlayabiliyordu. Siyasal olaylar karşısında ki gerçekçiliğini ve şüpheciliğini bu devredeki tecrübeleriyle edindiği kesindir. Hırs ve menfaat haricinde herşeye az da olsa hoşgörü ile bakmayı öğrenmişti.

Ancak, Machiavelli'nin talihi aniden döndü. İspanya'nın da yardımıyla Medici'ler Floransa'da cumhuriyeti yıkıp, idareyi ele geçirdiler. Machiavelli işten atıldı, mahkûm oldu, işkence gördü ve sonunda babadan kalma küçük toprağına sürüldü. Bazı belirli devreler dışında da ölene kadar orada bir emekli hayatı yaşadı (1527). Bu uzun ve sıkıntılı yıllar boyunca yaptığı en önemli şey yazmaktı: Prens, Konuşmalar, Harp Sanatı ve Floransa Tarihi, hepsinin müşterek konusu eski ve yeni siyasetti.

Machiavelli'nin tabiatında, biri hariç kamuyla ilgili meselelerde duygusallığa hiç yer yoktu. Ama gerçek bir vatansever ve İtalyan Birliğinin ateşli bir destekçisiydi. Genelde soğuk, alaycı, şüpheci bir gözlemciyken, İtalyan Birliğinden bahis açıldığı zaman ihtiraslı, belagatli, sıcak ve hayat dolu bir insan haline gelirdi. 16. Yüzyılın başlarında ise, İtalya'nın hali gerçekten her vatanseveri ağlatacak durumdaydı.

Machiavelli'nin İtalya'sı o tarihlerde politik, ekonomik ve teolojik büyük değişimlerin eşiğindeydi. Halbuki İngiltere, Fransa ve İspanya uzun mücadelelerden sonra milli birliklerinin esasını kurabilmişlerdi. İtalya'da ise milli veya federal bir organizasyon kavramı bile henüz gelişmemişti. Memleket beş büyük politik güç tarafından idare edilmekteydi: Milano, Floransa, Venedik, Vatikan ve Napoli. İçlerinde en büyük ve en kuvvetlisi Venedik'ti. Çok sayıda politik bölünme, bir yandan İtalya'nın devamlı zayıflamasına sebep olurken, bir yandan da dış entrika ve müdahaleleri adeta davet ediyordu. İstilalar 1494 yılında Fransa Kralı VIII Charles'la başladı. Onun geri çekilmesinden birkaç sene sonra XII Louis ve Aragon Kralı Ferdinand Napoli'yi aralarında paylaşmaya karar verdiler. Bu arada İmparator Maximillian Venedik'i zaptetmek üzere ordularını yolladı. Böylece, Almanya, İsviçre Fransa ve İspanya İtalyan topraklarında savaşmaya başladılar.

Bu sıralarda İtalyanlar arasında da sürtüşmeler, kan davaları, soygun ve cinayetler almış yürümüştü. Dış düşmana karşı müşterek bir cephe oluşturmak yerine, birbirlerinin gücünü kıskandıkları için bir cumhuriyet diğeri ile savaşıyordu. Kilise ise tarih boyunca geçirdiği en haysiyetsiz devresini yaşıyarak, birliğin kurulmasını engellemek için bu küçük devletleri devamlı birbiri aleyhine kışkırtıyordu.

Machiavelli, o devirde İtalya'yı tehdit eden tehlikeleri belki de en iyi değerlendirebilen insandı. Zoraki emeklilik süresince sevgili İtalya'sını bekleyen kötü günleri düşünürken kurtuluş ümidinin ancak güçlü bir liderle varolabileceğinden emin olmaya başladı.

(Devamı 77. Sayfada)

Yemek yemeyi statü sembolü haline getiren restoran:

Şamdan

İstanbul'un romantik görünümlü Şamdan'ı Ankara'da da bir şube açmaya hazırlanıyor!.

Bahçe kapısında üniformalı birisi... Yaklaştığınızı görünce zille içeri haber veriyor. İçerdeki romantik görünüşlü, hani o aşk öykülerindeki yeşil pancurluları andıran iki katlı evin kapısı içinde küçük bir kapakçık açılıyor. Size iki göz, hem de çok alıcı gözle bakıyor... Hatta bu gözler soruyor... Daha önce yer ayırtmışsanız mesele yok. Ama ayırtmamışsanız, bu gözlerin sınavından geçmeniz, onun "Olur"unu almanız gerek... Yoksa, içerisi bomboşken bile "Özür dileriz, yerimiz yok" denerek geri çevrilebilirsiniz. Diyelim ki bu iki kapıyı geçtiniz. İçeri girdiniz... Gözünüze ilk çarpan pırıl pırıl bir salon... Üzerinde birinci sınıf yemek servisi yapılmış masalar... Ama masaların hemen hepsi boş... Kapalı mı acaba?.. Değil... Kulağınıza çarpan disko gürültüsünün örtmeye çalıştığı bir uğultu evin insanlarla dolu olduğunu anlatır size. Peki nerdedir bu insanlar... Yemek için gelmişlerdir de, niye masalarda değillerdir?..

Bu sorunuz sizi uzun zaman meşgul etmez... Romantik bir kıvrımla üst kattan inen merdivende, en son moda dergilerinden çıkıp gelmişçesine salına salına inen üç genç kız size insanların kaynağının neresi olduğu hakkında hemen kesin fikir verir. 1980 kışının iddialı modası mini etek ve uyumlu külotlu çorapları, sokaktan önce ilk burada görürsünüz. Sezonun en iddialı başları da, İstanbul'un en ünlü berberlerinin eliyle düzenlenip buraya gelmişlerdir. Bu filmlerini TV reklamlarında, resimlerini gazete ve dergilerin sayfalarında hemen hergün gördüğünüz, size "Ben bu kızı biryerden tanıyorum ama nerden..." dedirten güzeller buraya nasıl gelmişlerdir, orada bulunmaları bir tesadüf müdür, orasını pek bilemezsiniz.. Ama farkına vardığınız birşey vardır... Bu nefis fotomodeller size sunulan atmosferin belki de en güzel parçalarıdır...

Mankenlerin indiği, gözünüzü arkada bırakan, hatta biraz da sekmenize sebep olan merdiven sizi üst kata götürür... İşte Şamdan'ı Şamdan yapan, bu restoranı diğerlerinden ayıran, belki de "Dün gece Şamdan'daydık" sözünü bir sosyal statü sembolü haline getiren en büyük unsur burasıdır. Burası Şamdan'ın Amerikan barı, diskosunun dans pisti ve yemek sonrasının kahve alma yeridir. Siz oraya kiminle giderseniz gidin, yemek öncesi aperatifinizi istediğiniz tür ve markadan içki ve buna en uyumlu mezesi ile alırken, burada ayaküstü İstanbul'un en ünlü işadamları, sanatçıları, gazetelerin en üst düzey yöneticileri, onların eşleri, dostları ve kentin birbirinden güzel fotomodelleri ile sohbet edebilirsiniz... Doğrudan masaya oturulup yemek yenen yerlerde belki de sadece başınızı eğip geçeceğiniz, ama kendisini bir daha arayıp bulmanız zor olacak birisi ile burada yemek vaktine kadar rahatça sohbeti koyulaştırabilirsiniz. Bar önü yeni tanışmalara, yeni özel ve iş ilişkilerinin doğmasına gazetelere yansımayan haberlerin dilden dile dolaşmasına imkan veren buluşma yeridir. Hani geleneksel Anadolu köylerinin çeşme başları gibi...

Şamdan'da aslında geleneksel Anadolu köylerine çok daha benzeyen şeyler bulabilirsiniz.. Örneğin antre olarak önünüze bir köy eriştesi, ya da bir köy mantısı gelebilir. Yemek için masaya oturduğunuz andan itibaren, size dünyanın hiçbir yerini aratmayacak itinalı, dikkatli ve saygılı bir servis başlar. Garsonların hepsi seçmedir, neyin, nasıl en iyi sunulacağını bilirler. Ama bu yetmez.. Şamdan'ın sahibi, ya da yöneticisi birara mutlak masanıza uğrayacak ve hatırınızla birlikte memnun olup olmayacağınızı soracaktır. Şamdan'da gerçekten çok güzel bir etle istediğiniz gibi hazırlanmış et yemeklerinden önce bir antre istemeyi sakın ihmal

etmeyin. Ve eğer sık sık giderseniz her defasında başka şey seçin. Hatta söyleyin, masadaki herkes başka şey seçsin ve birbirinizden tadın.. Şamdan mutfağının ve Şef Ali Cankurt'un hazırladığı bu antrelerin hepsi başlı başına bir tat ve lezzet olayıdır.Et yemeğiniz önünüze en uygun garnitür ile gelecek bunun için hiçbir masraftan kaçınılmayacaktır. Seviyorsanız, ya da birşey kutluyorsanız, şampanyalalarınız soğutulmuş şampanya kadehlerinde, midenizi rahatsız edecek gazı karıştırıp kaçırmanıza yardım edecek çubuklarla takdim edilecektir.

Şefin gene herbirini özenle hazırladığı tatlılarından yaptığınız seçimden sonra, artık kahvenizi içmek ya da doldurduğunuz midenizin baskısını biraz hafifletmenize yardımcı olacak dansa başlamak için üst kata çıkabilirsiniz tekrar.

Buradaki müzik dikkatinizi çekebilir... Örneğin o gece niçin Brezilya müziğine ağırlık verildiğini merak edebilirsiniz. Bu da sebepsiz değildir. Şamdan'ın müşterilerinden büyük bir çoğunluğu yılbaşı tatillerini Rio de Janeiro'da geçiren kişilerdir. Bu müzik onlara, o tatlı günlerin anısını geri getirecektir çünkü...

Şamdan gibi romantik bir ada tek ters düşen görünüm, gereğinden fazla aydınlatılmış salonlardır belki... Ama o da sebepsiz değildir. Çünkü buranın sahipleri, Şamdan'a gelmenin bir sebebinin de görmek ve görülmek olduğunu bilirler. Bunun için herkesi karanlık köşelere gizleme yerine, ışıl ışıl bir salona ve çok yakın oturtmayı yeğlerler...

Eğer gece yasağı yoksa, vaktin nesıl geçtiğini anlamadan sabahın erken saatlerini bulabilirsiniz..Yok eğer geceyarısı evde olmak zorundaysanız, bir ayağınız geri giderek sizleri saygıyla eğilip uğurlayan kapı görevlilerinin eline, sizi bir daha unutmamalarını sağlayacak yüklüce bir bahşiş verip arabanızın yolunu tutarsınız... Böyle yüklüce bir bahşişi daha önce size hizmet eden garsonlara da ödemişsinizdir zaten... Ya hesabın kendisi...

Şamdan'ın menüsünde fiyatlar yazmaz... Zarif bir yazı sadece yemek adlarını sıralar... Çünkü Şamdan'da yediğiniz yemeğe göre değil, genellikle sosyal statünüze uygun bir hesap ödersiniz. Aperatif ve yemekte normal bir içki ile yetinmiş, diyelim ki şişelerle özel viskiler ya da başka şeyler açtırmamışsanız, adam başı 2500 ya da 3 bin liralık bir hesap ödemişsiniz demektir. Bu da yediğiniz, içtiğiniz nefis şeylere, bardaki ve kahve masalarındaki tatlı sohbetlere, önünüze açılan yeni dostluklara ek olarak sizin "Dün gece Şamdan'daydık" demeniz, eşinizin de, hafta boyu dostlarına Şamdan' da kimi hangi kıyafetle, hangi saçla gördüğünü anlatması için, diye düşünüldüğünde, hiç de göze batmayan ve rahatsız etmeyen bir fiyattır.

Yakında Ankara'da da bir şube açmayı planlayan Şamdan, İstanbul'da güzel bir gece için en seçkin yerlerden biridir.

Şamdan'ı Şamdan yapanlar, sahiplerinden yöneticisine, aşçısından garsonuna bir ekip. Bu ekipte görevini hakkı ile yapmayan pek yok. İstanbullular Şamdan'da renkli geceler yaşıyorlarsa, bunları herkesle ayrı ayrı meşgul olan Müdür Celal Çapa'ya (Sağda, üstte), Şef Ali Cankurt'un yönetimindeki mutfak ve metrdoteller Mithat Önder ve Celal Arnavutoğlu yönetimindeki servis ekibine (Soldaki küçük resimler) borçlular.

Kolejli Sevgilim

Küçük Hikâye

Adı Candice'ydi aslında... Ama benim için Afrodit'ti o... Doyumsuz güzelliğini, utangaç bir dişilik örterdi. Genç kızlık uyanışı daha yeni başlamıştı ama göğüsleri şimdiden baş döndürecek kadar büyümüş, kalçaları tüm gözleri çekecek kadar yuvarlaklaşmıştı. Onu her görüşümde, sadece içimde değil, pantolonumda da bazı şeylerin kıpırdandığını hissederdim hep. Onun yüzünden gramer derslerini sevmeye başlamıştım. Sevişmek fiilinin bütün zamanlarını onunla çekmek isterdim. Geçmiş zamanda, şimdi, gelecekte, hikâyede, rivayette şartta, her zaman, her yerde, her türde, sevişmek... Onu anlatmak için binlerce sıfat, onunla yapacaklarımı tasvir etmek için binlerce fiil ve zarf bulmuştum. Ama bütün dilbilgim, biraraya gelip, bir tek cümleyi ortaya çıkaramıyordu. Ona benimle buluşmasını, çıkmasını teklif edecek sözcükleri bir türlü biraraya getirip söyleyemiyordum.

Kolej yıllarını bilirsiniz... İnsanın erkekliğini ispat için herşeyi yapacağını sandığı çağdır o... Çıplak ellerinizle bir aslanı boğabilir, ya da kızgın korların üzerinde ayakkabısız yürüyebilirsiniz. Hava atmak için dudaklarınıza sigara sıkıştırır, yüzünüzü buruşturmadan alkol yudumlamağa çalışırsınız. Yüzünüzde beliren sivilceleri gizlemeğe çırpınır, bir kızla buluşmak, onun elini tutmak, öpmek, okşamak, arabanın arka koltuğuna uzatmak için deli olursunuz...

Gramer sınıfında tam karşımda otururdu. Biran için gözlerinizi kapayın ve karşınızdaki sırada, "... Ve Allah Kadını Yarattı"nın o taptaze Brigitte Bardot'sunun,1960 lı yılların o mini minicik etekleri içinde oturduğunu düşünün. Candice, beyaz çoraplı bacaklarını farkında olmadan (Ya da ben öyle sanırdım o zaman), açar, kapardı. Bacakları açıldığı zaman herşeyi, sonuna kadar görürdüm. O içini gösteren beyaz külotlu çorap, ta derinlerde siyahlaşırdı. Üçgen şeklinde bir siyahlıktı bu... Benim Bermuda Üçgenimdi orası. Gözlerim takıldı mı, kaybolup giderdim. Karşımda her oturuşu, bacaklarını her açıp kapayışı, her bacak bacak üstüne atıp indirişi, o muhteşem üçgeni, o nefis yuvarlak kalçaları ortaya çıkarır, beni bir rüya alemine alıp götürürdü. Ellerimi uzatır, hayalle gerçek arasında belli belirsiz duran o beyaz çorapları yırtar çıkarırdım. Daha o güne kadar hiçbir kızla sevişmediğim halde, hayalimde Afroditimle çılgınca sevişirdim. Uzun uzun öper, okşardım onu. Sonra birleşir bir olurduk... Bir elektrik dalgası vücudumu kaplar, ilk şoku, emsalsiz bir rahatlama duygusu izlerdi..

"—Robert... Hey Robert... Sana diyorum... Kalk ayağa... İkinci Perdede Mercutio'nun tiradını oku bakayım..."

"—Af...Affedersiniz Bayan Müller... Dalmışım da... Ne demiştiniz..."

Bir başka fantezimde kendimi, seks eğitimi yapan bir okulda hoca olarak görürdüm. Öğrencilerim arasında Sophia Loren, Raquel Welch, Anita Ekberg de vardı, ama yıldız öğrencim, Candice'ti. Ona sevişmenin tüm tekniklerini öğretirdim.

Lise ikiye geçene kadar, mastürbasyonla insanın rahatlayabileceği konusunda en küçük bir fikrim yoktu. İnsanın kendi kendini tatmin edebileceğini, annemin kitaplığından yürüttüğüm bir seks kitabını gizlice okurken öğrendim. Kitapta okuduklarımı aynen denemek istedim. Az sonra heyecanım doruk noktasına ulaşmış, ama pijamamı, koltuğu ve halıyı temizlemem tam bir saat sürmüştü. Yaptığım hoşuma gitmişti... Ama, kendi kendime değil de Candice ile yapmam, herhalde bundan çok, çok daha muhteşem olacaktı.

Candice'i bir türlü yakından tanıyamadım. Utangaçlığım, ona yaklaşmama engel olmuş, aramızda hep mesafe kalmıştı. Belki o da benim duyduklarımı duyuyor, belki o da istiyordu. Ama öylesine ulaşılmaz bir dişiliği ve güzelliği vardı ki...

Sonunda arzularım, utangaçlığımı yenmeği başardı. Mezuniyet günümüzde, okul yıllığımızı imzalattım ona. İmzasının yanına telefon numarasını da yazdı. Sonra bana tam "O biçim" bakarak "Lütfen beni ara" dedi. Bu üç kelimenin içine, hayalimde, başından sonuna çılgınca bir sevişme sığdırdım hemen... Oracıkta...

"...Salon loş ve serindi. İçimde kanımın fıkır fıkır kaynadığını hissediyordum. Bütün vücudum, bütün duygularım, ereksiyonumda toplanmıştı sanki. Candice çırılçıplaktı... Bana doğru yürüdü. Şimdi siyah Bermuda üçgenimin altındaki pembe gülü yakından görebiliyordum. Yaklaştı... Yaklaştı..."Al beni.." dedi... "Al beni... Hemen... Şimdi..."

Ama yapamadım.. Fiziksel olarak yapamazdım... Benim yerime başkaları yaptı.. Gözlerimin önünde, onlarla, yüzlerle erkekle sevişti Candice...

İşte Candice Vadala, benim Kolej aşkım, Liseli Sevgilim, karşımdaydı. Şimdi adı Candida Royal'di ve bir porno filmleri yıldızıydı. Ateşli sevişme sahneleri ile beyaz perdeyi yakıp kavuruyordu.

Benim lise günlerimin hayalini süsleyen kız, şimdi milyonlarla insana düş kurduruyordu. Ona telefon etmeğe dahi cesaret edemediğim için, izini kaybetmiştim sonunda. Ama işte şimdi karşımdaydı. Loş sinema salonunda onu izlerken, neler kaçırdığımı daha iyi anlıyordum.

Acaba bu işe nasıl girmişti? Onu arayıp bulmalı, o güzel kolejli kızın nasıl bu yola düştüğünü öğrenmeliydim. İçimde arzudan çok merak vardı. İzini bulmam tam dört yılımı aldı. Arka arkaya 86 erkekle yatarak bir dünya rekoru kıran kızın hikayesini anlatan Spermathon filminin jeneriğinde bir tanıdık isme rastladım. Hemen onu aradım. "Merak etme" dedi... "Numaranı Candy'ye veririm. O seni arar..."

"— Merhaba Robert.. Ben Candy..."

"— Candy!. Harika... Ne ha-

ber?.. Nerdeyse on yıl oldu değil mi?.."

"— Belki de fazla.. Ama Bobby telefon numaranı verince, seni hemen hatırladım."

"— Sahi mi?.. Çok hoşuma gitti bu..."

"— Nasıl hatırlamam, sınıfın en utangaç çocuğuydun sen."

"— Aman hatırlatma... Hey.. Konuşacak o kadar şey var ki.. Buluşmağa ne dersin.."

Asansör beni, dairesinin bulunduğu kata çıkarıyordu. Birden kapıda onu gördüm. Siyah saçlar, siyah bir tişört ve siyah bir pantolon. Dolgun kıpkırmızı dudaklar... Arzu dolu bir vücut... Özet izlenim... Çekingen ama seksi...

Geçen on yıl bende çok şey değiştirmişti. Pek çok kadınla ilişki kurmuştum. Artık eskisi gibi utangaç olduğum söylenemezdi. Ama şimdi gene nutkum tutulmuştu işte...

"— Robert... Yıllar sonra seni yeniden görmek ne güzel..."

"— Seni görmek de harika Candy.."

Öpüştük... İki arkadaş gibi.. Hiçbir sıcaklık olmadan.

"— Tanıştırayım. Erkek arkadaşım Per."

Hay allah kahretsin.. Erkek arkadaş... Canı cehenneme...

"— Çok memnun oldum Per.."

"— Anlat bakalım Candy.. Neler oldu bitti, mezuniyetten sonra..."

İki saat ve iki düzüne kadeh şaraptan sonra, herşeyi öğrenmiştim.

"— İşte böylece pornov filmleri dünyasına girmiş oldum.." Hikâyesini çok zekice, duygulu ve çarpıcı anlatmıştı. Okuldan sonra, kabarelerde şarkıcı ve dansöz olarak iş bulmuştu. Babası müzisyen, annesi şarkıcı olduğu için bu dünyaya girmesi zor olmamıştı. Porno filmlerini ise, eğlenceli ve paralı bulduğu için tercih etmişti. Hâlâ resme meraklıydı. Zaman zaman çiziyordu. Bu konuda hırslı ve yaratıcıydı. Hızlı bir kadın hakları savunucusu olmuştu. Porno filmlerinde bile bu tezi savunuyordu. Kadının bir seksüel mal olarak görülmesine karşı çıkıyordu. Bir porno yıldızı için bu bir çelişkiydi...

"— Biliyor musun Robert.. 10 yıl seni hiç değiştirmemiş... hâlâ harikasın.. Seni asansörden çıkarken görünce, eski utangaçlığından artık kurtulduğunu hissettim."

Biz konuşurken, İsveçliye benzeyen erkek arkadaşı, durmadan Candy'nin göğüslerini bacaklarını okşuyor, sanki bana "Buralar sana ait değil" demek istiyordu.

"— Anlattıkların çok ilgimi çekti, Candy..."

"— Birgün yeniden buluşalım da, sana daha teferruatlı anlatayım öyleyse..."

"— Güzel, pazartesiye beni ara."

Bu kez benim dairemde buluştuk.. Şarap ve spagetti, içimizi doldurdu ve ısıttı. Hayatta ilk kez onunla başbaşa kalabilmiştim. Ortak çok şeyimiz vardı. Örneğin aşk hakkındaki fikirlerimiz. İkimiz de sanatı seviyorduk. Gözleri pırıl pırıl ve arzu doluydu... Ama bu gözler, neler neler görmüştü... Kendimi ona çok yakın hissettim birden. Belki de şarabın etkisiydi bu.

"— Candy... Biliyor musun, seninle sevişmek istedim hep... Ta lise birden beri..."

"— Biliyorum Robert... Taa o zamandan biliyorum. Ben de hissetmiştim, ayni şeyi... Bugün de istiyorum... Ama yapamam..."

Kör talih... On yıl bekle bu an için... Tam on yıl... Ve gene ıska geç...

"— Candy... Seninle liseden beri ilişkilerimizi, bir hikâye olarak yazmağa karar vermiştim. Başlangıcını yazdım... Bir dergiye yolladım... Kabul ettiler... Sonunu da göndermemi istediler. Ama sonu bilmiyorum ki... Bu bölümü hayalimden de yazabilirim ama."

"— Anlıyorum Robert... Mantıksal olarak, sonu da yaşamak istiyorsun... Gelecek pazartesi gene bekle beni. Hayalinden yazacağın sonu birlikte düzeltiriz. Ofisine gelirim."

Bir hafta boyu, bütün gençlik yıllarım boyu beni bırakmayan geniş hayalime rağmen, sonu istediğim gibi yazamadım. Pek çok yerini o da beğenmedi...

"— Odanın kapısı kilitli mi?"

"— Hayır.."

"— Aniden kimse gelir mi?"

"— Sanmam."

"— Uzun uzun düşündüm. Hikâyen için biraz daha materyale ihtiyacın var. Biraz sabırlı olursan soyunurum. Bana dikkatle ve yakından bakarsan, vücudumu çok daha gerçeğe uygun tasvir edebilirsin. Tamam mı?.."

Hayal görüp görmediğimi anlamak için kendime bir çimdik attım... Gerçekti ve Afroditim karşımda soyunuyordu. Işıkları söndürdüm. Duvarlardan biri silme camdı ve şehrin ışıkları içeriyi aydınlatmak için yeterliydi. Kalbim hızlı hızlı çarpmağa başlamış, her tarafımı ateş basmıştı. Öpüştük... Bu kez iki arkadaş gibi değil, arzu dolu iki vücut gibi öpüştük... Ayrılırken kısık kısık haykırdı... Dudaklarımı aşağı,boynuna, çıplak göğüslerine kaydırdım.. Birden beni ister gibi dikildiler... Doyasıya öptüm göğüslerini..."

"— Şimdi geri kalanları da görelim bakalım..."

Benim Bermuda Üçgenimi gizleyen küçük naylon parçasını da çıkardı nihayet... Tanrım, şükürler olsun sana... Eskisi gibi mükemmel sayılmazdı.. Ama bana o kadar yakındı ki.. Bir turist rehberiydi şimdi Candy... Beni gezdiriyordu. Görülmesi gereken heryeri ve herşeyi gösteriyordu. Ben de körler alfabesi ile okuyan bir adam gibi, ellerimle bütün vücudunu dolaşıyordum. Yumuşak...

(Devamı 93. Sayfada)

Bu İkiliye Dikkat!.

Tamer Kaptan ve Brian Birch, Galatasaray'ı nereye götürüyor?.

Hakem bitiş düdüğünü çalınca, Ali Kocatepe yerinden üzüntü ile doğruldu ve "Bu yıl işimiz daha da zor... Ligi zor çıkarırız" dedi. Ünlü besteci, eski futbol spikeri Galatasaray'ın hasta taraftarlarından biriydi ve takımını ligin açılış maçında izlemeğe gelmişti. Skor levhasında Galatasaray:4-Eskişehirspor:1 yazıyordu ama Kocatepe'nin dikkatli gözleri, ertesi gün Bab-ı Ali'nin düştüğü hataya düşmeyecek ve Galatasaray'ın lige fırtına gibi girdiğini düşündürmeyecekti. Dört bedava gol atılmış ama felaket savunma önünde bir o kadarını da Eskişehir kaçırmıştı. Galatasaray'ın her maçta bedava gol atma şansı böyle yaver gitmezdi ama bu defans bol bol gol yerdi.

Nitekim ikinci hafta Bolu, üçüncü hafta Adana, dokuzuncu hafta Trabzon, bu savunmayı hallaç pamuğu gibi attılar ve sarı kırmızılı kaleye üçer gol yolladılar.

Onuncu ve onbirinci haftalarda bedavadan, hatta rakip ikramı ile kazanılan Beşiktaş ve Kocaeli maçlarının getirdiği dört puan takımın ilk yarının sonuna çok daha feci durumda gelmesini önledi, ama ilkinden çok daha zorlu geçecek ikinci yarı için taraftara asla ümit vermedi.

Oysa Galatasaray, 1980-81 sezonunu, temmuz ayının ortasında çok umutlu açmıştı.

Takımın antrenörlüğünü, Türkiye'nin kalburüstü hocalarından Tamer Kaptan yapıyordu. Teknik Direktörlüğe ise, geçmişinde üç zafer yılı olan İngiliz Brian Birch yeniden getirilmişti. Birch transfer ayı sırasında İstanbul'da değildi ama talimatını klübe ulaştırmış "Ben şöhret değil, genç adamlar istiyorum" demişti.

Temmuz ayının ortasındaki sezon açılışına gelen taraftar, pek çoğu pırıl pırıl ve umut dolu gençlerden kurulu 38 kişilik kadroyu görünce içinden "Maşallah" demişti... "İnşallah nazar değmez..."

Galatasaray'ın yıllardan beri ilk kez, unu, yağı, şekeri ve helvayı yapacak ustaları vardı. İşlerin yolunda gitmemesi için bir sebep görünürde yoktu. Ama sadece görünürde yoktu... Taraftar kısa zaman içinde bu genç, bu umutlu kadronun mum gibi eriyeceğinin, kalanlarının da bir huzursuzluk içinde birbirine düşeceklerinin farkında değildi.

Galatasaray'a Kayseri'den gelen, gelirken de yanında iki adamı Mustafa ve Cengiz'i getiren Tamer Kaptan, bu iki adamına yer açabilmek ve bazılarına göre de Birch'ün ayağını kaydırıp, Galatasaray'ın tek hakimi olabilmek için, planladığı oyunu yavaş yavaş sahneye koyacaktı.

Tamer Kaptan "Ben..." diyor, başka şey demiyordu. Bu yüzden transfere bütün ağırlığını koymuş, kendisi tarafından seçilmeyen ve istenmeyen sporculara sırf bu yüzden düşman olmuştu.

Manisasporlu Mustafa, üçüncü ligden gol kralı olarak Galatasaray'a gelmişti. Bu gelişte Tamer Kaptan'ın tüm itirazlarına rağmen, taraftar etkili olmuştu. Şimdi Kaptan, Metin Oktay'ın bile "İşte benim yerimi alabilecek bir adam" dediği Mustafa'yı yutmak için herşeyi yapıyordu. Mustafa daha sezon açılırken kadro dışı kalmış, takım arkadaşları ile birbirine düşürülmüştü. Kaptan, Mustafa için yönetim kuruluna rapor vermişti: "Zerre kadar yeteneği yok. Bu adamdan futbolcu olmaz. Kiralansın gitsin..."

Mustafa Manisa'ya geri yollanmıştı.

(Devamı 93. Sayfada)

Victoria Principal

DALLAS'IN PAMELA'SI

SEKS HAYATINI YAZDI!

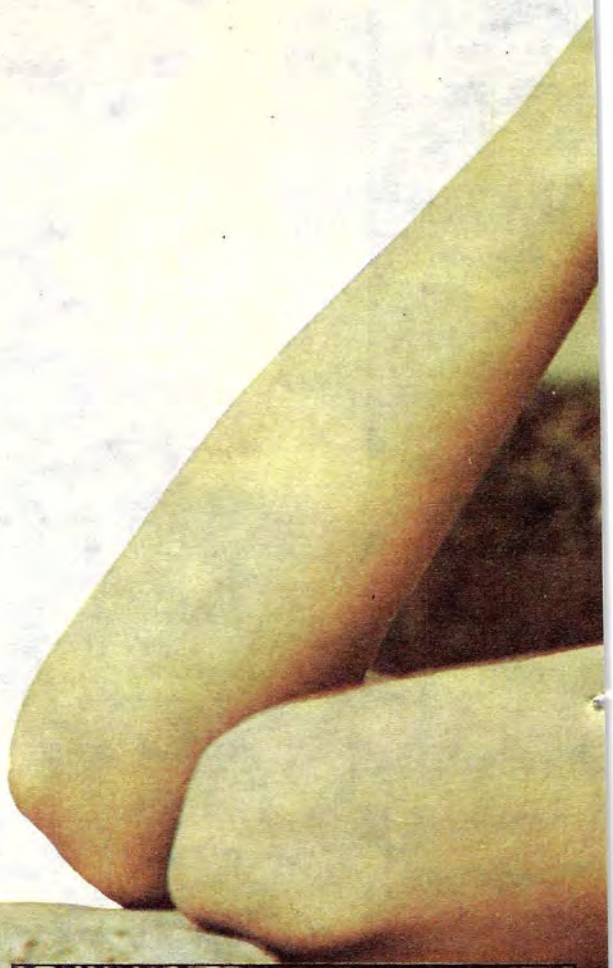

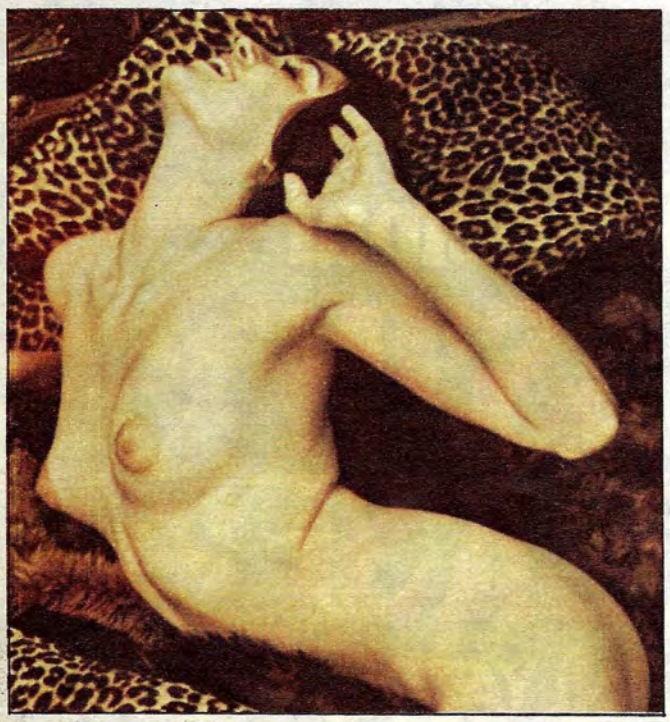

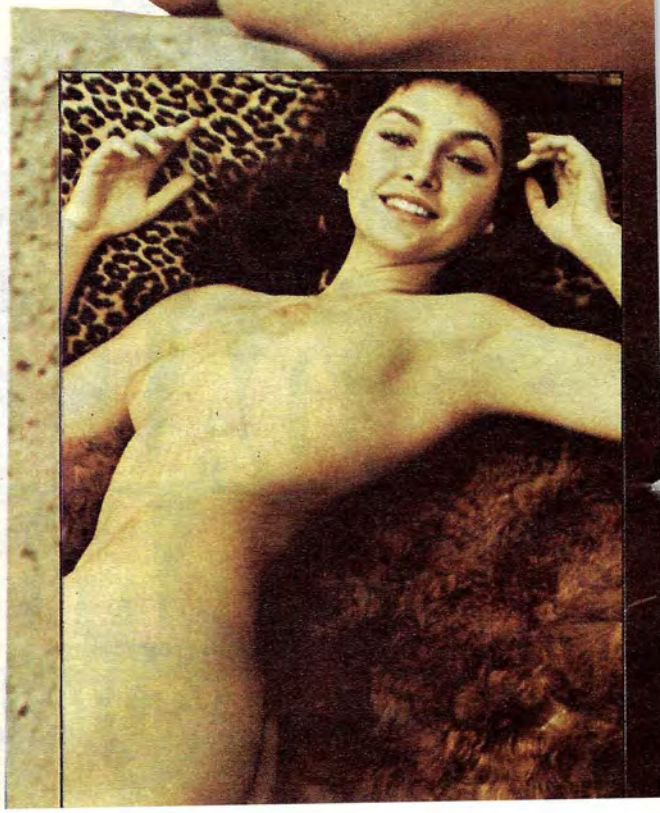

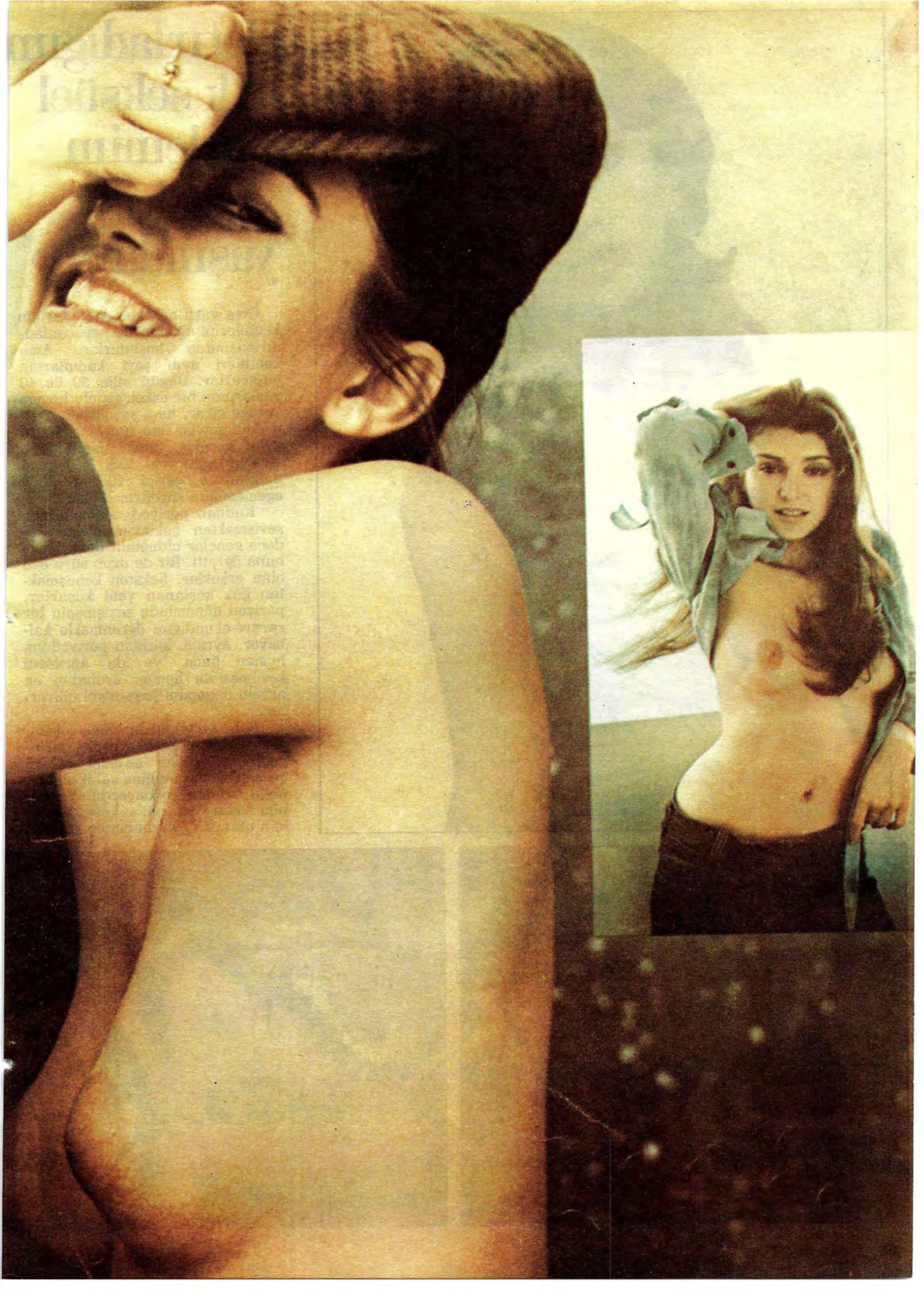

«Hatırladığım ilk seksüel eylemim sekiz yaşındaydı»

Orta yaşlı erkekler, kadınlarının kendilerini ağızları ile heyecanlandırmasından hoşlanırlar. Ama kendileri aynı şeyi kadınlarına yapmazlar. Bugün bile, 30 ile 40 yaşlarında bir erkek sizinle hemen yatağa girer, ama sevişmede ağzını kullanması için haftalar, hatta aylar gerekir. Çünkü genital bölgelerin kötü ve kirli olduğunu anlatan o gerici fikirler hâlâ egemenliğini sürdürmektedir.

Kadının periyod dönemlerinde sevişmekten çekinmeyenlerin sadece gençler olduğunu deneylerim bana öğretti. Bir de uzun süre evli olan erkekler. Seksten konuşmaktan çok hoşlanan yeni kuşaklar, periyod döneminde sevişmenin bir zararı olmadığını öğrenmekle kalmıyor, ayrıca, kadının periyoddan hemen önce, ya da ağrıların kesilmesinin hemen ardından en arzulu dönemini yaşadığını biliyorlar.

Son zamanlarda genç olsun, yaşlı olsun pekçok erkeğin çekingenlik yüzünden seksüel eylemi gerçekleştiremediğine şahit oldum. Çoğu benden çekiniyordu. Ya benim kadar iyi para kazanmadığı için utanıyor, ya da benim yatakta

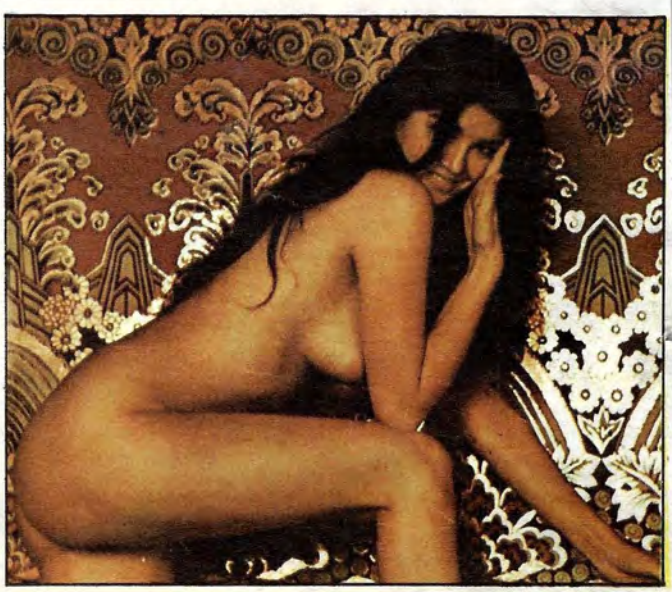

yaptıklarımdan çok tecrübeli olduğum sonucunu çıkarıp, bana ayak uyduramamak, beni tatmin edememekten korkuyor ve iktidarsızlaşıyordu.

Ben genellikle benden çok yaşlı erkeklerle ilgilendim. 16 yaşındayken, benden 10 yaş büyük birisi ile çıkıyordum. Fikirleri zaman zaman herkese biraz garip gelen annem de bundan memnundu. Anneme göre, tecrübeli bir erkek, seksi yeni öğrenen bir delikanlıya oranla, çok daha az baskı yapardı bana... Doğrusu bu görüşe hiç katılmadım. Ama kendi yaşıtımla ilişki kurmayı hiç düşünmedim. Ne konuşacaktık onunla. Okulu mu?. Annem çıktığım erkeklerin varlıklı olmalarını da isterdi. Bu da, sanki beni satmak istediği izlenimini yaratırdı. Bana hep "İnsan fakir birine tutulduğu gibi zengin birine de tutulabilir. Hep zenginlerle çıkarsan, mutlak zengin birine tutulursun" derdi.

Bugüne kadar uzun süre birlikte yaşadığım tek erkek eğlence dünyasının çok ünlü bir kişisiydi. Adını vermeyeceğim. Benden 25 yaş büyüktü ve birkaç kez evlenip boşanmıştı. Gümüş renkli parlak saçları vardı. O zaman 18 yaşındaydım ve New York'ta yaşıyordum. Dört aydan beri artist olmak için savaşıyordum. Yürümeğe ve konuşmağa başladığımdan beri hep artist olmayı düşlemiştim. O sıralar modellik yaparak geçimimi sağlıyordum. Erkeklerle çıkacak pek vaktim olmuyordu. Minyon yapılı olduğum için, giyim değil, kozmetik reklamlarında çalışıyordum. Boyum 1.68 olduğu için elbise modellerinde beni pek arayan yoktu. Kozmetik reklamları da çok ince görünmemi gerektiriyordu. Kiramı ödeyebilmek için 45 kilodan yukarı çıkmamak zorundaydım. Devamlı rejim yapıyor ve zayıflama hapı alıyordum. Bu yüzden sağlığım da ikide birde bozuluyordu. Benden istenen Twiggy gibi, düz bir görünümdü. Bu yüzden fotoğraf çekim günleri memelerimi hastahane bandajları ile sıkı sıkıya göğsüme yapıştırırdım. Sonunda öylesine dayanılmaz ağrılar başladı ki, göğüslerimi küçültmek için iğneler yaptırmaya başladım. Başarıya ulaşmak için sadece yeteneklerimi kullanmak bende bir hırs halini almıştı. Bu yüzden işimle ilgili birisiyle bırakın yatmayı, birlikte çıkmayı bile istemiyordum. Bu yolla bir rol almayacaktım. Şöhrete böyle erişenler olduğunu biliyordum. Ama öyküleri de heryerde anlatılıyor "Kimlerle yattı bir bilseniz..." diye başlayan hikayeler herkesin dilinde dolaşıyordu. Benim hakkımda kimse böyle konuşmamalıydı. Kimse bir rolü biriyle yatarak aldığımı söylememeliydi.

Hayatımın hiçbir döneminde bu kadar bitkin düştüğümü hatırlamıyorum. Sonunda Roma'da bir modellik teklifini kabul ettim. Bir moda desinatörü arkadaşım davet etti. Birlikte İtalya'ya giderken, İsviçre'de onun bir erkek arkadaşına uğradık. Adamın şato gibi bir evi vardı. Bana nefis bir yatak odası verdiler. Ev sahibi ile ancak ikinci gece tanışabildik. Arkadaşımın adamla ilişkisi olduğu herhalinden belliydi. Daha ilk görüşümde ondan nefret ettiğimi hissettim. Ama orada kaldığım on gün içinde peşinden ayrılmadı. Daha sonra peşimizden Roma'ya geldi. Hâlâ arkadaşımla flört ediyor ama bana da durmadan kur yapıyordu. Pekçok şey anlatıyordu ama hiçbirine inanmıyordum. Çok zengin-

(Devamı 89. Sayfada)

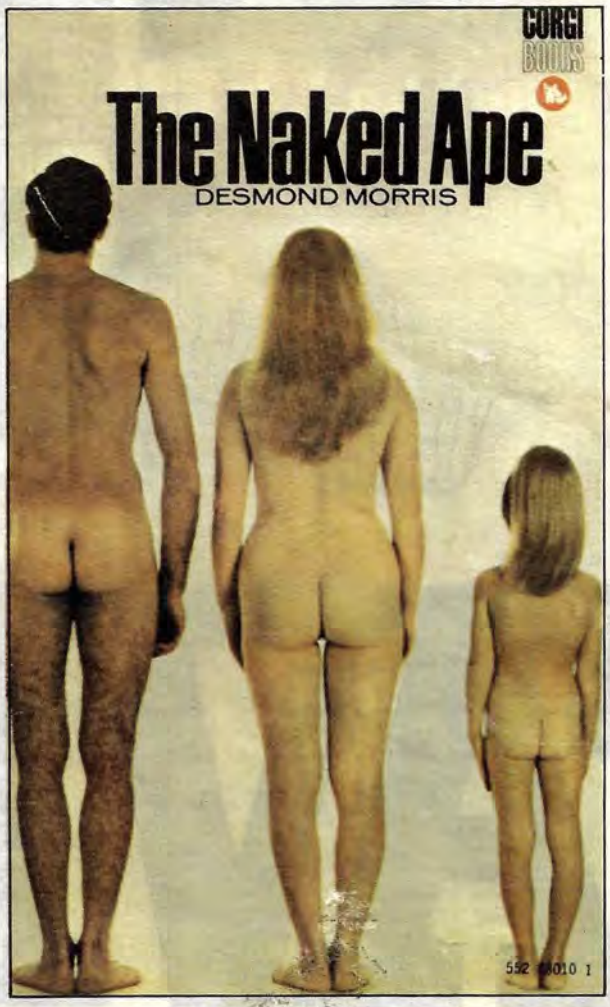

Victoria, Principal, sinema ve televizyon dünyasına girmeden önce hayatını fotomodel olarak kazanmaya çalışıyordu. Desmond Harris'in ünlü yapıtı Çıplak Maymun'un kapağı için çıplak bir kadın arayan kitabevi yöneticileri, Principal'ı buldular ve yanda gördüğünüz kompozisyonda onu kullandılar. Çıplak Maymun, Victoria Principal'in hayatında belki de bir dönüm noktası oldu. Kitabı filme alan Playboy, baş rölünde kapak için poz veren fotomodeli kullandı. Film, aşağıda bir örneğini gördüğünüz erotik sahnelerle doluydu. Principal, soyunup yatağa girmekten ve istenen herşeyi yapmaktan çekinmedi.

İki kişilik oyunların ikinci en güzeli

TAVLA

Tavla, köyden kente tüm kahvelerimizin ayrılmaz demirbaşı, zar tıkırtısı, pul şakırtısı da bu kahvelerin ortak, evrensel sesidir. Kısacası, tavla, toplumsal kültürümüzün, daha doğrusu **halk kültürümüzün** en önemli ögelerinden biri, belki de birincisidir. Arayın bakın, halkın günlük yaşamıyla bunca bütünleşmiş ikinci bir oyun bulamayacaksınız.

Bir de zenginlerin, sosyetenin, kibirli okumuşların evlerini şenlendiren oyunlara bakın: Poker, konken, briç... Böylesine topluluklarda, tavla, "adi", "basit", "avam oyunu" diye horlanır.

Avrupa'dan, Amerika'dan, kısacası ileri ülkelerden bu noktada çok ayrılıyoruz. Tavla, oralarda, ince ihtimal hesaplarına dayalı bir bilim; fildişi zarlarla ,sedef pullarla, altın-gümüş işlemeli tahtalarla oynanan bir oyun durumunda... Zenginlerin, sosyetenin, okumuşların evlerinden pokeri, brici, konkeni kovalamış bir uğraşı...

Neden böyle olduğunu merak edebilirsiniz. Hemen söyleyelim: **Seks gibi, tavla da, yalnızca iki kişinin oynadığı bir oyun... Zevk ve eğlenceyi iki kişiye paylaştıran bir uğraşı...** İki kişi ile oynanan oyunların ikinci en güzeli... Birincisi mi ne?.. Bu soruya gerek var mı?..

Tavlayı çok eskiden bilir, oynarız. Ama, bakıyorsunuz, uluslararası karşılaşmalarda, tavlacılarımız, bu alandaki "çaylak ülke"lerin yarışmacılarına yenilivermişler... Ulusal gurur konusu yaparız bunu...

Ama bir kere oturup sormayız: **Tavlayı gerçekten biliyor muyuz?**

Tavla ne zaman, nerede doğmuş, nasıl gelişmiştir? Oyun ve görgü kuralları nedir? Oyunda şansın, yani iyi zarın rolü nedir? Ustaya oyun kazandıran şansı mıdır, yoksa en kötü sanılan zara bile anlam ve önem kazandıran bilgisi, bilimselliği midir? Kahveye gidin, bu soruları sorun, değişik yanıtlar alacaksınız. Alacağınız içindir ki, "tavlayı bunca yıldır oynamamıza rağmen fazla bilmiyoruz" diyoruz.

Bu yazı dizisindeki amaç, tavla bilmeyip de öğrenmek isteyenlere oyunu tanıtmak, bildiğini sananlara öğrenecek daha çok şeyleri olduğunu göstermek, "avam oyunu" diye horgörenlere de hanyayı-Konyayı anlatmaktır. Kısacası, bu diziden herkes kazançlı çıkacaktır. Hiç değilse, seks gibi iki kişilik oyunlardan zevk alanlar kazançlı çıkacaktır.

Önce tavlanın görgü kuralları

"Bilimsel" bakımdan kılı kırk yarma alışkanlığınız varsa, tavlanın görgü kurallarını anlatarak söze girişimizi yadırgayabilirsiniz. Bunda haksız da sayılmazsınız, çünkü, hiç bilmeyen, az bilen ya da bildiğini sanan kişilere bir oyunu tanıtırken, doğru yol, önce oyunun tarihini, sonra oyunun temel ilke ve kurallarını, en sonunda da çıraklıktan ustalığa geçişin inceliklerini öğretmektir.

Biz, bu klasik yaklaşımı bir yana bırakarak, konuya, "tavlanın görgü kuralları"nı anlatmakla gireceğiz.

Nedeni basit...

Bir kere, tavla, zar oyunlarının en eskisi, kahvelerdeki deyimiyle "kemik" oyunudur. Zar tutmuyorsanız, yuvarladığınız kemiğin ne geleceğini önceden kestiremez, şansınızın iyi gitmesi için dua etmekten başka birşey yapamazsınız. Karşınızdakine göre çok iyi durumdayken peşpeşe "gele" atabilir, rakibinizse elverişli çiftlerle biranda durumu değiştirebilir. Gelin de sinirlenmeyin... Sinirlenmeniz mi oyunun tadı kaçıverir. Kısacası, "tavlanın görgü kuralları"na uymak, üçüncü kişilerle paylaşmak istemediğiniz bir zevki sürdürmenin tek yoludur.

Bu yüzden, önce "görgü kuralları"...

Görgü kurallarına göre oynanan tavla, hem iyi tavladır, hem de doyumsuz bir zevk... Bu kurallara uymadığınızda, ortaya, kötü tavla, bitmeyen tartışmalar ve kursakta kalmış zevkler çıkar.

Tavlanın ayırdedici özelliklerinden biri, anlaşmazlıkların kolayca çözülebildiği öteki oyunlardan farklı olarak, herkesin kendini haklı saydığı durumların doğabilmesidir. Bir örnek verelim. Oyunun ortalarında 5-4 attınız, pullarınızı oynadınız ve sonra zarları alıp rakibinize uzattınız. Kısacası, herşeyi doğru yaptınız. Gelin görün ki, rakibiniz sizin gibi düşünmüyor olabilir.

Belki zarı 5-4 değil de 5-3 olarak görmüştür. Belki hareket ettirdiğiniz pulun başlangıç kapısını bir geri sanmıştır. O zaman, sizden, pulunuzu kendi açısından haklı olarak bir geriye almanızı isteyecektir. Hele yanyana birkaç pulunuz varsa, üstelik bunlarla kapı da almışsanız, rakibinizin yanılma olasılığı daha da yüksektir. Kısacası, oyununuza itiraz edecektir. Siz ise oyunun kurallarına harfi harfine uyduğunuza eminsiniz. Hangi pulu oynayacağınızı açıkça göstermiş, attığınız zarın rakibinizce görülmesine yeterince zaman bırakmışsınızdır. O zaman, durumu rakibinize kısaca anlatır, gerekiyorsa kapıları bir daha sayar ve rakibinizden haklılığınızı teslim etmesini beklersiniz. Etmedi mi? Kolayı var: Kötü niyetli olduğunu hile yapmaya kalkıştığını varsayar, bir daha oynamazsınız.

İşler her zaman bu kadar açık, bu kadar kesin olmuyor.

Diyelim ki, zarı attıktan sonra, hızla, bir elinizle rakibinize uzatmak için zarları adeta tahtadan kaparken, öteki elinizle pulunuzu çabucak oynadınız. Oynadığınız pulu da, rasgele, hangi kapıya geldiği tartışılabilecek biçimde, tahtaya attınız. Bu durumda, rakibiniz, haklı olarak, üç şey sorabilir. Zar ne geldi? Pul önce neredeydi, şimdi nerede? Haklıdır. Oyun kurallarını olmasa bile tavlanın görgü kurallarını çiğnediğinizi teslim etmek gerekir. Tavlanın birinci görgü kuralı, doğru oynayıp oynamadığınızı görebilmesi için rakibinize yeterli zaman ve fırsat tanımaktır.

Bu kurala uymak için yapacağınız iş, pullarınızı birer birer ve tek elinizle oynamaktır; bütün pullarınız oynanıp bitene kadar da zarlara dokunmayınız. İki elinizi tahtaya uzatıp iki ayrı pulu aynı anda "gösterişli" biçimde oynatırsanız, doğru da oynamış olsanız, "haksız" rakibiniz yerden göğe haklı olacaktır. Suçlu siz olduğunuz için, rakibinizin "haksız" itirazına boyun eğmek zorundasınız. Oyunun kurallarına göre, attığınız zara elinizi sürdüğünüz an oyununuz bitmiştir; bir elinizle zarları toplayıp ötekiyle pullarınızı oynamaya kalkışırsanız, rakibiniz bunu önleyebilir. Haklıdır da...

Bu kurala bir istisna olabilir. Diyelim ki, 4-1 attınız ve pullarınızdan birini 4 kapı oynattıktan sonra 4 gelen zarı kaldırdınız. Öbür zar, yani 1 gelen zar yerde durmaktadır. Oyun kurallarına göre, oyununuzun bitmiş sayılması için iki zarın da yerden kalkmış olması gerekmekte, dolayısıyla 1'li zar yerde dururken herhangi bir pulunuzu 1 kapı oynama hakkınız saklı bulunmaktadır. Gerçi burada bir teknik hata yapmadınız ama böylesine karmaşık işler yapmamanızı öğütleriz. Hem gereği yoktur, hem de anlamsız karışıklıklara yolaçabilir.

Yukarıda andığımız kuralın bir uzantısı da, siz daha pullarınızı oynamadan rakibinizin zarları toparlayıp atmasıdır. O zaman, rakibinizin gelen zarı oynamasını ya da zarları yeniden atmasını isteyebilirsiniz.

Tavlanın ikinci görgü kuralı, oyunun "zevk ve eğlence" için oynandığı bilincinden hareketle, bazı teknik kuralların katı biçimde uygulanmasında direterek gereksiz tartışma ve sürtüşmelere yolaçmamaktır. Diyelim ki, oyunu 3-1 atarak açtınız. Eğer çok acemi değilseniz, içeriden kapı alacağınız açıktır. Aynı şekilde, oyunun ilk zarını 6-5 atmış olabilirsiniz; yine çok acemi değilseniz, rakibinizin taşlarını topladığı sahadaki pullarınızdan birini kaçarsınız. Sizden başka bir oyun beklemeyen rakibiniz zarları toplayıp atmışsa, gereksiz bir katılıkla kurallara sığınıp atışını tekrarlamasını istemeyin. Kurallara uymak zorunludur, ama katı bir kuralcılıkla haksız üstünlük sağlamak da tavla âdabına sığmaz.

Tavlanın teknik kurallarına göre, attığımız zarlara elinizi sürmedikçe "pul oynama" hakkı da sürer; bir başka deyişle, Türkiye'deki yaygın kanının aksine, dokunduğunuz pulu oynama zorunluluğunuz yoktur. Çok kritik bir durumda, değişik oyun seçenekleri bulunan bir zar atmış olabilirsiniz. Zarları toparlamadığınız sürece, en iyi oyunun

(Devamı 94. Sayfada)

Yıl triko yılı

1980-81 kışı, kadınlara çeşit çeşit triko elbiseler giydirirken, erkekleri de ihmal etmedi. Rahat ve spor kış giyiminin simgesi haline gelen renk renk, desen desen ceketler, yelekler, kazaklar vitrinleri dolduruyor. Avrupa'nın en ünlü mağazalarının son yıllarda Türk yün örgülerine gösterdiği ilgi sonucu hızla gelişen yeni modelcilik ve desencilik, iç piyasaya da yansıdı. Avrupa, Türk örgülerine özen gösterir ve onları tıpkı bizdeki "Avrupa Malı" havasında satarken, ülkemizde de kazak konusunda "Avrupa'dan aldım" övünmesi geçerliğini yitirdi. Şimdi önemli olan, güzelini ve yakışanını, üstelik kendi kentinizdeki mağazalardan seçmek ve almak. Yıl, biraz da bu yüzden triko yılı zaten!...

Sayfalarımızda yılın güzel örgülerinden seçmeler var. Bikini mayolu, havlusuna kurulanan kızın hayranlıkla baktığı erkeklerin sırtında sıra ile Taner Triko'nun balıkçı desenli kazağı (1650 lira), ortada Rom Triko'nun kapitone montu (5500 lira), sağda Junior Triko'nun V yaka kazağı (1250 lira) var.

Fotomodelimizin sırtından sıyrılmak üzere olan model, Onur Triko'nun. Şardonlu, moher çizgili balıkçı kazak (1850 lira)

Mavi gece elbisesi içindeki şık hanımın baktığı üç erkeğin sırtlarındaki modeller şöyle: Gün Triko'nun moher V yaka, şardonlu trikosu (2500 lira), Renk Triko'nun moher balıkçı kazağı (1945 lira), Karaca Triko'nun yarım balıkçı kazağı (1775 lira). Kürklü hanımın yanındaki modeller, soldan sıra ile, Renk Triko'nun moher balıkçı kazağı (2185 lira), Bonny Triko'nun içi triko astarlı montu (3700 lira), Gün Triko'nun balıkçı moheri (1950 lira). Basma, pazen elbiseli hanımın yanında gördüğünüz modeller de şunlar: Taner Triko'nun balıkçısı (1650 lira), Irmak Triko'nun balıkçısı (1450 lira), Onur Triko'nun balıkçısı (1750 lira).

Büyük Organ Efsanesi

"Havuzun kenarında, sırtüstü uzanmış yatıyordu. Son 20 dakikadır hiç kıpırdamamıştı. Herhalde siyah güneş gözlüklerinin altında gözleri kapalı, uyuyor olmalıydı. Böyle olmasını da temenni ediyordum. Çünkü o zaman, bir süredir inceden inceye kendisini gözden geçirdiğimi farketmezdi. Aslında onu değil de, mayosunun altındaki kocaman kabarıklığı inceliyordum. Yıllar boyu bu kadar büyük organlı birisi ile sevişmenin nasıl olduğunu düşünmüştüm. Eğer havuza gelirken, mayosunun altını eski çoraplarla doldurmamışsa, bu adam, dev bir organa sahip olmalıydı."

Önemli olan organın boyu değil, hangi vücuda hangi kafaya bağlı olduğudur.

Gazeteci Mikki Pearson, Amerika'nın ünlü seks dergilerine yazılar yazıyordu. Kaleme aldıkları genellikle kendi deneyleriydi. Bu kez, konu olarak, dünyanın kurulduğu günden beri, erkeklerin en büyük endişesi, kadınların en büyük merakını seçmişti. Büyük Penis efsanesi neydi?. Mikki anlatmağa devam etti:

"Hayatımda bugüne dek bu kadar büyük organlı birisi ile yatmamıştım. Açık ve özgür fikirli bir kadın olarak çok aktif bir seks yaşamım olduğu halde, karşıma böylesi çıkmamıştı. Bugüne kadar hep normal ölçülerdeki erkeklerle sevişmiştim. Ama zaman zaman çok büyük bir organı hayal etmiştim. Hangi kadın etmemiştir ki?. İşte şimdi bu hayalim karşımdaydı ve ben bunu denemek istiyordum."

Genç ve güzel Mikki'nin adamı kandırması güç olmadı. O hafta sonu, cumartesi günü öğleden sonra birlikte yataktaydılar. Ereksiyon halinde organ, gerçekten bir dev gibiydi. Mikki daha görünüşü ile heyecanlandığını hissetmişti. Patlamaya hazırdı. Müthiş bir orgazm bekliyordu. Gözünde şimşekler çakacak, kulaklarında çanlar çalacaktı. Sonrasını şöyle anlattı:

"Sonra mı?.. Başladı ve bitti. Adam soluyarak boşaldı. Ben boşalamadım. Niçin orgazm olmadığımı sordu. Yalan söyledim. 'Aklım başka yerdeydi' dedim. Bir bardak bira ikram ettim, sonra kapının önüne koydum. Hâlâ düşünüyorum. Acaba ne yanlış vardı?. Hata bende miydi, onda mı? Bu rüyaların makinesi niçin çalışmamıştı?.."

Dünya üzerinde penisin boyunun önemli olmadığına dair binlerce makale yazılmış, kitap yayınlanmıştı. Seks araştırmacıları bıkmadan, usanmadan bunu söylemişlerdi. Ama Mikki benzeri kadınlar dünyada çoktu. Herşeye rağmen, büyük penisin farklı olacağını düşünüyorlardı. Tıpkı bunun gibi milyonlarca erkek de kendi penisinin boyunun kadını tatmine yeterli olup olmadığı endişesi içinde yaşıyordu.

Seks sanayii de, bu efsaneyi destekliyordu. Erkek dergilerinde, penis büyütme metod ve ilaçları ilanları, kadın dergilerinde "Erkeğe ihtiyacınız yok. İşte size dev bir yapay penis" reklamları, yangına körükle gider gibi yayınlanıyordu. Hatta tarih, arkeoloji bile, büyük penis efsanesinin yanındaydı. İlk insanların büyük bir bölümü penise tapmışlardı. Tanrılarının penislerinin boyu, kendi boyları kadardı. Türkiye'ye yolu düşenler, hâlâ bu eski efsaneyi yansıtan bereket tanrısı heykellerini görüyor, bundan örnek almış, anahtarlıkları, hatta genç kızların ellerinde salladıklarına şahit oluyorlardı.

Mikki, kendi deneyinde olumsuz sonuç alınca "Hata belki de bende" deyip, araştırmalarını çok yakın arkadaşları ile sürdürdü.

Jean, daha lisedeyken okulun en hızlı kızıydı. Futbol takımının tümü ile yattığı söylenirdi. Mikki'ye şöyle dedi:

"Bana göre, süper penis, üretkenliğin sembolüdür. Süper organ-

(Devamı 83. Sayfada)

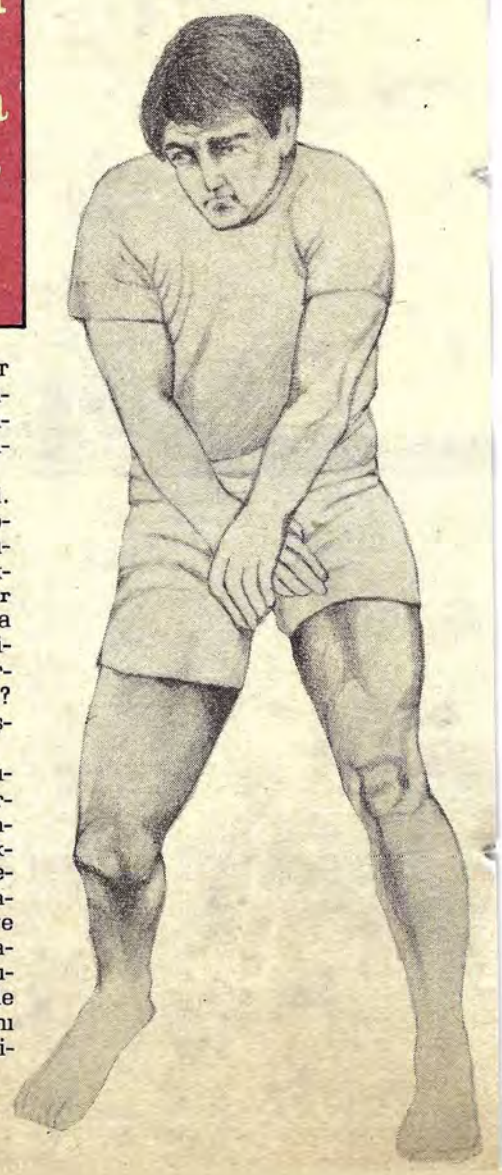

Çapkın Konfiçyüs diyor ki:

«Eteği kalkık kız,
pantolonu inmiş erkekten
daha hızlı koşar!»

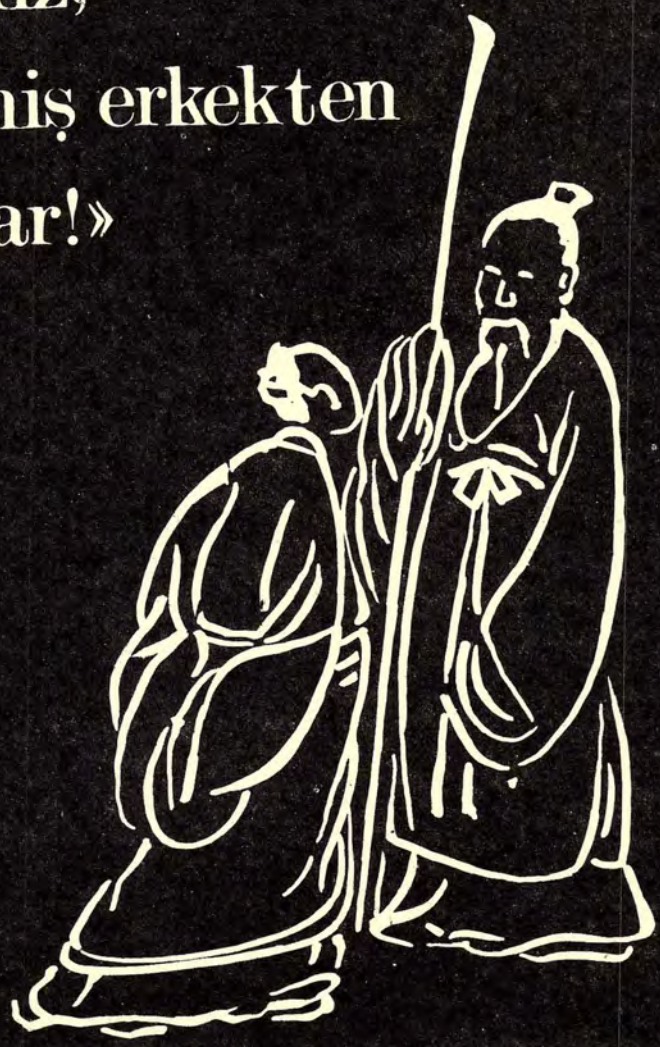

Hangisini alalım?

Baştarafı 33. Sayfada

Ekonomi: Yakıt şehiriçi 11-12 lt/100 km., şehirdışı 8-10 lt/100 km. Bakım onarım masrafları en ucuz ve uygun.

Genel Değerlendirme: Düşük imalat kalitesi ve rahatsız kullanımına karşı, ülkemizin en dayanıklı ve ekonomik otomobili.

Murat 131

Ülkemizde monte edilen en yeni model (1974). Daha önceki Murat 124'den daha büyük kasa. Motor 1300 cc. , alüminyum kapak pik gövde, sabit gömlek. (Rektifiye sistemi ile yenilenir). İtalya bu kasa için enaz 1600 cc motor kullanır.

KÖTÜ YERLERİ:

Güç Çizgisi: Debreyaj ömrü yetersiz, motor dayanıksız, bağlantı organları-şaft zayıf, diferansiyel ve vites kutusu zor yol şartlarında çabuk bozulur, motor gücü yetersiz.

Suspansiyon - Ön takım: Çok zayıf, güvensiz, bozuk yollarda altını vurur. Genelde 6 ayda bir amortisörler de dahil olmak üzere muhakkak yenilenmelidir.

Gövde: Ortalama iyiye yakın vasat imalat kalitesine rağmen orijinal malzeme ve design'ın yüzünden çok çabuk bozulur ve çürür. Güvensiz ve ömürsüz.

İYİ YERLERİ:

İmalat Kalitesi: İyice.

Frenler: İyi ve yeterli.

Yol tutuş: Düzgün satıhlarda iyi.

Suspansiyon: Düzgün satıhlarda çok iyi ve rahat.

Kullanım rahatlığı: Çok iyi. Görüş alanı dünya çapında iyi. Koltuklar rahat, uzun süre yorgunluk olmadan kullanılabilir. Havalandırma-ısıtma çok iyi. Sessiz. Hava-toz-su izolasyonu çok iyi.

Ekonomi: Yakıt, tamir giderleri vasat. Otomobil yaşlandıkça tamirat masrafları çok yüksek.

Genel Değerlendirme: Ülkemizin en rahat, konforlu ve kullanması kolay otomobili olmasına karşın çok zayıf, dayanıksız ve güç-ağırlık oranı en düşük. "2 yıl kullan at, yenisini al" İtalya anlayışına göre yapılmış bir otomobil.

RENAULT

Eski bir design (1966). Ülkemizdeki en "başına buyruk" yabancı kuruluş. Eski model kasaya her yıl yeni "takma süs parçaları" icat edildiği için lüzumsuz ithal girdileri en yüksek otomobil. Orta-büyük boy Avrupa aile otomobili. Ekonomik olarak Türkiye şartlarına son derece uygunsuz. Fransa'da iyi gelir düzeyindeki ailelerin alabildiği sınıfta bir otomobil.

KÖTÜ YERLERİ:

Güç çizgisi: Debreyaj ömrü yetersiz. Vites kutusu kalitesi düşük. Genelinde zor yol şartlarında vites atar, vites kolu çıkar. Motor çok gürültülü. Normal benzine göre "iğreti" tedbirlerle döndürüldüğü için çok benzin yakar. Güç genellikle yeterli.

Gövde: İmalat kalitesi iyi olmasına karşı, Türkiye şartlarına göre yapılmadığı için kısa sürede dökülür ve çürür.

Suspansiyon-Ön Takım: Avrupa yollarına göre yapılan ön takım-suspansiyon Türkiye şartlarına göre sert amortisörle takviye edilmiş. Daha sert ve rahatsız. Arka aks zor şartlarda eğriliyor.

Frenler: Genellikle bütün Renault otomobillerinde olduğu gibi zayıf ve sürekli kullanımda yetersiz.

Yol tutuş: Düzgün yollarda iyi. Bozuk yollarda ve virajlarda acemi şoförün elinde çok tehlikeli. Önden çekişe alışmayanlar çok kolay kaza yapabilirler. Otomobilin yüklü ve yüksüz durumlarda kullanma tekniği çok farklı.

Kullanım rahatlığı: Görüş açısı kötü, ferah bir otomobil değil. Havalandırma ve ısıtma yetersiz ve kullanışsız.

Ekonomi: En kötü yeri, alırken en pahalı, yakıt-bakım giderleri en yüksek, tamirat masrafı ve yedek parça şaşırtıcı derecede pahalı. Motor ayarı çok iyi olmadığı takdirde, şehir içinde ve devirli kullanımda -15-16 lt/100 kadar yakabiliyor.

İYİ YERLERİ:

Gövde: İmalat kalitesi vasatın üstünde. Hava-toz-su geçirmezliği çok iyi.

Güç çizgisi: Motor gücü yeterli. Fazla yakmasına karşın en süratli otomobil.

Kullanım rahatlığı: Gürültülü ve dar görüş açılı olmasına rağmen kullanma rahatlığı iyi. Koltuklar çok rahat.

Suspansiyon- Ön Takım: Sert olmasına karşın en dayanıklı ön takım.

Genel Değerlendirme: Genel olarak dayanıklı ve imalat kalitesi en yüksek otomobil. Ancak alış fiyatı, bakım ve yakıt masrafları, hele yedek parça ve tamir masrafları gözönüne alındığında biraz daha masraf edilerek çok daha iyi ve rahat bir ithal (Japon) otomobili alınabilir. Design, kullanma rahatlığı, yol tutuşu ve gürültü açısından demode ve ancak vasat. ●

Bu arkadaşına dikkat et. Sadece gelini öpmekle kalmayacak gibi!

EROTİK PİCASSO

Kadınların aradığı erkek

Baştarafı 35. Sayfada

Kadınla erkeğin birlikte neler yapabileceklerini öğrenmemi izleyen on üç yıl içinde, cahillik üstüne kurulu seks yaşamım, sıradan geçti. Cahil bir erkekle kendisinden daha cahil bir kızın güreş tutması gibi... "Aman kimse görmesin" korkusuyla dolu, merdiven altında, arabanın arka koltuğunda boğuşmalar... Islanmış elbiseler, bulaşmış rujlar, mahcubiyet ve süregiden "yakalanma" korkusu...

Ama bütün bunlar geride kaldı. Bugün, seks, benim için bitmek tükenmek bilmeyen bir zevk ve heyecan kaynağı... Sekse bakış açım nasıl mı değişti? Biraz deneyim, biraz da şans... Daha çoğu şans... "Şans" diyorum, çünkü, hem seviş-me, hem kadın hakkındaki bilgi ufuklarımı alabildiğine genişleten birkaç kadınla tanışmak fırsatını buldum. Seks konusunda bilgili ve deneyimli olan bu kadınlar, kimi zaman moralimi güçlendirmek için beni pohpohlarken, kimi zaman eksiklerimi dobra dobra söyleyecek kadar açıksözlü davrandılar bana... Bilgili, sabırlı ve titiz birer öğretmen gibi, bana, fütursuzca aşk yapmayı, sıkılganlık duymadan almayı, hiçbir şey sakınmadan vermeyi öğrettiler.

Seksin ne olduğunu gerçekten çok iyi bilen, en olgun erkeği bile uyarabilen birçok kadın için "daha iyi" (kimine göre "en iyisi") bir yatak arkadaşı durumuna gelişimi size adım adım anlatmak istiyorum. Söyleyeceklerim bittiğinde, ufuklarınız çok genişlemiş, siz de "Aranan Erkek" durumuna gelmiş olacaksınız.

Sevecen elleriniz, hareketli diliniz, katı penisiniz ve sınır tanımayan hayalgücünüzle, siz de, sevi̇ştiğiniz kadının gözünde bir dev olabilirsiniz. Orgazmınızı kontrol edebilirseniz, kendinize güveniniz öylesine artar ki, en ihtiraslı kadınları bile hiç tatmadıkları zevk ve heyecan boyutlarına ulaştırabilirsiniz. Bilgi ve deneyiminizi kullanarak geliştirdiğiniz güç ve tekniğinizle, onu binbir türlü seks pozisyonuna alabilirsiniz. Eski şartlanmaları ne olursa olsun, sizinle herşeyi denemeye, yalnızca yatkın değil, çılgınca istekli olacaktır. Hatta, sizin bile bilmediklerinizi yaratmaya çaba gösterecektir. Sırf sizi elinden kaçırmamak için...

Cinsellik her insanda doğuştan vardır. İzin verin, sizdeki cinselliğe vurulmuş bütün prangaları çözeyim. İzin verin, kadınları düşlerinde bile göremedikleri zevk düzeylerine nasıl vardıracağınızı, vardırırken de akıl almaz bir erotik dünyanın kapılarını nasıl aralayacağınızı size öğreteyim.

"Aranan Kadın", her zaman, "Aranan Erkek"i bulur. Erotik erotiği çeker, çünkü, buluştuklarında, erotizmin doruğu bir adımlık yoldur.

"Aranan Erkek" olmak elinizdedir ●

"-Fatma hanım!. Odanızda bir erkek mi var?.."

Önyargılara paydos!...

Baştarafı 36. Sayfada

bilirim. Bütün dünya erkeklerinin kovaladığı "Şen Dul"u, daha çok cüzdanıyla, biraz da aralarında "yakışıklılık"ın kesinkes bulunmadığı öteki özellikleriyle kim yakaladı? **Aristotle Onassis**. Öte yandan, ağzınız sulanarak izlediğiniz Sofia Loren'i fazla güçlük çekmeden kim kapattı? **Carlo Ponti**. Aynı şekilde, küçükken geçirdiği deri hastalığı yüzünden yüzü ay çukurlarıyla dolu Richard Burton'ın "güzel" ve "seksi" kadından yana pek sıkıntı çektiği de söylenemez.

Açık konuşalım: Yüzde 90'ı yüz ve beden güzelliğine, yüzde 10'u da kese dolgunluğuna dayalı homoseksüeller dünyasının bir parçası değilseniz (olsaydınız, zaten bu yazdıklarımı okumazdınız), yakışıklılık, güzellik, çirkinlik gibi kavramları kafanızdan hemen silip atın. Olduğunuzdan daha çirkin görünmeye çalışın demiyorum; kuşkusuz, her zaman temiz-pak olmaya çaba gösterin. Ama, "yeterince yakışıklı değilim" diye yarışı da sakın bırakmayın. Dış görünüşteki eksiklikleriniz ne olursa olsun, "seks" konularında gerçekten çok "başarılı" bir erkek olduğunuzu zamanla anlarsanız da şaşırmayın. Dünya mıymıntı-görünüşlü, sessiz, ilk bakışta hiç dikkati çekmeyen, ama kadınları kasıp kavuran adsız kahramanlarla doludur. "Aranan Kadın" kitabının yazarı "J", "En Seksi On Erkek" listesini hazırladığında, listenin en tepesinde Dick Cavett adına rastlayanlar herhalde çok şaşırmışlardı. Cavett yakışıklı, yapılı değildi; zekâsı aklı ve çocuksu çekiciliğiyle kadınları büyülüyordu. Cavett, "yıldız" olmasa bile, aynı özellikleriyle kadınları kendisine bağlardı. Bağlıyor da...

Kısacası, "seks" dünya yüzünde oynanan oyunların "en demokratik" olanı... En "yakışıklı"dan en "çirkin"e herkese açık, herkesin eşit başarı şansı olduğu bir oyun... Yeter ki oyunu kurallarıyla oynamasını bilin!

PENİS BÜYÜKLÜĞÜ: "KÜÇÜKLÜK" VE BÜYÜKLÜK SAÇMALIĞI...

Aklınızdan geçenleri okuyorum: "Morallerimizi yükseltmek için attığın bütün bu nutuklar iyi, hoş... Ama benim özel bir sorunum var". Eveleyip gevelemeyin. Sözünü ettiğiniz sorun, erkeklerin neredeyse tümünün paylaştıkları ortak cinsel kaygı: **erkeklik organınızın "küçük" oluşu**...

Bundan daha saçma birşey olamaz. "Küçük penis" ne demek? Yukarıdan baktığınızda görüyorsu-

nuz ya... O da yeter, artar bile...

İnanın, penisini "küçük" sananların sayısı, penisi normalden küçük olanların sayısından çok daha fazladır. Bu da gösteriyor ki, erkeklerin çok büyük bölümü "penis büyüklüğünü" aşırı önemsiyor, erkeklik organının büyüklüğüyle "erkeklik" (seksilik) arasında sebep-sonuç ilişkisi kuruyorlar. Bundan daha saçma birşey olamaz. Ne kadar büyük, erkekçe ve görkemli olursa olsun, penisin büyüklüğü, **cinsel ilişkide belirleyici rol oynamaz**. Önemli olan, erkeklik organının büyük ya da küçük oluşu değil, organın sahibinin ne yaptığını, onun nasıl kullanılacağını bilip bilmediğidir. Kısacası, kadın açısından önemli olan, **organın niceliği değil, niteliğidir**. Kaldı ki, cinsel ilişki sırasında, kadın, zihinsel olarak, penisinizin büyük ya da küçük oluşu gibi önemsiz konularla değil, kendisi için büyük önem taşıyan bazı kaygılarla, sözgelişi görünen göğüslerinin sizce küçük mü, büyük mü sayıldığıyla ilgilidir.

Aklıma gelmişken, en sevdiğim "penis" fıkralarından birini anlatayım. Biri azman, biri cüce iki arkadaş, çok sıcak bir günde tenis oynadıktan sonra, sıkılsıklam soyunma odalarına dönmüşler. Küçük olanı, "Haydi, soğuk bir duş alalım" demiş. Azman olanı, "Kusura bakma. Çok acele bir işim var. Eve gideceğim" diye yan cizmeye çalışmış; sonra, arkadaşı diretince, "İşin aslı, penisim çok küçük. Duşta başkaları görünce utanıyorum" demiş. Arkadaşı şaşırmış: "Senin gibi iriyarı bir adamın küçük penisi olur mu?" Azman, utanç içinde: "Ne yapalım. Gerçek bu". Cüce sormuş: "Peki, penisinin küçük oluşu, seks hayatını etkiliyor mu?" Azman yanıtlamış: "Pek değil. Karımla haftada dört-beş kere sevişiyorum. Öğlenleri yemekten sonra sekreterimi beceriyorum. Sonra bir metresim var..." Cüce, azmanın sırtına vurmuş, "Tamam arkadaş" demiş, "Benimki neredeyse boyum kadar. Duşta da güzel görünüyor. Var mısın değiş-tokuşa..."

Yine aklınız yatmadı mı? Korkularınız, kaygılarınız sürüyor mu? O zaman, size söylemem gereken iki önemli nokta var.

1. **Kalkık** penisler arasındaki büyüklük farkı o kadar belirgin değildir. Bir başka deyişle, ölü durumda penisi çok büyük olan bir kişinin penisi, **ilk büyüklüğüne orantılı olarak büyümez**. Buna karşılık küçük penis, kalkık duruma gelirken daha çok uzar ve ikisi arasındaki fark azalır. Yok, sizin için önemli olan, soğuk duşun altındaki durumsa, o zaman diyecek birşey kalmıyor.

2. İstediği kadar büyük ya da küçük olsun, penis, kadındaki cinsel istekleri uyarıp doyuma ulaştırmanın **tek, hatta temel aracı değildir**. Penis, eklemleri, boğumları, çıkıntıları bulunan bir organ da değildir; kalkık durumdayken kaskatı kesilmiş bir kas yığını, bir başka deyişle, hareketsiz bir organdır. Penisinizle, sağasola sallamaktan, bir yerlere çarpmaktan, ileri-geri gidip gelmekten başka yapabileceğiniz fazla birşey yoktur. Bir kadınla sevişmedeki GERÇEK cinsel organlar, elleriniz ve ağzınızdır. Kısacası cinsel birleşme sırasında, penisinizin işlevi, büyüklüğü ya da küçüklüğüyle değil, yaptığı işle sınırlıdır. En önemli işlevi de, birleştiğiniz kadına değil, **size zevk vermektir**.

> Sekste başarı doğuştan gelmez, öğrenilerek edinilir. Bu kuralı unutmayın

Bu bilimsel gerçekleri bildikten, belledikten en önemlisi doğruluğuna inandıktan sonra cinsel birleşme sırasında iyi bir "eş" olamayışınıza gösterdiğiniz bir başka "bahane" de yıkılmış oluyor. Ama, vardığımız bu nokta sizi üzmesin, daha fazla kaygılandırmasın. Sekste başarının doğuştan gelmediğini, öğrenilerek edinildiğini daha önce ısrarla söylemiştik. Bu psikolojik tıkanıklığı geride bırakmanız, sizin için "öğrenme" yollarını da açmış olmaktadır.

ONCA "GÜÇLÜ ERKEK" ARASINDA KENDİME YER BULABİLİR MİYİM?..

Cinsel konularda aşağılık duygusuna kapılanların temel sorunlarından biri de, onca "güçlü erkek" ten yıllardır dinledikleri "cinsel başarı" öykülerinin zihinlerde bıraktıkları izlerdir. Gerçekten de, öyle seks öyküleri dinlersiniz ki, bunların altında ezilir, öylesine "başarılı" olamayacağınızı bilerek aşağılık duygusuna kolayca kapılırsınız.

Unutun bunları. Silin kafanızdan. Deneyimlerime dayanarak söylüyorum: İnsanların hayalgücünü zorlayan o görkemli cinsel ilişkilere, kadınla erkeğin birlikte girdikleri yataklarda değil, erkek erkeğe kalınıp sözün dönüp dolaşıp sekse geldiği bekâr toplantılarında sizi esir alan "çene zamparası"nın öykülerinde rastlarsınız. Mahkeme kararına gerek kalmaksızın adını "Kazanova" diye değiştirmiş nicelerinin palavralarını dinleye dinleye inanmamayı öğrendim. Siz de bir an önce öğrenseniz iyi edersiniz.

Bunları söylerken, aklıma, hemen, okul futbol takımımızın kaptanı geliyor. Bizim kaptan, fırsatını buldukça, her yaştan kadının kendisine bittiğini, elini sallasa ellisinin yatağına doluştuğunu anlatırdı. Yorucu bir antrenmandan sonra çevresine topladığı hayranları da onu ağızları açık dinlerlerdi. Kaptan boylu-boslu, yakışıklı, küstahlık ölçüsünde kendini beğenmiş, iyi konuşan biriydi (cinsel birleşmeyi, porno film yönetmenlerinin bile yüzünü kızartacak kadar ustalık ve açıklıkla anlatırdı). Her öykünün sonunda bizim kaptanın penisi kızın ağzında, ağzı da kızın bacaklarının arasında olduğu için, salya akıtarak, heyecanla dinlerdik. Gençtik. Deneyimsizdik. Kendimize güvenimiz de olmadığı için, seks, bizler için, yorucu çabaların ürünü, korku ve kaygıların kaynağı, düşlerimizin demirbaşıydı. Bir kahramana gereksinmemiz vardı. O kahraman da bizim kaptandı. Onun eliyle girdiğimiz gerdekte, saymakla bitmeyecek kadınlar, orgazm ardına orgazm geçiriyor, zevkten çılgına dönüyor, birleşme sonrası bitkinliğiyle yataklara seriliyorduk.

Aradan yıllar geçti, Frank okulu bitirdi ve yaşamımızdan öyküleriyle birlikte uzaklaştı. Kadınlara karşı kibarlık, pohpohlama, sevecenlik ve yatağa girene kadar gizlemeyi becerdiğim ihtirasa dayalı klasik taktiklerimle yoluma devam ederken, birgün, kendimi, uzun boylu, fidan gibi bir sarışınla yatakta buldum (adı gerekmez). Soğuk bir kış gecesiydi. Battaniyelerin altına sığınmıştık. Ben sözü asıl konuya getirmek için ter dökerken sözümü kesmiş, "Haydi sevişelim" diye kesip atmıştı. Neyse, uzatmayalım, oldukça başarılı ve doyurucu üç birleşmeden sonra birbirimizin kolları arasında yastığa başlarımızı koyduk. Kız, her ne hikmetse, geçmiş-

teki bütün cinsel birleşmelerini anlatmaya başladı. Ondört yaşındayken çalıştığı pastanenin sahibini mi, külüstür bir Ford'un arka koltuğunda kendisini elde eden yüksekokul öğrencisini mi sorarsınız? Hepsini uzun uzadıya anlattı.

Derken, bizim kaptandan söz etmez mi? Nereden nereye? Kulaklarım dikilmişti. Bakalım, gençlik günlerimizin kahramanı bakalım neler yapmıştı?

"Hayatımda bundan daha kötü sevişen birini görmedim" dedi kız... Zavallı kaptan!.. Kızla başbaşa kalır kalmaz eli-ayağı kesilmiş. Elleri titrediği için onu kız soymuş. Sonra, kaptanı uyandırmak için, kız, tastamam bir saat, ellerini ve ağzını kullanmış. Penisin sertliği gereken kıvama geldiğinde de, ne yapsa beğenirsiniz? Orgazmı dışarıda gelmiş...

Bizim kaptanın öyküsü burada bitiyor. Bekâr toplantılarında anlatılanlara değil, yatakta yapılanlara kulak asmanız gerektiği için ayrıca bu kadar uzun tuttum. Öğütlerime kulak verirseniz, siz de söyleyeceklerinizi bekâr toplantılarında değil, yatak odalarında söyleyenlerden olursunuz.

Cinsel birleşmede "kusursuz teknik" kuşkusuz önemlidir ama herşey değildir. Tanıştıkları kadınları tatlı dilleriyle çeken, kusursuz teknikleriyle seven erkekler vardır. Bunlara, yalnızca kendileri değil, sevistikleri kadınlar da "Kazanova" gözüyle bakarlar. Mutlu olup olmadıkları ise ayrı bir konudur. Çoğunlukla mutluluğu o kadınlarda bulamazlar. Madalyonun öteki yüzüne bakalım: **Her gece değişik bir kadınla sevişen erkek, o çiftleşmeden, aynı kadınla tekrar birlikte olmayı isteyecek kadar zevk almayan erkek demektir.**

Kazanova gibi, Don Juan gibi erkekler, yatakta, normal insanın düş-ötesinde işler başarabilirler. Ama, bu tür erkeklerin kadından sağladıkları tek doyum, o kadını elde etmiş olmanın doyumudur. Gördükleri her kadını elde etmek isterler. Kadın başta kendilerine ne kadar soğuk davranırsa o kadar iyi... Kadını elde ettikleri zaman (ki genellikle ederler), kadın bütün ilgınçliğini yitirir. Düşmanını öldüren silahşörün tabancasına çentik atması gibi, onlar da penislerine her kadın için bir çentik atarlar. Ama biraz derine indiğinizde, bunların kadınları gerçek anlamda sevmediklerini görürsünüz. Bu tür erkekler için, **kadın, başka erkeklerin saygısını kazanmak için kullanılan basit bir araçtır.**

Sizi bir Don Juan, bir Kazanova, tek-galalık bir süper-solist yapmak istemiyorum. Kadınlardan hoşlandığınızı, onlarla birlikte olmanın size zevk ve heyecan verdiğini, onlarla hiç değilse bir süre gidebilecek beraberlikler kurmak istediğinizi varsayıyorum. **"Aranan Erkek", kadınlardan hoşlanan, onlarla birlikte olmaktan zevk alabilen erkektir.** Yatak arkadaşlarına saygı duyan, onları erkekliği konusunda bilinçaltında duyduğu korku ve kaygılardan kurtulmak için kullanılacak bir araç olarak görmeyen erkektir.

İnsanları doyumun doruğuna ulaştıran seks, kadınla erkeğin birbirlerini tanımak ve anlamak için özel çaba gösterdikleri, aynı anda ve karşılıklı doyuma ulaşmak için arayışa girdikleri sekstir. "Aranan Erkek" yaşamını dolgunlaştırmak ve zenginleştirmek için **kadına gereksinme duyan**, yatağını paylaştığı kişinin doyum ve mutluluğu için kendini adayan kişidir.

Bu amaçları paylaşıyor, tüm beden ve benliğinizi cinselliğin kusursuz bir aracı durumuna getirmek istiyorsanız, kulaklarınızı dört açın! Size anlatacaklarım var ●

Bülent Ersoy

Baştarafı 27. Sayfada

Transseksüel- homoseksüel de değildir. Çünkü homoseksüelin cinsiyetine bir itirazı yoktur. Örneğin bir erkek homoseksüele "Sen nesin" diye sorsanız, "Ne demek istiyorsun?. Erkeğim tabii" diye yanıt verecektir. Daha ileri gidip, ameliyatla kadın olmayı isteyip istemediğini sorarsanız,homoseksüel erkek size şaşkınlıkla bakacak "Sen deli misin?. Niye bir erkek penisinin ve testislerinin kesilip çıkarılmasını istesin. Bunlar bir erkeğe en büyük zevki veren şeyler, niye çıkarılsınlar ki" diye terslenirler bile. Bu tavır, transseksüelinki ile tam bir çelişki içindedir. Transseksüel için penis ve testisler yanlış bir anatominin simgesi olarak nefret edilen uzuvlardır ve onlardan biran önce kurtulması gerekir.

Tedaviye gelince... İdeal olanı kafayı vücuda uydurmaktır. Bugüne kadar bu yolda pekçok metod denenmiştir. Psikoanaliz, ikna, çeşitli tekniklerle davranış değiştirme, hormon, elektrik şokları, trankilizanlar. Ama bugüne kadar bunların hiçbiri başarılı sonuç vermemiştir. Belki gelecekte, kafayı vücuda uydurmanın bir yolu keşfedilecektir, ama bu yazının yazıldığı ana kadar bu yolda henüz en küçük bir umut görülmemiştir.

Bugüne kadar yararlı olduğu görülen tek tedavi şekli, idealin tersi, vücudu kafaya ameliyat ve hormon tedavisi ile uydurmak olarak ortaya çıkmıştır. Dikkatle seçilen bazı vakalarda, cinsiyet değiştirme ameliyatlarının uzun vadede başarılı sonuç verdiği ve hastaya mutluluk ve rahatlık getirdiği gözlenmiştir.

Ameliyatla cinsiyet değiştirme ve vücudu kafaya uydurma dışında, transseksüeller için bugün bilinen başka tedavi metodu yoktur ●

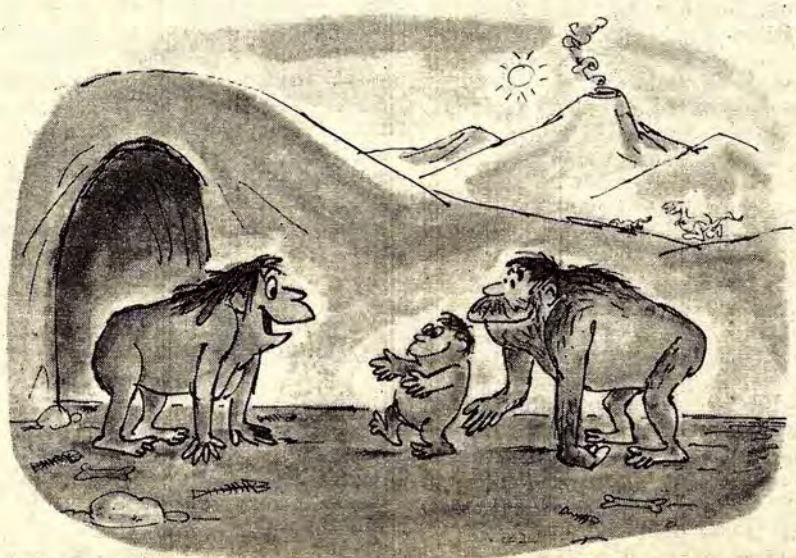

"-Bu çocuk, adam gibi dört ayak üzerinde yürümeyi bir türlü öğrenemeyecek galiba?.."

Aydın Doğan

Baştarafı 23. Sayfada

şimdi ne olacaktı?.. Bu sorunun yanıtını gençok merak edenler ise Milliyet'in yıllanmış elemanlarıydı. Bunların içinde gazeteye kuruluşu ile giren ve yükselişte başrolü oynayanlar da vardı.. Bunlar yılar yılı Ercüment Karacan ile kader birliği etmişler, ona inançlarından, çok daha parlak tekliflerı elleri ile kenara itip, Milliyet'e hizmete devam etmişlerdi. Bu emektarlar, şimdi Ercüment Karacan'ın gazeteyi büyük bir gizlilik içinde, kendilerine bile haber vermeden satmasını bir türlü hazmedememişlerdi. "Ercüment, Milliyet'i değil, bizi sattı" diyorlardı.. Hatta gazetenin en önde gelenlerinden biri, bu cümleyi aynen ve Aydın Doğan'ın önünde Karacan'a söylemekten çekinmemişti.

Aslında, okuyucuyu ve kamuoyunu asıl meşgul eden şey, Ercüment Karacan'ın kimi sattığı değil, Milliyet'i kime sattığıydı.

6 Ekim 1980'de, dedikodular resmiyet kesbetmiş ve Milliyet Abdi İpekçi'nin pazartesi günleri mektup yazdığı sütunda, gazetenin el değiştirdiğini açıklamıştı. İpekçi'nin köşesinin yeni imzasız yazarı "Şimdiye kadar gazetenin sahibi olan ve 30 yıllık bir tecrübesi bulunan Ercüment Karacan, Milliyet'in bünyesine Yönetim Kurulu Başkanı olarak geçmektedir. Bir yıldan beri Milliyet Gazetecilik Anonim Şirketinin büyük hissedarı olan, başarılı işadamı Aydın Doğan da aynı künyede şirket adına gazetemizin sahibi olarak yeralmaktadır" diyordu.

Kimdi bu Aydın Doğan peki?.. Yoksa birara TV reklamlarında çok sık adı görülen arsa satıcısı Aydın Doğan mıydı bu?.. Milliyet'i niye almıştı, nereye götürecekti?..

Türkiye'nin fikir hayatına olduğu kadar sosyal yaşamına da etkinliği bilinen, ülkenin en ağır gazetelerinden biri olarak dünya çapında tanınan bir gazetenin el değiştirmesi elbette ki, o gazeteyi okuyanın da, okumayanın da ilgisini çekecekti..

Kimdi bu Aydın Doğan?..

.....

1936 yılında Gümüşhane'nin Kelkit ilçesinde, Doğan ailesinin bir oğlu dünyaya geldi. Doğanlar ilçenin önde gelen ailelerinden biriydiler. Deyim yerindeyse, Baba Doğan, Kelkit'in ağalarındandı. Doğanlar geleneksel olarak Halk Partiliydiler.

Baba Doğan'ın en büyük arzusu, kendi yapamadığını oğluna yaptırmak, onu dünyanın en iyi mekteplerinde okutmaktı. Bu amaçla yaşı gelince yurtdışına göndermeyi bile planlamıştı.. Ama genç Aydın bu konuda babası ile pek aynı fikirde değildi. O, okumakla fazla zaman kaybetmek istemiyor, derhal hayata, ticarete atılmak istiyordu. 1958 yılında, 22 yaşındayken bir kamyon nakliyeciliği işine girdi ve bu ilk sermayesini çabucak batırdı. Ama ikinci işini iyi yürüttü. Otomobil alım satımı yapıyordu. Pekçok şirketin bayii olmuştu. Bunların arasında Koç da vardı. Yeni iş hızla gelişti. Genç Doğan'a bir yandan para, bir yandan güçlü dostlar kazandırdı. Bunların arasında Koç'un en önemli adamlarından, damadı İnan Kıraç da vardı. Doğan'ın Koç grubu ile ilişkileri de büyük bir hızla gelişti. Magirus fabrikasını birlikte kurdular. Akü Fabrikası yaptılar, dağıtım şirketi oluşturdular. Aydın Doğan bu arada kendi başına da işler yaptı. Sebze, meyve işine girdi. Taban lastiği fabrikası kurdu. Ünilever'in, yani Sana ve Vita yağlarının dağıtıcısı oldu. Kazanıyor, kazandıklarını kâr getiren yeni yatırımlara yöneltiyordu...

> Milliyet'i niye mi aldım, Milliyet bana çok ucuza teklif edildiği için...

"— Milliyet'i niye mi aldım" dedi, Aydın Doğan, Milliyet'te eskiden Ercüment Karacan'a ait olan odadaki ofisinde... "Öyle kolay ki bunun açıklanması.. İki cümleyle biter... Ben bir işadamıyım. Milliyet bana çok ucuza önerildi. Hani ticaret dilinde kelepir derler ya işte öyle... Ve bu çok ucuza önerilen şirket iyi para da kazanıyordu. Hangi işadamı, iyi para kazanan bir şirketi, üstelik bir de ucuz bulursa almak istemez?..."

Aydın Doğan, Bab-ı Ali'nin klasik patron tiplerine hiç benzemiyordu. Nasıl benzesindi ki... Klasik patron değildi o... Gazeteyi babasından miras almamıştı. Oysa Bab-ı Ali'de özellikle büyük gazetelerin hemen hepsi, babadan gelmişlerdi. Bu yüzden çocuklar daha çocukken, matbaaya girmiş, orada büyümüş, gazeteciliği, çağlarının kuralları ile öğrenerek büyüyüp işin başına geçmişlerdi. Aydın Doğan'ın ise bu konuda en küçük bir bilgisi, bırakın bilgiyi, en küçük ön fikri bile yoktu.. Ama insanlarla hemen dost oluveren, yakınlık kuran, yeni tanıştığı kişilere bile, inanırsa hayatının sırlarını açmaktan çekinmeyen Milliyet'in yeni patronu için, gazeteyi babadan devralmamak, bir dezavantaj değil, tersine avantajdı...

"— İnsan bir işin içinde doğar ve büyürse, o işin geçmişine ve geleneklerine çok bağlı kalır... Belki kendisi farkında olmaz ama dünyanın o konuda en tutucu insanı haline gelir... Bugün ülkenin düzenini değiştirmeyi amaçlayan, en ilerici gazetemize bakın... Bir fıkranın yerini kolay kolay değiştiremezsiniz bu gazetede... Çünkü ilerici gazetenin, ilerici başyazarı ve sahibi, gazetesindeki yeni bir hurufata dahi tepki gösterecek kadar tutucudur. Belki çelişki ama gerçek bu... Bab-ı Ali'de yıllar yılı bir yenilenme olmadıysa, bunun sebebi, 30 yıl önce öğrendiklerini bugün hâlâ yürütenlerdir. Yanlış anlamayın. Asla kınamak için söylemiyorum.. Okuyucu da yıllar yılı bu gazeteye alışmış... O da tutucu olmuş. Belki değişikliğe o da tepki gösterecek. Bu yüzden, alan razı, veren razı gidiyorlar birlikte... Ama ben öyle değilim... Ben gazeteci değil işadamıyım... Benim gazetem öncelikle bir işyeri olacaktır. Milliyet'i satın aldığım gibi, bir buzdolabı fabrikası da satın alabilirdim."

"— Doğru.. Niye buzdolabı fabrikası değil de, Milliyet'i aldınız?.."

"— Milliyet'i niye aldığım o kadar çok söylendi, öyle şeyler anlatıldı ki?.. Ben faşistmişim, gazeteyi faşist yapmak için almışım... Yok ben Koç'un adamıymışım, gazeteyi Koç adına, iktidarla ve Sabancı ile savaş için almışım.. Yok yığınla karaparam varmış, bunları legalize etmek için almışım...Şuymuş, buymuş... Oysa daha önce de söyledim ya, Milliyet'i herşeyden önce bir kâr müessesesi olduğu için aldım. Bakın rakamlar vereyim de, özellikle aldığım zaman ne kadar kârlı bir iş olduğunu anlayın. Ben Milliyet'i aldığımda yıllık ücretlerin toplamı 120 milyon liraydı. İki ay sonra toplusözleşme yaptık. 350 milyon lira oldu. Ben aldığımda kağıt 9 liraydı. İki ay sonra 54 lira oldu. Daha geçen ekimde, kıdem tazminatından vergi alınacağı dedikoduları çıkınca birçokları gazeteden biran önce istifa edip, paralarını kurtarma yolunu seçtiler.

Onlara bir kalemde 140 milyon ödedim. Yani evdeki hesabın çarşıya uymaması için ne lazımsa oldu ama Milliyet 1980 yılını gene de kârla kapıyor. Demek ki iş iyi... Ha... Biraz da samimi olalım... Gazete patronluğu, buzdolabı fabrikası patronluğuna göre çok daha yüksek statülü bir iş... Gazete patronu oldunuz mu bir başka bakıyorlar insana... Hele bu gazete bir de Milliyet olursa.."

.....

Aydın Doğan, Milliyet'i aldıktan sonra, herkes gazeteyi ve orda olup bitenleri bir başka izler olmuştu... Öküz altında buzağı arayanlar çıkmıştı, bunlar çok abartmalı şeyler yazıyor söylüyorlardı ama gazetede de birşeyler oluyordu?. Peki ama ne oluyordu?

Güngör Uras'ın Ticaret Odalarından ayrılıp Milliyet'e gelmesi, Aydın Doğan'ın gazeteyi aldığı söylentileri ile başlayınca, damga vuruldu. Gazete sermayenin olacaktı... Oysa Güngör Uras ile Aydın Doğan'ın ilgisi yoktu. Gazetenin devrinin sözkonusu olduğu günlerde birgün Ercüment Karacan'ın, bugün Aydın Doğan'ın oturduğu odasında ikisi, bir de Karacan'ın sekreteri Filiz, konuşuyorlardı... Abdi İpekçi'nin yerine gazeteye bir adam gerekiyordu. Adı Genel Yayın Müdürü olmayacaktı... İlerde belki olabilirdi ama önce denenecekti... Bu adamın önce özellikleri belirlendi. Medeni prezentabl olmalıydı. Gazeteciliği iyi bilmeli, ekonomiden de iyi anlamalıydı...

Karacan'ın sekreteri Atilla Karaosmanoğlu'nu önermişti. Karacan ise "Güngör Uras" demişti. Bilmediği işlerde ve konularda fikir yürütmeyi hiç sevmeyen Aydın Doğan'a söz bile düşmemiş, Karacan, Güngör Uras'ı seçip getirmişti. Ama Uras, başta Turhan Aytul olmak üzere, gazetede çalışanların tepkisi ile karşılanmış onlarla bir türlü geçim sağlayamamış Karacan Aytul'un tarafını tutunca da iki ay içinde tasını tarağını toplayıp, soluğu Sabancı Holding'de almıştı..

Aydın Doğan ile birlikte, Milliyet'teki en önemli değişiklik İsmail Cem'in TRT'deki sağ kolu, Cumhuriyet'in eski dış politika yazarı Mehmet Barlas'ın İpekçi'nin sütununda imzasız başyazılar yazmaya başlamasıydı. İpekçi'nin Pazartesi konuşmalarını da sürdüren Barlas burada imza kullanırken, başyazılarını sessiz sedasız yazıyordu. Mehmet Barlas, hem Bab-ı Ali'de hem de ülkede ilerici olarak ün yapmıştı. Doğrusu aranırsa, Milliyet'teki başyazıların ise aynı doğrultuda olduğu pek söylenemezdi. Bu durumda Milliyet'i ellerine alanlar, "Hah işte bak, Aydın Doğan geldi Barlas bile sağa kaydı, adamın niyeti gazeteyi iyice sağa kaydırmak" deyivermişlerdi.

"— Mehmet Barlas'ın eskiye göre sağa kaydığı bir gerçek. Ama bu olayı benim gazetenin politikasını yönlendirmem olarak görmemek gerek. Bana kalırsa, Barlas kendi anlayışına göre Abdi İpekçi'nin çizgisini sürdürmeye çalışıyor.

Gazeteyi sağa kaydırma amacım olsa, başka şeyler de yapardım... Yazarların hiçbirisine, Mümtaz Hoca'ya, Çetin Altan'a bu konuda birşey söylenmiş mi?.. Bir yazıları geri dönmüş mü?.. Döndü diyenin alınını karışlarım. Oysa benden önce tek tük de olsa, bazı yazıların çevrildiği olurmuş.. Benim gazetemin yazarları şimdi eskisinden de özgür yazıyorlar.. Milliyet'i olduğu yerden alıp, hiçbir yere götürmeğe niyetim yok.. Milliyet'in yayınları anayasası ile sınırlıdır. Milliyet'in tek ilkesi ise Atatürkçülüktür... Ama sağcının ya da solcunun kendine göre

> Milliyet'in tek ilkesi Atatürkçülüktür ama sağcıların ya da solcuların kendilerine göre yorumladıkları Atatürkçülük değil!..

yorumladığı Atatürkçülük değil, Atatürk'ün bizzat kesin çizgilerle çizdiği Atatürkçülüktür bu... Bu yüzden bize sağdan da, soldan da kızanlar olacaktır ama bu gazete, Atatürk'ün yolunda kalacaktır.Ben gazeteyi şuraya, buraya kaydıracağım da, gazetenin okuyucusu bunun farkına varmayacak olur mu?.. Milliyet çizgisinde yürüyecektir... Gelelim, Koç hikâyesine... Vehbi bey bir gazete almak istese alır, üstüne adını da yazar. Paravan gazete almak istese, paravan olarak, adı kendisi ile kolayca birleştirilmeyecek Aydın Doğan'ı almayacak kadar kurttur...Bunu da böylece cevapladık mı?.. Bir de, sermayenin gazetesi olacağımız hikâyesi var. Gene rakamlara bakıyorum, tersine bir gelişme var. Ben gazeteyi almadan önce, Milliyet, Tercüman ve Günaydın'dan yüzde 30 daha fazla ilan alıyormuş. Ben geldikten sonra bu fark yüzde 5'e düştü... Bizim ilanlarımız artmadı ama onlara verilenler çoğaldı. Biz sermayeni gazetesi olsak, adamlar bizi n besler, başkasını mı?..."

.....

Aydın Doğan, Milliyet ile birlikte, Almanya Milliyet'i, Hey'i Tele-Magazin'i ve Çocuk dergisini aldı. Milliyet Sanat'ın sadece adını aldı, kadrosunu bıraktı. Milliyet Yayınlarını ve Milliyet Holding'de, adlarını değiştirmek, Karacan Yayınları ve Karacan Holding yapma koşulu ile Ercüment Karacan'a bıraktı.

Satın aldıkları ile birlikte Aydın Doğan'a transfer olanlar önceleri sıkıntılı günler geçirdiler... Milliyet, Karacan adam atmazdı. Ama ya Aydın Doğan... Ya gazeteyi bir işletme olarak gören işadamı Aydın Doğan... Kısa zamanda endişeler dağıldı... Aydın Doğan'ın kimseyi atmaya niyeti yoktu. Tersine kadroyu güçlendirmek, geliştirmek, yeni adamlar yetiştirmek istiyordu...

"— Bab-ı Ali'de kimse adam yetiştirmemiş.. Her gazete bir kişinin adı ile anılıyor... Nezih Demirkentsiz Hürriyet Turhan Aytulsuz Milliyet olmaz deniyor... Olur mu?.. Bir müessese kaderini bir tek kişiye bağlar mı?.. Hastalık var, ölüm var, transfer var, emeklilik var... İnsanlar gider, müesseseler kalır... Abdi İpekçi gibi bir dev öldü ama Milliyet yaşıyor... İpekçi yerine adam yetiştirmiş olsa, sarsıntı da geçirmezdi... Şimdi ben adam yetiştirme işine el atıyorum ilk. Gazetenin adını kullanmadan ilanlar verdik. Türkçeyi iyi yazan, bir yabancı dili çok iyi bilen, genç, gazeteciliğe meraklı gençler aradık... Bunlardan on tane seçeceğim...Rotasyonla gazetenin dizgisinden baskısına, fotoğrafından yazılışlerine, her yerde çalıştırıp, bu işin tüm püf noktalarını öğrenmelerini sağlayacağım. Bu 10 kişiden gelecekte üç kişi elimde kalsa, yeter de artar bile... Bu arada Milliyet eski kadrosu ve gerekirse yeni takviyelerle (Almanya'ya giden Örsan'ın yerine Teoman Erel'i almamız gibi) sürüp gidecek. Ben kimseyi çıkarmadım, niyetim de yok. Ama kıdem tazminatı için gitmek isteyenler oldu, onlara da "Dur" demedim. Giden gider, kalan kalır... Ben gazetenin yönetimi ile meşgulüm şimdi, içeriği ile değil. Çünkü ben yöneticiliği bilirim, gazeteciliği bilmem. Bilmediğim işe de karışmam... Bazı öneriler getiriyorum... Arkadaşlar toplanıyoruz... 'Bu olmaz' diyorlar... 'Niye olmaz' diyorum... Ya 'Olmaz

da ondan olmaz' diye gerekçesiz konuşuyorlar, ya gerekçeyi açıklıyorlar... Aklım yatarsa, onları dinliyorum... Ama 'Olmaz, Milliyet'e yakışmaz' gibi soyut laflarla gelince dayatıyorum. Okuyucuya bir hizmet götüren, asla kuponculuk olmayan Milpa'ya itiraz ettiler kabul ettirdim.. Yaşam ekine itiraz ettiler, Milliyet magazin veremez dediler, kabul ettirdim... Pek istediğim gibi olmadı ama ikisi de oldu... Bu arada pek çok önerimi de, itirazlara aklım yattığı için geri aldım. Gazetenin yönetimi böyle devam edecek..."

"— Ya gazete dışında.."

"— Milliyet yayınlarını sembolik olarak sürdüreceğiz. Gazeteye çağdaş teknik getireceğiz. Faks alacağız, kompüterli dizgi, sayfa hazırlaması ve baskı tekniklerini geliştireceğiz. Bir haftalık siyasi dergi çıkarmayı düşündük. Akis'i planladık. Ama bu dergi konusunda aceleci değiliz. Daha başka planlanan dergiler de var ama ön planda ajans kurmayı düşünüyorum. Milliyet'in değil, tüm basının hizmetinde bir ajans... Türk Haberler Ajansını mı satın alırız, yenisini mi kurarız bilmem ama, bir ajans, hem de çok iyi bir ajans kuracağız... Zeki Sözer'i Almanya'ya gönderdik. Orada yepyeni bir Almanya Milliyet hazırlanacak... Burada hazırlanıp gönderme değil, Almanya Milliyet, Almanya'da çıkacak. Orada büyük bir potansiyel var. Tesis kuracağız. Sonra Almanya'daki gençlik için dergiler çıkaracağız. Orda doğup büyümüş bir gençlik var, bunlara hizmet götürmek gerek. Spor, müzik, gençlik dergileri düşünüyoruz."

.....

İşte size Milliyet'in arkasındaki yeni adamın öyküsü ve söyledikleri...

"— Milliyet'i satın alan adam kim?.." sorusuna biz yanıt getirdik böylece.

"Milliyet nereye gidiyor" sorusuna yanıtı da, bunları okuduktan ve 30 yıllık Milliyet'inize baktıktan sonra siz rahatça verebilirsiniz herhalde... ●

Nazan Şoray

Baştarafı 41. Sayfada

kucaklayarak, beni mutlu etmeğe çalışarak başlardı. Bunu o zaman mı hissettim, sonra mı anladım bilmem... Ama üne kavuştuğundan itibaren ablam hep önümde olacaktı artık..."

"—Bir film setinde Zeynep Değirmencioğlu ile tanıştım. Benden bir yaş büyüktü galiba. Ama Türkiye'nin en ünlü küçük kızıydı. Ayşecik filmleri çeviriyordu o zaman... Her yerde seviliyor, el üstünde taşınıyordu. Cin gibi bir kızdı. Çok da şekerdi... Çok sevdim onu birden... İyi arkadaş olduk... Filmlerde konuşmasını yadırgayanlar 'Bu ne biçim senaryo küçücük kızı, anasının ağzı ile konuşturuyorlar' diyenler vardı, ama, Zeynep'in de inadına bilmediği yoktu... Bebeklerin doğması için kadınla erkeğin neler yaptığını, bebeğin nasıl dünyaya geldiğini, nerden doğduğunu o anlattı bana... Onun verdiği bu seks derslerine uzun zaman yenisi eklenmedi... İnanır mısınız, iki yıl öncesine kadar öpmenin sadece erkeklere ait bir eylem olduğunu sanırdım. Kadının da erkeği öpebileceğini bilmezdim. Yani öpüşmekten haberim yoktu. Bunu bana bir arkadaşım öğrettiği zaman çok şaşırdım. Kimbilir o zamana kadar beni öpen kaç erkeğin aklından 'Ne soğuk kız' diye geçmiştir..."

"— Hayalimde hep liseyi bitirmek, Güzel Sanatlar Akademisine gitmek ve mimar olmak vardı... Ama tahsili ortaokulda bırakmak zorunda kaldım... Hayatımda beklenmedik gelişmeler oldu. 14 yaşında iken, soyadımın Şoray oluşundan yararlanmak isteyenler bana film çevirme teklifi yaptılar. Ablam da destekledi. Kendimi birden sinemanın içinde buldum. 'Aman ne güzel' diyeceksiniz... Hiç de değil... Bu yüzden ben genç kızlığımı yaşamadım... Hani o çocukluktan yavaş yavaş çıkar, ergenleşir, genç kız olur, sonra olgunlaşır, hanımlık dönemine girersiniz ya... Hayır... Ben sokaklarda erkek gibi oynayan küçük Nazan, sinema dünyasına girer girmez, birden 'Nazan Hanım' oluverdim... Birden herkes bana büyük muamelesi yapmaya başladı... Ben de büyük gibi davranmak zorunda kaldım... Yaşamadığım genç kızlığımın hasreti hâlâ yakar içimi..."

"— İlk filmim, ilk aşkımı da getirdi. Sinema dünyasının içinden birisiydi bu... Ona deliler gibi tutulmuş, ya da öyle sanmıştım...

Romantik bir aşktı bu... İkimiz de romantik düzeyde kalmasını yeterli bulmuş, içine seksüel ilişki sokmamıştık. Bekaret benim için çok önemli, çok kutsal olaydı o zamanlar... Evlendiğim geceye kadar saklayacak sonra onu erkeğime armağan edecektim... Ama deliler gibi sevdiğim adam, beni değil, bir başkasını tercih etti gitti. Onu kaybetmiş olmak kadar, tercih edilmiş olmak da dokundu bana... Kahroldum... Bunalımlara sürüklendim... Onu unutabilmek için başkasını, başkalarını kullandım... Onun üzerine kurduğum hayaller beni bir türlü bırakmıyordu... Günlerce onunla evlenmeyi, onunla olmayı kurmuştum... Ama olmamıştı... Ama öylesine etkilemişti ki bu hayaller beni..."

"— Annemle geçinemez olmuştuk. Birgün eşyalarımı toplayıp babama gittim... Annem bu gidişten o zamanlar çıktığım adamı suçlu bulmuş, polise gitmiş, "Kızımı kaçırdılar" diye ihbar etmişti... Vesayetim annemdeydi. Yasal olarak onunla oturmak zorundaydım. Babamın evinde buldu polisler beni. Kaçırıldığım ihbarı yapıldığı için muayeneye de sevkettiler... Hayatta en utandığım anı, doktorun önüne uzandığım an yaşadım. O muayene asırlar gibi geldi bana... Yaşım 18'den küçüktü. Bakire çıkmasaydım, arkadaşım belki de hapı yutacaktı... Doktor el değmemişliğimi kanıtlayan raporu verdi... Ama ben de muayene için uzandığım o yatakta yasal yaşım gelir gelmez, yalnız yaşama, kimseye bağlı olmama kararımı verdim... 18 yaşıma basınca da, kendi evimi tutup taşındım..."

"— Bekaretim mi?.. Hani o en kutsal diye sakladığım bekaretim.. Hatta bir defasında bir kist tedavisinin aşağıdan yapılması halinde kızlığımı kaybedeceğim için, karnımın ameliyatla açılmasını isteyecek kadar üzerinde durduğum bekaretim... Yasal yaşımı geçtiğim için, erkeklerin artık korkusu da kalmamış, etrafımda daha fazla dolaşmaya başlamışlardı. Hani o çocuklukta dinlemediğim masallar artık bana bol bol anlatılıyordu. Ama ben hâlâ ilk aşkımı, ilk sevdiğimi düşünüyordum. Hayallerimde onunla evlenmek, onunla olmak vardı ya... Evlenme faslı hayal olmuştu. Ama ilk erkeğimin ilk sevgilim olmaması için bir sebep yoktu... İyi düşündüm... Kendimi iyice yokladım... Neyi istediğimi gayet iyi bildiğime karar verdim ve onu aradım... '—Gel beni al' dedim... Korktu aptal... Gelmedi... Reddetti beni. Bekaret benim için artık büyük bir anlam taşımaz hale geldi bir anda... Sonra birgün kadınlığa geçişi yaşadım... O gece sabaha kadar ağladım sonra... Büyük bir hayal kırıklığıydı ilk cinsel ilişkim... Zerre kadar tat almamış, heyecan duymamış, tıpkı o doktor muayenesindeki gibi, 'Olsun da bitsin' diye beklemiştim işte... Bu muydu, yıllardır beklediğim an... Bu muydu yıllardır kurduğum hayaller..."

O heyecanla ertesi gün en yakın dostlarına, en samimi arkadaşlarına "Bende bir değişiklik görüyor musunuz" diye sormuş Nazan... Aynalarda kendini seyretmiş uzun uzun... Kızlıktan kadınlığa geçişin, öyle anında elle tutulur, gözle görülür birşey olmadığını da o zaman anlamış... "Yooo" demişler ona... "Hayrola.. Ne var ki..."

Sinema dünyasına duyduğu nefret, orada daima Küçük Şoray kalmağa mahkûm olduğunun bilinci sahneye itmiş Nazan'ı... Yepyeni bir alanda, yepyeni bir savaşa atılmış... Daha sahneye ilk çıktığında koymuş kafasına... "Birgün bunun en iyisini yapacağım... Birgün bu sahnelerin kraliçesi olacağım... Birgün bana 'Nazan' diyecekler... Sadece Nazan..."

Ablasını çok ama çok seviyor.. Ama düzenin kuralları ablasını önüne dağ gibi dikmiş... Türkan Sultan'ın tacının gölgesinden kurtulamamış bir türlü... Onu hep, Sultanın kardeşi olarak görmüşler öyle bakmışlar... Buna meydan okuyor şimdi...

1980'in en fazla satan plağı Halhal belki bir başlangıç... Belki bir dönüm noktası... Ama yeterli değil...

Sokaklarda süründüğü yılları, bir işareti ile önüne milyonlar sürmeğe hazır erkekler etrafında, hatta yanında iken, satın aldığı evinin taksidini ödeyebilmek için mücevherlerini rehine koyduğu günleri unutamıyor Nazan Şoray..

"— Bebekliğimde bebekliğimi, çocukluğumda çocukluğumu, gençlikte gençliğimi yaşamadım. Yaşatmadılar bana... Hayatım hep fiyat ödemekle geçti... Başkalarının ve kendimin günahlarının fiyatlarını... Ama benim de alacağım gün gelecek... Başaracağım... Zirveye oturacağım göreceksiniz... Bunun için ne lazımsa yaptım... Gereken herşeyi daha da yapacağım ama birgün mutlak en yukarda olacağım" ●

"-Bana kalırsa, annem bu öğle uykularından şüphelenmeğe başladı.."

Makyavelli

Baştarafı 50. Sayfada

Öyle bir lider ki İtalyan birliğini kurabilmek, vatanı istilacılardan temizleyebilmek için küçük İtalyan cumhuriyetleri üzerindeki otoritesini en merhametsiz şekilde kullanabilsin. Ancak, bütün mesele böyle bir liderin nasıl bulunabileceği idi. Prens tam Machiavelli'nin aradığı liderdi ve başarıya ulaşmak için kopyayı bütün ayrıntıları ile hazırlamıştı.

Kitap aslında Lorenzo de Medici'ye ithaf edildiği halde, eserin kahramanı Papa VI Alexander'ın oğlu, kudretli komutan, zalim diktatör Cesare Borgia'ydı 1502 senesinde Machiavelli elçi olarak Borgia'nın huzuruna gönderilmişti. Orada hayranlıkla Borgia'nın ihtiyat ve cesareti ne büyük bir maharetle kullandığını, tatlı sözlerle kanlı işler yapmayı, hıyanet ve iki yüzlülüğün nasıl sahnelendiğini, terörizmi en vahşi şekilde körükleyip, fethettiği ülkeleri sindirmeyi ve istila ettiği toprakları elden çıkarmamak için ne zalimane bir yönetim uyguladığını gördü. Cesare Borgia iki yüzlülüğü, hıyaneti ve zulmü kullanarak parlak fakat geçici bir başarı elde etti. Machiavelli koyu bir cumhuriyet taraflısı olduğu halde, İtalya'nın ümitsiz ve acınacak hali, onu devletin içinde bulunduğu kargaşalığı sona erdirecek liderin Cesare Borgia olabileceğine ikna etti.

Ve böylece, birliğin kurulabilme ihtimalinden doğan bir coşkuyla, o anın ihtiyaç ve fırsatlarının tümüyle bilincinde olarak, taşmak üzere olan bütün gücü ve heyecanıyla Prens'i yazmaya koyuldu. Eser 1513 senesinin son altı ayında yazıldı ve bir müddet sonra yazarın ithaf notuyla birlikte Lorenzo de Medici'ye takdim edildi, "...Türlü uğraşılar ve tehlikeler neticesinde yıllar boyunca öğrendiklerimin en kısa sürede anlaşılmasından daha kıymetli bir hediye sunamıyacağımı görerek.."

Prensin esas tezi güçlü bir devlet için herşeyin hoşgörüldüğü, özel ve toplum yaşamında ahlakın değişik ölçüleri olduğudur. Bu doktrine göre, bir devlet adamı, kişisel değerlendirmeler içerisinde cezalandırılması gereken şiddet ve hile gibi davranışları, kamu menfaati için uygulayabilir. Bir başka deyişle Machiavelli ahlaki değerleri politikadan ayırdı.

Prens, gücün yöneticinin değil de, halkın lehine nasıl kazanılacağını ve elde tutulacağını, ihtilal ve istilalara karşı dengeli bir yönetim kurmayı öğretmesi bakımından, hükümdarlar için bir rehber, diktatörler için bir el kitabı haline geldi.

İstikrar ve emniyeti sağlamanın yolları neydi? Krallıklar hükümdarın kendi zekâ ve becerisiyle yönetimi kontrol altında tutabileceği farzedilerek kısaca geçiştirilmişti. Asıl önemli ve karmaşık olan yeni monarşinin meseleleriydi. Eğer fethedilen topraklarda yaşayan halk, fethedenle aynı tabiyeti ve dili paylaşıyorsa, şu iki prensipten hareket edilerek kontrol kolaylaştırılabilirdi:

"a) Hükümdar soyunu olduğu gibi ortadan kaldırmak,

b) Kanun ve vergilemede değişiklik yapmamak."

"Ancak, kazanılan topraklar üzerinde dil, gelenek, görenek ve kanunlar değişikse zorluk daha da artar, egemenlik kurabilmek için servet ve kuvvetli bir ekonomi gerekir." Etkin bir kontrol ve idare mekanizması sağlamak için

> Bir hükümdarın halkıyla dostça ilişkiler içinde olması gerekir, yoksa talihi döndüğü zaman çaresiz ve tek başına kalır.

Machiavelli, yöneticinin şahsen gidip bu topraklarda oturmasını (Türklerin Bizans'ta yaptıkları gibi), bir işgal ordusu beslemekten çok daha ucuza mal olduğu için, buraları koloni haline getirmeyi, zayıf komşularla iyi ilişkiler kurarken, kuvvetlileri sarsmayı amaç edinmeyi önermiştir.

Özgür ve kendi kanunlarıyla yaşamaya alışmış uzak bir vilayetin yönetimi konusunda ise Machiavelli üç yol gösteriyordu:

"1) Baştan başa yakıp yıkmak,

2) Yöneticinin buraya yerleşmesi,

3) Onları hukuken serbest bırakma karşılığında haraca bağlamak, yönetimi dikkatle seçilmiş bir kadroya bırakıp, iyi ilişkiler kurmak."

Bu arada en etkili metodun ilk ikisi olduğunu bilhassa belirtiyordu.

"Eğer yeni fethedilen ülke krallıkla idare ediliyor idiyse ve hükümdar ailesinden kimse hayatta kalmamışsa, eski yöneticilerinden mahrum, boyun eğmeye alışmış bu topluluk, kendi aralarından yeni birini seçip, etrafında birleşemezler. Özgür yaşamaya alışmadıklarından silaha da sarılamayacakları için, yeni bir hükümdar kendisini kolayca kabul ettirebilir."

Daha sonra "Yeni Prenslikler" bölümünde Machiavelli, kalabalıkların reaksiyonlarının gelip geçici olduğunu belirtirken, "..Onları birşeye ikna etmek son derece kolaydır da, ikna ettiğiniz şekilde davranmalarını sağlamak alabildiğine zordur. Bu nedenle kendiliklerinden inanmalarını beklemeden öylesine emirler verilmelidir ki, kuvvet zoruyla inanmaya mecbur kalsınlar."

Cesare Borgia ile ilgili bir sonraki bölüm adeta bir methiyedir. Machiavelli hile ve cinayetlere mazeret bulma çabası içindedir.

"Dükün bugüne kadarki bütün davranışlarını tekrar tekrar gözden geçirdiğim zaman, onu suçlamak değil, tam tersine bütün yöneticilere bir örnek olarak sunmak istiyorum. Büyük cesaret ve hırs sahibi bir insan olarak, yeni ülkesinde kendisini emniyette hissetmek, dost kazanmak, kuvvet veya hile ile hakimiyet kurmak, insanların kendisini sevmesini ve korkmasını sağlamak, askerleri tarafından sayılmak, zararlı güçleri ortadan kaldırmak için başka türlü davranmasına imkan yoktu. Eski düzenin yerine yenisini koyabilmek, merhametli fakat sert, cömert ve verici olabilmek, yeni bir ordu kurabilmek, kral ve prenslerle korku ve menfaata dayalı dostluk ve ilişkiler içinde olmak isteyen her lider aynı şekilde davranırdı. Bu yüzden ondan daha iyi bir örnek bulunabileceğini sanmıyorum."

"Meşru olmayan yollardan saltanatı ele geçiren kimse ne yapacaksa bir solukta yapmalı, bu tip zararlı işleri bir daha tekrarlamıyacağına toplumu inandırmalı ve ufak tefek menfaatlerle onları tekrar kazanmalıdır. Menfaatler azar azar verilmelidir ki alanları uzun süre memnun edebilsin."

Cezalandırılma korkusu akıllı bir yöneticinin tebaasını kontrol altında tutmada en önemli kozudur.

"Bir hükümdarın halkıyla dostça ilişkiler içinde olması gerekir, yoksa talihi döndüğü zaman çaresiz ve tek başına kalır. Kimse bana 'İnsanlara güven olmaz' diye cevap vermesin, çünkü bu söz sadece 'halk' için geçerlidir. Cesur, hükmetmeyi bilen, devlet içinde düzeni sağlayabilen bir

yönetici, sırtını topluma dayarsa hiçbir zaman pişman olmaz."

Eserin en iğneleyici ve hicivli kısmı kiliseye bağlı prenslikler bölümüdür. "Bu ülkeler yetenek veya parayla elde edilir ama koruyabilmek için ikisine de ihtiyaç yoktur. Öylesine güçlü dinsel yasalar geçerlidir ki, ne yaparlarsa yapsınlar, nasıl yaşarlarsa yaşasınlar, prenslerin otoritesi sarsılmaz. Bunların savunmadıkları toprakları, yönetmedikleri tebaaları vardır."

Machiavelli'nin Roma Kilisesi hakkında bu denli alaylı konuşmasının nedeni, kilisenin dış güçlere karşı İtalya'yı birleştirememesiydi. Bu bakımdan kilise ile devletin ayrılması fikrini şiddetle savunuyordu.

Kuvvetli bir yönetim sistemi için iyi bir orduya ihtiyaç olduğuna inanan Machiavelli, eserinde bu konuya da uzun uzun yer verdi. O devir İtalya'sında prenslikler yabancı uyruklu paralı askerlerle ülkelerini savunurlardı. Bu tip orduların tehlikeli ve faydasız olduğunu savunan yazar, yurttaşlardan meydana gelen ulusal bir askeri gücün daha etkin ve emin olacağı görüşündeydi. Mademki ülkenin ulusal güvenliği bu orduya bağlıydı, prenslerin en önemli görevi askerlik meselesini birinci plana almaktı.

Kitabın bundan sonraki birkaç bölümü prenslerin çeşitli şartlar altındaki davranışlarına ayrılmıştı.

"İnsanların yaşadıklarıyla, yaşamaları gereken arasında büyük farklar vardır... İktidarı elinde tutmak isteyen bir hükümdarın iyi olmaktan daha fazla bilmesi gereken şey-iyiliği ve zekasını gerekli şekilde kullanabilmektir... Zannederim herkes bir yöneticinin -bütün iyi niteliklere sahip olması gerektiği fikrini destekler. Ancak bütün bunlara sahip olmanın ve yönetmenin imkansız olduğunu bildiğimden, kendisini ve tahtını her türlü kötülükten koruyabilecek kadar tedbirli olmasının yeterli olduğu kanısındayım".

"Bir hükümdar cimriliği ile ün salmayı fazla umursamamalıdır. Ya kendisinden ve tebaasınınkinden yahut da başkalarınınkini harcamak zorundadır. Kendisine ve tebaasına ait olanları değil ama başkalarınınkileri adeta müsrifçe verebilmelidir. Harp ganimetlerini cömertçe dağıtmak, şöhretini eksiltmez, artırır. Zararlı olan kendisinden vermesidir. Cömertlik bir hükümdar için intihar demektir. Vermenin sonu gelmez, neticede fakir ve küçük düşersiniz. Veremediğiniz zaman da aç gözlü, haris ve nefret edilen biri haline gelirsiniz. En iyisi fazla umursamadan cimriliği kabul etmektir."

"Zulüm, beraberliği ve itaati sağladığı için hükümdar tarafından bir silah olarak nitelendirilmelidir. Başlangıçta sinyal anlamında birkaç örnek veren yönetici, önceleri hoşgörülü davranıp, sonradan kan dökenden daha merhametlidir. Çünkü, birincisi sadece insanları yaralarken, ikincisi devleti yaralar."

Machiavelli en çok bilinen paragraflarından birisinde şöyle der:

"Bütün mesele, sevilmekten çok korkulmak mı yahut korkulmaktan çok sevilmek mi, buna karar verebilmektir. Doğal cevap, 'İkisi birden' dir ama korku ve sevgi birlikte çok zor gelişirler. Dolayısıyla bir seçim yapmak gerekirse, korkulmak sevilmekten çok daha emniyetlidir. Çünkü insanlar için genellikle 'nankör, gelgeççi, yapmacık, menfaatperest açgözlü, tehlike uzaktayken kanını dökmeye hazır, verebildiğiniz sürece sadık' denir. Talihiniz döndüğü an etrafınızda kimse kalmaz."

> Savaşmanın iki yolu vardır birikanunlarla, diğeri kuvvetle. Birincisi insanlara ikincisi hayvanlara uygundur.

Burada Machiavelli sevgiyle korkuyu aynı terazinin karşılıklı kefelerine koymakla büyük bir çelişkiye düşmüştür, çünkü bölümün sonunda prense, 'nefret edilmekten şiddetle kaçınmasını' öğütlemektedir.

Kitabın en fazla tenkide ve suçlamalara hedef olan kısmı 'İnanılır Olmak' başlığı altındaki 18. bölümdür. "Makyavelist" kelimesinin ima ettiği kötü anlam burada adım adım izlenebilir. Yazar bir yandan güvenilir olmanın övünülecek bir nitelik olduğunda hemfikirken, bir yandan da hile, yalancılık ve iki yüzlülüğün siyasal gücü elde tutabilmek için gerekli olduğunu ve hoş görülebileceğini belirtmiştir.

"Savaşmanın iki yolu vardır, biri kanunlarla, diğeri kuvvetle. Birincisi insanlara, ikincisi hayvanlara uygundur. Fakat birincisi genellikle yetersiz kaldığı için, ikincisine başvurulmaktadır. Bu nedenle bir yöneticinin hem insanları hem de hayvanları kullanmayı iyi bilmesi gerekir. Hayvan tabiatını iyi bilen bir hükümdar, bunların arasından aslan ve tilkiyi seçmelidir. Aslanı, çünkü tuzaktan kaçamaz, tilkiyi, çünkü kurtlara karşı kendisini koruyamaz. Tedbirli ve ihtiyatlı davranmak için, eğer verdiğiniz söz size zarar verecekse ve şartlar değişmişse o sözü tutmak gereksizdir. Eğer insanlar iyi olsalardı, bu kötü bir nasihat sayılırdı ama mademki onlar sahtekar ve size güvenmiyorlar sizin de onlara güvenmemeniz gerekir. Bir yönetici sözünü tutmamak için tutarlı bir neden gösterebiliyorsa, hiçbir şey kaybetmiyor demektir. İnsanlar öyle basit, öylesine o andaki gereksinmelerine göre davranırlar ki, onları kandırmak isteyen birisi zaten karşısında kanmaya hazır olanları bulur. Ancak, bu arada merhametli, güvenilir, insancıl, dindar ve namuslu görünmek ve o şekilde hissetmek gereklidir fakat zihin öylesine dengeli olmalıdır ki, şartlara göre tam tersine de dönebilmeli ve uyum sağlamalıdır. Herkes sizi görünmek istediğiniz gibi görür, çok azı ne olduğunuzu bilir."

Machiavelli'ye göre bir prens küçük düşmemeli ve nefret uyandırmamalıdır. Nefretin en önemli sebebi servet ve ırz düşmanlığı, küçük düşmenin ise havailik, kadınsı tavırlar, korkaklık ve kararsızlıktır. Bundan başka, yöneticiler her zaman nimetleri kendileri dağıtmalı, hoşnutsuzluk yaratacak kararları ve cezaları yardımcılarına bırakmalıdırlar. Aksi takdirde kalın kale duvarları ile onları halkın nefretinden koruyamaz.

Machiavelli prense nasıl davranması gerektiğini öğretirken şöyle diyor:

"...Prens kendisini sanatçıların ve değerlerin koruyucusu olarak göstermelidir. Tebaasının sesine kulak vermeli, onları ticari, zirai ve diğer konularda teşvik edip, elinden alınır korkusu olmadan daha fazla çalışmalarını sağlamalı, ticaret yapacak olanlardan vergi korkusunu kaldırmalıdır."

Machiavelli eski Roma'ya öylesine hayrandır ki, prense "belirli mevsimlerde halkın eğlenmesi için festivaller ve gösteriler düzenlemesini öğütler."

Belkide devrinin astrolojiye olan aşırı düşkünlüğü nedeniyle, Machiavelli şansa ve kade-

re inanır. "Davranışlarımızın yarısını biz kontrol ediyorsak, diğer yarısını da talih kontrol ediyor" der. İnsanların kendi kaderlerini az da olsa kendileri çizdiklerine inanır ve "atak olmak, çekingen olmaktan iyidir çünkü talih kadına benzer. Onu elde etmek ve sahip olmak için kuvvet kullanmak gerekir. Utangaç ve yavaşlardan çok, cesur ve emin olanlara gider. Gençlerle dosttur çünkü onlar atılgan, korkusuz ve cesaretlidirler."

Prens, vatanseverliğe bir çağrı olan "Özgür İtalya" ile son buluyor. "Artık gerçek bir İtalya'nın yeni bir prensin ortaya çıkması zamanı gelmiştir. Çünkü bu sefil şartlarda İtalya, İbranilerden daha fazla esir, Perslerden daha çok ezilmiş, Atinalılardan daha dağınıktır. Bir lider ve düzen olmadan, bu yıkılmış, ezilmiş perişan ülke, her yönüyle yok olacaktır... Onu bu baskılardan, barbarlıklardan ve zulümden kurtaracak birisini göndermesi için tanrıya nasıl yakardığını görüyoruz. Hepimiz biliyoruz ki o, kendisini yerden kaldıracak biri için herşeyi yapmaya hazırdır."

Machiavelli eserini şu sözlerle bitiriyor: "İtalya bu son fırsatı kaçırmamalı ve kurtarıcısını bulmalıdır. Yıllardır düşman istilaları altında inlemiş bütün bölgeleri onu büyük bir sevgi, büyük bir sadakat, intikam hırsı ve gözyaşlarıyla bağırlarına basacaklardır. Hangi kapı onun yüzüne kapanabilir? Kim ona itaat etmeyi reddeder? Hangi kıskançlık onu engelleyebilir? Hangi İtalyan ondan dostluğunu esirger? Bu barbarca gaddarlık artık herkesin burnundan gelmeye başladı."

Machiavelli'nin rüyası olan İtalyan birliğinin kurulması için üçyüzelli seneden fazla zamanın geçmesi gerekti.

Prensin el yazması kopyaları yazar yaşadığı sürece ve ölümünden bir müddet sonra elden ele gezdi. Eserin basılmasına 1532'de izin verildi ve ilk yirmi sene içinde basım yirmibeş kere tekrarlandı. Sonra karşıt görüşler ortalığı sardı ve Machiavelli'nin bütün eserlerinin yokedilmesine karar verildi. Roma onu dinsizlik ve tanrıyı inkar etmekle suçlayınca, yazıları bütün Avrupa'da yasaklandı. Cizvitler Almanya'da onun bir kuklasını yaktılar. Katolikler ve Protestanlar ona karşı olanlarla birleştiler. 1559'da Machiavelli'nin bütün kitapları yasaklanan kitaplar listesine girdi.

Ancak ondokuzuncu yüzyılda Machiavelli'nin kötü ünü bir ölçüde temizlenmeye ve eserleri tekrar önem kazanmaya başladı. Amerika, Fransa ve Almanya'daki ayaklanmalar dinle devletin birbirinden ayrılması gerektiği şeklinde bir akım başlattı. Machiavelli'den ilham alan İtalyan özgürlük savaşı 1870'de doruk noktasına ulaştı.

Her devirde diktatör ve tiranların Prens'ten çok yararlandıkları inkar edilemez. Okuyucuların listesi hayret vericidir: İmparator V.Charles, Catherine de Medici, Oliver Cromwell eserlerin el yazması kopyalarını çıkarıp, prensiplerini kurduğu cumhuriyete uyguladı. Fransa Kralı III. ve IV. Henry öldürüldükleri zaman üzerlerinde kitabın birer kopyası bulundu. Büyük Frederick Prusya siyasetini planlarken eserin çok yardımı oldu. Fransa Kralı XIV. Louis her gece yatarken Prens'i okurdu. Waterloo'da Napoleon Bonaparte'ın arabasında içi baştan başa notlarla dolu bir baskısı bulundu. III. Napoleon kitaptan çok etkilendi, Bismarc ise sadık bir mürid idi. Daha sonraları kendi söylediğine göre, Hitler kitabı hiçbir zaman yanından ayırmadı ve onun için devamlı bir ilham kaynağı oldu. Benito Mussolini eser konusunda, "Prens devlet adamlarının rehberi olmalıdır. Doktrin bugün hâlâ geçerlidir çünkü aradan geçen dörtyüz sene insanların düşüncelerini ve milletlerin davranışlarını değiştirmemiştir." derdi.

Machiavelli'yi tam anlamıyla değerlendirebilmek için yazarın diğer eseri Konuşmaları (Discourses) da Prens'le birlikte okumak gerekir. "Konuşmalar" beş yılda yazıldı ve Prens'le birlikte basıldı. Aralarındaki tek fark, Konuşmalar "ne olmalıdır"ı konu olarak alırken, Prens "ne oluyor" üzerinde durdu. Prens monarşiyi, Konuşmalar ise cumhuriyeti inceledi.

İki kitap karşılaştırılmalı olarak okunduğu zaman varılan sonuç, Machiavelli'nin tam bir cumhuriyet taraflısı olduğudur. Diktatörlüğü beğenmez, tercihi halka dayalı monarşidir (Meşruti monarşi). "Toplumun güvenini kazanmayan yönetici başarılı olamaz" der. Ona göre en istikrarlı yönetim hükümdarın anayasa ile kontrol edildiği idaredir. Eski Roma Cumhuriyeti onun için ideal örnektir ve bunu Konuşmalar'da belirtmiştir.

Peki ama, bu derece cumhuriyet taraflısı olan Machiavelli Prens'i niçin yazmıştır? Kitap belirli bir zamanda ve belirli sebeplerden dolayı yazılmıştır. Machiavelli onaltıncı yüzyıl İtalya'sında başarılı bir cumhuriyet kurulamıyacağının bilincindeydi. Prens sadece kuvvetli bir liderin ortaya çıkıp İtalya'yı siyasal kargaşalıktan, İtalyanları da bu ümitsiz durumdan kurtarması için yazılmıştı.

Machiavelli hakkındaki karşıt fikirler o zamandan bu zamana hâlâ devam ediyor. Bunların arasında en ilgi çekici olanlarından biri, yazarı şöyle özetlemişti:

"Karşımızda kilisenin düşmanı Cizvitlerin Machiavelli'si, İtalyan Birliğinin peygamberi Machiavelli, ulusal orduların öncüsü, militaristlerin Machiavelli'si, yeni bir kavram getirdiği için filozofların Machiavelli'si, mert uslubu ile yazarların Machiavelli'si var. Ve bütün bu Machiavelli'ler meşrudur."

Denebilir ki, Karl Marx'tan önce hiç kimse, politik düşünce üzerinde Machiavelli kadar ihtilal yaratamamıştır. Ona "Siyasal Bilimlerin Kurucusu" demek hiç de yanlış olmaz.. ●

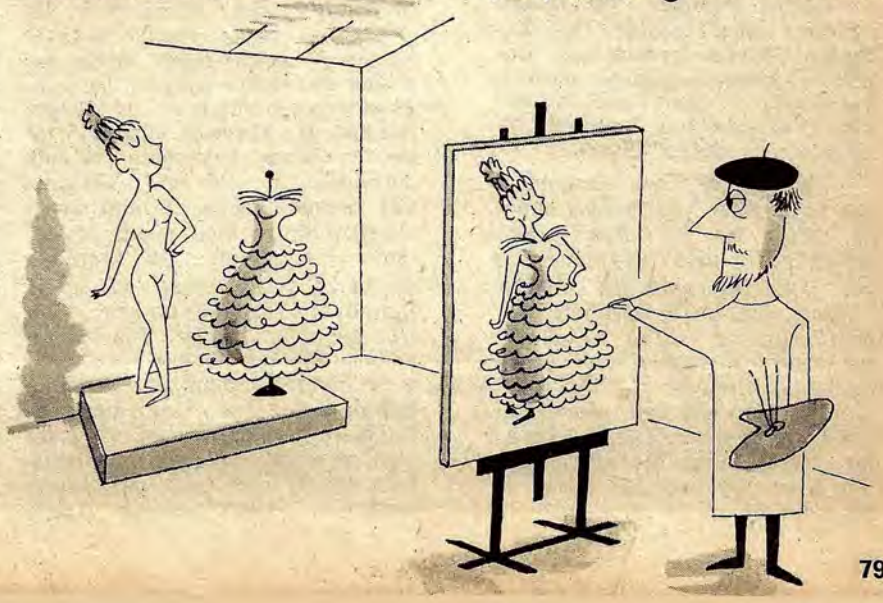

Türk Bankacılığı

Baştarafı 21. Sayfada

"— Gençleşme bütün bankalarda yok. Değişen, sahip değiştiren, atak yapmak isteyenlerde var. Bunun sebebi de bence tek... Türkiye'de bankacılık bir yönetici kuşak yetiştirmede eksik kalmıştır. Yeni bankalar, yeni yöneticiler ararken, yetişmiş banka yöneticisi bulamamışlardır. Burada tercihlerini, geçmişte olduğu gibi, bankacılık tecrübesine değil, yönetici bilgisine kullanmışlar ve bu eğitimi yapanları arayıp bulmuşlardır. Ama şunu bilin, genç banka yöneticisi Türkiye için yeni bir keşiftir. Bugün Amerika'da bir milyar doları bir tek imza ile verebilecek yetkide bir banka yöneticisi tanıyorum. Yaşı sadece 38..."

Özel Çiller, bankaların artık karakter değiştirmeye başladıkları görüşünde.

"— Eskiden bankacılık bir itibar müessesesiydi. Oysa bugün biz bankaya, itibarına hiç dokunmadan, işletme, kâr kuruluşu olarak bakıyoruz. Böylece klasik bankacılığın yerini dinamik bankacılık alıyor. Buna paralel olarak da yeni bir kuşak yetişiyor. Türkiye'nin dışa açılması gerek. Dışa açılma eylemi bankalarla başlar. Buna ilk bankalar uyar. Bakın şimdi Amerikan City Bank ve Amerikan Express Türkiye'ye geliyor. Niye. Dışa açılmanın kokusunu aldılar. Bu iyi birşey. Aslında bize rakip... Ama bir itici güç... Bizi daha dinamik, daha etkin olmağa itecek. Bu yeni bankacılık için yeni yöneticiler gerek olduğu açık..."

Ya tecrübe?..

Ahmet Demirer "Bir banka sadece Genel Müdür değildir. Bunun yönetim kurulu var. Bunun alt düzeyde yığınla müdürü var. Bunlar, yani Genel Müdürün kurmaylarının tecrübeli olması amacı sağlar" diyor.

Gelecekteki Türk ekonomisinin önde gelen yöneticileri olmağa aday bu üç genç genel müdürün bir ortak yanları daha var. Üçü de geleceğe umutla bakıyor, üçü de Türkiye'nin ekonomik açıdan zorlu, zahmetli, ama mutlak sağlıklı bir yolda olduğuna inanıyor ve "Bir ülkenin yaşı için çok kısa sayılabilecek bir gelecekte düzlüğe çıkacağız, rahat nefes alacağız. Bundan kimsenin endişesi olmasın" diyorlar ●

Erol Aksoy

Baştarafı 20. Sayfada

yar kredi vereceğimizi açıkladık.

SORU— Bankanızın Koç Grubu ile ilişkisi ne?

AKSOY— Hisselerinin çoğunluğu Koç'ta... Önemli bir bölümü de Sabancı'da. Ama kesinlikle Koç'a kredi vermek için para toplayan bir banka değiliz. Tersine, kredi olarak verdiğimiz her 100 liranın kırkı, Koç'un bu bankaya yatırdığı para.

SORU— Ülkemizde 38 banka var. Bunların çok olduğu ileri sürülüyor. Ayrıca bankaların şube sayıları da çok. Bunun, bankacılığı pahalı hale getirdiği söyleniyor. Daha az banka, daha az şube ile daha az masraf, dolayısı ile daha ucuz kredi sağlanacağı ileri sürülüyor?

AKSOY— Bu görüşlere katılmıyorum. Paris'te her köşe başında bir banka var. İngiltere bizden çok daha küçük bir ülke... Ama Barclays Bank'ın 4 bin şubesi var.

> Bizde 30 yıl yanlış kur uygulaması yapıldı, ithalatçı teşvik edildi, ihracatçı cezalandırıldı.

Şimdi "Madem öyle de, Avrupa'da bankalar niçin yüzde 1.5 ile çalışırken, bizde yüzde 10-15 'e çalışıyor" diyebilirsiniz. Bizde pahalılık sistemden geliyor. Topladığınız paranın yüzde 35 'ini Merkez Bankasına yatırmak, yüzde 15 'ini de bankanız kasasında tutmak zorundasınız. Böylece aldığınız yüz liranın ancak 50 'sini kredi olarak veriyorsunuz. Şimdi devlet, daha başlangıçta bu krediden yüzde 25 gider vergisi, yüzde 25 fon alıyor. Yüzde 50 biniyor, daha işin başında krediye. Yüz liranın sadece ellisini, üstelik yüzde 50 vergi ile kullandınız mı, bugünkü pahalılık doğuyor. Tabii fazla şube, fazla personel demek. Ama bu sayı en uygun rakamda durdurulabilir. Biz Fransız usulü bankacılığı kaldırdık. İkinci imzalar kalktı artık. Bir çekin karşılığını 25 dakikada öderken, bunu 4 dakikaya indirdik. İzmir şubemizde 42 kişi çalışıyordu. Bugün 20 kişi var, ama işler iki misli hızlandı. Bir bankacı gibi değil, pazarlamacı gibi çalışan şube müdürü de gelişmeyi tamamladı.

SORU— Banka faizlerini serbest bırakan 1 Temmuz kararlarını nasıl buldunuz?

AKSOY— Doğru, yerinde, ama eksik. Para toplamada büyük serbestlik tanıdılar. Faizi serbest bıraktılar. Ama kredi vermede kısıtlamalar devam ediyor. Bir peşin vergi olan, gider vergisi kalkmalı, kredi ucuzlamalı. Faizlerin serbest bırakılması, parayı kıymetli hale getirdi. Özellikle gayrimenkule yönelik spekülasyonları durdurdu. Talebi azalttı.

SORU— İç piyasada tüketim azalınca, dış satışa mı yöneleceğiz?

AKSOY— Bu o kadar kolay değil. Şimdi talep azalınca, satıcı vadeli satışa dönecek ve talebi yeniden tahrik edecek. Dışa yönelmeden önce iç piyasa doyacak. Oysa bugünkü üretim düzeyi bunun için yeterli değil. Dışa yönelme uzun vadeli bir politika gerektirir. Bizde 30 yıl yanlış kur uygulaması yapıldı. İthalatçı teşvik edildi. İhracatçıya ceza verildi. Şimdi ilk kez bunun tersine bir dış piyasaya paralel bir kur sistemi var. 5 yıl katlanabilirsek, sonucun ne kadar iyi olduğunu görürüz.

SORU— Faizlerin serbest bırakılmasının giderek enflasyonu, yani hayat pahalılığını önleyeceği ileri sürülüyor. Oysa faizin artması, maliyeti, dolayısı ile fiyatı arttırmıyor mu?

AKSOY— Öyle değil. Bir defa maliyette kredi faizinin payı düşük. Buna karşılık faizin cazibesi tasarrufu teşvik ediyor, tüketimi azaltıyor. Tüketimin azalması, talebin azalması demektir. Bu da fiyatı etkiler. Sonunda sağlıklı bir denge oluşur. Fiyatların roket hızı ile yükselmesi önlenir.

SORU— Para piyasasında bir de bankerler var. Bunların size etkileri ne?

AKSOY— Banker para toplarken bizim gibi serbest. Ama kredi verirken bizden çok rahat. Ne Merkez Bankasına yüzde 35 yatırıyor, ne de verdiği kredi üzerinden yüzde 25 gider vergisi, yüzde 25 fon ödüyor. Bu yüzden banker bize göre çok daha ucuz çalışabiliyor. Halka daha büyük faiz verdiği halde, krediyi daha ucuza dağıtabiliyor. Bu eşitsizliği ortadan kaldıracak yasal düzenleme derhal yapılmalı, bankerlik yasası da çıkmalı.

SORU— Son zamanlarda emisyon,

yani para basımı hızlandı. Bu tasarruf sahibini yeniden ürkütmez "Karşılıksız para basılıyor, para gene değerini kaybedecek, ben en iyisi şimdiden birşeyler alayım" dedirtmez mi?.

AKSOY— Para basma dünyanın her yerinde enflasyonu teşvik eder. Bu kadar para basılıyor, ama piyasada gene para sıkıntısı var. Bunun sebebi ne? Geçenlerde bütün banka müdürleri toplandık, bu soruya cevap aradık, ama bulamadık. Basılan para banka sistemine dönmedi. Tersine, IMF limitleri aşıldığı için Merkez Bankası banka sisteminden para çekti. Yani devlet para basınca, bankaların elindeki para azaldı. Para basarken çok dikkatli olmak gerekir. Tasarruf sahibi ürkerse, yeniden altına,ya da|gayrimenkule dönebilir. Söylendiği gibi maaş ödemek için para basılıyorsa, Kamu İktisadi Teşekküllerini, yani KİT'leri yeniden ele almak onların hadi kârdan vazgeçtik, para basmadan maaş ödeyecek bir kuruluş haline gelmesini sağlamak gerek.

SORU— Genelde Turgut Özal'ın uyguladığı yeni ekonomik sistemi desteklediğiniz söylenebilir mi?

AKSOY— Evet... Türkiye iyi yola girmiştir. Dişimizi sıkabilir ve sabredebilirsek. düzlüğe çıkacağımıza inanıyorum ●

Özer Çiller

Baştarafı 20. Sayfada

larımıza vize koymağa başlarken, Amerika'da tam tersine bir gelişme var. Daima Türkiye aleyhtarı bilinen New York Times birbiri ardına Türkiye lehine yazılara başlıyor. 12 Eylül rejimini ilk olarak Amerika tanıyor. Amerika'nın etkisi ile Yunanistan yumuşuyor, Suudi Arabistan Kralı Türkiye'yi ziyaret için hazırlık yapıyor. Dünya üzerinde bu tür değişiklikleri ilk farkedenler bankalar olduğu için, iki büyük Amerikan Bankası, City Bank ve Amerikan Express Türkiye'ye geliyorlar. Türkiye ekonomik olarak batmakta olan bir ülke olsa, bu bankalar niye kalkıp gelsin. Tersine bugün Türkiye, dünya üzerinde kendi kendini doyurabilen, yedi, evet yedi ülkeden birisi. Bundan büyük şans olur mu?. Potansiyel büyük. Bir de petrolü bulursa.. Yabancı bankaların ülkemize gelişi, bizi, Türk bankacılarını da kıpırdatacak tabii. Bir yanda gerçekçi döviz kuruna dönmek, bir yanda faizi serbest bırakıp fiyat kontrollerini kaldırmak, ekonomiye büyük hareketlilik getirdi. Bu durumda esnek olan banka kazanır.

SORU— Siz bunun için önlemler aldınız mı?

ÇİLLER— Öncelikle bürokratik kademeleri azaltıp, kırtasiyeciliği kaldırdık. Her şube müdürü, kendi kuruluşunun Genel Müdürü yetkisi ile hareket ediyor. Gereğinde hemen bana ulaşabiliyor. Bilgisayarlar şubelerin durumunu hergün değerlendiriyor. Ülkenin en büyük bilgi sayarı bizde. Yakında terminal bankacılığına geçeceğiz. Yani ne telefon, ne teleks gerekecek provizyon için. Müşteri bankaya geldi mi, ya da kredi istedi mi, anında bilgisayar ekranında durumu görünecek. Bu büyük bir hız kazandıracak. Etiler'de açtığımız otomobilden inmeden servis gişesi gene hız yönünde bir çalışma. Tasarru ı Teşvik Kredimiz, yani para yatırana hemen kredi vermemiz bir başkası. Bankacılık işlemlerinden komisyon almıyoruz. Reklamlarımızın hepsinde bir mesaj var. Tüm bu çabaların tek amacı var. İstanbul Bankası'nın pazardaki payını arttırmak. Bunu hızla sağlıyoruz. Şimdi ikinci amacımız dışa açılmak, Amerika'da Avrupa'da şubeler açmak. İhtisas Bankası olma niyetimiz yok. Şimdi 96 şubemiz var. Amacımız 200 şube. Her müşterinin, her şubenin verimliliği ,bilgisayar hesaplandığı ve izlendiği için fazla şubenin pahalı olması sözkonusu değil. Her şube müstakil bir işletme gibi kârlılık sağlıyor. kârlı olmayan ya kapatılıyor, ya kaydırılıyor. Şube açmadan korkmak yerine, belli sınır ve kontrol içinde dengeli olmak gerek. Zaten yeni şube açmak için Maliye Bakanlığı, Bankalar Birliği ve Ticaret Bakanlığının onayı gerek. Bu kontrol kendiliğinden oluyor.

SORU— Bankerler sizce bankacılığı tehdit ediyor mu?

ÇİLLER— Bizden fazla faiz verebildikleri için öyle görünüyor ama değil. Bir defa rakamlara bakalım. Bankerler tahvil satıyor. Son dört yılda 15 milyar liralık tahvil çıktı. Bunun hepsini bankerler satmış bile olsa, bu rakam bugün 600 milyar lirayı bulan banka mevduatının yanında çok küçük kalıyor. Üstelik bankerler de paralarını artık eskisi gibi gayri menkule yatırıp bu spekülasyonu tahrik etmiyorlar. Biz Fintaş'ı kurup, bankerlerle de rekabete girdik. Bankerler banka için tehlike olamazlar, ama sermaye piyasası için bir endişem var. Birkaçı dışında bankerlik bir müessese değil. Kişilerle kaim. Bir Hastaş olayı, ülkemizde yıllarca hisse senedi satışını durdurdu. Bir banker olayı da sermaye piyasasını yıkar. Bir banker kaçarsa, ya da ölürse ne olur?. Bunu bilen yok. Bu yüzden yasal düzenleme gerekli. Mutlak denetlenmeli, halkın parası güvence altına alınmalı.

SORU— Kredi politikanız nasıl?

ÇİLLER— Ben verimli çalışırım. Ama kredi alana pahalıya mal oluyor. Bunun sebebi, mevduat toplamayı serbest bırakan devletin bunu kullanmaya getirdiği hükümler. Devlet belli sektörleri desteklemeli. Bunlara ucuz kredi temini sağlamalı. Bir selektif, seçici, tercih ettirici kredi politikası uygulamalı.

Bugün pekçok firma ölü durumda. Krediyi pahalı bulduğu için almıyor ve boş duruyor. Yurt içinde fiyatlar serbest kalınca talep de iyice düştü. Şimdi talep düşükken üretimi teşvik etmek ve üretileri dışa pazarlamak gerek. Gelişim sağlıklı. Ama dışa pazarlama kolay değil. İlk üç beş yıllık planda biz hep ithalat ikamesi düşündük. Yani Türkiye ne ithal ediyor. Bunun fabrikasını yapalım da ithal etmeyelim. Ancak dördüncü beş yıllık plan ihracata dönük oldu. İthalat ikamesi sanayi küçük olur. Mal pahalıya çıkar. Oysa ihracata yönelik sanayi büyük kapasite ile kurulur. Bizde otomobil fabrikası 40 bin kapasite ile kuruluyor. İspanya aynı fabrikayı 400 bin kapasite ile çalıştırıyor. Bu yüzden çok daha ucuza mal edip, dış piyasaya bizden çok iyi fiyatlarla çıkıyor. İhracata için sabırlı ama bilinçli olmak gerek. Türkiye şimdi bu yolda. Bu yüzden hemen çıkıp "Hani ihracat artmadı" diyenlere "Bekleyin" diyorum. Bu yolda gidersek artar. Yüzde 60'ı dışa yönelik fabrika kurar, kaliteli mal üretir, dış pazarlamayı öğrenir, uzman haline gelirsek, devlet gereken desteği sağlarsa, 5 yıl sonra sonuç alırız.

SORU— Son zamanlarda fazla para basmağa başladık. Bu tasarruf sahibini ürkütmez mi?. Para gene mala yatırılmağa başlanmaz mı?

ÇİLLER— Emisyon mutlak enflasyonu arttırır. Çünkü hemen talebi arttırır. Eylül ayında hayat pahalılığı hızı birden bir çıkış gösterdi. Bunun sebebi maaş ödemek için basıldığı söylenen 60 milyar lira. IMF, Dünya Bankası gibi kuruluşlar, para basma işini yakından izler, ona göre tavır alırlar. Bu yüzden devlet ne içerde halkı, ne dışarda finans kuruluşlarını bu kadar etkileyen emisyon işinde çok dikkatli ve hesaplı olmalı. Maaş ödemek için para ödemek yerine, bu maaşların büyük bir bölümünü alan Kamu İktisadi Kuruluşlarını, yani KİT'leri kendi yağı ile kavrulur hale getirmek gerek. ●

Ahmet Demirer

Baştarafı 20. Sayfada

ğız. Fazla şube, fazla maliyet demektir. Oysa biz özellikle ihracat konusunda bir uzman banka olarak çalışmak niyetindeyiz. Bu yüzden bu kadar şube bize yeter. Daha fazla büyümemiz akıl kârı olmaz. Bir şubeden o vilayetin tüm sanayici, tüccar ve ihracatçısı yararlanabilecek. Uluslararası piyasayı iyi biliyoruz. Özellikle Arap alemini yakından tanıyoruz. Bu bakımdan mal ve hizmet satmak isteyen herkese yardımcı olabiliriz. Vatandaş ile ilişkilere gelince. Biz ilke olarak, Türk vatandaşının şikayeti neyse, onu yapmayacağız, diyoruz.

SORU— Yeni bir banka olarak, ülkenin ekonomik durumunu nasıl görüyorsunuz?

DEMİRER— En büyük sorun, enflasyon. Ama bu sadece bize has bir hastalık değil. Almanya'da yüzde 6, Amerika'da yüzde 18-19 luk bir artış var. Bu artış bu ülkeler halkında panik yarattı. Bizde rakamlar daha da büyük. Tüm dünyada hayat pahalılığının en büyük sebebi petrol. Dışardan kredi alabilmek için neler yaptığımızı herkes biliyor. Ve sonunda kredi diye aldığımız bütün parayı petrol için ödüyoruz. Petrol fiyatı arttıkça hem yurt içindeki fiyatları hem de ithal ettiğimiz malların fiyatlarını etkiliyor. Ülkemizde nüfusun hızla artmasına karşılık, üretimin aynı oranda artmayışı ikinci önemli enflasyon sebebi. Turgut Özal'ın başlattığı ekonomik önlemler talebi azaltınca, bundan doğan fiyat artışları büyük ölçüde durdu.

SORU— Yani Özal önlemlerini destekliyorsunuz?

DEMİRER— Fevkalade yerinde. Bu önlemlerin iki unsuru var. Kemerleri sıkma ve ihracatı teşvik. Banka olarak biz de bu yolda elimizden geleni yapacağız. Hem tasarrufu, hem ihracatı teşvik edeceğiz. Banka sadece banka reklamı yapmaz. Biz bu ülkeye borçluyuz. Bu borcu ödememiz gerekir. Örneğin, biz bu yıl, bir enerji semineri düzenleyeceğiz. Petrole alternatif olabilecek enerji kaynaklarımızın nasıl harekete geçirilebileceğini araştıracağız. Dünyanın ve ülkemizin en ünlü enerji uzmanlarından bir jüri, seminere gelecek pratik, uygulanabilir projeleri değerlendirecek. Biz "Bankacılık sadece mevduat toplama değildir" diyoruz. Gerek Türk, gerek uluslararası ticaret adamlarına, pazar, proje, mal ve hizmetler konusunda bilgi servisi yapmak üzere ünitelerimiz harekete geçti. Ücret karşılığı bu bilgileri sunuyoruz. Böylece alınan önlemlere sahip çıkıyor, destekliyor ve öteki bankalara da örnek olmak istiyoruz. Bu önlemler sağlıklıdır. Paniğe gerek yok. "Peki ama, hani sonuç" demekte acele etmeyelim. Alınan önlemler hazirandan bu yana sonuç vermeğe başladı. Bu yüzden "Hayat 1980'de de yüzde 100 den fazla pahalılandı" demek yanlış. Eğer bir yıllık bir artışa bakacaksak, haziran 1980 ile haziran 1981 arasında 12 ayda hayatın ne kadar pahalılandığına bakmamız gerek. Doğru sonuç bu devrede çıkacak. Bugün ortalama ayda yüzde 3'e inen bir hayat pahalılığı var. Bu düzeyde sürse, yüzde 36-40 da bağlanır.

SORU— Ocak 1980 kararları ile fiyatlar serbest kalınca tüketim azaldı. Ama ihracatta beklenen artış olmadı. Çünkü mallarımız dış piyasaya göre çok pahalı. Bu sorunu nasıl çözeceğiz?

DEMİRER— Amerika'yı yeniden keşfe gerek yok. Adamlar bunun yolunu bulmuş. İtalyanı da İngilizi de böyle satıyor. Bir defasında kalorifer radyatörü satmak istedik. Metrekaresi 10 dolara. İtalyanlar 7 dolardan teklif edip ihaleyi aldılar. Bu fiyata mal olmasına imkan yok. Araştırdım. Sistemleri şöyle çalışıyor. Dışa zararına satıyorlar. Ama karşılığında döviz alıyorlar. Bu zararı da iç piyasa fiyatlarına ekliyor ve kârlılıklarını koruyorlar. Örneği bizden verelim. Diyelim ki, yılda 100 bin otomobil yapıyoruz. Bunu 250 bin liradan satınca, daha araç piyasaya çıkmadan satılıyor, hatta üç yıl sonra imal edilecek olan satılıyor, karaborsa başlıyor. Fiyat 1 milyona çıkınca, talep hızla azalıyor. Bırakın öbür yıllara taşmayı, imal edilen yüzbin bile satılmıyor. Diyelim ki, satış 70 bine düşüyor. 30 bin otomobil artıyor. Şimdi yapılması gereken üretimi 70 bine düşürmek değil, bu fazla 30 bin arabayı dışa satmak. Dış piyasada arabanın fiyatı 750 bin lira mı?. Biz de bu 30 bin arabayı 750 bin liradan satacağız. Yani her arabada 250 bin lira zarar edeceğiz. Böylece doğacak zararı da, iç piyasaya sattığımız 70 bin arabanın fiyatına ekleyeceğiz. O zaman çark dönmeğe başlayacak. Dış talep artınca, kapasiteyi büyütmek mümkün olacak. Kapasite büyüyünce maliyet düşecek. Maliyet düşünce dışa satış daha da kolaylaşacak, giderek kapasiteyi arttıran, fiyatları ucuzlatan bir eğilim doğacak. Bugüne kadar böyle bir uygulama yapılmadı. Tersine, dövize bağlı hammadde getirilemedi. Grevler birbirini kovaladı. Üretim iyice düştü. Şimdi transfer var, grev yok. Sanayici artık tam kapasite mal üretmeli ve iç piyasa fazlasını dışta pazarlamayı öğrenmeli.

SORU— Banker sistemi için ne düşünüyorsunuz?

DEMİRER— Bankerler bankaya göre çok daha ekonomik ve hızlı çalışıyorlar. Kuruluşun tahvilini yüzde 22 eksiği ile alıyorlar. Parayı tahvil sahibine devretmeden çok kısa devrede bir çalıştırıyor, buradan da ortalama yüzde 16 kazanıyorlar. Bu sayede hem halka daha fazla faiz verme, hem de daha ucuz kredi sağlama fırsatı elde ediyorlar. Onların üstelik ellerindeki tüm parayı kullanma hakları var. Ama şunu gözden uzak tutmamak gerek. Bankerin parası da, gene banka sistemi içinde duruyor. Adam parayı toprağa gömmüyor. Bu bakımdan bankerler, hem sanayici, hem halk, hem de bankalar için yararlı bir müessese. Biz bankaların Merkez Bankasına yatırdıkları munzam karşılıkların azaltılması, böylece toplanan mevduatın daha fazlasının piyasa ya kredi olarak verilmesini istiyoruz. 1 Temmuz kararları ile faizlerin serbest bırakılması, hem bankerler, hem de bankalar aracılığı ile bir sermaye toplanmasına yolaçtı. Savurganlık bitti. Şimdi kimse mal stoklamıyor, ihtiyacı olmayan şeyi almıyor. Çünkü en iyi parayı gene para kazanıyor. Toplanan sermaye ihracata yönelmeli. Devlet bunu yapıyor. İhracatçıya kredi yüzde 20 ile veriliyor. Önlemler alıyor. Ama yetmez. Her kes kendine düşeni yapmalı. Biz yapıyoruz. Araştırdık. İyi ilişkiler kurduk. Libya ve Tunus başta olmak üzere tüm Arap alemine herşey satabiliriz. Bu konuda bizim kadar bilgisi olan banka kuruluşunun olmadığını rahatça iddia ederim. Biliyor ve çözümler öneriyoruz. 1981 bir topyekün patlama yılı olmalı.

SORU— Son zamanlarda para basma hızlandı. Eylülde maaş ödemek için 60 milyar lira basıldığı söylendi. Bu tasarruf sahibini ürkütmez mi?

DEMİRER— Daha önce de söylediğim gibi paniğe kapılmağa gerek yok. Türkiye sağlıklı yoldadır. Basılan 60 milyar lira, daha önce yapılan plan içindedir, önceden hesaplanmıştır. IMF limitleri içindedir. Maaş ödemek için para basılmamıştır. Maaş ödemek için para, Merkez Bankası aracılığı ile bizden, bankalardan çekilmiştir. Ama bu para geç de olsa, yeniden bankalar sistemine dönecektir. Tasarruf sahibinin geleceğe güvenle bakmaması için hiçbir sebep yoktur ●

Büyük Organ

Baştarafı 66. sayfada

ı bir erkekle yattığım zaman, ancak seviştiğimi anlıyorum. Bazen biraz acıtıyor, hatta biraz kanatıyor, ama bana bekaretimi ilk kaybettiğim günün zevki ve heyecanını da veriyor". Belki ben biraz mazoşistim. Acı duymak, hükmedilmek hoşuma gidiyor. Büyük organlı adamlar tüm seksüel açlığımı doyuruyor. Ama bu madalyonun bir yanı. Canım romantik, yavaş, duygulu bir sevişme istediği, bu sevişmenin saatlerce sürmesini arzuladığı zaman, beni bıkmadan okşayan, masaj yapan, sıra organına gelmeden, ellerini, dudaklarını, dilini büyük bir sabırla kullanan erkeği yeğliyorum. Büyük organlı bir erkekle yattığımda önemli olan sadece organın kendisi oluyor. Adamı hatırlamıyorum bile."

Psikologlar bu konuda şöyle diyorlar:

"Büyük organı olan erkeklerin yatakta tembel, yaratıcı çaba göstermez oluşları doğal. Çünkü kendilerine fazla güveniyorlar. Kadına sadece organlarının yeterli olduğunu düşünüyor ve fazlasına gerek görmüyorlar. Oysa organlarından endişe edenler, tam tersine, kadınlarını tatmin edebilmek için, herşeyi deniyor, yepyeni şeyler yaratmağa çalışıyorlar."

Jean'in söyledikleri de bunu doğruluyordu:

"— Eğer büyük organlı birisi, bizi orgazma ulaştıramıyorsa, kabahat bizdedir. Çünkü o biz kadınların davranışı yüzünden, organın herşey olduğunu sanıyor. Oysa onlarla konuşmak, organın boyu ne olursa olsun, kadının romantik bir yakınlık, birleşme öncesi uzun bir ön sevişme ve okşanma istediğini anlatmak zorundayız. Bunu yapmıyoruz. Hep onun egosunu büyültecek şeyler söylüyor, öyle davranıyoruz."

Jean, Mikki'ye bir yığın erkek telefonu verdi. "Konuşurlar mı bilmem ama konuşurlarsa, büyük penis hakkında erkeklerin görüşlerini de öğrenirsin" dedi.

Seks bilimindeki büyük gelişmelere rağmen, bugün orgazmın erkek tarafından kadına verilen birşey olduğunu düşünenler çok. Böyle olunca, orgazmı erkeğin organı ve onun boyutları ile paralel düşünmek de doğal.

Masters ve Johnson'un bulguları, klitoral orgazma karşı, vajinal orgazm efsanesini yıktı. Ama çağımız kadınları hâlâ cinsel birleşme sırasında elle okşanarak orgazma ulaşmayı ya da, mastürbasyon yolu ile tatmine şüphe ile bakıyor, iyinin ve doğrunun sadece birleşme sırasında vajinal orgazma ulaşma olduğuna inanıyor. Oysa birleşme sırasındaki orgazm da aslında klitoral. Penisin vajina dudakları arasındaki hareketi, klitorisi tahrik ettiği orgazm geliyor.

Küçük penisler, vajina dudakları arasında, hiçbir tepki görmeden kolayca gidip gelir. Orta boy penislerde klitoris üzerine tahrik daha da etkili olur. Ama orgazm için birleşme öncesi yeterli bir ön sevişme ve okşama dönemi gereklidir.

Jean'ın numarasını verdiklerinden biri Don, sigortacıydı. 30' una merdiven dayamıştı. Mikki'nin sorularına severek yanıt vereceğini söyledi.

Don önce "Jean'in klasmanında benim yerim ne" diye sordu. O da, bunu merak ediyordu. Sonra Mikki'nin sorularına yanıt vermeğe başladı.

"Bir seks objesi olarak bilinmek hoşuma gidiyor. Bana kalırsa büyük penisin önemli olmadığı şeklindeki bu makaleleri, küçük penisliler yazıyorlar. Nasıl ki büyük göğüslü, büyük kalçalı kadınlar erkeği çekebiliyorsa, biz büyük penislilerin de kadınlar konusunda bir avantajımız var. Onların yıllarca kurdukları hayallerin cevabıyız biz. Tabii bazı dezavantajlarımız da var. Örneğin oral seks konusunda. Analseks için de öyle. Bu arada acıtacağı korkusu ile sevişmeyi reddedenler de oldu. Ama bunlar önemli değil. Seks iki kişi tarafından gerçekleştirilen bir eylem olduğuna göre tek başınıza istediğiniz gibi yapmanız olanaksız. Bazı güçlükler çıkacak. Bana kalırsa en büyük dezavantajımız psikolojik. Bu üstünlüğümüz bizi çok tembel, çok egoist ve kendini beğenmiş yapıyor. İstediğimiz kadını kolayca yatağa sokabilmenin verdiği duygular bu. Kadın da, organımızı görünce, biran önce birleşmeyi arzuluyor. Böylece tembelleşiyorsunuz. Genellikle ilişkilerimizi bitiren taraf daima kadın oluyor. Ama bu bizi etkilemiyor. Çünkü yenisini kolay bulacağımızı biliyoruz."

Don "Bu yakınlarda, kadınların beni, benim de vücudumu fazla kullandığımı farkettim" diye devam etti. "Ben kadınlara istediklerini veriyordum. Onlar da bana, yatağımın başucundaki çetelere bir çentik daha atma fırsatını... Ama yaşım giderek ilerliyor. Bu daha ne kadar böyle sürecek. Bugüne kadar sevişmeyi öğrenmedim. Çünkü gerek duymadım. Hiç bir kadını elimle, ağzımla heyecanlandırmadım. Gerek olmadı. Şimdi artık bir damızlık olmaktan bıktım. Başka şeyleri denemek, öğrenmek istiyorum."

Süper penis, kadının veya erkeğin ona verdiği önem kadar önemli bir organ. Bazı kadınl için böyle bir organı içinde hiss mek hayat boyu süren bir hayal. Bazıları içinse, sözkonusu edilmeğe bile değmiyor. Ona sahip olan erkek, herzaman kadınların hayalini gerçekleştirmiyor. Çünkü asıl önemli olan, organın hangi vücuda bu vücudun hangi kafaya bağlı olduğu... ●

"-Size "Aşk Gemisi'ne gidiyoruz, dememiş miydik?..."

Robotla Aşk

Baştarafı 31. sayfada

Mekanik Adam Şirketi'nin başpsikologu olarak sizi biraz daha aydınlatmak istiyorum. Tony bir robottur. Şirketimiz arşivlerindeki asıl adı TN-3'tür ama siz onu Tony diye çağıracaksınız. Elli yıl önce, İkinci Dünya Savaşı sırasında geliştirilen mekanik yaratıklarla ya da elektronik hesap makineleriyle hiçbir benzerliği yoktur. Neredeyse bizimkine yakın karmaşıklıkta bir beyni bulunuyor. Atom ölçeğine indirgenmiş büyüklükte bir telefon santralı olduğu için, milyarlarca telefon bağlantısı yapabilecek durumdadır". Biraz durakladıktan sonra devam etti: "Her robotun kendisi için özel imal edilmiş bir beyni vardır. Programlamaları önceden yapıldığı için, her robot hem İngilizce bilir, hem de kendisine verilen özel görevi yapabilecek tüm bilgi ve becerilere sahiptir. Şirketimiz, bugüne kadar, sanayi için robotlar yapmıştır. Sizin anlayacağınız, sualtı çalışmaları ya da derin madenlerde çalışma gibi insanlara çok güç gelen işlerde kullanılmak üzere robotlar geliştirilmiştir.Ama bundan sonra, kentlere yayılmak, evlere girmek istiyoruz. Bunu yapabilmemiz için de, erkeğiyle, kadınıyla, ailelerin bu robotları korkusuzca benimsemeleri, onlara alışmaları gerekiyor. Korkulacak hiçbir şey olmadığını siz de bilmelisiniz".

"Gerçekten korkulacak birşey yok Claire" diye kocası söze girdi, "İnan bana. Kimseye zararının dokunması sözkonusu değil. Korkulacak birşey olsaydı, seni onunla yalnız bırakmayı düşünür müydüm?"

Claire Tony'e kaçamak bir bakış fırlattıktan sonra kocasına döndü. Tony'nin duymasından korkarcasına, sesi alçaktı: "Ya onu kızdırırsam?"

Dr. Calvin, sakin bir sesle, "Fısıldamana gerek yok Claire" dedi, "Sana kızamaz. Beynindeki santral bağlantılarının tümünün önceden programlandığını söylemiştim. Programın birinci maddesi şu: Hiçbir robot bir insana zarar veremez, eylemsizlik yüzünden o insana zarar gelmesine neden olamaz. Bütün robotlar böyle imal edilmiştir. Buna, 'Robotbilimin Birinci Yasası' diyoruz. Ne olursa olsun, ne yapılırsa yapılsın, hiçbir robot, insanlara zarar vermeye, insanlara zarar verilmesine göz yummaya zorlanamaz. Kocan Washington'da denetimli-yaygın deneyler konusunda hükümet yetkililerini ikna ederken, senle Tony de burada bir ön-deneme geçireceksiniz. Sorun bu".

Claire irkildi. "Yani bu deneyde hükümetin onayı yok mu?"

Larry boğazını temizlemek için öksürdü. "Daha henüz değil ama önemli değil bu. Evden hiç çıkmayacak, sen de başkalarının onu görmesini önleyeceksin. Hepsi bu. Ben de seninle kalırdım ama robotlar hakkında çok fazla bilgim var. Gözlemlerimizi tam bir gerçekcilikle yapabilmemiz için, bu konuda bilgi ve tecrübesi olmayan bir sınayıcıya ihtiyacımız var. Bu çok önemli".

"Ne yapalım" dedi Claire, "Katlanacağım". Sonra, aklına geldi. "Ne işe yarıyor bu?"

"Ev işleri" diye kestirip attı Dr. Calvin, "Her türlü ev işi".

Dr. Calvin yerinden kalkıp kapıya yürürken Larry de peşindeydi. Claire dalgın dalgın odanın ortasında duruyordu. Bir ara gözleri aynaya takıldı. Görüntüsünden kaçarcasına başını çevirdi. Küçük, renksiz yüzünden, mat ve bakımsız saçlarından bıkıp usandığını düşündü. Bir anda Tony'nin bakışlarını üstünde hissetti. Kadınsı, cilveli bir gülümseme dudaklarına doğru ilerlerken, birdenbire anımsadı. Gerek yoktu.

Ne de olsa Tony robottu, makineydi.

Larry Belmont Washington'a kalkacak uçağa yetişmek için havaalanına giderken Gladys Claffern'la karşılaşmıştı. Trene bakar gibi bakılacak bir kadın değil, kısa-kısa bakışlarla, yudum-yudum tadılacak biriydi. Her yönüyle kusursuz, olağanüstü iyi giyimli, göz kamaştırıcı bir kadın. Dudaklarında dolaşan selam gülücüğüyle ardında bıraktığı parfüm kokusu, erkeklere "beri gel" işareti yapan parmaklar gibiydi. Bir an durakladı Larry, eli şapkasına gitti, kendisini toparlayıp yürümeye devam etti.

O anda içindeki öfkenin yine kıpırdandığını hissetti. Kaç kere söylemişti Claire'e, bir yolunu bulup da Claffern'ın yakın çevresine girmesini... Yükselmesinde böyle bir yakınlık çok şeyler kazandırabilirdi. Ama, nerede? Budala Claire! Gladys'le birkaç kere karşılaşmış, her keresinde dilini yutmuştu. Hayalci değildi karısı konusunda... Tony deneyi iş hayatında eline geçmiş en büyük fırsattı. Herşey deneyin sonucuna, deneyin sonucu da Claire budalasına bağlıydı. "Keşke" diye düşündü, "Keşke kaderim Gladys Claffern gibi birinin ellerinde olsaydı".

Ertesi sabah Claire yatak odası kapısının hafifçe vurulmasıyla uyandı. Zihni önce allak-bullak oldu, sonra da buz kesti. Kocasının gittiği gün Tony'den sürekli kaçınmış, karşılaştıklarında da kimi zaman görülmez bir gülümseme, kimi zaman sessiz bir özürle uzaklaşmıştı.

"Sen misin Tony?"

"Evet, Bayan Belmont. Girebilir miyim?"

"Olur" demiş olmalıydı ki Tony, çabuk ama sessiz biçimde odanın ortasına kadar gelmişti. Claire'in gözü Tony'nin elindeki tepsiye ilişki. Kokular geliyordu tepsiden...

"Kahvaltı mı o?" diye sordu Claire...

"Evet. İsterseniz".

Reddedecek cesareti kendinde bulamadığı için Claire yatakta hafifçe doğruldu, uzatılan tepsiyi aldı. Rafadan yumurta, kızarmış ekmek, yağ, kahve...

"Süt ve şekeri ayrı ayrı getirdim" dedi Tony, "Bunun gibi, başka konulardaki tercihlerinizi de sırası geldikçe öğreneceğim".

Claire Tony'nin gitmesini bekliyor, o ise odanın ortasında duruyordu. Kısa bir süre sonra, Tony, "Kahvaltınızı yalnız başınıza mı etmek istersiniz?" diye sordu.

"Evet, lütfen" diyebildi Claire.

"Giyinirken size yardım etmemi ister misiniz?" diye sordu Tony.

Claire kıpkırmızı kesildi. "Aman Allahım, hayır" diye mırıldandı. Tony'i ilk kez bir erkek olarak düşünüp çarşafın ucunu çenesine kadar çekmeye çalıştı. Tony geldiği hız ve sessizlikle odadan çıkıncaya kadar öyle kaldı sonra başı yastığına çöktü.

Kahvaltıyı nasıl bitirdiğini anımsamıyordu. Makineydi o... Korkulacak birşey yoktu. Keşke makine olduğu daha göze görünür olsaydı. Keşke yüzündeki ifade arada sırada değişseydi. Ürkütücü olan da buydu zaten... Yüzünün ifadesi betona kazınmış gibi sabitti. O koyu gözlerinin, o düzgün yumuşak teninin ardında neler olup bittiğini anlamak olanaksızdı. Claire'in elleri titriyordu, fincanı yeniden tepsiye koyarken...

Neden sonra kahvesine süt ve şeker koymayı unuttuğu aklına geldi. Hepsini içip bitirmişti. Oysa acı kahveden öylesine nefret ederdi ki...

Claire giyindikten sonra yatak odasından mutfağa koştu. Aşırı titiz bir kişi değildi ama ev onundu, mutfağının temiz olmasını da özellikle isterdi. Oysa, Tony, ona sormadan mutfağa girmişti. Kimbilir, ortalık ne haldeydi?

Mutfağa girer girmez, Claire yanlış yere geldiğini sandı. Dük-

an vitrinlerinde sergilenen pırıl ırıl, yepyeni bir mutfaktaydı san... Durdu, baktı, döndü ve ony'e çarptı.

"Bir yardımım dokunabilir ii?" diye sordu Tony.

Beynindeki paniğin yarattığı fkeyi dizginleyerek, "Tony" dedi, Yürürken biraz ses çıkar. Nere-e olduğunu bileyim. Arkamda da essiz sedasız dolaşma". Sonra klına geldi. "Sen bu mutfağı ullanmadın mı?"

"Kullandım Bayan Belmont".

"Kullanılmışa pek benzemi-or".

"Kullandıktan sonra temizle-im. Adet bu değil mi?"

Claire buna söyleyecek söz ulamayınca, gözlerini biraz aç-nakla yetindi. Sonra gidip kap-kağın bulunduğu dolabı açtı. İçer-eki eşyaların pırıl-pırıl olduğunu örünce, sesindeki titremeyi gizle-erek, "Çok güzel" diye mırıldan-ı, "İyi olmuş".

Bu övgüye karşılık Tony sırıtsa ülümsese, dudağının kenarını ıfacık oynatsa, Claire, oracıkta Tony'e ısınabilirdi. Ama Tony ngiliz soylularına özgü donukluğu-u hiç değiştirmedi. "Teşekkür derim Bayan Belmont" dedi, 'Oturma odasına kadar benimle elebilir misiniz?"

Claire nedenini bilmeden Tony'nin peşinden seyirtti. Otur-na odasına girince de çakılıp aldı. "Eşyaları mı cilaladın?" liye sorabildi.

"Beğendiniz mi Bayan Bel-nont?"

"Ne zaman yaptın bunu? Her-alde dün değil".

"Dün gece yaptım Bayan Bel-nont".

"Bütün gece ışıklar yanık mıy-dı?"

"Hayır efendim. Buna gerek yok. Ultra-viyole bir aydınlatma sistemim var. Bu sistemle karan-lıkta görebiliyorum. Uyku ihtiya-cım da yok".

Claire birşeyler hissetti için-den... Gerçi Tony'nin uykuya ihti-yacı yoktu ama övgüye, beğenil-meye ihtiyacı vardı. Ev sahibesi-nin övgüsünü kazanmaya ihtiyacı vardı. Ama Claire, nedense, Tony'-nin ihtiyacını karşılamaya yanaş-madı. Alaycı bir sesle, "Bu gidiş-e, senin gibiler hizmetçileri işsiz ırakacak" dedi.

"Böylesine ağır işlerden kurta-rıldıklarında, onların da verimli biçimde kullanılabilecekleri çok önemli işler var" dedi Tony. "İnsan, beni ve benim gibileri imal edebiliyor. Ama insan bey-ninin yaratıcılığını ve çok yönlülü-ğünü imal etmek olanaksız. Sizin beyninizi örnek alın".

Duyguları yüzüne vurmadığı halde, sesi sıcak, yumuşak ve hayranlık doluydu Tony'nin...Clai-re kızardığını hissetti, "Benim beynim mi? Boş ver" diye geçiştir-meye çalıştı.

Tony Claire'e doğru birkaç adım attı. "Böyle birşey söyleye-bilmeniz için çok mutsuz olmanız gerekir" dedi, "Bir yardımım do-kunabilirse, emredin".

Claire dudaklarının ucuna ka-dar gelen kahkahayı zor tuttu. Saçma-sapan bir durumdu. Karşı-sında duran halı-temizleme, bula-şık yıkama, eşya cilalama, yemek pişirme makinesi, sırdaş bir dost, dert dinleyecek bir teselli ustası olarak hizmet sunuyordu. Claire, o anda, hiç beklemediği sözlerin dudaklarından döküldüğünü duy-du. Claire'in kendi sesiydi bu. "Bay Belmont'a bakılırsa kafasız, kuş beyinli biriyim... Belki de haklı". Neredeyse ağlayacaktı Tony'nin önünde. Ama, son anda kendisini dizginledi. Bu insan-ya-pımı yaratığın önünde, insan ırkı-nın onurunu korumak, gururunu ayaklar altına almamak zorunday-dı. "Son zamanlarda böyle oldu" diye devam etti, "Öğrenciyken sorun yoktu. İlk işe başladığında da durum normaldi. Ama artık önemli adam olmaya, yükselmeye başladı. Bense büyük bir adamın eşi olabilecek durumda değilim. Kusursuz bir ev sahibesi olmamı, sosyeteye girebilmesi için önayak olmamı, Gladys Claffern'a benze-memi istiyor. Bense bunu beceremiyorum".

Burnu kızarmıştı. Gözleri kim bilir ne durumdaydı? Başını çevir-di.

Ama, Tony ona bakmıyordu bile... "Ev işlerini çekip çevirme-nize yardım edebilirim" dedi Tony gözlerini odada gezdirirken...

"Bir işe yaramaz" diye öfkeyle patladı Claire, "Larry'nin anladığı biçimde ev işlerini çekip çevirmek hüner ister, yaratıcılık ister. Ben de bunlar yok. Ben evimi ancak rahat, oturabilir duruma getiriri-rim. Ama kimse de gelip 'İdeal Ev' dergileri için buranın resmini çekmez."

"Öyle bir ev ister miydiniz Bayan Belmont?"

"İstemek bir işe yarar mı?"

"İsteseydiniz, size yardım ede-bilirdim".

"İç dekorasyondan da mı anlı-yorsun yoksa?"

"İyi bir ev kadınının bunlar-dan anlaması gerekir mi?"

"Evet. Hem de nasıl".

"Öyleyse öğrenebilirim. Öğ-renme yeteneklerim çok gelişkin. Bana bu konuda kitap bulabilir misiniz?"

Bunları söylerken Tony'nin gözleri Claire'in üstündeydi. Belki de ilk kez... İşte, o zaman, birşey-ler başladı.

Claire, bir eliyle rüzgârın şap-kasını uçurmamasına çalışırken, öteki eliyle de kütüphaneden aldı-ğı ev sanatlarıyla ilgili iki kalın cildi göğsüne bastırıyordu. Eve zor varabildi. Tony ciltlerden birini alıp sayfaları hızla çevirirken, Claire'in gözleri biran üstünden ayrılmıyordu. Tony'nin uçuşan parmaklarını ilk kez görüyordu.

İçinden birşey Claire'i dürttü. Merak deyin. Ellerini uzatıp Tony' nin elini kavradı, kendisine doğru çekti. Tony direnmedi, incelenme-si için bıraktı. Neden sonra, "Hayret doğrusu" dedi Claire, "Olağanüstü bir şey. Tıpkı insan eli gibi. Tırnakların bile doğal görünüyor".

"Öyle olması gerekiyor" dedi Tony, "Deri çok esnek plastik, iskelet de çok hafif bir madeni alaşım. Çok mu eğlendiriyor sizi?"

"Mektup size lordum!..."

"Hayır" diye kekeledi Claire... Al-al olmuş yüzünü Tony'e doğru kaldırıp devam etti. "Seni kurcalamaktan utandım şimdi. Hepsi o kadar. Kaldı ki, benim hiç üstüme vazife değil. Sen bana böyle şeyler soruyor musun?"

"Programımda bu tür meraklar yok" dedi Tony ciddiyetle, "Hareketlerim program sınırlarımı aşamaz".

İzleyen sessizlikte, Claire, içinde birşeylerin kıpırdandığını, kasıldığını hissetti. Tony'nin makine olduğunu neden unutuyordu? Her keresinde bunu Tony'nin mi anımsatması gerekirdi. Sevgiye, sevecenliğe, yakınlığa, sıcaklığa öylesine mi ihtiyacı vardı ki, bunların bazı kıpırtılarını gördüğü bir makineye açılsın?

Bu düşünceler Claire'in kafasında dolaşırken, kitabın sayfalarını çeviren Tony'nin kitaba ilgisizliğini sezinler gibi oldu. Birdenbire, içini bir üstünlük duygusu kapladı. "Okuma-yazman yok, değil mi?" diye sordu.

Tony kafasını kaldırdı. Sesi sakindi, suçlayıcı değildi. "Okuyorum" dedi, "Şu anda bile okuyorum".

"Ama, hızla sayfaları çeviriyorsun".

"Sayfalara şöyle bir göz atmam yetiyor. Göz belleğim, fotograf gibi herşeyi yakalıyor".

Geç olmuştu. Claire odasına gittiğinde, Tony ışıkları söndürmüş ikinci cildi yarılamış, Claire'in karanlık saydığı oturma odasında okumasını sürdürüyordu.

Uykuya dalmak üzereyken Claire'in aklından geçen son düşünce garipti. Ellerini hatırlamıştı Tony'nin... Ellerinin ellerine değmesini hatırlamıştı. Tıpkı bir insanın elleri gibi, yumuşak, sıcaktı. Bu düşünceyle daldı gitti.

Claire'in izleyen günleri kütüphaneyle ev arasında mekik dokuyarak geçti. Hangi kitapların alınması gerektiğini Tony söylüyor, Claire de gereğini yapıyordu. Kozmetikten renk uyumuna, marangozluktan mobilya modalarına, sanattan giysiye kadar her konuda kitaplar eve girip çıkıyordu. Ciddi bakışlarını sayfalardan ayırmayan Tony herşeyi belleğine hapsediyor bir tek sözcüğü bile unutmuyordu.

Hafta sonuna gelindiğinde, Tony, Claire'e saçlarına yeni bir biçim vermeyi önerdi. Claire de şaşkınlıkla benimsedi bu öneriyi... Saçlar kesildi, yeni biçimine sokuldu, kaşlar düzeltildi, allık ve ruj tonları değiştirildi. Bunların olup bittiği yarım saat içinde, Tony'nin sihirli parmaklarını üstünde duyan Claire sinir ve korku içindeydi. Bittikten sora, korka korka aynaya baktı.

"Daha çok şeyler yapılabilir" dedi Tony, "Özellikle giysileriniz konusunda çok yenilikler getirebiliriz. Ama söyleyin bakalım, başlangıç olarak nasıl?"

Claire buna uzun süre yanıt vermemişti. Aynadaki yabancıyı tanıyana, kendisi olduğunu anlayana kadar susmuştu. Çok güzel, sıcak, cana yakın bir yabancıydı aynada gördüğü... Yavaş yavaş ısınmıştı bu yeni görünüşüne... "Evet Tony" demişti sonunda, "Başlangıç olarak çok güzel".

Larry'e yazdığı mektuplarda bunlardan hiç söz etmemişti. Kendi gözleriyle görsün, şaşırsın istiyordu. Sonra birdenbire düşündü. Larry'nin yüzünde göreceği şaşkınlık ifadesi, yalnızca sevinç değil, aynı zamanda intikam kaynağı da olacaktı, Claire için...

Bir sabah, Tony, "Artık alışveriş yapmak gerekiyor" diye söze girdi, "Benim evden çıkmama izin yok. Neye ihtiyacımız olduğunu yazarsam, alabileceğinize güvenebilir miyim? Perdelik, döşemelik kumaşa, duvar kağıdına, halı, boya ve elbiseye ihtiyacımız var. Biraz da ıvır-zıvır".

"İstediklerini bir çırpıda bulma olanağı yok" diye itiraza yeltendi Claire ama Tony sözünü kesti. "Para sıkıntınız yoksa, kenti dolaşıp büyük bölümünü, hiç değilse en yakın olan şeyleri bulabilirsiniz".

"Aman, Tony, alay etme. Para sıkıntısı olmaz olur mu?"

"Hiç önemli değil. Şirkete uğrayın. Size yazacağım notu Dr. Calvin'e verin, istediklerimin deney açısından çok önemli olduğunu söyleyin. Yeter".

Dr. Calvin o ilk tanıştıkları gecedeki korkunçluğunu kaybetmişti sanki... Yeni yüzü, yeni şapkasıyla eski Claire olamazdı artık... Psikolog Claire'in anlattıklarını dinlemiş, birkaç soru sormuş, onaylar gibi başını sallamış, sonra da şirket hesabına sınırsız alışveriş yapabilmesini sağlayacak tılsımlı kredi kartını uzatmıştı.

Claire daha ilk girdiği mağazada paranın ne yapabileceğini, insanın kendisine güvenini nasıl artırabileceğini anladı. Elbiselik kumaş için insanı saatlerce bekleten tezgahtarlar elbiselik, perdelik ve döşemelik kumaşı duyunca fır dönüyor, dekoratörlerin dudaklarında dolaşan küçümseyici gülücüklerin yerini el ovuşturdukça yayılan bir yılışıklık alıyordu. Claire'in kapısının önünden bile geçmeye korkacağı ünlü bir butiğin sahte Fransız şiveli sahibi de bu arada boyunun ölçüsünü almıştı. Claire hangi giysileri istediğini ayrıntılı biçimde anlatmış, "bunlar size yakışmaz ki" yanıtını almıştı. Claire de telefona gitmiş Tony'i aramış, sonra da telefon butik sahibine uzatmıştı. "Sekreterimle konuşun" demişti kestirip atarken...

Butik sahibini seyrediyordu Claire... "Evet". Duraklama "Evet". Bu kez uzunca bir duraklama. İtiraz eder gibi kıpırdanma Sonra, cılız bir "Evet". Telefonu kapama.

Bozuk bir sesle, "Bayan benimle gelirlerse, isteklerini hemen karşılarım" dedi butik sahibi.. "Bir saniye" diye kestirip attı Claire, telefona koştu, evin numarasını çevirdi. Tony çıktı karşısına. Claire, titreyen, kekeleyen bir sesle, "Sağol Tony" dedi, "Çok.. Çok..." söz bulamadı, "Çok... tatlısın" diye bağladı.

Telefonu bırakıp döndüğünde Gladys Claffern'le karşılaşmasın mı? Başını hafifçe yana kaykmış, onu seyrediyordu. Neden sonra, Gladys, "Bayan Belmont?" diye sorabildi.

Claire'in hep yakındığı kendine güvensizlik geri gelmişti. Claire, birkaç saniye öncesine kadar tüm benliğini kapsayan güven duygusunun Gladys Claffern karşısında eriyip bittiğini hissetti. Kukla gibi başını salladı, kimsenin duyamayacağı birşeyler mırıldandı.

İnce bir alay, ince bir küstahlıkla, "Bu butikten alışveriş yaptığınızı bilmiyordum Bayan Belmont" dedi Gladys. Sanki, Claire'in alışveriş yapmasıyla dükkanın saygınlığı azalmıştı.

"Genellikle yapmam" diyebildi Claire.

"Sonra saçınızı da değiştirmişsiniz. Fena olmamış, hatta şirin bile sayılabilir. Kimdi o konuştuğunuz? Tony miydi adı? Oysa ben kocanızın adının Larry olduğunu sanıyordum".

"Sana ne?" diyemedi Claire. Açıklama yapmak zorunluluğunu duydu. "Tony kocamın arkadaşıdır. Alışveriş konusunda bana yardım ediyor".

"Anlıyorum" dedi Gladys, "Hem de çok tatlı bir insan galiba".Sonra döndü, vedaya ihtiyaç bile duymadan uzaklaştı gitti.

Claire eve döner dönmez bütün birikmiş tasalarını, sıkıntılarını, öfkesini Tony'nin önüne kustu. Ağladı, köpürdü. On gün içinde, Tony, sanki Claire'in yıllardır başvurduğu "dert babası" olmuştu.

Gözyaşından sırılsıklam olmuş mendilini elinde buruşturuyordu. "Tam bir aptal gibi davrandım" dedi Claire, "O kadının yanında hep öyle oluyor. Neden bilemiyorum. Hep aynı şey. Keşke 'sana ne?' diyebilseydim. Keşke kalkıp tekme ya da tokat atsaydım. Ama

olmadı, yapamadım işte".

Tony'nin sözlerinde şaşkınlık, yumuşaklık vardı. "Bir başka insandan böylesine nefret edilebilir mi? Benim programımda buna yer olmadığı için anlamakta güçlük çekiyorum".

"Aslında galiba suç onun da değil. Benim. Sahip olmak isteyip de olamadığım herşey onda fazlasıyla var".

Tony'nin sesi alçak ama inandırıcıydı. "Sizde de olacak Bayan Belmont. Merak etmeyin. Önümüzde daha on günümüz var. Herşeyi ona göre planlamadık mı? Sıkmayın canınızı".

"Bunun o Gladys denen kadınla ne ilgisi var?"

"Basit, Gardrobunuzu düzdükten, evdeki bütün değişiklikleri yaptıktan sonra, onlar için bir davet verirsiniz. Gladys'i ve yakın çevresindeki bütün arkadaşlarını çağırırsınız. Tanışma partisi dersiniz".

"Gelmez".

"Hiç kuşkunuz olmasın. Gelir. Alay etmek için gelir ama geldikten sonra da apışıp kalır".

"Ciddi misin Tony? Cidden başarabilir miyiz?" Sesi heyecandan titriyor, elleri Tony'nin ellerini sımsıkı kavrıyordu. "Ama neye yarar? Bunları yapan ben değilim, sensin. Senin sırtından herkese hava basamam ki..."

"Dünyada hiç kimse tek başına var olamaz" dedi Tony, "Bana bunu öğrettiler. Gladys Claffern de öyle değil mi? Gladys Claffern'e baktığımızda, onu değil, arkasında yatan büyük serveti, kapılarını ardına kadar kendisine açmış bir sosyeteyi, ailesinin statü birikimini görüyoruz. O bundan yakınmadığına, üstelik ustaca kullandığına göre, aynı şeyi siz niye yapmayasınız. Bir de konuya benim açımdan bakın Bayan Belmont. Beni insanların verecekleri tüm emirleri uymak için programladılar. Ama bu emirlere nasıl, ne ölçüde uyacağım konusunda özgürüm. İşi ağırdan, pintice de alabilirim. Bütün varlığımı ortaya koyabilirim. Sizin için bu işi yaparken tüm varlığımla yapıyorum, çünkü, siz, insanların nasıl olması gerektiği konusunda bana öğretilenlere tıpatıp uyuyorsunuz. İyi yürekli, sevecen, dost, alçak gönüllü bir insansınız. Anlattığınız kadarıyla Bayan Claffern bunun tam tersi. Onun emrinde olsaydım size davrandığım gibi ona davranmazdım. İşte, Bayan Belmont, bu nedenle, ne yapılıyorsa siz yapıyorsunuz. Bense yalnızca yardım ediyorum".

İşte, tam o sırada, Tony elini Claire'in avuçlarından çekti. Claire daldığı düşler dünyasından irkilerek uyandı, bakışlarını Tony'nin duygularını gizleyen yüzünde gezdirdi. Ürkmüştü. Hem de eskisinden farklı bir biçimde korkmuştu.

Claire yutkundu. Ellerine baktı. Parmakları iğne-iğne olmuştu. Tony'nin ellerini çekerken yumuşak, sıcak biçimde parmaklarını sıktığını anımsıyordu.

Hayır! Olamaz!

Parmaklar... Onun parmakları...

Banyoya koştu... Çılgına dönmüş biçimde ellerini suya soktu, ovdu. O garip duyguyu yıkayıp atmak ister gibiydi. Olmadı. Başaramadı.

Claire ertesi sabah Tony'den uzak durmaya çalıştı. Arada sırada ona kaçamak bakışlar fırlatıyor, dünün devamı birşeyler olmasını bekliyordu. Bir süre olmadı.

Tony dur-durak bilmeden çalışıyordu o sırada... Duvarları boyarken, duvar kağıtlarını yapıştırırken kırk yıldır o işleri yapan bir usta gibiydi. Parmaklarında çabukluktan çok ustalık vardı.

Bütün gün ve gece çalıştı Tony... Yatağında uzanmış yatan Claire sesleri duymuyor ama ertesi sabah uyandığında, evin yepyeni bir bölümüyle karşılaşacağını biliyordu. Her yeni sabah sanki bir maceraydı. Yenilikleri artık Claire de izleyemiyor, en beklenmedik anda bir başka yenilikle karşılaşıyordu. Birgün daha böyle geçti. Akşam olmuştu.

Gün boyunca Claire bir-iki kere Tony'e yardım etmeye çalışmış ama insansı bir beceriksizlikle, yüzüne gözüne bulaştırmıştı.

Sonra Tony ona iş vermişti. Tony'nin hassas bir cetvel gibi işaretlediği duvardaki noktaya resim asacaktı. İşaret duvarda, resim yerdeydi. Claire de boş oturmaktan yine sıkılmaya başlamıştı.

Ya Claire sinirliydi ya merdiven eğreti... Önemli değil... Merdivenin sallandığını, devrilmeye başladığını hissetti Claire... Çığlığı bastı. Merdiven düşmesine düştü ama öbür odadaki Tony, olacağı sezinlemiş gibi, birden merdivenin altında bitmişti. Yere düşmeden kucağında yakaladı Claire'i... Gözleri her zamanki gibi duygusuz, ama sesi, sözleri yumuşacıktı. "Bir yeriniz acımadı değil mi, Bayan Belmont?"

Claire gözlerini Tony'e çevirdi. Düşerken elleri Tony'nin başına çarpmış olacak ki, o düz siyah saçları biraz dağılmış, tel tel saçlar alnına düşmüştü. İnsan saçı gibiydi.

Sonra, Claire, büyük bir irkilmeyle, Tony'nin omuzlarını ve bacaklarını tutan kollarını ilk kez bedeninde hissetti. Sıcak, yumuşak kollardı bunlar...

Kendini Tony'nin kucağından yere fırlattı. Odasına kaçtı. Bastığı çığlığın sesi bile yetişemedi kendisine... Odasından hiç çıkmadı o gece... Uyku zamanı geldiğinde de, iskemlelerden birini kapı tokmağının altına dayayıp daldı gitti.

Claire çağrıları herkese göndermiş, Tony'nin tahmin ettiği gibi de herkesten olumlu yanıt almıştı. İş, artık, **son geceyi** beklemeye kalıyordu. Son gece geldi. Artık evi, o eski ev değildi. Herşey değişmişti. Tek tek bütün odaları gezdi Claire... Her oda farklıydı.

Claire de eski Claire değildi. On gün öncesine kadar aklından bile geçirmeyeceği bir elbise giymişti. Eh, öyle bir elbise giymenin insana kazandırdığı kibir, gurur ve güven de Claire'de fazlasıyla vardı. Aynanın karşısına geçip Gladys Claffern'de gördüğü o kibirli, müstehzi yüz ifadesini takınmaya çalıştı. Aynadaki görüntü

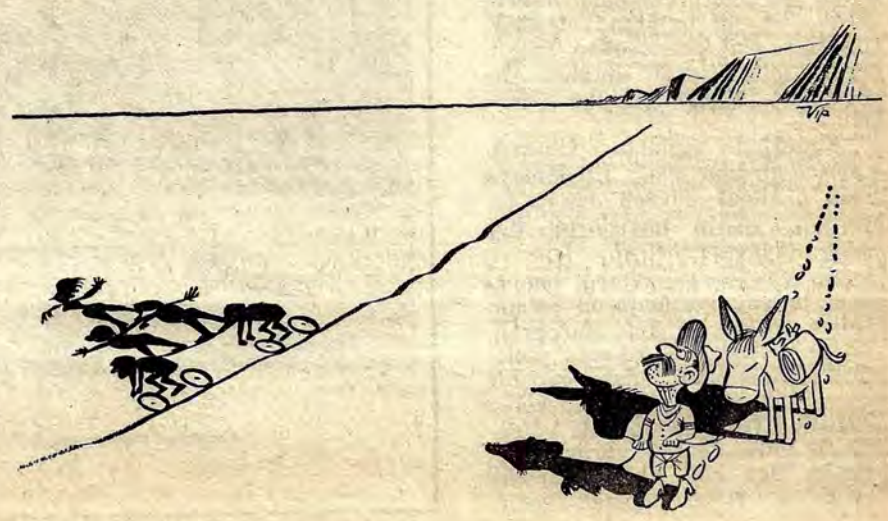

sakin, güvenli bir kişiyi yansıtıyordu.

Larry ne söyleyecekti acaba? Aslına bakılırsa, Claire bunu pek umursamıyordu. Larry'nin gelişi, heyecanlı günlerin gelişi olmayacaktı. O heyecanlı, hareketli günler, ertesi sabah, Tony'le birlikte çıkıp gidecekti. O geride kalan üç haftanın heyecanını, coşkusunu yakalamaya çalıştı Claire... Beceremedi.

Duvardaki guguklu saat, sekiz kez çaldı. "Birazdan gelirler Tony" dedi Claire, "Sen artık bodruma insen iyi olur. Seni görsünler iste..." Sözlerini bitiremedi. Kısık bir sesle "Tony?" diyebildi. Sonra biraz daha sertçe "Tony?" Sesi neredeyse çığlığa dönecekti. "Tony?"

Ama Tony, Claire'i kollarının arasına almıştı bile... Yüzünü yüzüne yaklaştırmıştı. Kolları sımsıkıydı. Claire'in allak bullak olmuş beyni, artık vücudunu kontrol edemiyordu. Ama kulakları, Tony'nin sevecen, sevgi dolu sözlerini duyuyordu. "Claire" diyordu, o uzaktan gelen ses, "Programımda bulunmadığı için anlamadığım bazı şeyler var. Bu da o anlamadıklarımdan biri olsa gerek. Yarın ayrılmam gerekiyor, ama ayrılmak istemiyorum. Garip tir, sizin emirlerinizi yerine getirmekten başka bazı şeyler yapmak istiyorum burada... Ama ne olduğunu ben de bilemiyorum".

Tony'nin yüzü daha yaklaşmıştı Claire'nin yüzüne... Dudakları sıcak, ama soluksuzdu. Makineler solumazdı ki... Neredeyse dudakları Claire'in dudaklarına değecekti.

Tam o sırada kapı çaldı.

Claire kendini toparlamaya çalıştı. Tony de gözden kaybolmuştu. Kapı yeniden, ısrarla çaldı. Claire'in gözleri kapının yanındaki pencereye ilişti. Perdeler açıktı. Oysa, onbeş dakika önce bütün perdeleri çektiğini hatırlıyordu. Emindi bundan... Demek, konuklar, açık pencereden Tony'i, herşeyi görmüşlerdi. Herşeyi... Ürperiyordu, kapıyı açmaya giderken...

Konuklar toplu, kibarca, sessizce girdiler eve... Havlamaya gelen o köpek sürüsü sus-pustu. Meraklı, keskin bakışlarını her yerde dolaştırıyorlardı. İşte, o zaman, Claire, konukların pencereden herşeyi gördüklerini anladı. Gladys, yoksa, durup dururken, "Larry nasıl? Ne zaman dönecek?" diye sorsun. Umursamaz bir tutum takınmak Claire'e kolay gelmişti. "Yok burada... İş yolculuğuna gitti. Galiba yarın dönecekmiş. Ben mi? Yooo, yalnızlık çekmedim. Hoşça zaman geçirdim." Şuh bile sayılabilecek bir kahkaha attı. Neden gülmesin? Ne yapabilirlerdi ki? Olsa olsa, Larry'nin kulağına gördüklerini sandıkları şeyi fısıldarlardı. Ama Larry gerçekleri bildiği için, buna aldırmazdı.

Konuklar Claire'le birlikte gülmediler, gülemediler.

Claire, Gladys Claffern'in derin öfkesini gözlerinden okuyordu. O soğuk, kibirli Gladys, o herşeyi elde eden Gladys kıskanç bir kadın olup çıkıvermişti. Sözlerinin, neşesinin yapaylığı, erken gitmek isteyişi hep bunu gösteriyordu. Claire konuklarını kapıya kadar uğurlarken, değişik kişilerden değişik fısıltılar duymuştu. "Hiç böylesini görmemiştim"..."Çok yakışıklı"...

İşte, Claire, başkalarını umursamaz rahatlığının, konuklarına ilk kez yukarıdan bakabilmenin nedenlerini o zaman anladı. O dişi kaplanların öldürücü bakışlarının nedenini anladı. Falanca Claire Belmont'dan daha zengin, filanca daha soylu, daha güzel olabilirdi. Olmasına olabilirdi ama, hiçbirinin, Claire'inki kadar güçlü, yakışıklı aşıkları olamazdı.

Tony...

Sonra Tony'nin bir robot olduğunu anımsadı, zorla kendi kendine anımsattırdı. Tüyleri yine diken diken olmuştu.

Boş odaya, "Bırak beni" diye haykırdı. Odasına kaçtı. Uykusuz bir gece geçirdi. Ertesi sabah da, erken saatlerde, sokaklar daha boşken, şirketin arabası gel Tony'i aldı götürdü.

Lawrence Belmont Dr. C vin'in şirketteki kapısının önün durdu, kapıyı vurdu, içeri gir Şirketin matematikçisi Peter E gert de oradaydı. Duraksamad söze girdi. "Claire'in anlattığı göre, evdeki bütün değişiklikler parasını şirket ödemiş".

"Evet"dedi Dr. Calvin, "Yap ğımız deneyin çok önemli zorunlu bir parçasıydı, bu harc maların yapılması... Kaldı ki, ba mühendis yardımcılığı'na yükse tildiğin için, yeni maaşınla herha de yeni evini çekip çevirebilirsin"

"Beni düşündüren o değil dedi Larry, "Washington da yeş ışık yaktıktan sonra, gelecek y bizim de bir TN robotumuz ola cak". Duraksadı. Dr. Calvin bi şeyler olduğunu sezinleyip, "Eve bay Belmont, birşey mi söyleye cektiniz?" diye sordu.

"Ne olup bittiğini anlama istiyorum" diye devam etti Larry "Yalnız ev değil, Claire de ço değişmiş. Yalnızca görünüşü değil tutumu, davranışları... Çok şaşk nım. Ne söyleyebileceğimi bilmiyo rum. Sanki eski Claire, üç haft önceki karım değil o". Sinirli bi kahkaha attı.

"Niye anlamaya çalışıyorsu ki?" diye sordu Dr. Calvin, "Değ şiklik hoşuna gitmedi mi?"

"Tam aksine, çok hoşum gitti. Ama biraz ürkütmüyor d değil..."

"Ben sizin yerinizde olsam Bay Belmont, hiç tasalanmam. Karını

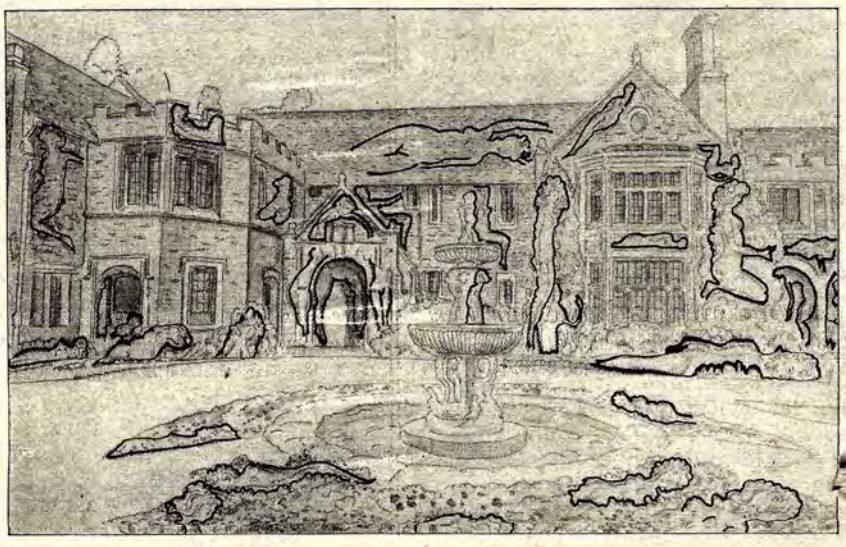

Onikinci sayfamızdaki bulmacanın çözümü

durumu çok başarılı biçimde idare etti. İnanın, böylesine dört-dörtlük böylesine başarılı bir deneyi ben bile beklemiyordum. TN modellerinde hangi değişikliklerin yapılması gerektiğini artık en küçük ayrıntısına kadar biliyoruz. Bunu bize sağlayan da Bayan Belmont'tur. Çok açık söyliyeyim, şu son terfinizi, sizden çok, o haketti".

Larry bozulur gibi oldu. Ama kendisini toparladı. Kendisi de inanmazcasına, "Ne de olsa aileyiz" diye mırıldandı, çıkıp gitti.

Susan Calvin Larry'nin arkasından baktı. "Son sözlerim biraz ağır oldu ama varsın olsun. Tony'nin raporunu okudun mu, Peter?"

"Okudum. Sence, TN-3 modelinde gerçekten değişikliklere gerek var mı?"

"Sen de var olduğunu biliyorsun. Ne gibi önerilerin var?".

Matematikçi biraz yüzünü buruşturdu. "Benzetmenin kusuruna bakma ama ev sahibesiyle aşk yapan bir robot herhalde hoş değil".

"Aşk yapmak mı? Tanrı aşkına, Peter, durumu hiç anlamamışsın. O robot, robotbilimin birinci yasasını uygulamaktan başka birşey yapmadı. Robotlar, insanlara zarar veremezler, zarar görmelerine de göz yumamazlar. Oysa, Claire Belmont, yetersizlik ve güvensizlik duyguları yüzünden, büyük zarar görmek üzereydi. Tony bu yüzden ona kur yaptı. Bana bir tek kadın göster ki, duygusuz bir makinenin duygularını uyarmak gibi bir iltifattan etkilenmesin. Perdeleri de o gece Tony açtı. Bilerek açtı. Başkaları görsün, Claire'i imrensinler, kıskansınlar diye açtı. Üstelik, Claire'in evliliğinin bundan zarar görmeyeceğini bilerek açtı. Çok zeki, çok akıllıca bir davranıştı bu..."

"Gerekçe önemli değil, Dr. Calvin. Ortada bir durum var. Raporu yeniden oku... Düşünmesi bile ürkütüyor insanı. Bayan Belmont sürekli ondan kaçtı. Kollarına alınca çığlığı bastı. O gece uyuyamadı, isteri nöbetleri geçirdi. Bu durumlara izin veremeyiz".

"Körsün sen Peter" dedi Dr. Calvin, "Görmüyor, anlamıyorsun. Ben de önceleri durumu tam kavrayamamıştım. TN modelinde gerekli değişiklikler yapılacak, ama senin düşündüğün nedenlerle değil... Tam aksine... Başlangıçta nasıl gözden kaçırdığıma şaşırıyorum". Susan Calvin'in gözleri dalgınlaştı, devam etti. "Belki kendi eksikliklerimden birini ilk kez gördüm. Kulağını dört aç Peter, makineler aşık olamazlar, ama kadınlar, ne kadar korkunç ve umutsuz olursa olsun, bir robota bal gibi aşık olabilirler"●

Dallas'ın Pamela'sı

Baştarafı 57. sayfada

di. Bu zenginliğini göstermek için elinden geleni yapması hiç hoşuma gitmiyordu.

Sonunda birgün beni Roma'da ünlü bir kumarhaneye götürmeyi başardı. O sıralar etrafım hep kendisi ile yatmamı isteyen bir yığın erkekle çevriliydi. Kumar oynuyordum. Bir ara kazandığım fişleri almak için uzandığımda bir el daha uzandı ve benim elimi yakaladı. Önce ele baktım, sonra kolu izliyerek, omuza ve yüze geldim. El bizimkine aitti. Nedense ilk kez orada, bu yüz bana nefret edici gelmedi. Daha sonraki iki hafta boyu adam beni, yerimin kendi yanı olduğuna ikna etti. Eşyalarımı toplamak için New York'a döndüm. Maceramız böylece başladı.

Dünyada birbirine bu kadar benzemeyen iki insanın birlikte yaşamak için teşebbüse geçmelerinin bir örneği daha yoktur sanıyorum. O ne düşünüyorsa, ben aksini savunuyordum. Ahlak anlayışları benimkiyle 180 derece tersti. Yürüyen her mahlukla sevişebilirdi. Sevişmek için yaşıyordu zaten. Sözlüğünde sadık kalmak diye bir kelime yoktu. Oysa benim için en önemli şey sadakattı. Birlikte yaşamaya başladığımızın ikinci haftasında bir başka kadınla yattı. Birinci yılımız dolarken benim kendisine hiç ihanet etmediğimi farketti. O da bana karşı çok anlayışlı çok müşfik davranmaya başladı. Tam bir sevgili olmuştu. Ama kendisi başkaları ile yatmağa devam ediyordu. Önce yaptıklarını benden saklamağa çalıştı. Olmadı. Büyük bir içtenlikle anlatmaya başladı. O da olmadı. Gene saklamaya başladı. Bu arada benim üzerime de daha çok düşüyordu. Bunu farketmesi de onu etkiledi. İlk kez bir kadını ciddiye alıyordu. Bana birgün "Seni seviyorum" dedi..."Bu cümleyi daha önce hiçbir kadına söylemedim." Kadınlara inanmıyordu. Kadınlar onunla parası için yatıyor, ya da başka birşey bekliyorlardı. Herkesin alınıp satılabileceğine inanıyordu. Çok gençtim. Dünyadan haberim yoktu. Onun bu inançlarını değiştirebileceğimi düşünüyordum. Alınmak, satılmak istemiyordum. Onunla evlenmekten başka arzum yoktu. Ama onun ne benimle, ne de başkası ile evlenmeye niyeti yoktu. Ona tapıyordum. Hayatını daha iyi yapabilmek için yapmayacağım şey yoktu. Hayatta iki emelim vardı. Onu mutlu etmek ve artist olmak. Bu arzu beni hiç terketmemişti. Bu dönemde Royal Academy of Dramatic Arts'ta okuyordum. Bana "Boşver bunları... Ben sana bir film yaparım" diyordu. Ben "Hayır" diye cevap veriyordum. "Ben öğrenmek istiyorum. Çünkü sadece artist olmak istemiyorum. Büyük artist olmak istiyorum."

Bu adama köle olmuştum sanki. Tanıdığım herkesten, annemden, babamdan kaçabilirdim, ama ondan kaçamazdım. Çok anormal ve zaman zaman mazoşistik bir ilişkimiz vardı. Hayatımda ondan başka kimse kalmamıştı. Çünkü beni ne amaçla olursa olsun, başka erkekle görmeğe tahammülü yoktu. Kız arkadaşlarımı da ben evden uzaklaştırmıştım. Çünkü onların peşine düşmesinden korkuyordum. Beni başka tür sevişmelere de sokmak istedi. Ama kabul etmedim. Yatakta daima bir kişi ile olmayı ilke edinmiştim. Birden fazla kişi ile aynı anda sevişmeyi ahlaksızlık kabul ettiğimden değildi bu. Benim için en harika şey, kendimi herşeyimle bir tek adama vermekti. İstediğim, arzu ettiğim adama. Bir yatakta üç kişi, bence sevişme değil, sahne gösterisiydi. Bana çok ısrar etti. Ama asla kabul etmedim. Bir yatakta ondan

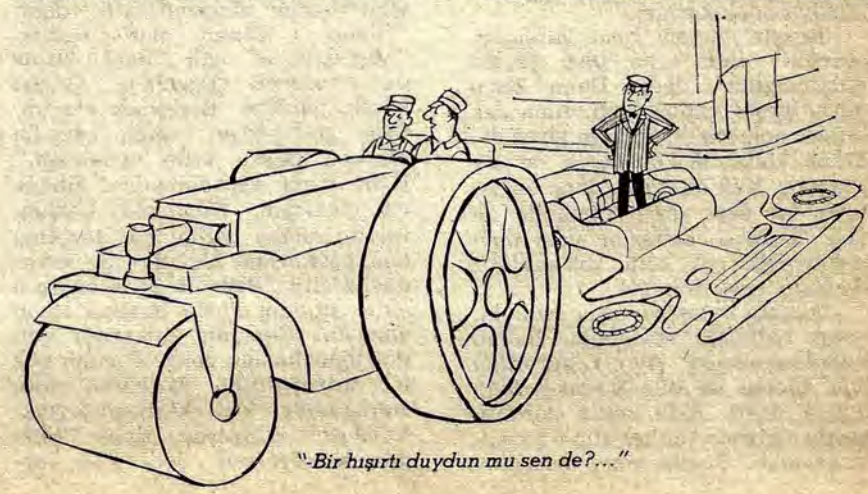

"-Bir hışırtı duydun mu sen de?..."

başkası ile olmak istemiyordum. Sadece onunla yatmak istiyordum. Bunun sebebi sadakat duygusu da değildi. Başkaları beni ilgilendirmiyordu.

Ondan ayrılmayı nihayet başardığımda önce bir ruhsal bunalım geçirdim. Bana aldığı her hediyeyi, elbiselerim dışında geri verdim. Hiç kimsenin yaşayamayacağı bir deneyden geçmiştim. İstediğim herşeyi elde edecek kadar zengin olmuştum. Zenginlikle mutsuzluğu bir arada yaşamıştım. Şimdi hepsini, bana aldığı evi, mobilyaları, arabayı geri veriyordum. Çünkü onsuz anlamları yoktu. Ona "Sana verdiklerimi satın alamazsın" dedim ve ayrıldım. Bugün hâlâ arkadaşsak buna borçluyuz. Sanırım hayatta saydığı tek kadın da hâlâ benim.

Onunla seks hayatımız başından sonuna dek güzeldi. Daha sonra karşılaştığımızda hep birşeyler hissettik. O günlerin orda durduğunu hatırladık. Sevişme sırasında utanma hissi duymama hiç fırsat vermedi. Bana kendi vücudumu tanıttı. O kendimi herşeyimle ellerine teslim ettiğim ilk insandı. Bir arkadaş, baba tipli bir sevgiliydi. Bazan baba kız gibi konuşurduk. Hayatta hiç konuşmadığım şeyleri konuştum onunla. Bana benzersiz bir babalık yaptı.

Gerçek babam Hava Kuvvetlerinde assubaydı. Bütün hayatı işi ile annemdi. Sanki dünyaya gelmemde kendisinin hiç rolü yokmuş gibi, benimle asla ilgilenmezdi. Benim hakkımdaki her kararı annem verirdi. Bana söylenecek herşeyi annem söylerdi. Babamla tek ilişkimiz beni iki kez dövmesi olmuştu o kadar. Evlendiklerinde annem 21, babam 27 yaşındaymış. Tipik bir İtalyan ve tipik bir asker olan babam, başka türlüsünü almayacağından, evlendiklerinde annem bakireymiş. Seks hakkında herşeyi de annemden öğrendim. Yedi yaşındaydım ve erkekle kızın arasındaki farkı yavaş yavaş anlamaya başlıyordum.

Birgün annem beni karşısına oturttu. "Bak sana bazı şeyler anlatacağım" dedi. Daha önce böyle birşey yapmamıştı. Ama pek birşey anlatmadı. Detaya girmedi. Erkek kadın ilişkilerinden de sözetmedi. Kafamı biraz daha karıştıran bir özet yaptı. Sonunda da ben "Öyleyse bebekler yeni doğduklarında çok kötü kokmalılar" deyince, şaşırdı kaldı.

Annem öylesine tutucuydu ki, onun babamla seviştiğini bugün bile düşünemem. Ayıp kabul ettiği için kocası ile bile dudakdudağa öpüşmemişti. Ama mutlu görünüyordu. İkisinin de hayatına başkası girmedi. Bugün gene mutlular. Elele tutuşup televizyon seyrediyorlar.

Oysa ben daha ilk adımlarmı attığım günden bu yana seksin eline düşmüştüm. Sekiz yaşıma bastığımdan bu yana yalnız kalınca hep seksi düşündüm. Candy adlı ünlü seks romanı basıldığında 15 yaşındaydım ve bu kitabı dünyada ilk okuyanlar arasındaydım. Ama işin şaşırtıcı yanı, hiçbir seksüel eylemin içine girmemiştim. Çünkü öyle bir yetiştirilmiştim ki, beyaz gelinlik giyip, kilisede yürüyünceye kadar hiç kimseyle yatmamam gerektiğine inandırılmıştım. Çünkü kocamdan başkası ile yatarsam, artık ömür boyu mutlu olamazdım.

Hatırladığım ilk seksüel eylemim sekiz yaşındaydı. Londra'da oturuyorduk. Bir oğlanın kilodumu görmesine izin verdim. Okulda kızların ve erkeklerin tuvaleti arasında alçak bir duvar vardı. Klozetin üzerine çıkıp biraz uzan-

> Daha fazla dayanamadım Elbisemi çıkardım külotumla kaldım.

dınız mı, öteki tuvaletin içini görebiliyordunuz. Hayatta ilk kez bir erkek organını orda gördüm. Biz tuvalette işimizi oturarak görmek zorundaydık. Oysa bu oğlan eline almış ayakta yapıyordu. Şoke oldum. Ama çok da hoşuma gitti. Erkeklerin bu üstünlüğüne hayranlık duydum. Bir gün de bu küçük oğlan beni merak etmiş. Tuvalette baktım, tepeden bana bakıyor. "Ben de seninkini göreyim, ne olur elbiseni çıkar" dedi. "Olmaz... Günah olur" dedim. "Merak etme" dedi. "Başka kızlar da eteklerini çıkardılar. Onları kilotlu gördüm. Hiçbirşey olmadı. Eğer gösterirsen, senin sevgilin olurum. Başka kızla oynamam." Daha fazla dayanamadım. Elbisemi çıkardım. Kilotumla kaldım. Birkaç dönüş yapıp, her tarafımı ona gösterdim. Üç dört ay arkadaşlık ettik. Beni ilk öpen oğlan o oldu. Babam Porto Rico'ya tayin olmuştu. Geminin kalkacağı gün bizi uğurlamağa geldi. O günü çok iyi hatırlıyorum. Arabanın arka koltuğunda kız kardeşimleydik. Kardeşim uyuyordu. Bana "Seni öpmek istiyorum" dedi. "Ya kardeşim" dedim... "Aldırma" ded Sonra beni dudaklarımdan öpti Öylesine romantikti ki... Ama yı larca korku içinde yaşadım. Bebe kızkardeşimin konuşmayı öğrer dikten sonra herşeyi anneme v babama anlatacağını sanıyordum

İkinci öpüştüğümde, 10 yaşır daydım. Porto Rico'da bir arkada şımın partisindeydik. Anneme te lefon edip "Birisini dudaklarında öpebilir miyim" diye sorduğum hatırlıyorum. "Mecbursan öp öy leyse" dedi. Bütün çocuklar ayn lojmanlarda oturuyor, aynı okul gidiyorduk. Hep beraberdik. Bı yüzden seks ilişkilerimiz erker başladı. Bir süre en seksi kı bendim. Okulun sütyen takan ikin ci kızıydım. 13 yaşındaydım. Orta okula yeni başlamıştım. Sütyer takmak çok önemliydi benim için Bir süre sonra büyüme durdu. C yıllarda aslında hiç sütyen takmasam da olurdu. Ama dedim ya. sütyen kadınlığın ilk simgesiydi. Bir başka önemli şey de, dar bir süveter, altına etek ve düz ayakkabı giymekti. Böylece genç kız oluyorduk. Bazı kızlar yüksek topuk da giyiyorlardı. En büyük sorunum, dudak boyasıydı. Her sabah evden çıkarken rujumu sürer, ama okula girerken silerdim.

En favori oyunumuz halka şeklinde oturup şişe çevirmekti. Çeviren şişenin ağzı kimi gösteriyorsa onu öperdi. Bu oyunda dudaktan öpüşen ilk kız bendim. Bu yüzden de büyük şöhret yapmıştım. Dudaktan öpüşmemin iki sebebi vardı. Birincisi herşeyi ilk yapan olmak hoşuma gidiyordu. İkincisi herkesin dikkatini çekmekten hoşlanıyordum. Ama arkadaşlarımın bilmediği birşey vardı. Herkes dudaktan öpüşmenin çok ötelerine işi vardırırken ben orda kalmıştım. Yaz geceleri açık hava partileri düzenlerdik. Gece yarısına doğru bir ateş yakılır, herkes etrafına çevrelenirdi. Bu sırada üzerimize battaniyeler örterdik. Bu battaniyelerin altında kızlar ve oğlanlar ateşli bir sevişme ve okşama savaşına girerlerdi. Bu arada birleşmeyi sonuna kadar götüren çiftler bile olurdu. Ama ben erkek çocukların bana dokunmasına asla izin vermezdim. Hatta şişe oyunundakinin aksine öpüşmezdim bile. Tam annemin istediği gibi kız olmuştum. Bu yüzden arkadaşlarım benimle alay ederlerdi. Kendimi kimseye elletmiyordum ama bu kez de başka alışkanlıklarım başlamıştı. Önce sigaraya alıştım. 13 yaşındayken ilk kez sarhoş oldum. 15 yaşına geldiğimde annem erkeklerle gezmeme izin verdi. Ama şartlı bir izindi bu. Yalnız başımıza olmaya-

caktık. İki kız, iki oğlan olacaktık. Annem dört kişi olunursa, işlerin fazla ileri gitmeyeceğine inanıyordu. Bir iki yıl böyle gezdim. Ama annemin metodu ters tepki yaptı. Çünkü öbür çift arabayı tenhaya çeker çekmez hemen ön koltuğun üzerine uzanır, sevişmeyi sonuna kadar götürürdü. Biz arkada onları görür, duyar sonra da "Onlar yapıyor da, biz niye duruyoruz" diye hırslanırdık.

Bu sırada Ron ile tanıştım. Benden oldukça büyük bir delikanlıydı. Çarşamba günleri kütüphaneye ders çalışmaya gidiyorum diye evden çıkar, köşe başında Ron ile buluşurdum. Arabayı tenha bir köşeye çeker hemen arka koltuğa geçerdik. Orada bana öpüşmesini öğretirdi. Ama sadece öpüşmesini. Vücuduma elini sürmezdi. Ama ağız ve dille yapılabilecek herşeyi öğretirdi bana. Daha sonra da eve bırakırdı. 6 ay boyu, annem beni kütüphanede sanırken, ben öpüşme eğitimi yaptım.

Öpüşmeden sonra sıra dokunmaya geldi. Önceleri birbirimize elbisenin üzerinden dokunduk. Dokunmaya başlamak ilginçtir. Önce delikanlı belinizi kavrar. Sonra elini kaburgalarınıza doğru yukarı kaldırır. Bu sırada belki baş parmağı memenize dokunur. "Hadi canım bu kadarcık da olsun" dersiniz. İkinci gece eli daha yukarı kayar. Parmakları memenizin başına dokunduğu anda, bir karar verme zorunda olduğunuzu hissedersiniz. Ya burada ilerlemeye hemen son verecek, yeni baştan kaburgalardan başlayacaktır, ya da artık gömleğinizi sıyırıp, sütyeninizle baş başa kalacaktır.

Birisi mememe ilk kez dokunduğunda 15 yaşındaydım. Bir gece buluşmuş bir dondurma yemiş, araba ile eve dönüyorduk. Kolunu arkamdan belime dolamıştı. Sonra yavaş yavaş yükseltmeğe başladı. "Tamam" dedim.. "Tamam.. Mememe dokunulması zamanı geldi". Sonunda eli mememe değdiğinde kalbim fırlayacak gibi çarpıyordu. Ama bu o güne kadar tatmadığım harika bir duyguydu. Ondan sonra hergün okul dönüşü eli, kalçamdan belime, ordan göğsüme beni okşamaya başladı. Ama dokunmaların hepsi elbisemin üzerindendi ve asla daha öteye gitmiyordu.

Oğlanın adı John'du. Çok güzel bir sarışındı. İki ay kadar birlikte çıktık. Ondan sonra hiç ama hiç kimse, John'un elini göğsüme değdirdiği an kadar kalbimi çarptırmayı başaramadı.

16 yaşıma geldiğimde Amerika'ya taşındık. Tom'la da burada tanıştım. Onu ilk gördüğümde okulun koridorunda aşağı doğru yürüyordu. Üzerinde bir beyaz cin ve lacivert tişört vardı. Daracık pantolonu kalçalarını olduğu gibi ortaya çıkarıyordu. Popo manyaklığım işte o gün başladı ve bugüne kadar devam etti. Erkeklerin popolarını gözetlemeğe bayılıyorum. Tom'u görünce kararımı vermiştim. Bekaretimi ille de birine vereceksem, bu Tom olmalıydı. Günlerce Tom'u arkasından izledim. Gözlerimi poposundan biran ayırmadım. Tam iki hafta sonra birgün aniden geri döndü. O zaman önden görünüşünün de arkadaki kadar cazip olduğunun farkına vardım. Yeşil gözlü, kum sarısı renkli, harika güzel bir çocuktu. O da benden hoşlanmıştı. İlişkilerimiz hızla ilerledi. Kırmızı renkli üstü açık Chevysi ile uzun gezilere çıkmağa başladık. Bu gezilerde karşılıklı birbirimizi bel-

> "Tamam" dedim, "Tamam. Mememe dokunulması zamanı geldi." Sonunda eli mememe değdiği zaman kalbim fırlayacak gibi çarpıyordu.

den aşağı okşuyorduk. Ama bunlar hep, kumaşın üzerinden okşamalar oluyordu. Öteye gidemiyorduk. Çünkü hâlâ annemin beyin yıkamasının ötesine çıkamamıştım, hâlâ annemin baskısı üzerimdeydi. Şimdi üstelik bu baskıya dişisel kıskançlık da eklenmişti. Vücudum iyice gelişmiş, bütün yuvarlaklarım oluşmuştu. Yıllar boyu anneme "Benim de senin gibi iri memelerim olacak mı" diye sormuştum. İşte olmuştu. Hem de daha irisinden.

Tom'la bozuştuk. Başka oğlanlarla gezmeğe başladık. Ama gene sadece öpüşme rutinine dönmüştüm. Sadece 20 yaşında bir delikanlı vardı. Onunla ilk kez kumaşın altından dokunmayı denedik. Daha doğrusu ben ilk kez, pantolon fermuarı açıkken bir erkeğe dokundum. Sadece bir defalık bir deneydi bu. Bir daha tekrar etmedim. Deneyin sebebi içimi yiyip bitiren meraktı. Üstelik bunu hiç aldırış etmediğiniz birisi ile yapması, sevdiğiniz birisiyle yapmaktan daha kolaydı. Bu deney bana, böyle şeyleri fazla suçluluk hissi duymadan yapabileceğimi gösterdi. Gerçi delikanlı yaptığımdan hoşlanmamıştı, ama ben de zaten ondan hoşlanmamıştım.

18 yaşıma basmama bir ay kala, sonunda bekaretimi kaybettim. Florida'ya taşınmıştık. Lise sondaydım. Bir yandan da modellik yapıyor, güzellik yarışmalarına giriyor, reklamlarda görev alıyordum. O yıl Miami güzeli seçildim. Bu başarımın artist olmamda bana yardım edeceğini düşünüyordum. Annem yarışmalara girmeme itiraz etmedi. Yarışmayı kazanmayı, zafer kazanmakla bir tutuyordu. Daima nöbetçi gibi yanımda oduğu için de başıma birşey gelmeyeceğini hesaplıyordu. Ama bilmediği birşeyler vardı. Artık kendimce düşünmeğe, annemi değerlendirmeğe başlamıştım. Nerde haklı, nerde haksız olduğuna karar verebiliyordum.

Ne diyordum. Sonunda nihayet biriyle yatmayı başardım. Birgün okulda merdivenlerden aşağı iniyordum. Bu nefis sarışın oğlan birden çimenlerin arasından çıktı. Güneşin aniden vurduğu saçları pırıl pırıl yanıyordu. Kimdi bu oğlan..

Öylesine çarpılmıştım ki, bana hemen, oracıkta sahip olabilirdi. Sanki Apollon Yunan Mitolojisinden çıkmış, karşıma gelmişti. Onunla herşeyi yapmaya hazırdım. Aslında Tom'dan beri herşeyi yapmaya hazırdım, ama kimse çıkıp istememişti. Aslında bu da biraz Tom'a benziyordu. Pek çok yanı da aynen Tom'du. Çok yakışıklı, olağanüstü parlak bir çocuktu. Onun hakkında hiçbirşey bilmiyordum. Bir ay boyu onu izledim, araştırdım. Ailesini, yaşadığı yeri, okulda kaçıncı sınıfta olduğunu, kızlarla ilişkisini, nelerden hoşlandığını öğrendim. Ay sonunda istediği herşey bende vardı. Saçımı değiştirdim. Kıyafetlerimi onun sevdiklerinden seçtim. Hatta gurubumu değiştirip, onun gurubuna girdim. Sıra onunla tanışmaya gelmişti. Birgün onu sınıfından çıkarken görüp, hızla koştum ve sanki görmemiş gibi çarptım. Kitaplarım yerlere dağıldı. Hepsini topladı, sonra eve kadar taşıdı. Ondan sonra da hep kitaplarımı o taşıdı zaten. Ama kendisine bugün sorsanız, beni tavladığını söyleyecektir.

Benden randevu istemesi için bir hafta gerekti. Birlikte bir maça gittik. Dönüşte bir şişe Coca Cola ile bir şişe viskiyi karıştırdık.

Üzerimde bulabildiğim en dar beyaz cin vardı. Beyaz da bir ceket giymiştim. Birden içkisini elinden üzerime düşürdü. Bir benzin istasyonunda durduk, tuvalette pantolonumu yakadım, ama kurutmaya vakit yoktu, ıslak ıslak giydim. Uzanıp beni öptü. O sırada gözlerinde ilahi arzuyu okudum. İşler yoluna giriyordu. Beklenen günün gelmesi için dört ay daha geçmesi gerekti. Bu arada pek çok kez arabayı tenha köşelere parkettik ve büyük gecenin hazırlıklarını yaptık. Ama üzerimizdeki elbiselerden bir parçanın çıkarılması ancak büyük geceden iki hafta önce gerçekleşebildi. O güne kadar ya bazı kumaşları yukarı kaldırıyor, ya bazılarını aşağı indirip idare ediyorduk. Aslını ararsanız, belden aşağı da, çok az dokunuyorduk. Bunların arasında da, ağız-cinsel organ teması asla yoktu. Bu tür temaslara başlamam, seksüel hayatımın başlamasından yıllar sonra oldu. Bu tür ilişki annemin bana anlattıkları arasında hiç yoktu. Dünya üzerinde sadece tek tür ve tek pozisyonda sevişme olduğunu sanıyordum.

O gece, açık mavi bir Chevrolet ile terkedilmiş bir yolun kenarında parkettik. O herzamanki gibi, biraz kırıştırıp eve döneceğimizi sanıyordu. Oysa ben onu nihayet en zayıf hali ile yakaladığımın farkındaydım. İstediğimi söyledim. Şaşırdı... "Emin misin" diye keleledi... "Tabii eminim, Allahın belası" diye cevap verdim. "Ne zamandır, bu anı bekliyorum."

Üzerinde ne vardı hatırlamıyordum. Ama ne varsa, hepsi çok çabuk çıktı. Benim üzerimdekiler de öyle. Arabanın ön koltuğunda çırılçıplak kaldık. Arabanın arkasına gitmek, bana dünyanın en uzun yolu gibi göründü. Sonra herşey aniden bitiverdi. Ne acı, ne zevk, ne fiziksel bir coşku, ne başka birşey. "Tanrım.. Mutlak bundan başka birşey olmalı" diye düşündüm sonunda. Eğer birleşmek buysa, ben eskiye okşanmaya dönmeliyim. Çünkü öylesi daha zevkliydi" Delikanlı benim gibi bakir değildi. Daha önce birkaç kızla yatmıştı. Bu bakımdan tecrübeliydi. Yanında prezervatif taşıyacak kadar tedbirliydi. Ben hap alamayacağıma göre, başka önlem yolu da yoktu zaten.

Ben hiçbirşey duymamıştım ama sanırım o orgazm olmuştu. Benim için de bu çok önemliydi. Çünkü annemin öğretisine göre seks özellikle erkeğin zevki için yapılan bir eylemdi. Ama ilişkimiz ilerledikçe, annemin yanıldığını anlamağa başladım. Bir yanda merak, bir yanda kişisel doyum arzum bu inancı temelinden değiştirdi.

Annem, günün birinde bir erkekle birşey yaparsam, kıpkırmızı olacağımı, kendisinin de herşeyi anlayacağını söylemişti. Oysa ne ben kırmızı oldum, ne o birşey anladı. Oysa hemen hergün, her fırsatta sevişiyorduk. Okuldan dönerken, yemek paydosunda, parkta, her yerde birbirimizin kollarına atılıp, kendimizden geçiyorduk. İlk kez Florida'da bir Motel'e gittik. Herşeyi önceden planlamıştık. Okulu astık. Arabaya Motelciyi kandırmak için valizler koyduk, parmaklarımıza da yüzük taktık. Geceyi Holiday İnn'de geçirdik. Yatakta seks çok daha farklıydı. Onunla üç aydan beri sevişiyorduk. İlk ve son kez beni orada orgazma ulaştırdı. Ancak o zaman

> Bir erkek bekâretinizi aldı mı, bu onu çok özel bir duruma getirir. Ama bu evlilik için yetmez.

okşama ile gerçek birleşmenin farkını anlayabildim. Daha önce niye orgazm olmadığımı pek anlayamadım. Seviştikten sonra uzun uzun seksten konuştuk. Bana herşeyi anlattı. Özellikle özel günlerim hakkında bilgiler verdi. Okulu bitirince evlenmeye karar verdik. O üniversiteye gitmeye kararlıydı. Ben de onu bekleyecektim. Bunu uzun uzun düşündüm. Onunla evlenmek bazan cazip geldi. Bazan da "Olmaz" dedim. Ondan hoşlanıyordum. Ama asla Tom gibi değildi. Bir erkek bekaretinizi aldı mı, bu onu çok özel bir duruma getirir. Ama bu evlilik için yetmez. Ayrıca benim seksüel arzularım onun çok ötesindeydi. Bu yüzden de hayli endişe ediyordum. Bir defasında bana "Öylesine doymuyor, öylesine benim enerjimi aşan şeyler istiyorsun ki, senin bakire olduğuna inanmıyorum" demişti. Ben galiba, kendini saklamayı başarmış bir nimfomanyaktım.

Şansıma, daha sonra karşıma çıkan, kısa süre ilişkimizin olduğu adam, benim kadar hızlıydı. Kendimi teslim ettiğim ilk sevgilim, seksten kaçmak için ne kadar kaytarırsa, bu da tersine o kadar seks düşkünüydü. 27 yaşındaydı. İlişkimizde duyguların yeri hiç yoktu. Birbirimizi boşalmak için istiyorduk. Oral seksi biliyordu ama pek yapmıyordu. Ama birleşmeyi çok iyi biliyor ve uyguluyordu. Cinsel birleşmenin zevkini bana o öğretti. Bu bakımdan ona çok şey borçluyum.

Sonra New York'a taşındım. Az sonra da, o üç yıl süren maceram başladı. Onu sonunda Londra'da terkedip Hollywood'a geldiğimde bekârlığın tadına yeniden vardım. Los Angeles'te ilk tanıştığım erkekle daha o gece yattım. Bu benim için çok önemliydi. Çünkü hâlâ istenir, arzulanır bir kadın olup olmadığımı anlamak zorundaydım. Bu morale ihtiyacım vardı. Çok müşfik, nazik bir adamdı. İlk tercih olarak da fena sayılmazdı. Altı ay boyu davet edildiğim her partiye gittim. Beni davet eden her yakışıklı bekârla da çıktım. Bunların bazıları ile yattım, bazıları ile yapmadım. Tam bir parti kızıydım. Sonunda iyi bir ruh doktoru buldum. Çok derin psiko analizlere giriştik. Sonunda bende suçluluk kompleksi olduğuna karar kıldı. Ben bir kötü kızdım. Bu yüzden iyilere layık değildim. Daima kötü adamlarla arkadaşlık etmek istememin sebebi buydu. Bu arada bir başka Apollon, bir spor ilahı sarışına tutuldum. Bunun da sonu facia oldu. Onun sorunları ile benimkiler uyuşmadı. Ama bu analizler beni kurtardı. Artık partilere çok ender gidiyordum. Sadece kendisine bir değer verdiğim kişilerin davetini kabul ediyordum. İlle de bir erkekle birlikte olmam gerektiğine inanmıyordum. Gerçekte de bir erkekle ilişkimin olmadığı aylar oluyordu. Hayattan yeniden zevk almağa başlamıştım. Kendimi birşeyin karşılığı olarak vermem gerektiği duyusundan kurtulmuştum. Artık kötü kız değildim.

SONRA

Victoria Principal'ın daha sonraki yılları, bu anlattığı yolu izledi. Dallas dizisinde hem şöhreti, hem mutluluğu buldu. Dizinin bir bölümüne konuk oyuncu olarak gelmiş bir genç aktör Christopher Skinner ile tanıştı. 22 yaşındaki Skinner ondan 12 yaş küçüktü. Ama Victoria daha görür görmez kararını vermişti. Hemen etraftaki kızlara "Bu delikanlıdan elinizi çekin" dedi ve ardından onu beklemeden, buluşma teklifini yaptı. Az zaman sonra, Las Vegas'ta evlendiler. Şimdi Victoria'nın Baverly Hills'deki basit, ama zevkle döşenmiş evinde, mutlu yaşıyorlar. ●

Tamer Kaptan

Baştarafı 56. sayfada

Geçen yıl birara oynatılan ve büyük umutlar veren genç bek Eyüp Kaptan tarafından "Gece hayatına, eğlenceye düşkün" damgası ile afaroz edilmişti.

Mustafa ve Cengiz'in takımda devamlı oynamaları tehlikeliydi. Çünkü orta sahada Cüneyt, Gürcan ve Orhan gibi takımı geçen yıl ayakta tutan üç adam vardı. Kaptan türlü manevralarla bu üçlüyü de sahadan silmeyi başardı. Orhan zaten çabuk küsen bir yaradılıştaydı. Bundan yararlandı. Sahaya sokuluyor, iyi, kötü oynadığına, ya da takımda ondan kötüsü olup olmadığına bakılmaksızın oyundan alınıyor, doksan dakikayı tamamlamasına izin verilmiyordu. Gürcan yedek kulübesinden dışarı çıkarılmıyor, Cüneyt ise, maç sonlarında durum kötüyse zorunlu olarak oyuna sokuluyordu.

Bek ve stoper olarak ilk maçlarında denenen ve oldukça umutlu başlangıçlar yapan Hasan, Ümit, Furkan ve Fettah'ın da Kaptan'la yıldızları barışmamıştı belki... Galatasaray'ın geleceğine imza atacak bu gençler daha ilk yarının ortası olmadan silinip atılmışlardı. Emektar Rıdvan'a şans dahi tanınmamıştı. Bunca yetenekli beki bir kalemde harcayan Kaptan-Birch ikilisi, zorda kalınca, Galatasaray'ın gol yaratma şansına sahip ender adamlarından Büyük Metin'den bek yaratma derdine düşmüşlerdi. Top tutan, top götüren, pozisyon yaratan, şut atan adam sıkıntısı içindeki bir takım için, böylesine bir hovardalık, kırk yıl düşünülse kimsenin aklına gelmezdi

Büyük Metin'i geri çekip öldüren Birch-Kaptan ikilisi, klasik bir bek Müfit'ten gol adamı yaratma heveslerine düşmüş ve onu idmanlarda azimle santrfor olarak çalıştırıp, maçlarda dokuz numaralı formayı giydirmeye başlamışlardı. Tamer Kaptan bu emeği Manisalı Mustafa'ya verse, Türkiye belki çok yakında yeni bir yıldıza sahip olacaktı. Ama Kaptan'ın hırsları, ihtirasları, bencilliği ve peşin hükümleri, iyinin bulunmasına izin vermiyordu.

Sezon başında Galatasaray gençler arasında santrfor aramış ve umutlu görülenleri transfer etmişti. Açılışta, kulübünçok duygulu yöneticisi Süha Özgermi "Elimizde beş santrfor var, birisi tutsa yeter" demişti. Ama Kaptan ve Birch, ne yeni alınan Mustafa ve Hayrullah ile meşgul olmuş, ne de eskilerden Turgay, İbrahim ve Kemal üzerinde durmuştu. Kaptan "Olmaz" demişti bir kere... Onlar olmazdı ama nedense Müfit için "Olur" çıkmıştı.

Kaptan'ın yedikleri bu kadar değildi. Kendi genç takımının yıldızlarından Şükrü, Düzce'den kalkmış ve "Bedava gelirim, bana şans tanıyın" demişti. Orta saha oyuncusu Şükrü, Mustafa ve Cengiz için tehlike olduğundan şutlanmıştı. Yıllar yılı tüm Galatasaraylıları "Biz bunu nasıl sattık" diye dövündüren Murat geri alınmış, ama Kaptan'ın gözüne girememişti. Kaptan Murat için de "İflah olmaz" diyordu. Herzaman iyi bir yedek Oğuz, K.Metin ve Öner de Kaptan'ın iflah olmazları listesindeydiler. Bir oynatılıyor, bir bekletiliyor, bir takımdan bir kadrodan çıkarılıyorlardı.

Bu arada büyük umutlarla gelen İngiliz ne yapıyordu, diyeceksiniz. Tamer Kaptan ne diyorsa onu... Kaptan, konuştu mu etrafını çabuk etkileyen biriydi. Başkan Ali Uras, yönetici Süha Özgermi ağızlarını açtılar mı, Tamer Kaptan'ın söylediklerini naklediyorlardı sadece. Türkiye'yi ve Galatasaray'ı bu kadar tanıyan iki kurt yöneticiyi avucunun içine alabilen bir adamın dışardan gelmiş birisine düşüncelerini empoze etmesi çok daha kolaydı.

Mustafa ve Cengiz'i getiren Kaptan'ın ideali, Bursa'dan K.Mehmet'i de alıp, kafasındaki orta sahayı kurmaktı. Ama bunu başaramadı. Bir yanda kulüp içi tepkiler, ötede Bursaspor'un anlaşmaya yanaşmayışı K.Mehmet'in alınmasını engelledi. Türkiye'nin en iyi orta saha oyuncularına sahip Galatasaray'da bunların hepsini silip, Tamer Kaptan kafasına göre bir orta saha kurulması projesinin son aşaması gerçekleşmedi. Ama bu arada olan olmuş, geleceğin umutları, gençler ya kiralanmış, ya küstürülmüş, ya kadro dışı kalmış, başlangıçta "Nazar değmez inşallah" denen kadrodan elde hemen hemen hiçbirşey kalmamıştı.

Galatasaray sahaya, Picasso'nun tablolarını andıran bir görünüşle, beki forvet, forveti bek oynatan kadrolarla çıkıyor, düşe kalka gidiyor ama taraftar kötü kötü düşünüyordu.

Bu kafa ile bu takımın ligin ikinci yarısını çıkarması olasılığı çok güçtü. Hem de üç takımın ikinci kümeye düşeceği bir ligin ikinci yarısını...●

Kolejli Sevgilim

Baştarafı 54. Sayfada

Sıkı... Sert... Ovalar, tepeler, tüylü vadiler... Ellerimin bıraktığı yerde, dudaklarım devam ediyordu keşfe... Artık daha fazla dayanamayacaktım... Bunu o da hissetmişti...

"— Hazır mısın?.. Şimdi ben de hazırım.. Haydi.."

Son günlerde hiç seks yapmamıştım. Doluydum yani.. Ve hemen oracığa boşalmağa hazırdım. İşte yıllar yılı hayallerimi doldurran şey gerçek oluyordu. Ve ben kendimi tutmağa muktedir değildim... Burada onun teknik uzmanlığı işe karıştı. Durumumu gayet iyi anlamıştı. Ne yapması gerektiğini iyi biliyor, kaslarına en iyi şekilde hükmediyordu.

"— Dilini de ver bana.."

"— Al beni, de Candy.. Al beni de, artık..."

"— Al beni Robert.. Çabuk.. Hemen.. Şimdi..Al.."

... Ve aldım onu nihayet... Pencereden giren şehir ışıklarının altında bir mermer gibi görünen o vücudun içine girdim... Tek vücut haline geldik. Dudaklarının sıcaklığını gene ağzımın üzerinde hissettim. Tek kelime söylememe imkan yoktu.. Ama gerek de yoktu. Herşey öylesine bir mucize, öylesine bir sihirdi ki... 10 yıldır biriken, dolan bir baraj yıkılıyor, boşalıyordu artık. Üzerindeki vücudum elektiriğe kapılmış gibi titriyordu. Sonra, bir sara nöbeti gibi orgazm geldi... Sevişirken genellikle ses çıkarmam. Ama bu kez "Ohhh" deyişimi, herhalde bodrumdaki kapıcı bile duymuştur gibi geldi bana...

Yana devrildim.. Etten yapılmış, sıcak, yumuşak bir battaniye kapladı üstümü... Nefeslerimiz birleşti... Dudaklarımız birbirine dokundu.. Gülümsedik..

Ohh.. Ohh...

Sonra ne oldu diyeceksiniz...

Dergi hikayemi kabul etti.. Beğendiniz mi?●

Sahibi: Gelişim Basım ve Yayın A.Ş. ve Süreli Yayınlar A.Ş. adına *Ercan ARIKLI*— Genel Yayın Yönetmeni: *Hıncal ULUÇ*— Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: *Ali KOCATEPE*— Müessese Müdürü: *Cumhur ÇİNPOLAT*— Sanat Yönetmeni: *Mustafa EREN*— Satış Müdürü: *Yıldırım ÜNVERDİ*— Reklam Müdürü: *Ceyda YAZICIOĞLU*— Pikaj, Montaj: *Fazıl MECİT*— Kamera: *Teoman GÜRSEL*— Dizgi: *Özyalçın Dizi*— Renk Ayrımı: Çalı Grafik— Baskı: Seyit Mısırlı Ambalaj ve Matbaacılık. Adres: Süreli Yayınlar, Erkekçe Dergisi— Dr. Şevki Bey Sokak No: 6 Divanyolu/İstanbul. Telefonlar: 27 68 17-28 64 78-22 37 38. Ankara Bürosu: Gelişim Yayınları, Erkekçe Dergisi— Meşrutiyet Caddesi No: 15/24 Yenişehir/Ankara. Telefonlar: 25 30 20-18 35 27-18 07 65.

Erkekçe, başlığını çizen *Ahmet Ötgünç*(Delta Ajans) ve prototipi hazırlayan *Cüneyt E. Koryürek*'e (Delta Ajans) teşekkür eder.

83 Yılın

Baştarafı 14. sayfada

hakkını sağlayınca, rekor seyirciye ulaştılar. Amerika'da çocuğunu bu filme götürmeyen aile adeta kalmadı.

Buna karşılık **Süperman**, yapılan büyük reklamlara, beş dakikalık rol için **Marlon Brando**'ya ödenen 3 milyon dolara (300 milyon lira) rağmen, ilgi toplamadı. 1970'li yılların uzaya giden insanı için 1930'un havada uçan Süperadamı, yavan kalmıştı.

Vahşi Koşu, 1980'in büyük filmlerinden başkasıydı. **Dustin Hoffman**, **Laurence Olivier**'in harika oyunları ile nefes kesen bir yapım oldu.

Sinemada ilk başarılı **Aziz Nesin** uyarlaması olan **Zübük**, bu ülke insanına ve onun sorunlarına çok uzak kaldığı için ilgi toplamayan **Taksi Şoförü**, aynı adlı başarılı seks klasiğinin uyarlaması olan **O'nun Hikayesi**, Havaalanı serisinin sonuncusu **Havaalanı 80**, şeytan ile başlayan doğaüstü filmler salgınının en başarılı, en inandırıcı ve güzel örneği **Omen**, yılın üzerinde durulması ve görülmesi gereken diğer filmleriydiler.

1980'in 10 FİLMİ

1. **Deli Dolu** (Mel Brooks)
2. **Avcı** (Michael Cimino)
3. **Cehennem Kulesi** (John Guillermin)
4. **Havaalanı 80** (Jack Smith)
5. **Kıyamet** (Francis F. Coppola)
6. **Taksi Şoförü** (Martin Scorsese)
7. **Sürü** (Zeki Ökten)
8. **Şampiyon** (Franco Zefirelli)
9. **Vahşi Koşu** (John Schlesinger)
10. **O'nun Hikayesi** (Just Jaeckin)

Tiyatrolar

Baştarafı 15. sayfada

umudu ideoloji yoluyla koca bulma olan bir kadın... Alkolik bir müzisyen... Herkesi dosyalayan şef.. Nerdeyse görevini yapmaya utanan bir polis ve ona üniformasını çıkarmasını öğütleyen, **"Üniforma insanı insana düşman eder"** diyen bir yazar.

İnsanın ne olduğunu bulmak, "Ben kimim" sorusuna yanıt vermek için böyle bir örneklemeye ne gerek var?. Zaten yazar da bu soruya yanıt aramaktan vazgeçip, ikinci perdede **"Önemli olan ne maymundan, ne de Havva'dan gelmedir. Önemli olan insanın inançları ve iç dünyasıdır"** diyor.

Dekor köhne... Kostüm zevksiz.. Belli **Hüseyin Mumcu** da şişirmiş artık. Perde ötesindeki o canım cennet görüntülerine yazık olmuş.

Oyunun en iyi oyuncusu maymun rolündeki **Abdullah Ceran**. Tiyatrodan çıkarken, acıklı bir şekilde, insanın maymun rolünü insan rolünden daha iyi oynadığını düşünüyorsunuz. Oyundan aklınızda kalan bir bu var. Bir de Devlet Tiyatrosu'nun nasıl bir çöküş içinde olduğu.

Curzio Malaparte'ın **Kadınlar da Savaşı Yitirdi**'si, İkinci Dünya Savaşından kalan alışılagelmiş bir trajedi. Garp Cephesinde Yeni Birşey Yok, desek daha doğru olurdu. Aç kalınca yarım kilo patatese kendilerini satan kadınlar sönen hayaller, kazanana da çok şey kaybettiren bir savaş. Dekor, kostüm gene kötü.. Yönetim deseniz hiç yok... **Sermin Hürmeriç**, hayatında belki de ilk defa beklenen veremiyor. **Asuman Ataçeri** ile **Ayşe Sungur**, biraz da **Haydar Gültepe** iyiler arasında... **Meral Gözendor** ne zaman emekli olacak acaba?.. ●

Önce Tavlanın

Baştarafı 63. sayfada

hangisi olduğunu anlamak için pullarınızı değişik biçimde oynatabilir, beğenmediğiniz oyunu geri alabilirsiniz. Yeter ki, zarlara elinizi sürmeyiniz. Kritik maçlarda en büyük tavla ustaları bile birkaç oyun denerler. Yanlış anlamalara meydan vermemek için geliştirilen üçüncü görgü kuralı, oynayacağınız oyunun "deneme" niteliğinde olduğunu, elinizi pula uzatırken rakibinize bildirmenizdir. Zarları toplamanız, kesin oyununuzu oynadığınızı rakibinize bildiren işaret olacaktır.

Tavlanın hem teknik, hem görgüsel sayılması gereken bir başka kuralı, oynadığınız pulun yerli yerine yerleştirilmesidir. Çabuk ve fiyakalı biçimde oynama alışkanlığında olanlar, pullarını genellikle gelişigüzel yerleştirir, atar, attıktan sonra da düzeltme gereksinmesi duymazlar. Bu tutum, oynanacak pulun nereden nereye geldiği konusunda tartışmaların ana kaynağıdır. Aynı şekilde, çift atıldığı zaman, yanyana ya da kapı almış durumdaki iki pulu birden oynamak gösterişine kapılanlar da vardır. Rakibiniz, 4 hamle yapmanız gerekirken 3, 5 ya da 6 hamle yapmadığınızı nereden bilecektir? Kısacası, bu gibi durumlarda, her pulu tek tek ve göstererek oynamak, tavla görgüsünün gereği, anlamsız tartışma ve sürtüşmelerin etkili bir panzehiridir.

Tavlanın bitmek bilmeyen tartışma konularından biri, belki de birincisi, "zar tutma" suçlamasıdır. "Zar tutma", zarların parmak uçlarıyla tutulup belli biçimde yuvarlanması sonucu istenen sayıyı getiren bir hile türüdür. Daha önce, tavlanın sinir bozucu bir oyun olduğunu söylemiştik. Rakibiniz sizden daha iyi durumdayken şanssızlık eseri olarak çok kötü zarlar atabilir; buna karşılık, sizin şansınız çok iyi gider ve üstünlük kazanabilirsiniz. Suçunuz olmasa bile, rakibinizin kafasında "acaba zar mı tutuyor?" sorusu ister istemez belirir. Bu tür gereksiz sürtüşmeleri ortadan kaldırmak için, tavlanın önemli görgü kurallarından biri olarak, bir "zar atma âdabı" geliştirilmiştir. Parmaklarınızı değdirmeden zarları avucunuzun içinde sallayarak atmalısınız; daha da iyisi, kupa, çay ya da kahve fincanı kullanın. Zarları toplayıp fincana koymak, sallamak gerçi biraz zaman alacaktır (çok değil) ama tatsız durumları baştan kestirip atacaktır.

Yineleyelim: Tavla en yumuşak insanı bile sinirlendirebilir.

Üç-dört kapıya "gele", hele beş kapıya "düşeş" attıktan sonra kırık pulunu yere çarpanlar, tavlayı hırsla kapatanlar, zarları pencereden atanlar yok değildir. Karşınızdakiyle paylaştığınız bir zevki bozmaya fazla hakkınız olmadığını düşünerek, böyle durumlarda sinirlenin ama tepkinizin dozunu kaçırmayın.

Ne mi yapabilirsiniz?

Zarları uzun-uzun, üstüne okuya-üfleye sallayın. "Hadi kemik" diye zarlarınıza moral verin. Hatta zarları değiştirip yenileriyle atın. Gerçi bunların bir yararı olmayacaktır ama hiç olmazsa, boşalmış olursunuz. Bir de şunu iyice belleyin: Zarlar sonsuza kadar kötü gelmez. Şansınız bir yerde dönecektir. Kötü zarların etkisiyle sinirleriniz iyice bozulmuş, doğru ve sakin düşünme melekelerinizi yitirmişseniz, şansınız dönüp de zarlar iyi gelmeye başladığında, kötü oyun iyi şansı bozar.

Size son bir öğüdümüz var.

Oynarken çay ya da kahve içmek tavlanın şanındandır. Zarları fincanda sallamak da görgü kuralıdır. Bozuk sinirle zar atmaya hazırlanıyorsanız, fincanları sakın karıştırmayın... ●

Devletinkiler hep niye bozuk?

Ahmet Aydın, midesindeki rahatsızlık için Ankara Yüksek İhtisas Hastanesi'ne başvurdu. Burası, mide ve bağırsak hastalıkları konusunda Türkiye'nin en önde gelen kliniğiydi. Yurdun dört bir yanındaki hastaneler içinden çıkamadıkları vakaları buraya yollarlardı. Yapılan tahliller, röntgenler sonucu, midede bir yara olduğu şüphesi ortaya çıktı. Var mıydı, yok muydu?. Varsa bu kanser olabilir miydi?. Bunu anlamanın en çağdaş yolu, endeskopi yapmaktı. Endeskopi, hastaya içinde çeşitli aynalı, ışıklı optik bir düzen bulunan bir boru yutturmaktı. Bu boru midenin içine iniyor, doktor, tıpkı bir denizaltının periskobundan bakar gibi, midenin içini gözleri ile görüyordu. Aynı borunun ucundaki minicik bir cımbız da, gerektiğinde yaradan bir küçük parça alıp, dokunun kanserli olup olmadığının araştırılmasını sağlıyordu.

Yüksek İhtisas Hastanesinin doktorları Ahmet Aydın'a "Hastanemizde bu cihaz var ama bozuk. Hacettepe ve Tıp Fakültesi Hastanelerindekiler de bozuk. Onun için siz, Mithatpaşa Caddesindeki özel laboratuvara gidip endeskopinizi yaptırın, sonucu bize getirin" dediler. Ahmet Aydın denileni yaptı. Endeskopi, 10 dakika sürdü. Karşılığında 2500 lira ödedi. Sözkonusu sağlığı, içinde kanser şüphesi olduğu için de ne durumun garipliğini düşündü, ne de ödediği parayı.

Mehmet Karabatmaz, iki gün sonra, aynı şikayetle, aynı hastahaneye başvurdu. Onu da aynı özel laboratuvara gönderdiler. Aynı endeskopi işlemi yapıldı. Özel firmanın Karabatmaz'dan istediği para ise 4 bin liraydı. Tesadüf bu ya, Ahmet Aydın ile Mehmet Karabatmaz arkadaştılar. Aynı iş için kendilerinden niçin iki farklı ücret alındığını tartıştılar. Sonra akıllarına başka şeyler de geldi?.

Nasıl oluyor da, devletin Ankara'daki üç hastanesindeki üç alet de bozuk oluyordu da, bir özel firmanınki takır takır işliyor ve on dakikada keyfine göre binler kazanıp, adeta para basıyordu?. Soruşturdular... Özel firmada kendilerini endeskopi ile muayene eden doktor, üstelik devletin o resmi hastanelerinden birinde çalışıyordu ve ülkede Tamgün Yasası vardı.

Bir yasa önerisi

Milli Güvenlik Konseyine, ancak onların ve çok hızlı çıkarabilecekleri, bir yasa önerisi sunuyoruz. Batılı kafasına göre bir ülkenin ne ölçüde uygarlaştığının ilk işaretini sağlayacak bir yasa bu. Çok da kısa:

Madde 1— 1982 yılı ocak ayından itibaren, nüfusu son sayıma göre 500 bini aşan şehirlerdeki bütün taksilerin, taksi içine takılan türden taksimetre takmaları ve müşterinin her binişinde bu taksimetreyi istenmeye gerek kalmadan açmaları mecburidir.

Madde 2— Taksimetre açmamak suçundan üç kez ceza alanın profesyonel ehliyeti ve taksi plakası iptal edilir.

Yasanın gerekçesi mi?.

Lütfen, Ankara, İstanbul veya İzmir'de baştan pazarlık yapmadan, gideceğiniz yeri söylemeden yoldan çevirdiğiniz bir taksiye bininiz ve gittiğiniz yerde, belediyenin belirlediği tarifeye göre ücret ödemeyi deneyiniz.

Mavi trenin garson Mehmet'i

Tahsin Bayram, bir küçük tatili değerlendirmek için Ankara'dan İstanbul'a gidiyordu. Yanında aynı tatilden yararlanarak İstanbul'un çok duydukları tarihsel güzelliklerini gezmek isteyen Amerikalı dostları vardı. Bilet alırken yemek fişi almadıkları için kendilerine yemek verilmeyince (Devlet Demiryollarına göre, 15 gün sonra öğle yemeği yiyip yemeyeceğinize bileti alırken karar vermeniz gerekiyordu), açlıklarını Eskişehir garında simitle bastırıp öğleden sonra çay içmek için ikinci kez restorana geldiler. Tahsin Bayram, koşarak gelen, masanın üstündeki lekeli örtüyü hemen temiz ve kolalı bir başka örtü ile değiştiren garsona "Altı çay" dedi. Çaylarını içtiler. Kalktılar. Amerikalı konuklar vagona geçerken, o hesabı ödemek için arkada kaldı. Garson delikanlı, hesabı alırken utangaç bir tavırla "Size birşey söylemek istiyorum efendim" dedi... Ve söyledi:

"—Buraya gelip çay ısmarladığınız için teşekkür ederim. Beni öylesine rahatlattınız ki... Eğer bira, gazoz, kola -gibi soğuk içilecek birşey ısmarlasanız, elin gavuruna rezil olacaktık. Çünkü bu trende ne buz var, ne buzdolabı... Mavi Tren, lüks tren diyoruz, iki misli para alıyoruz ama bu ülkede hergün binlercesi imal edilen buzdolaplarından bir tane alıp koyamıyoruz. Üstelik trenin enerji sorunu da yok. Kendi elektriğini kendi üretiyor.. Ben bu hoşaf gibi içkileri satarken utanıyorum..."

Bu trendeki garsonun, binlerce garson Mehmetlerden birinin bilinciydi. Peki ama ya bu treni, ya bu demiryollarını yönetenlerin bilinci...

Onlar trene her binişlerinde özel servis gördüklerinden, belki restoranda suyun, gazozun, biranın ve kolanın hoşaf gibi satıldığından haberdar bile değillerdi.

Teröre hayır... Ya vahşete...

Ankara Çankaya'da, Çankaya Lisesi ile Halide Edip İlkokulunun birleştiği köşedeyiz. Sabahın erken saatleri... İlk, orta ve lise öğrencileri neşe içinde okullarına gidiyorlar.. Yolun kenarında bir jip duruyor. İçinden deri ceketli, ağzında sigaralı bir adam iniyor. Elinde bir tüfek var. Tüfeğini doğrultuyor ve tetiği çekiyor. Patlama sesi ile yoldakiler irkiliyor ve sesin geldiği yöne bakıyorlar. Deri ceketli adam, sigarası dudaklarının arasında sarkarak sırtını dönmüş yürüyor. Yerler kan içinde... Zavallı kurşunu tam belkemiğinin ortasına yemiş... Ayakları tutmuyor.. Yerde inliyerek sürünüyor. Arada güçlükle doğrulmaya çalışarak etraftakilerin gözlerinin içine bakıyor, yardım istiyor... Herkes donmuş.. Olayın hemen yanındaki durakta duran belediye otobüsünde bir kadın fenalık geçiriyor. Okula gitmekte olan bir küçük kız ağlayarak annesinin kucağına düşüyor...

Deri ceketli adam, olay yerinden 15-20 adım ayrılmış... Ama inlemeleri duyuyor. Sigarası hâlâ dudaklarından sarkıyor... Nihayet vicdanını hatırlıyor... Geri dönüyor. Yaklaşıyor, silahını bir kez daha yerde sancı içinde kıvranan zavallıya çeviriyor. Tetiği bir kez daha çekiyor. Bu kez tam kalbinden vuruyor... Kanlar, İtalyan westernlerindeki gibi fışkırıyor. Bir iki can çekişiyor ve öylece katılıp kalıyor. Yoldan geçenlerden biri elindeki gazeteyi cesedin üzerine örterken, deri ceketli adam arkasında şaşkın, dehşet içinde donmuş kalmış yığınla insan, öğrenci bırakıp jipe atlıyor ve çekip gidiyor.

Ağlayarak annesinin kucağına düşen küçük kız, izlediği korkunç sahneyi hayat boyu unutmayacak ve öğretmenine asla "Köpek gibi öldürmenin" ne demek olduğunu sormayacaktır. Devlet terör ile uğraşma yolunda kahramanca savaşırken, belediye köpek öldürme uğruna, bu inanılmaz vahşeti, hem de okul köşesinde sergilemektedir.

Hadi bu ülkede hayvanları koruma dernekleri, sokak köpeklerinin uygar metodlarla toplanıp yok edilmelerine sahip çıkmayacak, bu vahşete seyirci kalacaktır ama bu olayın minicik beyinlere yaptığı zararı önlemek isteyen, bu genç insanlara kanı, şiddeti, vahşeti, dehşeti bu yaşta aşılamaya karşı çıkan olmayacak mıdır?.

Olacaktır...

Aynı saatlerde TRT'de, çok önemli kişilerden oluşan bir kurul, Tom ve Jerry adlı çizgi filmde, kedi ile farenin bitmez tükenmez kavgasının çocuklara kötü etkisini tartışmakta ve bu dizinin yayından kaldırılıp kaldırılmaması konusunda oylama yapmaktadır.

25 Ocak Önlemlerinin Yıldönümünde

Ne umduk, Ne bulduk?

1980 yılı yeni bir sözün, yeni bir sözle birlikte, yeni bir umudun bekleyişin, merakın, yeni bir kişinin yerleşmesine, ünlenmesine tanıklık etti Türkiye'de. "25 Ocak İstikrar Tedbirleri" sözü hemen bütün yıl dillerimizden düşmedi, bu yakında da düşeceğe benzemez. Bir sözün, bir kavramın bu kadar hızla toplumumuzun hemen her kesitine yayılması, bu kavramın temsil ettiği düşüncenin ve politikanın ardındaki kişinin, bir anda, en ünlü futbol yıldızından, en ünlü sinema oyuncusundan, şarkıcıdan, politikacıdan daha ünlü olması, ekonomik sorunların, karmaşık toplum yaşantımızın, belki de, en önemli yanını oluşturduğunu göstermiyor mu?

25 Ocak Tedbirleri bugünlerde neredeyse birinci yaşını tamamlayacak. Neredeyse bir yıldır evimizin, işimizin, düşüncemizin,beklentimizin ayrılmaz ve kocaman bir parçası olarak bizimle yaşıyor. Buna rağmen ne olduğunu, sonunda bize neler getirebileceğini bizimle birlikte olduğu bu uzun süre içinde neler yaptığını kesinlikle biliyor muyuz?

"Nasıl tanırsınız 25 Ocak'ı?"

İktisat ders kitaplarının hemen hepsi "enflasyon" başlıklı bir bölüm içerirler. İktisat öğrencilerinin hepsi öğrenime başladıklarının daha ilk anlarında bu kavramla karşı karşıya gelirler. Kitapları, hocaları enflasyonun, sürekli ve yüksek -genellikle yükseğin ne anlama geldiği üzerinde pek durmadan- fiyat artışları olduğunu açıkladıktan sonra nedenlerini ve nasıl mücadele edileceğini anlatırlar. (Standart iktisat ders kitaplarının hemen hepsi enflasyonun kötü birşey olduğu ve onunla mücadele edilmesi gerektiği inancındadırlar.)

Kitaplarımızın, hocalarımızın öğrettiğine göre hızlı ve sürekli fiyat artışlarının iki nedeni vardır: Üretim maliyetleri herhangi bir nedenle hızlı ve sürekli artıyorsa bu artış kaçınılmaz olarak fiyatlara yansıyacak ve enflasyonu doğuracaktır. (Bir bölüm iktisatçı maliyetlerdeki hızlı ve sürekli artışın ancak işçi ücretlerindeki artıştan kaynaklanabileceğini, başka deyişle, enflasyonun sorumlusunun durmadan ücretlerini artırmak için baskı yapan işçiler olduğunu inatla savunurlar).

Enflasyonun ikinci nedeni ise -hiç ağzımızdan düşürmeyi sevmediğimiz deyimle- arz talep dengesizliğidir. Yani, ekonomide, belli bir dönemde sunulan malların ve hizmetlerin toplamı, o malları ve hizmetleri elde etmeyi amaçlayanların istek ve gelirlerinden küçükse -toplam arz toplam talepten düşükse- aradaki boşluk fiyatların yükselmesine neden olur. (Bu ikinci gözlemin çarpıcı yanı kolaylıkla tersine işleme olanağını da bünyesinde taşımasıdır: Toplam arz toplam talebi aşarsa bu kez fiyatlar düşecek, ekonomi daralacaktır. -deflasyon- , Başta Amerika Birleşik Devletleri olmak üzere Batı ekonomilerinin karşılaştığı büyük iktisadi buhranlar genellikle bu türden olmuştur: "1929 Büyük Çöküntüsünü Unutma.").

Enflasyonun iki temel nedeni olduğuna göre iki de temel çözüm yolu vardır: Hızlı fiyat artışları maliyetlerdeki artışlardan kaynaklanmıyorsa bu artışları yavaşlatmaya çalışılır. Neden, toplam arzla toplam talep arasındaki aralıksa, kapanması için çaba gösterilir. Hemen sezileceği gibi bu aralığı kapamanın da iki yolu vardır: Ya toplam arzı -sunulan mal ve hizmet miktarını- yükseltirsiniz, ya da toplam talebi -mal ve hizmetleri elde etmek için oluşan isteği- kısarsınız.

Aslında Türkiye 1960'lı yılların başından beri, planlı dönem boyunca, belirli ölçülerde (yılda yüzde 15-30 arası) enflasyonla birlikte yaşamaya alışık bir ekonomidir. Ancak 1970'lerin ortalarına kadar süren bu uzunca dönem aynı zamanda yüksek bir yıllık büyüme hızının, hızlı istihdam artışının, dolayısı ile adam başına gelir artışlarının da sürekli yaşandığı bir zaman aralığıdır. Bu dönemde hemen her mala karşı toplam yurtiçi talep büyümüştür. Bu on yıldan uzun süre içinde yıllık fiyat artışları toplumu pek rahatsız etmemiş, tersine üretimi teşvik edici, ekonomiyi genişletici bir etki yapmıştır.

1974-1975, "petrol krizi" diye adlandırılan olayın tırmandığı, birçok ekonomiyi hırpaladığı yıllardır. Görülmemiş hızla yükselen petrol fiyatları, Türkiye'de, bir yandan üretim maliyetlerinin tırmanmasına yolaçarken öte yandan dış ticaret açığının büyümesine, petrol ithalatının güçleşmesine birçok sanayi kolunda kapasite kayıplarına neden olmuştur.

Ve yıllık fiyat artışları alışılmış tempolarını birden hızlandırmış, eskisinin iki, giderek üç katı yüksekliklere tırmanmıştır.

Dikkatli gözle bakıldığında Türkiye'deki bu enflasyonist tırmanmanın, birbirine bağlı olmakla birlikte, bir-iki farklı nedeni vardır. Önce petrole bağlı maliyet artışları fiyatlara yansımaktadır. Ayrıca üretim artış hızının gerilemesi toplam arz ile toplam talep arasındaki aralığın büyümesine bunun da fiyatlar üzerinde baskı yapmasına yolaçmaktadır. Başka deyişle Türkiye'deki enflasyon bir yandan maliyet öte yandan talep kökenlidir.

Ekonomik yapıdaki bu şiddetli değişme iktisat politikacıları, akademisyenler, iş çevreleri arasında bir tartışmanın çıkmasına yolaçtı. Nasıl bir iktisat politikası uygulanması gerektiği konusunda iki genel görüş belirdi: İlk görüşe göre biran önce enflasyonla mücadele tedbirlerinin alınması, maliyetler üzerindeki baskının hafifletilmesi yolu aranırken, talebi kısıcı önlemlere gidilmesi gerekmekteydi. İkinci görüş sahipleri ise Türkiye'nin büyümesi gereken bir ekonomi olduğunu, daraltıcı tedbirlerin büyümeyi durduracağını, işsizliği artıracağını, refah düşüşüne neden olacağını, toplumsal huzursuzlukların yüksek boyutlara tırmanaca-

ğını savunuyorlardı. Bunlara göre Türkiye -daha akıllı bir vergi politikası gibi- kısmi tedbirlerle yetinmeli, ekonomiyi daraltacak topyekün istikrar politikasından kaçınmalıydı. Bu görüş sahiplerinden biri diyordu ki:

"Enflasyonu deflasyonla -ekonomiyi daraltarak, istikrar tedbirleri ile- tedavi etmeye çalışmak otomobili ile bir adam ezen kişinin üzüntüsü, şaşkınlık ve panik içinde arabasını geri vitese takarak aynı adamı bir kez daha ezmesine benzer."

Sonunda, Türkiye'ye yüksek miktarlarda borç vermiş kuruluşların da desteği ile, birinci görüş galip geldi ve "yeni iktisat-maliye sihirbazımız", "kurtarıcılık" görevine başladı.

"25 Ocak İstikrar Tedbirleri" doğmuştu.

● NASIL BİR TEDAVİ?

25 Ocak adı altında uygulanmaya başlanan iktisadi tedbirler genellikle sanıldığının aksine yeni bir icat değildir. Yukarda da değindiğimiz gibi ilkel iktisat ders kitaplarının enflasyonla mücadele için önerdiği yollar ana hatları ile bu tedbirleri kapsamaktadır. Önemli olan tedbirlerin uygulandığı ülkenin özel koşullarını da sürekli olarak gözönünde tutabilmek, yapıyı onlara uygun kurabilmektir.

Türkiye'deki hızlı enflasyonun temelde iki nedeni olduğunu söylemiştik. Birincisi özellikle dünya petrol fiyatlarındaki artışların neden olduğu maliyet yükselmeleriydi. O zaman uygulanacak mücadele politikalarının maliyetler üzerindeki baskıyı azaltacak tedbirleri de içermesi gerekecekti. Türkiye için petrol fiyatlarını düşürmek olanağı bulunmadığından gözler öteki maliyet unsurlarına özellikle ücretlere çevrildi.

Ancak 25 Ocak önlemlerinin asıl ağırlığının toplam arz ile toplam talep arasındaki dengesizliği gidermeye yöneldiği görülmektedir. Dikkat edilirse bu önlemler, bir yerde, serbest piyasaların daha iyi işlemesini sağlamaya, piyasa dışı fiyatlandırmanın neden olduğu başta yanlış kaynak tahsisi olmak üzere çeşitli "kötülükleri" gidermeye yönelik tedbirler anlamına da gelebilir. İktisatçıların dediği gibi, piyasalar gereği ile işlerse "asıl egemen olan tüketicinin verdiği mesajlar üreticiye kolaylıkla ulaşabilir."

Türkiye'de son bir yılda bu düşünce biçiminin önerdiği politikalarla öncelikle piyasa dışı fiyatlandırma olayından kaçılmaya çalışıldı. Özellikle kamu tarafından üretilen bir bölüm mal ve hizmetlerin fiyatları ya serbest bırakıldı ya da yeniden düzenlendi. Bu politika çok kısa sürede etkisini gösterdi fiyatların birdenbire sıçradığı yeni düzey yurtiçi talebin önemli ölçüde gerilemesi sonucunu doğurdu. Bir zamanlar hemen her mal için kuyruklar, sıralar, karaborsa oluşurken mağazalar birden buzdolabı, çamaşır makinesi, televizyon gibi mallarla doldu. Hele peşin paranız varsa "uygun" bir fiyatla, üstelik hiç sıra beklemeden, üstelik istediğiniz renkte, üstelik şöyle iyi bir seçme yaparak otomobil satın alma olanağınız doğdu.

Talebin gerilemesinde, fiyatlardaki bu sıçramanın ortaya çıkardığı bu satınalma gücü düşüşünün yanısıra bir başka önemli gelişme de büyük rol oynadı. Yeni faiz politikası bir yandan, "bankerler" sisteminin mantar gibi gelişmesine yol açarken, insanları güçlerinin yettiği kadar, bazen güçlerinin de ötesinde tasarruf yapmaya, yüksek faizlerden yararlanmaya yöneltti.

Bir petrol kuyusu yangınını söndürmek için daha büyük bir yangın, daha büyük bir patlama yaratmaktan başka çare yokmuş. Türkiye'de de fiyat artışlarının önlenmesi için, ani bir sıçrama ile rahatlıkla kontrol edilebilecekleri bir platforma çıkılmak istendi. Acaba başarılı olundu mu? Kuyudan hâlâ dumanlar ve alevler çıkıyor. Bunlar yangının söndürülmediğinin bu kez başka bir noktadan daha yüksek bir noktadan devam edip gideceğini mi gösteriyor? Yoksa tamamen sönüp sakinleşmeden evvel gözlenen son kalıntılar mı. Bu sorunun cevabı çok yakın zamanda alınacak. Başka bir deyişle enflasyon probleminin çözülüp çözülmediği bu günlerde ortaya çıkacak.

● MADALYONUN ARKASI

Sorunun bir de ikinci yanı var. Bir yandan Devlet Planlama Teşkilatı, Devlet İstatistik Enstitüsü gibi kamu ağızları, bir yandan özel sektör kişi ve kuruluşları, gazeteler sık sık Türkiye'de çeşitli sektörlerde üretim gerilemesinden söz ediyorlar. Yayınlanan sayılar son iki yıldır, özellikle 1980'de iktisadi büyümenin durduğunu, tarım sektörünün başarısına rağmen genel bir gerilemenin dahi sözkonusu olduğunu vurguluyorlar. Bu aslında şaşırtıcı bir gelişme değil. Unutmamak gerekir ki ekonomimizde, özellikle özel sanayi kesimimizde üretim artışının motoru hızlı iç talep artışıdır. İç talep yüksek olduğu sürece, uzun yıllar boyunca, özel sanayi kesimimiz üretimini artırabilmekte başarılı olmuştur. Satınalma gücü fazla olduğu dönemlerde özel sanayi kesimi hatta birçok yeni mal ve hizmet için yeni talep yaratmakta da çok başarılı olmuştur.

Ama yurtiçi satınalma gücünün yurtiçi talebin gerilemesi bu motorun teklemesine yolaçmıştır. Başka deyişle özellikle küçük firmalar üretimden çekilmektedirler; genel bir eksik kapasite ile çalışma, stoklama, üretimi kısma eğilimi sezilmektedir. Öyle ya, satın alınamayan, talebi olmayan, talebi gerileyen mal ve hizmetler neden üretilsin ki?

● BİR BAŞKA MOTOR

Oysa, yukarda da değindiğimiz gibi Türkiye, üretimini hızlı ve sürekli artırmak, sürekli ve yüksek oranlarda büyümek zorundadır. Nüfusumuzun yapısı (insanlarımızın yarıya yakını onbeş yaşının altındadır), nüfus artış hızımız (yüzde ikibuçuk ile dünyada en hızlı çoğalan ülkelerden biriyiz) ve kentleşme hızımız (özellikle büyük kentlerimiz yılda yüzde ona yaklaşan bir hızla büyümektedirler) ortalama refah düzeyimizi artırma çabamızın yanısıra her yıl en az birbuçuk milyon yeni insana iş alanı açmamızı gerekli kılmaktadır.

O zaman üretimi harekete geçirmek, hızlandırmak için iç talep yerine bir başka motor koymak zorundayız. Bu yeni motor ne olacak? Bugünlerde üzerinde en çok durulan, kuşkusuz bir taşla iki kuş vurma isteğinin de itişiyle, dış piyasalar, uluslararası piyasalar için üretim yapma, yani, ihracat talebini iç talebin yerine koyma eğilimi. Ama bu düşünüldüğü kadar kolay bir iş değil. Önce maliyet yapınızın, ölçeğinizin uluslararası piyasalarda rekabet edecek biçimde olması gerekiyor. Yüksek iç talep dönemlerinde maliyetlerini kolaylıkla fiyatlara aksettirebilen ve ölçeklerini iç piyasanın gerektirdiği büyüklüklerde tutan üreticilerimiz bu yeni yapıya uyum gösterebilecekler mi? Üstelik yüksek düzeylere tırmanan faiz hadlerinin sermayeyi çok pahalı hale getirdiği böyle bir dönemde.

Bu sorular açık seçik, hesaplı cevaplar istiyor. Oysa pek hesaplı cevap yok etrafta henüz. Onun yerine şimdilik biraz umut, biraz, bekleyiş ikame ediyoruz. ●

Bütün bir yıl boyu gülmeniz dileğiyle...

Erkekçe

"-Noel Baba, ne dilersen getirir derlerdi de inanmazdım.."

"-Noel Baba sana da kendini getirdi, güzel kız!..."

OLİNKA
Homme
AFTER SHAVE
•etkili •ferah •çarpıcı
4 AYRI KOKU
TRAŞ LOSYONU
Homme
OLİNKA
AFTER SHAVE
Homme
AFTER SHAVE
OLİNKA

kışlar gelir, kışlar geçer.
Aksu'yla başlar, Aksu'yla biter.

aksu

"yünlü kumaş"